

DALAÏ LAMA TOULOUSE 2011

TEXTES ET PRIÈRES

*Le Comité de Traduction Padmakara
remercie la Fondation Tsadra
pour son généreux soutien
lors de la réalisation de cet ouvrage.*

*The Padmakara Translation Group
gratefully acknowledges the generous
support of the Tsadra Foundation in sponsoring
the translation and preparation of this book.*

Textes et prières

édités à l'occasion des enseignements
donnés par

Sa Sainteté le Dalai Lama

à Toulouse, les 13 et 14 août 2011

Texts and Prayers

published on the occasion of
the teachings by

His Holiness the Dalai Lama

Toulouse, 13 - 14 August 2011

Traductions :

Les Étapes de la méditation : traduit du tibétain par le Comité de Traduction Padmakara avec l'aide de la traduction réalisée par Philippe Cornu à partir de l'anglais dans l'ouvrage *Les étapes de la méditation*, Guy Trédaniel Éditeur, 2001.

Autres textes et prières : Comité de Traduction Padmakara, sauf la prière *Mélodie d'immortalité pour la longue vie de Sa Sainteté le Dalai Lama* traduite par Christian Charrier.

ISBN : 978-2-916915-65-4

© Padmakara 2011

Édité pour l'association

« Chemins de Sagesse – Toulouse 2011 »

par les éditions Padmakara

Le Plantou - 24580 Plazac - France

Tél : + 33 (0)5 53 50 80 51

editions@padmakara.org

Tous droits réservés. La loi du 11 mars 1957 interdit les copies ou reproductions destinées à une utilisation collective. Toute représentation ou reproduction intégrale ou partielle, faite par quelque procédé que ce soit, sans le consentement écrit de l'éditeur est illicite et constitue une contrefaçon sanctionnée par les articles 425 et suivants du Code pénal.

Translations :

Stages of Meditation :

Translated [from Tibetan into English] and edited by Venerable Geshe Lobsang Jordhen, Losang Choephel Ganchenpa, and Jeremy Russell for *Stages of Meditation* by The Dalai Lama (Snow Lion Publications, Ithaca, N. Y., 2001)

© 2001 His Holiness Dalai Lama

Other texts and prayers by Padmakara

Translation Group, except *Song Accomplishing Immortality for the Long Life of His Holiness the Dalai Lama* by Martin Wilson, Tharpa Choeling

All rights reserved. No part of this book may be used or reproduced in any form or by any means, or stored in a database or retrieval system, without prior written permission of the publisher except in the case of brief quotations embodied in critical articles or reviews.

Sommaire

སྒོམ་རིམ་བར་པ།

Les Étapes de la méditation
2ème partie

PRIÈRES

Pratique quotidienne en trois parties

Soutra de l'Évocation des Trois Joyaux

Essence de la victorieuse Connaissance
transcendante

Prière aux Dix-Sept Grands
Panditas de la glorieuse Nālandā

Contents

The Middling
Stages of Meditation 9

PRAYERS

Daily Practice in Three Parts 75

The Sūtra of Remembering
the Three Jewels 79

The Sūtra of the Heart
of Transcendent Knowledge 85

Prayer to the Seventeen Great
Paṇḍitas of Glorious Nālandā 95

Offrande du maṇḍala en 37 points	Offering the Maṇḍala of 37 Elements	
1) Avant les enseignements	1) Before the teachings	107
2) Après les enseignements	2) After the teachings	113
Dédicace	Dedication Prayers	117
Nuées de bénédictions	Clouds of Ambrosial Blessings	119
Mélodie d’immortalité	Song Accomplishing Immortality	135
Chant du nectar d’immortalité	Song of the Nectar of Immortality	143
Vœux pour la propagation non sectaire des enseignements	A Prayer for the Spread of the Teachings Without Sectarianism	151
Paroles vraies de vœux	The Prayer of True Words	163

Les Étapes de
la méditation
2ème partie

The Middling
Stages of
Meditation

༄༅། །སྒོམ་རིམ་བར་པ་བཞུགས་སོ།།
Bhāvanākrama

Ācārya Kamalaśīla

༄༅། གྲགས་སྐད་དུ། ལྷ་བ་རྒྱ་ཀམ། བོད་སྐད་དུ། སྒོམ་པའི་རིམ་པ། འཇམ་དཔལ་གཞོན་ཅུར་
གྲུར་པ་ལ་ཕུག་འཆོལ་ལོ།

En langue de l'Inde : *Bhāvanākrama*
En langue tibétaine : *sGom pa'i rim pa*

In the Indian language, *Bhāvanākrama*;
and in the Tibetan language, *Gompai Rimpa*.

Hommage au Jeune Mañjuśrī!

Homage to the youthful Mañjuśrī.

ཐོག་པ་ཆེན་པའི་མདོ་སྡེའི་རྩུལ་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲུག་པ་རྣམས་ཀྱི་སྒོམ་པའི་རིམ་པ་མདོར་བཤད་དོ། །འདི་ལ་
ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཤིན་ཏུ་ལྷུང་དུ་ཐོབ་པར་འདོད་པ་རྟོག་པ་དང་ལྷན་པས་དེ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་རྩུ་རྣམས་
དང་རྩེན་རྣམས་ལ་མཛོན་པར་བཙོན་པར་བྱའོ།

Je vais brièvement expliquer les étapes de la méditation pour ceux qui suivent le système des sôûtras du Grand Véhicule (*Mahāyāna*). L'esprit éclairé qui désire accomplir très rapidement l'omniscience (*sarvajñatā*) devrait faire un effort délibéré pour en réunir les causes et remplir les conditions nécessaires.

I shall briefly explain the stages of meditation for those who follow the system of Mahāyāna sūtras. The intelligent who wish to actualize omniscience extremely quickly should make deliberate effort to fulfil its causes and conditions.

འདི་ལྟར་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་འདི་ནི་རྩུ་མེད་པ་ལས་འབྱུང་བར་མི་རུང་སྟེ། ཐམས་ཅད་ཀྱང་དུས་
ཐམས་ཅད་དུ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དུ་འབྱུང་བར་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཁྱོས་པ་མེད་པར་འབྱུང་ན་
ནི་གང་དུ་ཡང་ཐོགས་པར་མི་རུང་སྟེ། གང་གིས་ན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དུ་མི་འགྱུར་རོ། །

Il n'est pas possible que l'omniscience se produise sans cause, car, s'il en était ainsi, tout participerait constamment de l'omniscience. Si les choses se produisaient indépendamment les unes des autres, rien ne serait impossible et, dans ce cas, pourquoi tout ne serait-il pas omniscient ?

It is not possible for omniscience to be produced without causes, because if it were everything could always be omniscient. If things were produced without reliance on something else, they could exist without constraint—there would be no reason why everything could not be omniscient.

དེ་ལྟ་བུ་ན་ལ་ལར་བརྒྱ་ལམ་ན་འགའ་ཞིག་འབྱུང་དུ་ཟད་པས་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ནི་རྒྱ་ལ་ལྟོས་པ་ཁོ་ན་
ཡིན་ནོ། །ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་དུ་ཡང་ལ་ལར་བརྒྱ་ལམ་ན་འགའ་ཞིག་འབྱུང་ཏེ། དུས་ཐམས་ཅད་དུ་
མ་ཡིན། གནས་ཐམས་ཅད་དུ་ཡང་མ་ཡིན། ཐམས་ཅད་ཀྱང་མ་ཡིན་པས་དེ་ཡི་ཕྱིར་དེ་ནི་རྒྱ་དང་རྒྱུན་ལ་
ལྟོས་པར་ངེས་སོ། །

Par conséquent, puisque tous les phénomènes efficients se produisent seulement à l'occasion, ils dépendent uniquement de leurs causes. L'omniscience est également occasionnelle puisqu'elle ne se produit pas de tout temps et en tous lieux, et que tout ne peut pas être omniscient. Il en résulte que l'omniscience dépend définitivement de causes et de conditions.

Therefore, since all functional things arise only occasionally, they depend strictly on their causes. Omniscience too is rare because it does not occur at all times and in all places; and everything cannot become omniscient. Therefore, it definitely depends on causes and conditions.

རྒྱ་དང་རྒྱུན་དེ་དག་གི་ནང་ནས་ཀྱང་མ་ཞོར་ཅིང་མ་ཚང་བ་མེད་པ་རྣམས་བསྟེན་པར་བྱའོ། །རྒྱ་ཞོར་བ་ལ་ནན་
ཏན་བྱས་ན་ནི་ཡུན་གྱི་རྒྱ་རིང་པོ་ཞིག་གིས་ཀྱང་འདོད་པའི་འབྲས་བུ་འཕྲོལ་པ་མེད་དོ། །དཔེར་ན། རུ་ལས་འོ་མ་
བཞོལ་བཞིན་ནོ། །རྒྱ་མཐའ་དག་མ་དཔྱད་པ་ལས་ཀྱང་འབྲས་བུ་འབྱུང་བ་མེད་དེ། ས་བོན་ལ་སོགས་པ་གང་ཡང་
རུང་བ་ཞིག་མེད་ན་ལྷ་གུ་ལ་སོགས་པ་འབྲས་བུ་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་བུ་ན་ལ་འབྲས་བུ་དེ་འདོད་པའི་
རྒྱ་དང་རྒྱུན་མ་ཞོར་བ་དང་མཐའ་དག་ལ་བསྟེན་པར་བྱའོ། །

Parmi ces causes et ces conditions, vous devriez recourir à des causes correctes et complètes. Si vous vous attachez à des causes erronées, travaillerez-vous fort dur et fort longtemps que vous n'atteindriez pas le but que vous vous êtes fixé. Vous pourriez autant traire une corne de vache. De même, le résultat ne se produira pas sans toutes ses causes. Par exemple, que la graine ou toute autre cause vienne à manquer, et le résultat, la pousse, ne se produira pas. En conséquence, ceux qui désirent un résultat particulier se doivent d'en cultiver les causes et les conditions sans erreur et au complet.

Also from among these causes and conditions, you should cultivate correct and complete causes. If you put the wrong causes into practice, even if you work hard for a long time, the desired goal cannot be achieved. It will be like milking a [cow's] horn. Likewise, the result will not be produced when all the causes are not put into effect. For example, if the seed or any other cause is missing, then the result, a sprout, and so forth, will not be produced. Therefore, those who desire a particular result should cultivate its complete and unmistakable causes and conditions.

འབྲས་བུ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱ་དང་རྒྱུ་དེ་དག་གང་ཞེ་ན། སྤྲུལ་པ། བདག་ལྟ་བུ་དཔུས་ལོང་
 དང་འབྲ་བས་དེ་དག་བསྟན་པར་མི་རྣམས་མེད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་བཙེམ་ལྡན་འདས་ཉིད་ཀྱིས་མངོན་པར་ཚྲོགས་
 པར་སངས་རྒྱས་ནས་གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་ཇི་སྟན་བཤད་པ་དེ་བཞིན་དུ་བདག་གིས་བཙེམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་བཀའ་
 ཉིད་ཀྱིས་བཤད་དོ། །བཙེམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དེར་བཀའ་བསྩལ་པ། གསང་བའི་བདག་པོ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་
 པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ནི་སྤྱིང་རྩེའི་རྩ་བ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན། བྱུང་རྒྱུ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན། ཐབས་ཀྱིས་
 མཐར་ཐྱིན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འབྱུང་དོ། །དེ་ལྟ་བུས་ན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཐོབ་པར་འདོད་པས་སྤྱིང་རྩེ་
 དང་། བྱུང་རྒྱུ་ཀྱི་སེམས་དང་། ཐབས་དང་གསུམ་པོ་འདི་དག་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །

Si vous vous demandez quelles peuvent être les causes et les conditions de l'effet « omniscience », un aveugle de naissance comme moi ne pourra pas vous l'expliquer, mais je recourrai pour ce faire aux paroles que le seigneur Bouddha lui-même prononça devant ses disciples lorsqu'il eut atteint l'Éveil parfait de la bouddhété. Il dit alors : « Seigneur des Mystères (*Vajrapāṇi*), l'omnisciente sagesse primordiale plonge ses racines dans la compassion et émerge d'une cause, l'esprit d'Éveil, une fois que les moyens habiles ont atteint leur perfection. » Par conséquent, si vous voulez atteindre l'omniscience, entraînez-vous à trois choses : la compassion (*karuṇā*), l'esprit d'Éveil (*bodhicitta*) et les moyens habiles (*upāya*).

If you ask, "What are the causes and conditions of the final fruit of omniscience?", I, who am like a blind man, may not be in a position to explain [by myself], but I shall employ the Buddha's own words just as he spoke them to his disciples after his enlightenment. He said, "Vajrapāṇi, Lord of Secrets, the transcendental wisdom (*jñāna*) of omniscience has its root in compassion, and arises from a cause—the altruistic thought, the awakening mind of bodhicitta, and the perfection of skilful means (*upāya*).” Therefore, if you are interested in achieving omniscience, you need to practice these three: compassion, the awakening mind of bodhicitta, and skilful means.

སྤྱིང་རྩེས་བསྐྱེད་ན་བྱུང་རྒྱུ་སེམས་དང་རྣམས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་མངོན་པར་གཏོན་པའི་ཕྱིར་དེས་པར་
 དམ་འཆའ་བར་གྱུར་རོ། །དེ་ནས་བདག་ཉིད་ལ་ལྟ་བ་བསལ་ནས་ཤིན་ཏུ་བྱ་དཀའ་ཞིང་རྒྱུན་མི་ཆད་ལ་ཡུན་
 རིང་པོར་བསྐྱབས་པའི་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚྲོགས་ལ་གུས་པར་འཇུག་གོ། །དེར་ཞུགས་ནས་དེས་
 པར་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚྲོགས་ཡོངས་སུ་རྒྱུགས་པར་སྐྱབ་པོ། །ཚྲོགས་རྣམས་ཡོངས་སུ་རྒྱུགས་ན་
 ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ལག་མཐིལ་དུ་ཐོབ་པ་དང་འབྲ་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་བས་ན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་
 ཀྱི་རྩ་བ་སྤྱིང་རྩེ་ཁོ་ན་ཡིན་པས་དེ་ནི་ཐོག་མ་ཁོ་ནར་གོམས་པར་བྱའོ། །

Émus par la compassion, les bodhisattvas se jurent d'arracher tous les êtres à la souffrance. Puis, une fois dégagés de leurs vues égoïstes, ils s'engagent avec dévotion dans les pratiques de l'accumulation de mérites (*puṇya*) et de sagesse (*jñāna*) qui, très difficiles, exigent un long travail. Ainsi engagés, il est sûr qu'ils accompliront ces accumulations. On compare cet accomplissement au fait de tenir l'omniscience elle-même dans le creux de sa main. Comme, par conséquent, l'omniscience plonge ses racines uniquement dans la compassion, c'est uniquement à cette dernière que vous vous accoutumerez dès le départ.

Moved by compassion, Bodhisattvas take the vow to liberate all sentient beings. Then, by overcoming their self-centred outlook, they engage eagerly and continuously in the very difficult practices of accumulating merit and insight. Having entered into this practice, they will certainly complete the collection of merit and insight. Accomplishing the accumulation of merit and insight is like having omniscience itself in the palm of your hand. Therefore, since compassion is the only root of omniscience, you should become familiar with this practice from the very beginning.

ཆོས་ཡང་དག་པར་སྦྱད་པ་ལས་ཀྱང་བཀའ་བསྩལ་ཏེ། བཅོམ་ལྷན་འདས་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔས་ཆོས་རབ་
ཏུ་མང་པོ་ལ་བསྐྱབ་པར་མི་བགྱིའོ། །བཅོམ་ལྷན་འདས་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔས་ཆོས་གཅིག་རབ་ཏུ་གཟུང་ཞིང་
རབ་ཏུ་རྟོགས་པར་བགྱིས་ན་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དེའི་ལག་མཐེལ་དུ་མཆིས་པ་ལགས་སོ། །ཆོས་
གཅིག་པོ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ་སྟིང་རྩེ་ཆེན་པོ་འོ། །ཞེས་འབྱུང་ངོ་། །

Le Compendium des Enseignements l'explique bien : « Seigneur Bouddha, le bodhisattva ne devrait pas s'entraîner à un trop grand nombre de pratiques. S'il s'attache à un seul enseignement et le réalise à la perfection, il tient toutes les qualités d'un bouddha dans le creux de sa main. Quel est cet enseignement ? – La grande compassion. »

The Compendium of Perfect Dharma reads, "O Buddha, a Bodhisattva should not train in many practices. If a Bodhisattva properly holds to one Dharma and learns it perfectly, he has all the Buddha's qualities in the palm of his hand. And, if you ask what that one Dharma is, it is great compassion (*mahākaruṇā*)."

སྟིང་རྩེ་ཆེན་པོས་ཡོངས་སུ་ཟིན་པས་ན་སངས་རྒྱལ་བཅོམ་ལྷན་འདས་རྣམས་རང་གི་དོན་སྤུན་སྤུམ་
ཆོག་པ་མཐའ་དག་བརྟེན་ཀྱང་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་མཐར་ཐུག་པའི་བར་དུ་བཞུགས་པར་མཛད་དོ། །ཉན་
ཐོས་བཞིན་དུ་སྦྱང་ན་ལས་འདས་པའི་གྲོང་ཁྱེར་བཞིན་དུ་ཞི་བར་ཡང་འཇུག་པར་མི་མཛད་དོ། །སེམས་ཅན་ལ་
གཟིགས་ནས་སྦྱང་ན་ལས་འདས་པའི་གྲོང་ཁྱེར་ཞི་བ་དེ་ལྟགས་གྱི་ཁང་པ་འབར་བ་བཞིན་དུ་ཐག་རིང་དུ་སྟོང་བས་
བཅོམ་ལྷན་འདས་རྣམས་ཀྱི་མི་གནས་པའི་སྦྱང་ན་ལས་འདས་པའི་རྒྱ་ནི་སྟིང་རྩེ་ཆེན་པོ་དེ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །

Les bouddhas ont déjà atteint leurs objectifs parfaits, mais ils resteront dans le cercle des existences aussi longtemps qu'il s'y trouvera des êtres parce qu'ils sont animés d'une grande compassion. C'est pourquoi ils n'entrent pas dans le très paisible séjour du nirvāṇa comme le font les auditeurs (*śrāvaka*). Considérant l'intérêt des êtres avant toute chose, ils se tiennent à l'écart du paisible séjour du nirvāṇa comme s'il s'agissait d'un édifice de métal incandescent. La grande compassion seule est ainsi la cause du nirvāṇa sans demeure des bouddhas.

The Buddhas have already achieved all their own goals, but remain in the cycle of existence for as long as there are sentient beings. This is because they possess great compassion. They also do not enter the immensely blissful abode of nirvāṇa like the Hearers. Considering the interests of sentient beings first, they abandon the peaceful abode of nirvāṇa as if it were a burning iron house. Therefore, great compassion alone is the unavoidable cause of the non-abiding nirvāṇa of the Buddha.

དེ་ལ་སྒྲིང་རྒྱུ་བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་དེ་དང་པོ་འབྲུག་པ་ནས་བརྩམས་ཏེ་བརྗོད་པར་བྱའོ། ། ཐོག་མར་རེ་ཞིག་བཏང་
སྒྲིམས་བསྒྲིམས་པས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་རྒྱུ་ཆགས་པ་དང་། ཁོང་ཁྱོད་བར་བསལ་ཏེ་སྒྲིམས་པའི་
སེམས་ཉིད་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །

Nous commencerons donc par expliquer les étapes de la méditation sur la compassion. Abordez-en la pratique en méditant sur l'impartialité. Essayez d'actualiser l'impartialité à l'égard de tous les êtres en éliminant l'attachement et la haine que vous pouvez leur porter.

The way to meditate on compassion will be taught from the outset. Begin the practice by meditating on equanimity. Try to actualize impartiality toward all sentient beings by eliminating attachment and hatred.

སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བདེ་བ་ནི་འདོད་སྤྲུག་བསྐྱེད་པ་ནི་མི་འདོད་ལ། ཐོག་མ་མེད་པ་ཅན་གྱི་འཁོར་བ་ན་
སེམས་ཅན་གང་ལ་ན་བརྒྱར་བདག་གི་གཉིན་དུ་མ་གྱུར་པ་དེ་གང་ཡང་མེད་དོ། །སྒྲིམ་དུ་ཡོངས་སུ་བསམ་ཞིང་།
འདི་ལ་བྱེ་བྲག་ཅི་ཞིག་ཡོད་ན་ལ་ལ་ནི་རྒྱུ་ཆགས། ལ་ལ་ལ་ནི་ཁོང་ཁྱོད་བར་འབྲུར་བས། དེ་ལྟ་བུས་ན་
བདག་གིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སེམས་སྒྲིམས་པ་ཉིད་བྱའོ། །སྒྲིམ་དུ་དེ་ལྟར་ཡོད་ལ་བྱེ་བྲག་བར་མའི་
ཕྱོགས་ནས་བསམས་ཏེ། མཛེས་བཤེས་དང་དག་ལ་ཡང་སེམས་སྒྲིམས་པ་ཉིད་བསྐྱེད་མོ། །

Tous les êtres veulent être heureux de même qu'ils ne veulent pas souffrir. Pensez profondément ainsi : « Dans le cercle des existences (*samsāra*) dépourvu

All sentient beings desire happiness and do not desire misery. Think deeply about how, in this beginningless cycle of existence, there is not one sentient being

de commencement, il n'y a pas un seul être qui n'ait été mon ami ou un parent des centaines de fois. Comme je n'ai donc pas de raison de m'attacher à certains en haïssant les autres, je vais cultiver l'impartialité à l'égard de tous les êtres. » Commencez la méditation sur l'impartialité en pensant à une personne qui vous est indifférente, puis considérez les gens qui sont vos amis et ceux qui sont vos ennemis.

who has not been my friend and relative hundreds of times. Therefore, since there is no ground for being attached to some and hating others, I shall develop a mind of equanimity toward all sentient beings. Begin the meditation on equanimity by thinking of a neutral person, and then consider people who are friends and foes.

དེ་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སེམས་སྒྲོམས་པ་ཉིད་དུ་བསྐྱབས་ནས་བྱམས་པ་བསྒྲོམ་མོ། །བྱམས་པའི་
ཆུས་སེམས་ཀྱི་རྒྱ་བརྒྱན་ཏེ་གཤེར་ཡོད་པའི་ས་གནི་བཞིན་དུ་བྱས་ལ་སྤྱིང་རྗེའི་ས་བོན་བཏབ་ན་བདེ་སྐྱབས་ཏུ་
ཤིན་ཏུ་ཡོངས་སུ་རྒྱས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ནས་སེམས་ཀྱི་རྒྱ་བྱམས་པས་བསྒྲོམས་ནས་སྤྱིང་རྗེ་བསྒྲོམ་པར་
བྱའོ།

Une fois que vous êtes parvenu à l'impartialité à l'égard de tous les êtres, méditez sur l'amour bienveillant. Humectez le continuum de votre esprit (*citta*) avec l'eau de l'amour bienveillant et préparez-le comme vous prépareriez un compost de bonne terre. Quand vous y planterez la graine de la compassion, elle pourra facilement y germer. Une fois que votre esprit sera guidé par l'amour bienveillant, méditez sur la compassion.

After the mind has developed equanimity toward all sentient beings, meditate on loving-kindness. Moisten the mental continuum with the water of loving-kindness and prepare it as you would apiece of fertile ground. When the seed of compassion is planted in such a mind, germination will be swift, proper, and complete. Once you have irrigated the mindstream with loving-kindness, meditate on compassion.

སྤྱིང་རྗེ་དེ་ཉིད་སེམས་ཅན་སྐྱབས་བསྐྱེལ་བ་ཐམས་ཅད་སྐྱབས་བསྐྱེལ་དེ་དང་བྲལ་བར་འདོད་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་ན།
ཁམས་གསུམ་པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ནི་སྐྱབས་བསྐྱེལ་ཉིད་རྣམ་པ་གསུམ་གྱིས་ཅི་རིགས་པར་ཤིན་ཏུ་སྐྱབས་
བསྐྱེལ་བ་དག་ཡིན་པས་དེའི་ཕྱིར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དེ་བསྒྲོམ་པར་བྱ་སྟེ། །འདི་ལྟར་རེ་ཞིག་སེམས་
ཅན་དཔྱུལ་བ་པའི་སེམས་ཅན་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་རྒྱ་མི་ཆད་ཅིང་ཡུན་རིང་ལ་ཚ་བ་ལ་སོགས་པའི་
སྐྱབས་བསྐྱེལ་སྒྲ་ཚོགས་ཀྱི་རྒྱ་བོར་བྱིང་བ་ཁོན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་བསྩལ་ཏོ། །
དེ་བཞིན་དུ་ཡི་དྲུག་ས་རྣམས་ཀྱང་ཕལ་ཆེར་ཤིན་ཏུ་མི་བཟད་པའི་བཀྲེས་པ་དང་སྒྲོམ་པའི་སྐྱབས་བསྐྱེལ་གྱི་སེམས་
བསྐྱམས་པའི་ལུས་ཤིན་ཏུ་སྐྱབས་བསྐྱེལ་མང་པོ་སྤྱིང་རོ། །ཞེས་བཀའ་བསྩལ་ཏོ། །

Le sentiment de compassion est le souhait que tous les êtres qui souffrent soient libres de la souffrance (*duḥkha*). Méditez sur la compassion pour tous les êtres, car les habitants des trois domaines de l'existence subissent la torture intense des trois types de souffrance sous des formes variées. Le Bouddha dit que la chaleur et d'autres types de douleurs ne cessent de noyer dans leurs flots les damnés des enfers pour un temps très long. De même déclare-t-il que les esprits faméliques sont le plus souvent tourmentés par les insupportables brûlures de la faim et de la soif qui leur procurent d'immenses souffrances physiques.

The compassionate mind has the nature of wishing all suffering beings to be free from suffering. Meditate on compassion for all sentient beings, because the beings in the three realms of existence are intensely tortured by the three types of sufferings in various forms. The Buddha has said that heat and other types of pain constantly torture beings in the hells for a very long time. He has also said that hungry ghosts are scorched by hunger and thirst and experience immense physical suffering.

དུད་འགོ་རྣམས་ཀྱང་གཅིག་ལ་གཅིག་བྲེལ་བ་དང་། ཁྲོ་བ་དང་། གསོད་པ་དང་། རྣམ་པར་འཆོ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱག་བསྐྱུལ་རྣམ་པ་མང་པོ་སྤྱིང་བ་ཁོ་ནར་སྤྲང་ངོ་། །

Nous pouvons également voir les animaux souffrir de multiples façons misérables : ils se dévorent entre eux, s'agressent les uns les autres, sont blessés et tués.

We can also see animals suffering in many miserable ways: they eat each other, become angry, and are hurt and killed.

མི་རྣམས་ཀྱང་འདྲོད་པ་ཡོངས་སུ་ཆོལ་བས་ཐོངས་ནས་གཅིག་ལ་གཅིག་འབྲུབ་དང་། གཞོད་པ་བྱེད་པ་དང་། སྐྱག་པ་དང་བྲེལ་བ་དང་། མི་སྐྱག་པ་དང་ཕྲད་པ་དང་། དབྱུང་ཐོངས་ལས་སྐྱར་པ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱག་བསྐྱུལ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ཉམས་སུ་སྤྱིང་བར་སྤྲང་ངོ་། །གང་དག་འདྲོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་ཉོན་མོང་པས་ཀུན་ནས་དགྲིས་པ་སྤྲོ་ཆོགས་ཀྱིས་སེམས་དགྲིས་པ་དང་། གང་དག་ལྟ་བུ་བ་དན་པ་རྣམ་པ་སྤྲོ་ཆོགས་གཟིང་གཟིང་བར་སྐྱར་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྐྱག་བསྐྱུལ་གྱི་རྒྱ་ཡིན་པས་གང་ཀ་ན་འདུག་པ་བཞིན་དུ་ཉིན་ཏུ་སྐྱག་བསྐྱུལ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །

Nous pouvons aussi voir les êtres humains éprouver d'innombrables souffrances : incapables de trouver ce qu'ils cherchent, ils sont pleins de ressentiment et se font mutuellement

We can see that human beings, too, experience various acute kinds of pain. Not able to find what they want, they are resentful and harm each other. They suffer the pain of losing the beautiful things they

du mal ; ils souffrent de perdre les beaux objets de leurs désirs et sont confrontés au désagrément de ce qu'ils ne veulent pas, de même qu'aux douleurs de la pauvreté. Il y a ceux dont l'esprit est entravé par les multiples liens des émotions négatives comme le désir et l'attachement. D'autres sont plongés dans les tourments créés par différents types de vues erronées. Et comme tout cela est cause de souffrance, [les êtres humains] ne font que souffrir comme s'ils vacillaient au bord d'un précipice.

want and confronting the ugly things they do not want, as well as the pain of poverty. There are those whose minds are bound by various fetters of disturbing emotions like craving desire. Others are in turmoil with different types of wrong views. These are all causes of misery; therefore they are always painful, like being on a precipice.

ལྷ་མ་མས་ཀྱང་ཐམས་ཅད་འགྱུར་བའི་སྐྱུག་བསྐྱེད་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱུག་བསྐྱེད་བ་དག་སྟེ། འདོད་པ་ན་སྦྱོད་པའི་ལྷ་
གང་དག་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་རྟག་ཏུ་འཆི་འཕོ་བ་ལྷུང་བ་ལ་སོགས་པའི་སྤྱད་ན་གྱིས་སེམས་ལ་གཞོན་ནེ་ལྷར་བདེ།
འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྐྱུག་བསྐྱེད་ཉིད་ནི་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུའི་གཞན་གྱི་དབང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་།
སྐད་ཅིག་རེ་ལ་འཇིག་པའི་ངང་ཅན་གྱི་མཚན་ཉིད་དེ། འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་བྱབ་པ་ཡིན་ནོ། །

Les dieux sont affectés par la souffrance du changement. C'est ainsi que les signes d'une mort imminente et de leur chute dans les destinées inférieures angoissent les dieux du monde du Désir : comment pourraient-ils alors vivre en paix ?

Gods suffer the misery of change. For example, signs of impending death and their fall to unfortunate states constantly oppress the minds of gods of the desire realm. How can they live in peace?

La souffrance inhérente à toute composition est soumise au pouvoir des causes caractérisées par les actes et les émotions négatives. Elle a pour nature et pour caractéristique la désintégration à chaque instant et elle imprègne tous les êtres.

Pervasive misery is what arises under the power of causes characterized by actions and disturbing emotions. It has the nature and characteristics of momentary disintegration and pervades all wandering beings.

དེ་བས་ན་འགྲོ་བ་མཐའ་དག་ནི་སྐྱུག་བསྐྱེད་ཀྱི་མེ་ལྗེ་འབར་བའི་ནང་དུ་ཞུགས་པ་ཡིན་པར་བལྟས་ལ་ཇི་ལྷར་
སྐྱུག་བསྐྱེད་མི་འདོད་པ་ལྷར་གཞན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དེ་དང་འབྲེལ་སྒྲམ་དུ་བསམ་ཞིང་། ཀྱི་མ་གྱི་རྟུན་བདག་
ལ་སྐྱུག་པའི་སེམས་ཅན་འདི་དག་སྐྱུག་བསྐྱེད་ན། སྐྱུག་བསྐྱེད་དེ་ལས་ཇི་ལྷར་ཐར་བར་བྱ་ཞེས་བདག་ཉིད་
སྐྱུག་བསྐྱེད་བ་བཞིན་ཏུ་བྱེད་ཅིང་་་་

Par conséquent, considérez que les êtres sont plongés dans un brasier de souffrance. Pensez que, comme vous, ils ne veulent souffrir en aucun cas, et, comme si vous étiez vous-même affecté par leurs souffrances, exclamez-vous intérieurement : « Hélas ! Tous ces êtres bien aimés souffrent d'une telle affliction ! Que puis-je faire pour les en libérer ? »

Therefore, see all wandering beings as immersed in a great fire of misery. Think that they are all like you in not desiring misery at all: 'Alas! All my beloved sentient beings are in such pain. What can I do to set them free?' and make their sufferings your own.

དེ་དང་བྲལ་བར་འདོད་པའི་རྣམ་པའི་སྣིང་ཇི་དེས་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་འདུག་ཀྱང་རུང་། སྤྱོད་ལམ་ཐམས་ཅད་དུ་
ཡང་རུང་སྟེ། དུས་ཐམས་ཅད་དུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བསྐྱོམ་པར་བྱ་སྟེ། ཐོག་མ་ཁོ་ནར་མཛའ་བཤེས་
ཀྱི་ཕྱོགས་རྣམས་ལ་དེ་སྐད་སྒྲོས་པའི་སྟུག་བསྐྱེད་སྒྲོལ་སྒྲོལ་ཆོག་མཉམས་སུ་སྤྱོད་བར་མཐོང་བས་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ། །

Que vous soyez en plein recueillement de concentration ou en train de vous livrer à vos activités, méditez constamment sur tous les êtres en souhaitant qu'ils soient tous libres de la souffrance – de même que vous aviez commencé par le souhaiter pour vos amis et vos parents – en reconnaissant à quel point ils endurent les différentes souffrances que nous avons évoquées plus haut.

Whether you are engaged in one-pointed meditation or pursuing your ordinary activities, meditate on compassion at all times, focusing on all sentient beings and wishing that they all be free from suffering.

Begin by meditating on your friends and relatives. Recognize how they experience the various sufferings that have been explained.

དེ་ནས་སེམས་ཅན་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱིས་བྱེ་བྲག་མེད་པར་མཐོང་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ནི་བདག་གི་
གཉེན་དུ་གྱུར་པ་ཁོ་ནའི་སྐྱེ་བུ་ཡོངས་སུ་བསམ་ཞིང་བར་མའི་ཕྱོགས་རྣམས་ལ་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ། །ཁ་
གི་ཆོ་དེ་ལ་མཛའ་བཤེས་ཀྱི་ཕྱོགས་བཞིན་དུ་སྣིང་ཇི་དེ་མཉམ་པར་ཞུགས་པར་གྱུར་པ་དེའི་ཆོ་ཕྱོགས་བཅུའི་
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ། །

Une fois que vous aurez vu que tous les êtres sont égaux, qu'il n'y a aucune différence entre eux, méditez sur ceux qui vous sont indifférents en pensant qu'ils vous sont aussi proches que vos proches. Quand la compassion que ces derniers vous inspireront sera la même que celle

Then, having seen all sentient beings as equal, with no difference between them, you should meditate on sentient beings to whom you are indifferent. When the compassion you feel toward them is the same as the compassion you feel toward your friends and relatives, meditate

que vous éprouvez pour vos amis et vos parents, étendez votre méditation à tous les êtres des dix directions de l'espace.

on compassion for all sentient beings throughout the directions of the universe.

གང་གི་ཆོ་བ་ལྟར་དུ་སྤྲོད་དུ་སྦྱག་པ་སྦྱག་བསྐྱེད་པར་གྱུར་པའི་མ་བཞིན་དུ་བདག་ཉིད་གྱིས་ཤིན་ཏུ་སྦྱག་པ་སྦྱག་བསྐྱེད་པ་ལས་འདོན་པར་འདོད་པའི་རྣམ་པ་རང་གི་རང་གིས་འཇུག་པའི་སྤྲོད་ཆེ་དེ་སེམས་ཅན་གྲམས་ཅད་ལ་མཉམ་པར་ཞུགས་པར་གྱུར་པ་དེའི་ཆོ་རྒྱལ་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། སྤྲོད་ཆེ་ཆེན་པོའི་མིང་ཡང་འཕྲོབ་བོ། །

De même qu'une mère répond à l'appel de son petit enfant chéri lorsqu'il souffre, quand vous éprouverez le même sentiment de compassion spontanée à l'endroit de tous les êtres, vous aurez alors parfait la pratique de la compassion en atteignant ce qu'on appelle « grande compassion ».

Just as a mother responds to her small, beloved, and suffering child, when you develop a spontaneous and equal sense of compassion toward all sentient beings, you have perfected the practice of compassion. And this is known as great compassion.

བྱམས་པ་བསྐྱོམ་པ་ནི་མཛའ་བཤེས་ཀྱི་ཕྱོགས་ལ་ཐོག་མར་བྱས་ནས་བདེ་བ་དང་ཕྱད་པར་འདོད་པའི་རྣམ་པ་སྟེ། རིམ་གྱིས་གྲམས་པ་དང་དགའ་ལ་ཡང་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་དེ་སྤྲོད་ཆེ་གོམས་པར་བྱས་ནས། རིམ་གྱིས་སེམས་ཅན་མཐའ་དག་མངོན་པར་འདོན་པར་འདོད་པ་རང་གི་རང་གིས་འཇུག་བཞིན་དུ་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་ཅུ་བའི་སྤྲོད་ཆེ་གོམས་པར་བྱས་ནས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྦྱོར་པར་བྱའོ། །

La méditation sur l'amour bienveillant (*maitrī*) sera d'abord dirigée sur vos amis et sur les êtres qui vous sont chers. Elle consiste à vouloir qu'ils soient heureux. Étendez peu à peu votre méditation jusqu'à y inclure les étrangers et même vos ennemis. En vous habituant à la compassion, vous en viendrez spontanément à vouloir arracher tous les êtres à la souffrance. Ainsi, vous étant familiarisé avec la compassion comme base, méditez sur l'esprit d'Éveil.

Meditation on loving-kindness begins with friends and people you are fond of. It has the nature of wishing that they meet with happiness. Gradually extend the meditation to include strangers and even your enemies. Habituating yourself to compassion, you will gradually generate a spontaneous wish to liberate all sentient beings. Therefore, having familiarized yourself with compassion as the basis, meditate on the awakening mind of bodhicitta.

བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དེན་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའོ། །དེ་ལ་ཀུན་རྫོབ་པ་ནི་སྤྲིང་རྩེས་
 སེམས་ཅན་མཐའ་དག་མཛོན་པར་འདོན་པར་དམ་བཅས་ནས་འགོ་བ་ལ་ཕན་གདགས་པའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་
 ལུ་གྱུར་ཅིག་སྒྲུབ་དུ་སྒྲུབ་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད་པའི་རྣམ་པས་སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་
 པའོ། །དེ་ཡང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ལེའུ་ལས་བསྟན་པའི་ཆོ་ག་བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྒྲོམ་པ་ལ་གནས་
 པ་མཁའས་པ་པ་རོལ་པོ་ལས་སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །

L'esprit d'Éveil présente deux aspects :
 relatif et absolu. L'esprit d'Éveil relatif est
 le désir initial d'atteindre l'insurpassable
 Éveil authentique et parfait en formant
 le vœu de devenir bouddha pour aider
 les êtres après avoir juré par compassion
 de tous les arracher à leurs souffrances.
 On engendrera cet esprit d'Éveil relatif
 selon le rituel décrit dans le chapitre
 de[s Niveaux des Bodhisattvas consacré
 à] la discipline, en prenant les vœux de
 bodhisattva auprès d'un maître qui en
 respecte les préceptes.

Bodhicitta is of two types: conventional
 and ultimate. Conventional bodhicitta
 is the cultivation of the initial thought
 that aspires to attain unsurpassable and
 perfectly consummated Buddhahood in
 order to benefit all wandering sentient
 beings, after having taken the vow out of
 compassion to release all of them from
 suffering. That conventional bodhicitta
 should be cultivated in a process similar
 to that described in the chapter on moral
 ethics in the *Bodhisattvabhūmi*, generating
 this mind by taking the Bodhisattva
 vow before a master who abides by the
 Bodhisattva precepts.

དེ་ལྟར་ཀུན་རྫོབ་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་ནས་དོན་དམ་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་འབད་
 པར་བྱའོ། །དོན་དམ་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དེན་ནི་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་སྒྲོམ་པ་མཐའ་དག་དང་བྲལ་བ།
 བྱིན་ཏུ་གསལ་བ། དོན་དམ་པའི་སྒྲིད་ཡུལ། ཅི་མ་མེད་པ། མི་གཡོ་བ། རྒྱུད་མེད་པའི་མར་མའི་རྒྱུན་ལྟར་མི་
 གཡོའོ། །དེ་གྲུབ་པ་ནི་རྟག་ཏུ་གུས་པར་ཡུན་རིང་དུ་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གིས་རྣལ་འབྱོར་སྒྲོམ་པར་བྱས་
 པ་ལས་འགྱུར་ཏེ། །འཕགས་པ་དགོངས་པ་ངེས་པར་འབྲེལ་པ་ལས། ཅི་སྐྱད་དུ། བྱམས་པ་གང་ཡང་ཉན་ཐོས་
 རྣམས་ཀྱི་འཕྲུང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་འཕྲེད་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་དགེ་བའི་ཆོས་འཛིག་རྟེན་པ་
 དང་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གི་འབྲས་བུ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །
 ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །

Quand vous aurez engendré l'esprit
 d'Éveil relatif, efforcez-vous de cultiver
 l'esprit d'Éveil absolu. L'esprit d'Éveil
 absolu est supramondain, libre de toute

After generating the conventional
 awakening mind of bodhicitta, endeavour
 to cultivate the ultimate awakening
 mind of bodhicitta. The ultimate

élaboration, très clair, objet absolu, immaculé, imperturbable et inébranlable comme la continuité d'une flamme qui ne vacille pas au vent. On l'accomplit en s'appliquant avec constance et dévotion à la maîtrise du yoga de la méditation du calme mental et de la vision supérieure pendant une longue période. Le sublime *Soûtra du Dévoilement du sens profond* déclare : « Sache, Maitreya, que toutes les qualités positives des auditeurs, des bodhisattvas et des tathāgatas, qu'elles soient mondaines ou supramondaines, sont les effets du calme mental (*śamatha*) et de la vision supérieure (*vipaśyanā*). »

bodhicitta is transcendental and free from all elaborations. It is extremely clear, the object of the ultimate, stainless, unwavering, like a butter lamp undisturbed by the wind. This is achieved through constant and respectful familiarity with the yoga of calm abiding meditation (*śamatha*) and special insight (*vipaśyanā*) over a long period of time. The *Unravelling of the Thought (Samādhinirmocana) Sūtra* says: "O Maitreya, you must know that all the virtuous dharmas of Hearers, Bodhisattvas, or Tathāgatas, whether worldly or transcendental, are the fruits of calm abiding meditation and special insight."

དེ་གཉིས་ཀྱིས་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཐམས་ཅད་བསྐྱུས་པའི་ཕྱིར་རྣལ་འབྱོར་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དུས་ཐམས་ཅད་
དུ་ངེས་པར་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་བསྟན་པར་བྱ་སྟེ། འཕགས་པ་དགོངས་པ་ངེས་པར་འགྲེལ་པ་དེ་
ཉིད་ལས། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ངེ་སྒྲིབ་དུ་ངས་ཉན་ཐོས་རྣམས་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་
དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་རྣམས་པ་དུ་མ་བསྟན་པ་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་
ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གིས་བསྐྱུས་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །

Puisque tous les recueils de concentration se retrouvent dans le calme mental et la vision supérieure, tous les yogis s'y consacreront constamment. Le même *soûtra* d'insister : « Le Bouddha a déclaré qu'il fallait savoir que les différents types de recueils qu'il avait enseignés aux auditeurs, aux bodhisattvas et aux tathāgatas pouvaient tous se ramener au calme mental et à la vision supérieure. »

Since all kinds of concentrations (*samādhi*) can be included in these two, all yogis must at all times seek calm abiding meditation and special insight. Again the *Unravelling of the Thought Sūtra* says: "The Buddha has said it must be known that the teachings of various types of concentrations sought by his Hearers, Bodhisattvas, and Tathāgatas are all contained in calm abiding meditation and special insight."

ཞི་གནས་ཙམ་འབའ་ཞིག་སྒྲིམ་པར་བྱས་པས་ནི་རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་མི་སྒྲོང་གི་ །རེ་ཞིག་ཉོན་
མོངས་པ་རྣམས་པར་གཞོན་པ་ཙམ་དུ་ཟད་དེ། ཤེས་རབ་ཀྱིས་སྒྲུང་བ་བྱུང་བ་མེད་པར་བག་ལ་ཉལ་ལེགས་པར་
ཆོམས་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་བག་ལ་ཉལ་ལེགས་པར་ཆོམས་པར་མི་འགྱུར་རོ། །

Les yogis ne peuvent pas éliminer leurs voiles (*āvaraṇa*) en se familiarisant avec le seul calme mental. Celui-ci ne peut supprimer que temporairement les émotions négatives (*kleśa*). Sans la lumière de la connaissance supérieure (*prajñā*), il n'est pas possible d'éliminer complètement les émotions négatives latentes (*anuśaya*), si bien que ces dernières ne se trouveront pas éradiquées.

Yogis cannot eliminate mental obscurations merely by familiarizing themselves with calm abiding meditation alone. It will only suppress the disturbing emotions (*kleśa*) and delusions temporarily. Without the light of wisdom (*prajñā*), the latent potential of the disturbing emotions cannot be thoroughly destroyed, and therefore their complete destruction will not be possible.

དེ་བས་ན་འཕགས་པ་དགོངས་པ་ངས་པར་འགྲོལ་པ་དེའི་དུང་ལས། བསམ་གཏན་གྱིས་ནི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་རྣམ་པར་གཞོན་ཏོ། ། ཤེས་རབ་གྱིས་ནི་བག་ལ་ཉལ་ལེགས་པར་འཛོམས་པར་བྱེད་དོ། ། ཞེས་བཀའ་བསྟན་པ་ཏོ། །

C'est dans ce sens que le sublime *Soûtra du Dévoilement du sens profond* précise : « La concentration (*dhyāna*) peut efficacement terrasser les émotions négatives, et la connaissance supérieure en détruire totalement les formes latentes. »

For this reason the *Unravelling of the Thought Sūtra* says, "Concentration (*dhyāna*) can suppress the disturbing emotions properly, and wisdom can thoroughly destroy their latent potential."

འཕགས་པ་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་རྒྱལ་པོ་ལས་ཀྱང་། ཏིང་ངེ་འཛིན་དེ་སྒྲོམ་པར་བྱེད་མེད་གྱི། ། དེ་ནི་བདག་ཏུ་འདུ་ཤེས་འཛིག་མི་བྱེད། ། དེ་ནི་ཉོན་མོངས་ཕྱིར་ཞིང་རབ་ཏུ་འབྱུགས། ། ལྷག་སྟེང་འདི་ན་ཏིང་ངེ་འཛིན་བསྒྲོམ་པ་བཞིན། ། བག་ཏེ་ཆོས་ལ་བདག་མེད་སོ་སོར་རྟོག། ། སོ་སོར་དེ་བརྟགས་གལ་ཏེ་བསྒྲོམ་པ་ནི། ། དེ་ཉིད་མྱ་ངན་འདས་ཐོབ་འབྲས་བྱུང་རྒྱ། ། རྒྱ་གཞན་གང་ཡིན་དེས་ནི་ཞི་མི་འཇུག། ། ཞེས་གསུངས་སོ། །

Le sublime *Soûtra du Roi des recueils* explique :

« Même en méditant avec recueillement, Vous ne détruirez pas la notion du soi Et vos émotions négatives vous perturberont à nouveau Comme dans le recueillement méditatif d'Udraka [Rāmaputra].

The *King of Concentration (Samādhirāja) Sūtra* also says:

"Even if you meditate with single-pointed concentration, You will not destroy the misconception of the self And your disturbing emotions will disturb you again; This is like Udraka's single-pointed meditation.

Que l'insubstantialité des phénomènes
(*dharmanairātmya*) soit précisément
examinée,
Que l'on accomplisse des méditations
sur la base de cette analyse,
Et ce sera la cause du *nirvāṇa* résultant ;
Aucune autre cause
ne peut apporter la paix. »

When the selflessness of phenomena
is examined specifically,
And meditations are performed
on the basis of that analysis,
That is the cause
of the resultant liberation (*nirvāṇa*);
No other cause can bring peace (*śānti*).”

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྡེ་སྡོད་ལས་ཀྱང་། གང་དག་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྡེ་སྡོད་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་
འདི་མ་ཐོས། འཕགས་པའི་ཆོས་འདུལ་བ་མ་ཐོས་པར་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཙམ་གྱིས་ཆོག་པར་འཛིན་པ་ནི་ང་རྒྱལ་གྱི་
དབང་གིས་མཛོན་པའི་ང་རྒྱལ་དུ་ལྷུང་ཞིང་། སྦྱི་བ་དང་། སྒྲ་བ་དང་། ར་བ་དང་། འཆི་བ་དང་། ལྷུང་ན་དང་།
སྦྱེ་སྒྲགས་འདོན་པ་དང་། སྒྲག་བསྐྱལ་བ་དང་། ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་། འབྲུགས་པ་ལས་ཡོངས་སུ་མི་གྲོལ།
འགྲོ་བ་དུག་གི་འཁོར་བ་ལས་ཡོངས་སུ་མི་གྲོལ། སྒྲག་བསྐྱལ་གྱི་ཕུང་པོ་ལས་ཀྱང་ཡོངས་སུ་མི་གྲོལ་ཏེ།
དེ་ལ་དགོངས་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་འདི་སྐད་ཅེས། གཞན་ལས་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་ཐོས་པ་ནི་རྒྱ་གཞི་ལས་
གྲོལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་བཀའ་བསྩལ་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

On peut lire dans la *Corbeille des Bodhisattvas* :

« Ceux qui n'ont pas entendu les différents enseignements de la Corbeille des Bodhisattvas ni les sublimes enseignements pratiques de la discipline monastique (*vinaya*) et pensent que le recueillement méditatif suffit tomberont dans le piège de l'arrogance liée à l'orgueil. En tant que tels, ils ne peuvent atteindre la complète libération de la naissance, de la vieillesse, de la maladie et de la mort, de l'affliction, des pleurs, de la souffrance, de la tristesse et des perturbations. Ils ne peuvent davantage gagner la complète libération du cercle des six destinées, ni de l'amoncellement des souffrances [mentales et physiques]. Cela à l'esprit, le Tathāgata a déclaré que l'écoute des enseignements vous aiderait à atteindre la libération de la vieillesse et de la mort. »

Also the *Bodhisattva Section* (*Bodhisattva-pitaka*) *Sūtra* says:

“Those who haven't heard these various teachings of the Bodhisattva Collection and have also not heard the implemented teaching on Monastic Discipline (*vinaya*), who think that single-pointed concentration alone is enough, will fall into the pit of arrogance due to pride. As such, they cannot gain complete release from rebirth, old age, sickness, death, misery, lamentation, suffering, mental unhappiness, and disturbances. Neither do they gain complete liberation from the cycle of the six states of existence, nor from the heaps of suffering mental and physical aggregates. Keeping this in mind, the Tathāgata has said that hearing the teachings will help you gain liberation from old age and death.”

དེ་ལྟ་བུ་ན་སྒྲིབ་པ་མཐའ་དག་སྤངས་ནས་ཡོངས་སུ་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་འབྱུང་བར་འདོད་པས་ནི་གནས་ལ་
གནས་ཤིང་ཤེས་རབ་བསྒྲུལ་པར་བྱའོ། །དེ་སྐད་དུ། འཕགས་པ་དགོན་མཆོག་བརྟེན་པ་ལས་ཀྱང་བཀའ་
བསྟུན་ཏེ། རྩལ་བྱིས་ལས་ནི་གནས་ནས་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཐོབ་སྟེ། ཏིང་ངེ་འཛིན་ཐོབ་ནས་ཀྱང་ཤེས་རབ་སྒྲུལ་
པར་བྱེད། ཤེས་རབ་ཀྱིས་ནི་ཡེ་ཤེས་རྣམ་པར་དག་པ་འཐོབ། ཡེ་ཤེས་རྣམ་པར་དག་པས་རྩལ་བྱིས་ལས་སུ་
སྤང་ཆོག་ལ། །ཞེས་བཀའ་བསྟུན་ཏེ། །

Pour ces raisons, ceux qui souhaitent
atteindre la sagesse absolument purifiée
par l'élimination de tous les voiles
méditeront sur la connaissance supérieure
tout en demeurant dans le calme mental,
ainsi que le sublime *Soûtra de l'Étagement des*
Joyaux le déclare :

« Le respect de la discipline permet
d'atteindre le recueillement. Le recueillement
atteint, on médite sur la connaissance
supérieure. La connaissance supérieure
permet d'atteindre une sagesse
parfaitement pure. Et quand la sagesse est
pure, la discipline est parfaite. »

For these reasons, those who wish
to attain the thoroughly purified
transcendent wisdom by eliminating
all obscurations should meditate on
wisdom while remaining in calm abiding
meditation. The *Heap of Jewels (Ratnakūṭa)*
Sūtra says:

“Single-pointed concentration is
achieved by adhering to moral ethics
(*śīla*). With the achievement of single-
pointed concentration, you meditate on
wisdom. Wisdom helps you to attain a pure
pristine awareness (*jñāna*). Through pure
pristine awareness your moral conduct is
perfected.”

འཕགས་པ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་དད་པ་བསྒྲུལ་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། རིགས་ཀྱི་བྱ་ཤེས་རབ་ལ་ཉེ་བར་མི་གནས་
ན་བྱང་རྩལ་བྱིས་ལས་ནས་ཀྱིས་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་དད་པ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་རི་ལྟར་ཡང་འབྱུང་བར་ང་མི་
སྟའོ། །རིགས་ཀྱི་བྱ་རྣམ་གྲངས་འདིས་ཀྱང་འདི་ལྟར་བྱང་རྩལ་བྱིས་ལས་ནས་ཀྱི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་དད་
པ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་འབྱུང་བ་གང་ཅི་ཡང་རུང་། དེ་ཐམས་ཅད་ནི་རྣམ་པར་མི་གཡོངས་པའི་སེམས་ཀྱིས་དོན་
དང་ཆོས་ཡང་དག་པ་བསམས་པ་ལས་བྱུང་བར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་བཀའ་བསྟུན་ཏེ། །

Le sublime *Soûtra de l'Exercice de la*
foi dans le Grand Véhicule est aussi précis :
« Noble fils, si tu ne t'établis pas dans la
connaissance supérieure, il ne m'est pas
possible de dire comment tu pourras
avoir foi dans le Grand Véhicule des
bodhisattvas, ni comment tu pourras t'y
établir. Tu devrais, noble fils, savoir qu'il
en est ainsi parce que la foi du bodhisattva

The *Meditation on Faith in the Mahāyāna*
(*Mahāyāna-śraddhā-bhāvanā*) *Sūtra* says:

“O child of noble family, if you do not
abide by wisdom, I cannot say how you
will have faith in the Mahāyāna of the
Bodhisattvas, or how you will set forth in
the Mahāyāna.

O child of noble family, you should
know that this is because Bodhisattvas’

dans le Grand Véhicule, de même que son établissement dans le Grand Véhicule, résultent de la réflexion correcte sur le réel et les enseignements à l'aide d'un esprit libre de distraction.»

faith in the Mahāyāna and setting forth in the Mahāyāna occurs as a result of contemplating the perfect Dharma and reality with a mind free of distraction.”

ཞིགནས་དང་བླ་མ་པའི་ལྷན་མཐོང་འབའ་ཞིག་གིས་ནི་རྣམ་འབྱོར་པའི་སེམས་ལུ་ལ་རྣམས་ལ་རྣམ་པར་གཤེད་
བར་འགྱུར་གྱི། ལྷན་གི་ནང་ན་འདུག་པའི་མར་མེ་བཞིན་དུ་བརྟན་པར་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་བས་ན་ཡེ་ཤེས་གྱི་
སྣང་བ་ཤིན་དུ་གསལ་བར་མི་འབྱུང་སྟེ། དེ་ལྷན་བས་ན་གཉིས་ཀ་དང་འདྲ་བར་བསྟན་པར་བྱའོ། །

Le yogi sera distrait par les objets s'il se contente de cultiver la vision supérieure sans se préoccuper du calme mental. Son esprit sera instable comme une flamme au vent. Comme la lumière de sa sagesse ne sera alors pas très claire, il lui faudra recourir à ces deux méthodes à égalité.

A yogi's mind will be distracted to various objects if he cultivates only special insight without developing a calmly abiding mind. It will be unstable, like a butter lamp in wind. Since clarity of pristine awareness will be absent, these two [special insight and a calmly abiding mind] should be cultivated equally.

དེའི་ཕྱིར་འཕགས་པ་ཡོངས་སུ་སྤྱད་ན་ལས་འདས་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་ལས་གྲང་། ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱིས་ནི་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པའི་རིགས་མི་མཐོང་སྟེ། ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཤས་ཆེ་བའི་ཕྱིར་དང་། ཤེས་རབ་རྒྱུད་བའི་ཕྱིར་
རོ། །བྱུང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་མཐོང་མོད་གྱི་མི་གསལ་ཏེ། ཤེས་རབ་གྱི་ཤས་ཆེ་བའི་ཕྱིར་དང་།
ཏིང་ངེ་འཛིན་རྒྱུད་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ནི་ཐམས་ཅད་གཟིགས་ཏེ། ཞིགནས་དང་བླ་མ་
མཐོང་མཆུངས་པར་ལྷན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བཀའ་བསྩལ་ཏོ། །

C'est pourquoi le sublime *Sōūtra du Grand Parinirvāṇa* déclare : « Les Auditeurs ne voient pas la nature de bouddha (*tathāgata*) parce qu'ils ont plus de concentration que de connaissance supérieure. Les bodhisattvas peuvent la voir, mais pas clairement, parce que leur connaissance supérieure l'emporte sur leur concentration. Seuls les *tathāgatas* peuvent en voir la totalité parce qu'ils possèdent au même degré le calme mental et la vision supérieure. »

Therefore, the *Sūtra of the Great and Complete Transcendence of Suffering* (*Mahāparinirvāṇa-sūtra*) says:

“Hearers cannot see Buddha-nature because their single-pointed absorption is stronger and wisdom is weaker. Bodhisattvas can see it, but not clearly, because their wisdom is stronger and their single-pointed concentration is weaker. Whereas, *Tathāgatas* can see all, because they possess a calmly abiding mind and special insight to an equal degree.”

ཞི་གནས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ནི་མར་མེ་རླུང་གིས་མ་བསྐྱོད་པ་བཞིན་དུ་རྣམ་རྟོག་པའི་རླུང་རྣམས་ཀྱིས་སེམས་གཡོ་བར་མི་འགྱུར་རོ། །ལྷག་མཐོང་གིས་ནི་ལྷ་བ་ངན་པའི་དྲི་མ་མཐོང་དག་སྤངས་པས་གཞན་དག་གིས་མི་ཕྱེད་དོ། །ཁྲི་བ་སྟོན་མའི་མདོ་ལས་ཇི་སྟངས་དུ། ཞི་གནས་སྟོབས་ཀྱིས་གཡོ་བ་མེད་པར་འགྱུར། །ལྷག་མཐོང་གིས་ནི་རི་དང་འབྲུ་བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལྷ་བས་ན་གཉིས་ཀ་ལ་རྣལ་འབྱོར་དུ་བྱས་པར་གནས་སོ། །

Le calme mental a le pouvoir d'empêcher le vent des idées fictives (*vikalpa*) d'agiter l'esprit comme une flamme au vent. La vision supérieure élimine les souillures des vues erronées, de sorte que l'on n'est plus affecté par les opinions des autres, ainsi qu'on peut le lire dans le *Sôûtra de Lampe de Lune* : « Le calme mental a le pouvoir de stabiliser l'esprit et la vision supérieure d'en faire une montagne. » On s'établira donc dans le yoga qui unit ces deux pratiques.

Due to the power of calm abiding meditation, the mind will not be disturbed by the wind of conceptual thoughts, like a butter lamp undisturbed by the breeze. Special insight eliminates every stain of wrong views, thus you will not be affected by [the views of] others. The *Moon Lamp Sûtra* says: "By the force of calm abiding meditation, the mind will become unwavering, and with special insight it will become like a mountain. Therefore, maintain a yogic practice of them both."

དེ་ལ་ཐོག་མར་རེ་ཞིག་རྣལ་འབྱོར་པས་གང་གིས་བདེ་བར་སྦྱར་དུ་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་འགྲུབ་པར་འགྱུར་བ་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གི་ཚོགས་ལ་ཇི་བསྟེན་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་ཞི་གནས་ཀྱི་ཚོགས་གང་ཞེན། མཐུན་པའི་ཡུལ་ན་གནས་པ་དང་། འདོད་པ་རྒྱུང་བ་དང་། ཚོག་ཤེས་པ་དང་། བྱ་བ་མང་པོ་ཡོངས་སུ་སྤངས་པ་དང་། རྩལ་བྱིས་རྣམས་པར་དག་པ་དང་། འདོད་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམས་པར་རྟོག་པ་ཡོངས་སུ་སྤངས་པའོ། །

Pour commencer, le yogi réunira les conditions qui lui permettront d'accomplir aisément et vite le calme mental et la vision supérieure.

Les prérequis indispensables au calme mental sont les suivants : un lieu favorable, peu de désirs, un sentiment de satisfaction, un minimum d'activités, une discipline parfaite et une absence totale d'idées fictives comme le désir et l'attachement.

Initially the yogi should seek the prerequisites that can assist him in actualizing calm abiding meditation and special insight quickly and easily.

The prerequisites necessary for the development of calm abiding meditation are: to live in a conducive environment; to limit your desires and practice contentment; to not be involved in too many activities; to maintain pure moral ethics; and to fully eliminate attachment and all other kinds of conceptual thoughts.

དེ་ལ་ཡོན་ཏན་ལྷན་ལྷན་པ་ནི་མཐུན་པའི་ཡུལ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། གོས་དང་བས་ལ་སོགས་པ་ཆོགས་མེད་པར་རྟེན་པའི་ཕྱིར་རྟེན་སྤྲོ་བ་དང་། སྤྱོད་མི་སྤྲོ་བ་དང་དག་ལ་སོགས་པ་མི་གནས་པའི་ཕྱིར་གནས་བཟང་བ་དང་། རྟ་མེད་པའི་ས་ཡིན་པས་ས་བཟང་བ་དང་། གྲོགས་ཚུལ་བྱིམས་དང་ལྷན་པ་ལྷན་པ་མཚུངས་པ་ཡིན་པས་གྲོགས་བཟང་བ་དང་། ཉིན་མོ་སྤྱོད་མའང་པོ་དག་གིས་མ་གང་བའི་ཕྱིར་དང་། མཚན་མོ་སྤྱོད་མའི་ཕྱིར་ལེགས་པར་ལྷན་པའོ།

On reconnaît un « lieu favorable » à cinq caractéristiques : on doit pouvoir s'y procurer facilement le vivre et le vêtir ; il ne doit pas s'y trouver d'êtres vicieux ou d'ennemis ; la terre doit y être saine ; l'endroit doit être fréquenté par des compagnons qui honorent la discipline et partagent des vues similaires ; n'être que peu fréquenté le jour et peu bruyant la nuit.

A conducive environment should be known by five characteristics: providing easy access to food and clothes, being free of evil beings and enemies, being free from disease, containing good friends who maintain moral ethics and who share similar views, and being visited by few people in the daytime and with little noise at night.

འདོད་པ་རྒྱུད་བ་གང་ཞེན། ཆོས་གོས་ལ་སོགས་པ་བཟང་པོ་འཕེལ་མང་པོ་ལ་ལྷན་པར་ཆགས་པ་མེད་པའོ། ཆོག་ཤེས་པ་གང་ཤེས་ན། ཆོས་གོས་ལ་སོགས་པ་དན་ངོན་ཅམ་རྟེན་པས་རྟག་ཏུ་ཆོག་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པའོ། བྱ་བ་མང་པོ་ཡོངས་སུ་སྤངས་པ་གང་ཞེན། ཉོ་ཆོང་ལ་སོགས་པ་ལས་དན་པ་ཡོངས་སུ་སྤང་བ་དང་། བྱིམ་པ་དང་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་གང་དག་ཏུ་ཅད་སློམ་འབྲེན་བྱེད་པ་ཡོངས་སུ་སྤང་བ་དང་། སྤྲོ་བྱེད་པ་སྐར་མ་ཅི་བ་ལ་སོགས་པ་ཡོངས་སུ་སྤང་བ་གང་ཡིན་པའོ།

« Avoir peu de désirs », c'est ne pas être excessivement attaché à la quantité et à la qualité de ce que l'on possède – les robes monacales, par exemple. Le « sentiment de satisfaction » consiste à toujours se contenter de ce que l'on a – des robes médiocres, par exemple. « Un minimum d'activités », cela signifie ne pas s'adonner aux affaires et aux autres activités pernicieuses, ne pas trop fréquenter les laïcs et les autres moines, et renoncer complètement à la pratique de la médecine et de l'astrologie.

Limiting your desires refers to not being excessively attached to many or good clothes, such as religious robes, and so forth. The *practice of contentment* means always being satisfied with any little thing, like inferior religious robes, and so forth.

Not being involved in many activities refers to giving up ordinary activities like business, avoiding too close association with householders and monks, and totally abandoning the practice of medicine and astrology.

ཚུལ་བྲིམས་རྣམ་པར་དག་པ་གང་ཞེ་ན། སྒྲོམ་པ་གཉིས་ཀ་ལ་ཡང་རང་བཞིན་དང་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་གྲོ་བ་
 དང་བཅས་པའི་བསྐྱབ་པའི་གཞི་མི་འདུལ་བ་དང་། བག་མེད་པར་རལ་ན་ཡང་སྐྱེན་པ་སྐྱེན་པར་འགྱུར་པས་
 ཆོས་བཞིན་དུ་བྱེད་པ་དང་། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་ལ་ཕམ་པ་བཅོས་སུ་མི་རུང་བར་གསུངས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་
 ལ་ཡང་འགྱུར་པ་དང་ལྷན་པ་དང་། ཕྱིས་མི་བྱ་བའི་སེམས་དང་ལྷན་པ་དང་། སེམས་གང་གིས་ལས་དེ་བྱང་
 པས་སེམས་དེ་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཕྱིར་རམ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྒྲོམ་
 པའི་ཕྱིར་དེའི་ཚུལ་བྲིམས་རྣམ་པར་དག་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །དེ་ནི་འཕགས་པ་མ་སྐྱེས་དགའི་
 འགྱུར་པ་བསལ་བ་ལས་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་བས་ན་དེ་འགྱུར་པ་མེད་པར་བྱས་ལ་སྒྲོམ་པ་ལ་
 མངོན་པར་བརྩོན་པར་བྱའོ།

Qu'est-ce qu'une « discipline (*śīla*) parfaite » ? Celle-ci consiste à ne pas commettre les actes inavouables (*avadya*) naturels ou édictés propres aux deux règles et à ne pas contrevenir aux pratiques positives ; de même consiste-t-elle à regretter sans tarder ces infractions quand elles ont été commises par manque de circonspection en se conformant ainsi aux enseignements.

Même dans le cas où les textes stipulent qu'une transgression des vœux des auditeurs ne peut être réparée, si le regret et l'intention de ne pas recommencer sont présents, ainsi que la compréhension du manque d'essence (*niḥsvabhāvatā*) de l'esprit, responsable de l'action, ou encore la familiarité avec le manque d'essence de tous les phénomènes, on peut parler de discipline parfaite. On comprendra ces points tels qu'ils apparaissent dans le sublime *Soûtra de l'Élimination des regrets d'Ajātaśatru*. Ayant surmonté vos regrets, redoublez d'efforts dans votre méditation.

What is pure discipline (*śīla*)? It is not to contravene the foundation of the training—the two vows together with the avoidance of misdeeds whether natural or proscribed; and whenever you fail through lack of carefulness, to regret that lapse swiftly, and to repair it according to the teachings.

Even in the case of the statement that a transgression of the Hearers' vows cannot be restored, if there is regret and an awareness of the intention not to repeat it, and an awareness of the lack of a true identity of the mind that performed the action, or familiarity with the lack of a true identity of all phenomena, that person's morality can be said to be pure. This should be understood from the *Sūtra on the Elimination of Ajātaśatru's Regret* (*Ajātaśatru-kauṛṭṭyavinodana-sūtra*). You should overcome your regret and make special effort in meditation (*bhāvanā*).

འདོད་པ་རྣམས་ལ་ཡང་ཚོ་འདི་དང་ཚོ་ཕྱི་མ་ལ་ཉེས་དམིགས་རྣམ་པ་མང་པོར་འགྱུར་བར་ཡིད་ལ་བྱས་ལ་དེ་
དག་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་སྤང་བར་བྱའོ། །རྣམ་པ་གཅིག་དུ་ན་འཁོར་བ་པའི་དངོས་པོ་སྤྲུག་པའམ་མི་སྤྲུག་པ་
ཡང་རུང་སྟེ། དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི་རྣམ་པར་འཛིག་པའི་ཚོས་ཅན་མི་བརྟན་པ་སྟེ། གདོན་མི་བར་དེ་དག་
ཐམས་ཅད་དང་བདག་རིང་པོར་མི་ཐོགས་པར་འབྲལ་བར་གྱུར་ན། བདག་དེ་ལ་ཅི་ཞིག་ལྷག་པར་ཆགས་པ་
ལ་སོགས་པར་འགྱུར་སྟེ་རྣམ་དུ་བསྐྱོམས་པས་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་སྤང་བར་བྱའོ། །

En considérant les multiples défauts du désir dans cette vie et les suivantes, vous éliminerez les idées fictives qui peuvent en provenir. Dans le cercle des existences, les belles choses comme les choses répugnantes ont ceci en commun qu'elles sont toutes instables et sujettes à la désintégration. Il ne fait aucun doute que vous serez séparé sous peu de toutes ces choses. Méditez en vous demandant : « Pourquoi devrais-je m'attacher avec tant d'excès à ces choses ? », puis dissipez toutes ces idées.

Being mindful of the various defects of attachment in this life and future lives helps eliminate misconceptions in this regard. Some common features of both beautiful and ugly things in the cycle of existence are that they are all unstable and subject to disintegration. It is beyond doubt that you will be separated from all of these things without delay. So, meditate on why you should be so excessively attached to these things and then discard all misconceptions.

ལྷག་མཐོང་གི་ཚོགས་གང་ཞེ་ན། སྤྲུལ་བྱ་དམ་པ་ལ་བརྟེན་པ་དང་། མང་དུ་ཐོས་པ་དང་། ཡོངས་སུ་བཙལ་
བ་དང་། ཚུལ་བཞིན་སེམས་པའོ། །དེ་ལ་སྤྲུལ་བྱ་དམ་པ་ཇི་ལྟ་བུ་ལ་བརྟེན་པར་བྱ་ཞེ་ན། གང་མང་དུ་ཐོས་
པ་དང་། ཚོགས་གསལ་བ་དང་། སྤྲིང་རྗེ་དང་ལྡན་པ་དང་། སྤྲོ་བ་བཟོད་པའོ། །

Quelles sont les conditions préalables à la vision supérieure ? Il faut se confier à des êtres suprêmes, chercher sérieusement à étudier et réfléchir comme il se doit.

Sur quels « êtres suprêmes » devrions-nous compter ? Sur ceux qui ont entendu de nombreux [enseignements], s'expriment clairement, sont doués de compassion et peuvent supporter l'ennui.

What are the prerequisites of special insight? They are: to rely on holy persons; to seek seriously extensive instruction; and to contemplate properly.

What type of holy person should you rely upon? One who has heard many [teachings], who expresses himself clearly, who is endowed with compassion, and able to withstand hardship.

དེ་ལ་མང་དུ་ཐོས་པ་ཡོངས་སུ་བཅུལ་བ་གང་ཞེ་ན། གང་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་གསུང་རབ་ཡན་ལག་བརྒྱ་
གཉིས་པེ་ངེས་པའི་དོན་དང་བྱང་བའི་དོན་ལ་གུས་པར་བྱས་ཤིང་ཤིན་ཏུ་ཉན་པ་སྟེ། འདི་ལྟར་འཕགས་པ་
དགོངས་པ་ངེས་པར་འགྲེལ་པ་ལས། འཕགས་པའི་གཏམ་འདོད་པ་བཞིན་དུ་མ་ཐོས་པ་ནི་ལྷག་མཐོང་གི་
གོགས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བཀའ་བསྩལ་ཏོ། །དེ་ཉིད་ལས། ལྷག་མཐོང་ནི་ཐོས་པ་དང་བསམ་པ་ལས་
བྱུང་བའི་ལྟ་བུ་རྣམས་པར་དག་པའི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འཕགས་པ་སྟེང་མེད་ཀྱི་
བུས་ཞུས་པ་ལས་ཀྱང་། ཐོས་པ་དང་ལྷན་པ་ནི་ཤེས་རབ་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །ཤེས་རབ་དང་ལྷན་པ་ནི་ཉོན་
མོངས་པ་རབ་དུ་ཞི་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་བཀའ་བསྩལ་ཏོ། །

Qu'entend-on par « chercher sérieusement à étudier » ? Cela consiste à écouter sérieusement et avec respect le sens définitif (*nitārtha*) et le sens provisoire (*neyārtha*) des douze catégories d'enseignements du Bouddha. Le sublime *Soûtra du Dévoilement du sens profond* prévient : « Ne pas écouter les enseignements des êtres sublimes comme vous le souhaiteriez est un obstacle à la vision supérieure. » Il dit encore : « La vision supérieure émane de sa cause, la vue correcte (*samyagdr̥ṣṭi*), qui résulte elle-même de l'écoute et de la réflexion. » Le sublime *Soûtra Requis par Nārāyaṇa* explique à son tour : « L'étude [des enseignements] suscite la connaissance supérieure, et cette connaissance permet d'apaiser les émotions négatives au plus haut point. »

What is meant by seriously seeking extensive instruction? This is to listen seriously with respect to the definitive and interpretable meaning of the twelve branches of the Buddha's teachings. The *Unravelling of the Thought Sūtra* says: "Not listening to superior beings' teachings as you wish is an obstacle to special insight."

The same sūtra says, "Special insight arises from its cause, correct view, which in turn arises from listening and contemplation."

The *Questions of Nārāyaṇa* (*Nārāyaṇa-paripṛcchā*) says, "Through the experience of listening [to teachings] you gain wisdom, and with wisdom disturbing emotions are thoroughly pacified."

རྒྱལ་བཞིན་བསམ་པ་གང་ཞེ་ན། གང་ངེས་པའི་དོན་གྱི་མདོ་སྟེ་དང་བྱང་བའི་དོན་གྱི་མདོ་སྟེ་ལ་སོགས་པ་ལེགས་
པར་གཏན་ལ་འབབས་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ཐེ་ཚོམ་མེད་ན་བསྐྱོམ་པ་ལ་གཅིག་དུ་ངེས་པར་
འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་ཐེ་ཚོམ་གྱིས་འཕྲང་མོ་ཉུག་པའི་ཐེག་པ་ལ་འདུག་པ་ནི་ལམ་ཁ་དབྱག་གི་མདོར་ཕྱིན་
པའི་མི་ལྟར་གང་དུ་ཡང་གཅིག་དུ་ངེས་པར་མི་འགྱུར་རོ། །རྣམས་འབྱོར་པས་ནི་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་ཉན་དང་ཤལ་
སོགས་པ་སྤང་ཞིང་མི་མཐུན་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། ཟས་ཚོད་ཟིན་པར་བཟའ་བར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་བྱང་རྒྱལ་སེམས་
དཔའ་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གི་ཚོགས་མཐའ་དག་བསགས་པ་དེ་བསྐྱོམ་པ་ལ་འཇུག་པར་བྱའོ། །

Qu'est-ce que la « réflexion correcte » ?

Le fait d'établir avec justesse quels sont les sôûtras de sens définitif et les sôûtras de sens provisoire. Quand le bodhisattva n'a plus de doutes [à ce sujet], sa méditation se trouve unifiée. Autrement, assailli par le doute et l'indécision, il sera comme un homme à la croisée des chemins, incapable de choisir la voie à suivre.

Les yogis devraient toujours s'abstenir de poisson, de viande, etc., éviter les aliments qui ne favorisent pas la santé et manger avec modération.

Ainsi, les bodhisattvas qui ont réuni toutes les conditions préalables au calme mental et à la vision supérieure passeront à la méditation.

What is meant by proper

contemplation? It is properly establishing the definitive and interpretable sūtras. When Bodhisattvas are free of doubt, they can meditate single-pointedly. Otherwise, if doubt and indecision beset them, they will be like a man at a crossroads uncertain of which path to follow.

Yogis should at all times avoid fish, meat, and so forth, should eat with moderation, and avoid foods that are not conducive to health.

Thus, Bodhisattvas who have assembled all the prerequisites for calm abiding meditation and special insight should enter into meditation.

དེ་ལ་རྣམ་འགྱུར་པས་སྒྲོམ་པའི་དུས་ན་ཐོག་མར་བྱ་བ་ཅི་ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་བྱས་ལ།
བཤང་གཅི་བྱས་ནས་སྒྲུའི་ཆོར་མ་མེད་པ་ཡིད་དུ་འོང་བའི་ཕྱོགས་སུ་བདག་གིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བྱང་
ཆུབ་ཀྱི་སྒྲིང་པོ་ལ་དགོད་པར་བྱའོ་སྒྲུའ་དུ་བསམ་ཞིང་། འགྲོ་བ་མཐའ་དག་མངོན་པར་འདོན་པའི་བསམ་
པ་ཅན་གྱིས་སྒྲིང་རྩེ་ཆེན་པོ་མངོན་དུ་བྱས་ལ། ཕྱོགས་བརྒྱ་ན་བཞུགས་པའི་སངས་རྒྱུ་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡན་ལག་ལྷན་ཕྱག་བྱས་ནས། སངས་རྒྱུ་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྐྱབ་གཞུགས་རི་
མོ་ལ་སོགས་པ་མདུན་དུ་བཞག་གམ་གཞན་དུ་ཡང་རུང་སྟེ། དེ་དག་ལ་ཅི་རུས་ཀྱིས་མཆོད་པ་དང་བསྟོད་པ་
བྱས་ལ་རང་གི་སྒྲིག་པ་བཤགས་ནས་འགྲོ་བ་མཐའ་དག་གི་བསོད་ནམས་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བར་བྱས་ལ།

Quand viendra pour lui le temps de méditer, le yogi s'acquittera d'abord de toutes ses tâches. Puis, quand il aura satisfait à ses besoins naturels, il se rendra dans un lieu agréable dénué de bruits gênants avec la pensée d'arracher tous les êtres à la souffrance pour les établir au cœur même de l'Éveil. Ayant ainsi exprimé sa grande compassion, il rendra hommage à tous les bouddhas et les bodhisattvas des dix directions en touchant le sol avec les cinq points de son corps.

When meditating, the yogi should first complete all the preparatory practices. He should go to the toilet and in a pleasant location free of disturbing noise he should think, 'I will deliver all sentient beings to the state of enlightenment.' Then he should manifest great compassion, the thought wishing to liberate all sentient beings, and pay homage to all the Buddhas and Bodhisattvas in the ten directions by touching the five limbs of his body to the ground.

Il disposera devant lui ou ailleurs une peinture ou toute autre représentation des bouddhas et des bodhisattvas, puis il fera autant d'offrandes et de prières que cela lui est possible, confessera ses mauvaises actions et se réjouira des mérites de tous les autres êtres.

He should place an image of the Buddhas and Bodhisattvas, such as a painting, in front of him or in some other place. He should make as many offerings and praises as he can. He should confess his misdeeds and rejoice in the merit of all other beings.

སྒྲོན་གྱི་ཏུ་འཇམ་པོ་བདེ་བ་ལ་རྩེ་བཙུན་རྣམ་པར་སྤང་མཛད་ཀྱི་སྦྱིལ་མོ་ཀྱང་ལྷ་བྱུང་མ། སྦྱིལ་མོ་ཀྱང་ཕྱིན་ཏུ་
ཡང་རུང་སྟེ། མིག་ཏུ་ཅང་ཡང་མི་དགྱེ། ཏུ་ཅང་ཡང་མི་གཟུམ་པར་སྤྱིའི་རྩེ་མོར་གཏད་ཅིང་། ལུས་ཏུ་ཅང་ཡང་
མི་སྦྱ། ཏུ་ཅང་ཡང་མི་དགྱེ་བར་བྱང་པོར་བསྐང་ལ་བྲན་པ་ནང་དུ་བཞག་སྟེ་འདུག་པར་བྱའོ། །དེ་ནས་ཕྱག་པ་
མཉམ་པར་བཞག་ལ་མགོ་མི་དམའ་ཞིང་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་མ་གཡོ་བར་བཞག་སྟེ། ལྷན་ལྟེ་བའི་བར་བྱང་པོར་
བཞག་གོ། སོ་དང་མཆུ་ཡང་ཐ་མལ་པར་བཞག་གོ། ལྷེ་ཡང་ཡ་སེའི་དུང་དུ་གཞར་རོ། དབུགས་ཕྱི་ནང་དུ་རྒྱ་བ་
ཡང་སྒྲ་ཅན་དང་། རྩམས་པ་ཅན་དང་། དབུགས་རྒྱོད་པ་ཅན་དུ་མི་བཏང་གི་ཅི་ནས་ཀྱང་མི་ཆོར་བར་དལ་བྱ་དལ་
བྱས་ལྷན་གྱིས་བྱུ་བའི་རྒྱལ་གྱིས་དབུགས་ནང་དུ་རྩལ་པ་དང་ཕྱིར་འབྱུང་བ་དེ་ལྟར་བྱའོ། །

Ensuite, il s'assiera sur un coussin confortable dans la posture du révérend Vairocana, les jambes croisées en lotus ou en demi-lotus. Il aura les yeux ni trop ouverts ni trop fermés et le regard posé sur la pointe du nez. Sans se pencher plus en avant qu'en arrière, il gardera le dos droit et tournera son attention vers l'intérieur. Les épaules seront détendues dans leur position naturelle et la tête ne sera ni rejetée en arrière, ni penchée vers l'avant, ni d'un côté ni de l'autre. Le nez se trouvant dans l'alignement du nombril, les dents et les lèvres resteront dans leur position naturelle, la langue touchant le haut du palais. Respirant avec douceur, calmement et sans bruit, sans effort ni irrégularité, il inspirera et expirera naturellement, lentement et imperceptiblement.

Then, he should sit in the full lotus posture of Vairocana, or the half lotus posture, on a comfortable cushion. The eyes should not be too widely opened or too tightly closed. Let them focus on the tip of the nose. The body should not be bent forward or backward. Keep it straight and turn the attention inwards. The shoulders should rest in their natural position and the head should not lean back, forward, or to either side. The nose should be in line with the navel. The teeth and lips should rest in their natural state with the tongue touching the upper palate. Breathe very gently and softly without causing any noise, without labouring, and without unevenness. Inhale and exhale naturally, slowly, and unnoticeably.

དེ་ལ་ཐོག་མར་རེ་ཞིག་ཞིག་ནས་བསྐྱབ་པར་བྱ་སྟེ། ཕྱི་རོལ་གྱི་ཡུལ་ལ་རྣམ་པར་གཡེང་བ་ཞི་ནས་ནང་དུ་
 དམིགས་པ་ལ་རྒྱུན་དུ་རང་གི་རང་གིས་འཇུག་ལ། དགའ་བ་དང་ཤིན་ཏུ་སྤྱདས་པ་དང་ལྷན་པའི་སེམས་ཉིད་
 ལ་གནས་པ་ནི་ཞིག་ནས་ཞེས་བྱའོ། །ཞིག་ནས་དེ་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་ཚེ་དེ་ཁོ་ན་ལ་རྣམ་པར་དབྱེད་པ་གང་
 ཡིན་པ་དེ་ནི་ལྷག་མཐོང་ཡིན་ཏེ། འཕགས་པ་དགོན་མཆོག་སྤྱིན་ལས་ཇི་སྟན་དུ། ཞིག་ནས་ནི་སེམས་ཅེ་
 གཅིག་པ་ཉིད་དོ། །ལྷག་མཐོང་ནི་ཡང་དག་པར་སོ་སོར་རྟོག་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །

On commencera par l'accomplissement du calme mental. Le calme mental est cet état de l'esprit qui, une fois libre des distractions extérieures, se pose naturellement et continuellement sur son objet avec joie et souplesse.

On appelle vision supérieure ce qui, dans l'état de calme mental, analyse avec soin l'objet de concentration et cet objet seulement. Comme l'explique le sublime *Soûtra du Nuage des Joyaux*, « le calme mental est l'esprit concentré en un point (*ekāgratā*) ; la vision supérieure est le discernement correct. »

Calm abiding meditation should be achieved first. Calm abiding is that mind which has overcome distraction to external objects, and which spontaneously and continuously turns toward the object of meditation with bliss and pliancy.

That which properly examines suchness from within a state of calm abiding is special insight. The *Cloud of Jewels (Ratnamegha) Sūtra* reads, "Calm abiding meditation is a single-pointed mind; special insight makes specific analysis of the ultimate."

འཕགས་པ་དགོངས་པ་ངས་པར་འགྲེལ་པ་ལས་གྱུར། བཅོམ་ལྷན་འདས། ཇི་ལྟར་ཞིག་ནས་ཡོངས་སུ་
 ཚོལ་བར་བབྱེད་པ་དང་། ལྷག་མཐོང་ལ་མཁས་པ་ལགས། བཀའ་བསྩལ་པ། བུམས་པ་ངས་ཚོས་གདགས་
 པ་རྣམ་པར་བཞག་པ་འདི་ལྟ་སྟེ། མདོའི་སྟེ་དང་། དབྱངས་གྱིས་བསྟན་པའི་སྟེ་དང་། ལུང་དུ་བསྟན་པའི་
 སྟེ་དང་། ཚིགས་སུ་བཅད་པའི་སྟེ་དང་། ཆེད་དུ་བརྗོད་པའི་སྟེ་དང་། གླེང་གཞིའི་སྟེ་དང་། རྟོགས་པ་
 བརྗོད་པའི་སྟེ་དང་། དེ་ལྟ་བུ་བྱུང་བའི་སྟེ་དང་། སྤྱིས་པ་རབས་གྱི་སྟེ་དང་། ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པའི་སྟེ་དང་།
 རྒྱད་དུ་བྱུང་བའི་ཚོས་གྱི་སྟེ་དང་། གཏན་ལ་ཕབ་པར་བསྟན་པའི་སྟེ་གང་དག་ལོ།

On peut lire dans le sublime *Soûtra du Dévoilement du sens profond* :

« Bienheureux, [dit Maitreya,] comment les bodhisattvas [...] cherchent-ils le calme mental et comment deviennent-ils experts en vision supérieure ? – Maitreya, [répondit le Bouddha,] ainsi ai-je établi l'énoncé de la doctrine aux bodhisattvas : sous forme de discours, de chants en vers

Also, from the *Unravelling of the Thought Sūtra* :

"Maitreya asked, 'O Buddha, how should [people] thoroughly search for calm abiding meditation and gain expertise in special insight?'

The Buddha answered, 'Maitreya, I have given the following teachings to Bodhisattvas: sūtras, melodious praises,

et en prose, de prophéties, de stances versifiées, de déclarations doctrinales, de narrations, de récits allégoriques, de vies antérieures de mes disciples, de récits de mes vies antérieures, de discours très développés, d'enseignements merveilleux et d'instructions définitives.

prophetic teachings, verses, specific instructions, advice from specific experiences, expressions of realization, legends, birth tales, extensive teachings, established doctrine, and instructions.

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་བཤད་པ་དེ་དག་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལགས་པར་ཐོས། ལགས་པར་གཟུང་། ཁོ་རྟོག་བྱང་བར་བྱས། ཡིད་ཀྱི་ལགས་པར་བརྟགས། མཐོང་བས་ཤིན་ཏུ་རྟོགས་པར་བྱས་ནས་དེ་གཅིག་ལུ་དབེན་པར་འདུག་སྟེ་ནང་དུ་ཡང་དག་བཞག་ནས་རི་ལྷོར་ལགས་པར་བསམས་པའི་ཆོས་དེ་དག་ཉིད་ཡིད་ལ་བྱེད་ཅིང་སེམས་གང་གིས་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་སེམས་དེ་ནང་དུ་རྒྱུན་ཆགས་སུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་ཡིད་ལ་བྱེད་དོ། །

» J'expose tous ces enseignements aux bodhisattvas et ceux-ci les écoutent attentivement, en retiennent le contenu, les récitent à haute voix, prennent soin de les examiner intellectuellement et, du fait de leur vision, en comprennent parfaitement le sens. Ils se retirent alors dans la solitude d'un ermitage, rentrent en eux-mêmes et portent toute leur attention sur ces enseignements de la même manière qu'ils y avaient soigneusement réfléchi auparavant. L'esprit attentif, ils leur portent ainsi une attention intériorisée et ininterrompue.

'Bodhisattvas should properly listen to these teachings, remember their contents, train in verbal recitation, and thoroughly examine them mentally. With perfect comprehension, they should go alone to remote areas and reflect on these teachings and continue to focus their minds upon them. They should focus mentally only on those topics that they have reflected about and maintain this continuously. That is called mental engagement.

དེ་ལྟར་ཞུགས་ཤིང་དེ་ལ་ལན་མང་དུ་གནས་པ་དེ་ལ་ལུས་ཤིན་ཏུ་སྤྱངས་པ་དང་སེམས་ཤིན་ཏུ་སྤྱངས་པ་འབྱུང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ནི་གནས་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི་གནས་ཡོངས་སུ་ཆོལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །

» Demeurant de la sorte fixés sur ces enseignements de façon répétée, ils finiront par connaître la souplesse physique et la souplesse mentale qui portent le nom de "calme mental" [ou "quiétude"]. C'est ainsi que les bodhisattvas cherchent à s'établir dans le calme mental.

'When the mind has been repeatedly engaged in this way and physical and mental pliancy have been achieved, that mind is called calm abiding. This is how Bodhisattvas properly seek the calmly abiding mind.

དེས་ལུས་ཤིན་ཏུ་སྤྲངས་པ་དང་། སེམས་ཤིན་ཏུ་སྤྲངས་པ་དེ་ཐོབ་ནས་དེ་ཉིད་ལ་གནས་ཏེ། སེམས་གྱི་རྣམ་
པར་གཡེང་བ་སྤངས་ནས་ཇི་ལྟར་བསམས་པའི་ཆོས་དེ་དག་ཉིད་ནང་དུ་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྒྲིབ་ཡུལ་གཟུགས་
བརྒྱན་དུ་སོ་སོར་རྟོག་པ་བྱེད། མོས་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ལྟ་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྒྲིབ་ཡུལ་གཟུགས་བརྒྱན་དེ་
དག་ལ་ཤེས་བྱའི་དོན་དེ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་དང་། རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་དང་། ཡོངས་སུ་རྟོག་པ་དང་།
ཡོངས་སུ་དཔྱད་པ་དང་། བཟོད་པ་དང་། འདོད་པ་དང་། བྱེ་བྲག་འབྱེད་པ་དང་། ལྟ་བ་དང་། རྟོག་པ་
གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ལྷག་མཐོང་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ལྷག་མཐོང་ལ་མཁའ་པ་ཡིན་ནོ།
ཞེས་གསུངས་སོ། །

» Ayant atteint la souplesse physique et mentale, ils s’y maintiennent. Dégagés de toute distraction, ils discernent dans les enseignements auxquels ils avaient soigneusement réfléchi auparavant des images qui deviennent des objets de recueillement auxquels ils se tiennent. C’est ainsi qu’ils recherchent minutieusement dans ces images objets de recueillement le sens des connaissables, qu’ils le distinguent pleinement, le considèrent dans son entièreté, l’analysent avec patience et intérêt, en distinguent les différents aspects, le contemplent et le réalisent : voilà ce qu’on appelle “vision supérieure”. C’est ainsi que les bodhisattvas deviennent experts en vision supérieure. »

‘When the Bodhisattva has achieved physical and mental pliancy and abides only in them, he eliminates mental distraction. The phenomenon that has been contemplated as the object of inner single-pointed concentration should be analysed and regarded as like a reflection. This reflection or image, which is the object of single-pointed concentration, should be thoroughly discerned as an object of knowledge. It should be completely investigated and thoroughly examined. Practice patience and take delight in it. With proper analysis, observe and understand it. This is what is known as special insight. Thus, Bodhisattvas are skilled in the ways of special insight.’ »

དེ་ལ་རྣམས་འབྱོར་པ་ཞི་གནས་མངོན་པར་བསྐྱབ་པར་འདོད་པས་ཐོག་མར་རེ་ཞིག་སྒྲིབ་སྟེ་བྱེད་དང་། དབྱུངས་གྱི་
བརྒྱན་པའི་སྟེ་ལ་སོགས་པ་གསུང་རབ་མཐའ་དག་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་གཞིལ་བ། དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་བབ་པ།
དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་འབབ་པའི་ཞེས་ཐམས་ཅད་བསྐྱས་ཏེ་དེ་ལ་སེམས་ཉེ་བར་བཞག་པར་བྱའོ། །

Les yogis qui veulent accomplir le calme mental devraient avant tout se concentrer étroitement sur le fait que les douze catégories d’écritures – les discours, les chants en vers et en prose, et ainsi de suite – peuvent toutes se résumer à ce qui mène à l’ainsité (*tathatā*), à ce qui y a mené et à ce qui y mènera.

The yogis who are interested in actualizing a calmly abiding mind should initially concentrate closely on the fact that the twelve sets of scriptures—with sections for Sūtras, Melodious Praises, and so forth—can be summarized as all leading to suchness (*tathatā*), that they will lead to suchness, and that they have led to suchness.

རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་ན་རྣམ་པ་ཅི་ཙམ་གྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་བསྐྱུས་པར་གྱུར་པ་ཡུང་པོ་ལ་སོགས་པ་དེ་ལ་སེམས་
 ཉི་བར་བཞག་པར་བྱའོ། །རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་ན་ཇི་ལྟར་མཐོང་བ་དང་། ཇི་ལྟར་ཐོས་པའི་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་སྐྱེ་
 གཟུགས་ལ་སེམས་གཞག་པར་བྱ་སྟེ། འཕགས་པ་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་རྒྱལ་པོ་ལས་ཇི་སྐྱད་དུ། གསལ་གྱི་ཁ་
 རོག་ལྟ་བུའི་སྐྱེ་ལུས་ཀྱིས། འཛིག་རྟེན་མགོན་པོ་ཀུན་ཏུ་མཛོས་པ་སྟེ། འཛིགས་པ་དེ་ལ་གང་གིས་སེམས་
 འཇུག་པ། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་དེ་མཉམ་བཞག་ཅིས་བྱ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །

L'une des façons de procéder à cette méditation consiste à fixer étroitement l'esprit sur les agrégats, les domaines et les sources, lesquels incluent l'ensemble des phénomènes. Il en est une autre, qui consiste à fixer l'esprit sur la forme du Bouddha telle qu'on l'a vue ou en a entendu la description, ainsi qu'on peut le lire dans le *Soutra du Roi des recueils* :

« Son corps présentant
 une incarnation dorée,
 Le Protecteur du Monde
 est beau sous tout aspect.
 Le bodhisattva qui peut fixer son esprit
 Sur cet objet atteindra le recueillement. »

One way of doing this meditation is to set the mind closely on the mental and physical aggregates (*skandha*), as an object that includes all phenomena (*dharma*). Another way is to place the mind on an image of the Buddha. The *King of Meditative Stabilization Sūtra* says:

“With his body gold in colour,
 The lord of the universe
 is extremely beautiful.
 The Bodhisattva who places his mind
 on this object
 Is referred to as one
 in meditative absorption.”

དེ་ལྟར་གང་ལ་འདོད་པའི་དམིགས་པ་དེ་ལ་སེམས་བཞག་ནས་དེ་ཉིད་ལ་ཕྱིར་ཞིང་རྒྱུན་དུ་སེམས་བཞག་པར་
 བྱའོ། །དེ་ལ་ཉི་བར་བཞག་ནས་སེམས་ལ་འདི་ལྟར་དབྱེད་པར་བྱ་སྟེ། ཅི་དམིགས་པ་ལེགས་པར་འཛིན་ཏམ།
 འོན་ཏེ་བྱིང་ངམ། འོན་ཏེ་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཡུལ་ལ་རྣམ་པར་འཕྱར་བས་རྣམ་པར་གཡེངས་སམ་སྐྱམ་དུ་བརྟག་པར་
 བྱའོ། །དེ་ལ་གལ་ཏེ་སྐྱེགས་པ་དང་གཉིད་ཀྱིས་ནོན་ནས་སེམས་བྱིང་ངམ། བྱིང་དུ་དོགས་པ་མཐོང་བ་དེའི་ཆོ།
 མཆོག་ཏུ་དགའ་བའི་དངོས་པོ་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་སྐྱེ་གཟུགས་ལ་སོགས་པའམ། སྤྱང་བའི་འདུ་ཤེས་ཡིད་ལ་བྱའོ། །
 དེ་ནས་བྱིང་བ་ནི་བར་བྱས་ནས་ཅི་ནས་ཀྱང་དམིགས་པ་དེ་ཉིད་ལ་སེམས་ཀྱིས་དམིགས་པ་གིན་ཏུ་གསལ་བར་
 མཐོང་བར་གྱུར་པ་དེ་ལྟར་བྱའོ། །

Posez donc votre esprit sur l'objet de votre choix et quand vous y serez parvenu, fixez-y votre esprit de façon répétée, sans discontinuer. L'esprit fixé de la sorte, analysez-le et vérifiez s'il est correctement

In this way place the mind on the object of your choice and, having done so, repeatedly and continuously place the mind. Having placed the mind in this way, examine it and check whether it is

concentré sur son objet. Vérifiez aussi [qu'il n'y a pas de] torpeur et voyez si votre esprit est distrait par les objets extérieurs.

Si vous sentez que la somnolence ou la torpeur alourdit votre esprit, ou si vous craignez que cette lourdeur se manifeste, portez votre attention sur un objet suprêmement agréable, comme une représentation du Bouddha ou l'idée de lumière. Une fois la torpeur dissipée par ce procédé, l'objet devrait apparaître très clairement à l'esprit.

properly focused on the object. Also check for dullness and see whether the mind is being distracted to external objects.

If the mind is found to be dull due to sleepiness and mental torpor or if you fear that dullness is approaching, then the mind should attend to a supremely delightful object such as an image of the Buddha, or a notion of light. In this process, having dispelled dullness the mind should try to see the object very clearly.

གང་གི་ཆོ་དམུས་ལོང་ལྟ་བུའམ། མི་སྤྱན་པར་ཞུགས་པ་ལྟ་བུའམ། མིག་བཙུམས་པ་ལྟ་བུར་སེམས་
གྱིས་དམིགས་པ་གིན་ཏུ་གསལ་བར་མི་མཐོང་བ་དེའི་ཆོ་བྱིང་བར་གྱུར་པར་རིག་པར་བྱའོ། །གང་གི་སྤྱི་རོལ་གྱི་
གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་དེ་དག་གི་ཡོན་ཏན་རྟོགས་པས་རྒྱུག་པའི་ཕྱིར་རམ། གཞན་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་སམ།
སྤྱོད་སྤྱོད་བའི་ཡུལ་ལ་འདོད་པས་སེམས་སྤོང་པའམ་སྤོང་དུ་དོགས་པར་མཐོང་བ་དེའི་ཆོ་འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་
མི་རྟག་པ་དང་། སྤྱག་བསྐྱེད་བ་ལ་སོགས་པ་ཡིད་འབྱུང་བར་འབྱུར་བའི་དངོས་པོ་ཡིད་ལ་བྱའོ། །

Vous devriez reconnaître que la lourdeur est à l'œuvre quand l'objet n'apparaît pas clairement à l'esprit, quand vous avez l'impression d'être aveugle, dans le noir, ou d'avoir les yeux fermés. Si, tandis que vous méditez, vous vous excitez ou bien si vous craignez que votre esprit s'emballe par exemple en poursuivant la forme et les autres particularités des objets extérieurs, en portant votre attention sur un autre objet [que celui de votre pratique], ou encore en désirant qu'une expérience passée se reproduise, réfléchissez au fait que tous les composés sont impermanents, douloureux, et ainsi de suite : pensez à tout ce qui pourrait vous tempérer.

You should recognize the presence of dullness when the mind cannot see the object very clearly, when you feel as if you are blind or in a dark place or that you have closed your eyes.

If, while you are in meditation, your mind chases after qualities of external objects such as form, or turns its attention to other phenomena, or is distracted by desire for an object you have previously experienced, or if you suspect distraction is approaching, reflect that all composite phenomena are impermanent. Think about suffering and so forth, topics that will temper the mind.

དེ་ནས་རྣམ་པར་གཡེང་བ་ཞི་བར་བྱས་ནས་དྲན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་གྱི་ཐག་པས་ཡིད་གྱི་གྲང་པོ་ཆེ་དམིགས་པའི་
སྤྱོད་པོ་དེ་ཉིད་ལ་གདགས་པར་བྱའོ། །ཁང་གི་ཆོ་བྱིང་བ་དང་ཤོད་པ་མེད་པར་གྱུར་ཏེ། དམིགས་པ་དེ་ལ་
སེམས་རྣལ་དུ་འདྲུག་པར་མཐོང་བ་དེའི་ཆོ་རྩིས་བསྐྱོད་ལ་བཏང་སྟོམས་སུ་བྱ་ཞིང་། དེའི་ཆོ་ཁྲི་སྤྱོད་འདོད་
གྱི་བར་དུ་འདྲུག་པར་བྱའོ། །

Ce processus devrait vous permettre d'éliminer la distraction et, à l'aide de la corde de l'attention et de la vigilance, attachez votre esprit, qui est comparable à un éléphant, à l'arbre de l'objet de concentration. Lorsque vous trouverez que votre esprit, enfin libre de la torpeur et de l'agitation, reste naturellement posé sur son objet, relâchez vos efforts et profitez de cette équanimité autant qu'il vous plaira.

In this process, distraction should be eliminated and with the rope of mindfulness and alertness the elephant-like mind should be fastened to the tree of the object of meditation. When you find that the mind is free of dullness and excitement and that it naturally abides on the object, you should relax your effort and remain neutral as long as it continues thus.

དེ་ལྟར་ཞི་གནས་གོམས་པར་བྱས་པ་དེའི་ལུས་དང་སེམས་ཤིན་ཏུ་སྤྱངས་པར་གྱུར་པ་དང་། ཇི་ལྟར་འདོད་པ་
བཞིན་དུ་དམིགས་པ་ལ་སེམས་རང་དབང་དུ་གྱུར་པ་དེའི་ཆོ་དེའི་ཞི་གནས་གྲུབ་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །

Comprenez bien que le calme mental est effectif quand vous éprouvez la souplesse (*prasrabdhi*) physique et la souplesse mentale dues à une longue habitude de la méditation, et que l'esprit a le pouvoir de se maintenir sur son objet autant qu'il le désire.

You should understand that calm abiding is actualized when you enjoy physical and mental pliancy through prolonged familiarity with the meditation, and the mind gains the power to engage the object as it chooses.

དེ་ནས་ཞི་གནས་གྲུབ་ནས་ལྷག་མཐོང་བསྟོམས་པར་བྱ་སྟེ། འདི་སྟོམས་དུ་བསམ་པར་བྱའོ། །བཙེམ་ལྡན་འདས་
གྱི་བཀའ་ཐམས་ཅད་ནི་ལེགས་པར་གསུངས་པ་སྟེ། མངོན་སུམ་མཐུད་པས་དེ་ཁོ་ན་མངོན་པར་གསལ་
བར་བྱེད་པ་དང་། དེ་ཁོ་ན་ལ་གཞིལ་བ་ཉིད་དོ། །དེ་ཁོ་ན་ཤེས་ན་སྤྱང་བ་བྱུང་བས་སུན་པ་བསལ་བ་བཞིན་དུ་
ལྷ་བའི་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞི་གནས་ཙམ་གྱིས་ནི་ཡོ་ཤེས་དག་པར་མི་འགྱུར་ཞིང་སྤྱི་བ་
པའི་སུན་པ་ཡང་སེལ་བར་མི་འགྱུར་གྱི།

Quand votre calme mental sera effectif, méditez sur la vision supérieure en vous disant ceci : « Tous les parfaits

After realizing calm abiding, meditate on special insight, thinking as follows: 'All the teachings of the Buddha are perfect

enseignements du Bouddha révèlent directement ou indirectement le réel (*tattva*) et y mènent. Quand on comprend le réel, on échappe au filet des vues fausses, de même que les ténèbres se dissipent lorsqu'apparaît la lumière. Le seul calme mental n'a pas le pouvoir de purifier la sagesse primordiale, ni celui d'éliminer les ténèbres des facteurs obscurcissants [ou "voiles"].

teachings, and they directly or indirectly reveal and lead to suchness with utmost clarity. If you understand suchness, you will be free of all the nets of wrong views, just as darkness is dispelled when light appears. Mere calm abiding meditation cannot purify pristine awareness, nor can it eliminate the darkness of obscurations.

ཤེས་རབ་གྱིས་ནི་དེ་ཁོ་ན་ལེགས་པར་བསྒྲུམས་ན་ཡེ་ཤེས་རྣམ་པར་དག་པར་འགྱུར། ཤེས་རབ་ཁོ་ནས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པར་འགྱུར། ཤེས་རབ་ཁོ་ནས་ཞི་གནས་སྒྲིབ་པ་ཡང་དག་པར་སྦྲོང་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལྟ་བུས་ན་བདག་གིས་ཞི་གནས་ལ་གནས་ཏེ་ཤེས་རབ་གྱིས་དེ་ཁོ་ན་ཡོངས་སུ་བཙེལ་བར་བྱའི། ཞི་གནས་ཙམ་གྱིས་ནི་ཚོག་པར་འཛིན་པར་མི་བྱའོ་སྒྲུལ་དུ་བསམ་མོ།

» Mais la sagesse primordiale se purifie lorsqu'on médite correctement sur le réel en recourant à la connaissance supérieure, car ce n'est qu'avec cette connaissance que l'on peut réaliser la nature du réel. Seule la connaissance supérieure permet au calme mental de venir parfaitement à bout de tous les voiles. C'est donc ainsi que, établi dans le calme mental, je rechercherai le réel à l'aide de la connaissance supérieure sans me contenter du seul calme mental. »

When I meditate properly on suchness with wisdom, pristine awareness will be purified. Only with wisdom can I realize suchness. Only with wisdom can I effectively eradicate obscurations. Therefore, engaging in calm abiding meditation I shall search for suchness with wisdom. And I shall not remain content with calm abiding alone.'

དེ་ཁོ་ན་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། གང་དོན་དམ་པར་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་གང་ཟག་དང་ཚོས་གྱི་བདག་གཉིས་གྱིས་སྦྲོང་བ་ཉིད་དེ། དེ་ཡང་ཤེས་རབ་གྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པས་རྟོགས་པར་འགྱུར་གྱི། གཞན་གྱིས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འཕགས་པ་དགོངས་པ་ངས་པར་འགྲེལ་པ་ལས། བཙེལ་ལྡན་འདས་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔས་ཚོས་རྣམས་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མ་མཆིས་པ་ཉིད་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་གང་གིས་འཛིན་པ་ལགས། སྒྲུན་རས་གཟིགས་དབང་ཕྱག་ཤེས་རབ་གྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པས་འཛིན་ཏོ། །ཞེས་ཇི་སྒྲིབ་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལྟ་བུས་ན་ཞི་གནས་ལ་གནས་ཏེ་ཤེས་རབ་བསྒྲུམས་པར་བྱའོ།

Qu'en est-il exactement du « réel » ? Celui-ci désigne la vacuité (*śūnyatā*) de tous les phénomènes, lesquels sont, en

What is suchness (*tattva*, *tathatā*) like? It is the nature of all phenomena that ultimately they are empty of the self of

vérité absolue (*paramārtha*), vides du soi individuel comme du soi des choses, et il n'y a rien d'autre que la connaissance transcendante (*prajñāpāramitā*) qui permette de réaliser cette vacuité, ainsi qu'on peut le lire dans le sublime *Soûtra du Dévoilement du sens profond* : « Quelle est, Bienheureux, la vertu transcendante qui permet aux bodhisattvas de saisir le manque d'essence des phénomènes ? – Ils la saisissent, seigneur Avalokita, à l'aide de la connaissance transcendante. »

Par conséquent, établi dans le calme mental, on méditera sur la connaissance supérieure.

persons and the self of phenomena. This is realized through the perfection of wisdom (*prajñāpāramitā*) and not otherwise. The *Unravelling of the Thought Sūtra* reads:

“O Tathāgata, by which perfection do Bodhisattvas apprehend the identitylessness of phenomena?”

‘Avalokiteśvara, it is apprehended by the perfection of wisdom.’ ”

Therefore, meditate on wisdom while engaging in calm abiding.

དེ་ལ་རྣམ་འགྲུར་པས་འདི་ལྟར་རྣམ་པར་དབྱུང་པར་བྱ་སྟེ། གང་ཟག་ནི་ཡུང་པོ་དང་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་ལས་
གྲུང་ན་མི་དམིགས་སོ། །གང་ཟག་ནི་ཡུང་པོ་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱང་མ་ཡིན་ཏེ། ཡུང་པོ་ལ་སོགས་པ་
དེ་དག་ནི་མི་རྟག་པ་དང་དུ་མའི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། གང་ཟག་ནི་རྟག་པ་དང་། གཅིག་ཡུའི་ངོ་བོ་ཡིན་
པར་གཞན་དག་གིས་བརྟགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

Les yogis se livreront à l'analyse suivante. Il n'y a pas d'individu (*pudgala*) en dehors des agrégats (*skandha*), des domaines (*dhātu*) et des sources de perception (*āyatana*). Il n'y a pas non plus d'individu qui se ramènerait aux agrégats, et ainsi de suite, pour la bonne raison que ces entités sont impermanentes et multiples alors que, selon la définition qu'en donnent certains, l'individu est permanent et un.

Yogis should analyse in the following manner: a person is not observed as separate from the mental and physical aggregates, the elements (*dhātu*) and sense powers. Nor is a person of the nature of the aggregates and so forth, because the aggregates and so forth have the entity of being many and impermanent. Others have imputed the person as permanent and single.

དེ་ཉིད་དམ། གཞན་དུ་བརྗོད་དུ་མི་རུང་བའི་གང་ཟག་གི་དངོས་པོ་ཡོད་པར་མི་རུང་སྟེ། དངོས་པོ་ཡོད་པའི་
རྣམ་པ་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་བས་ན་འདི་ལྟ་སྟེ། འཛིག་རྟེན་གྱི་ང་དང་ངའི་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་འབྲུལ་
པ་ཁོ་ནའི་ཞེས་དབྱུང་པར་བྱ་འོ། །

Or l'individu en tant que phénomène ne peut exister que sur le mode de l'un ou du multiple puisqu'il n'est aucun autre mode d'existence possible. Nous concluons donc que le « moi » et le « mien » en vigueur dans le monde sont pure méprise.

The person as a phenomenon cannot exist except as one or many, because there is no other way of existing. Therefore, we must conclude that the assertion of the worldly “I” and “mine” is wholly mistaken.

ཆོས་ལ་བདག་མེད་པ་ཡང་འདི་ལྟར་བསྐྱོམས་པར་བྱ་སྟེ། ཆོས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མདོ་བསྐྱུས་ན་ཕུང་པོ་ལྔ་དང་།
སྒྲིམ་ཆེད་བཅུ་གཉིས་དང་། ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་དོ། དེ་ལ་ཕུང་པོ་དང་། སྒྲིམ་ཆེད་དང་། ཁམས་གཟུགས་
ཅན་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་དོན་དམ་པར་ན། སེམས་ཀྱི་རྣམ་པ་ལས་གྲུད་ན་མེད་དེ། དེ་དག་རྩལ་སྤྲུལ་
ཏུ་བཞག་ལ་རྩལ་སྤྲུལ་རྣམས་ཀྱང་ཆ་ཤས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་སོ་སོར་བརྟགས་ན་ངོ་བོ་ཉིད་ངེས་པར་གཟུང་དུ་མེད་
པའི་ཕྱིར་རོ།

Voici à présent comment on méditera sur l'inexistence du soi des phénomènes (*dharmanairātmya*) : on peut ramener tous les phénomènes aux cinq agrégats, aux douze sources et aux dix-huit domaines. Les agrégats, les sources de perception et les domaines pourvus de formes ne sont rien d'autre, en vérité absolue, que des aspects de l'esprit puisque, lorsqu'on les réduit en particules subtiles et que l'on examine la nature véritable de chaque partie de ces particules, on ne peut trouver la moindre essence à ces dernières.

Meditation on the selflessness of phenomena should also be done in the following manner: phenomena, in short, are included under the five aggregates, the twelve sources of perception (*āyatana*), and the eighteen elements. The physical aspects of the aggregates, sources of perception, and elements are, in the ultimate sense, nothing other than aspects of the mind. This is because when they are broken into subtle particles and the nature of the parts of these subtle particles is individually examined, no definite identity (*svabhāva*) can be found.

དེ་ལྟར་བས་ན་ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་ནས་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་
དབང་གིས་སྒྲིམ་ཆེད་ལམ་ན་དམིགས་པའི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་སྒྲུང་བ་བཞིན་དུ་བྱིས་པ་རྣམས་ལ་སེམས་ཉིད་
གཟུགས་ལ་སོགས་པ་བྱི་རོལ་དུ་ཆད་པ་བཞིན་དུ་སྒྲུང་གི་དོན་དམ་པར་ན་འདི་ལ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ནི་
སེམས་ཀྱི་རྣམ་པ་ལས་གྲུད་ན་མེད་དེ་ཞེས་དཔྱད་པར་བྱའོ། །དེ་འདི་སྒྲུལ་དུ་ཁམས་གསུམ་པོ་འདི་ནི་སེམས་
ཅོམ་མོ་སྒྲུལ་དུ་སེམས་ཤིང་། དེས་དེ་ལྟར་ཆོས་བརྟགས་པ་མཐའ་དག་ནི་སེམས་ཁོ་ན་ཡིན་པར་རྟོགས་ནས་དེ་
ལ་སོ་སོར་བརྟགས་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ལ་སོ་སོར་བརྟགས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སེམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ལ་
སོ་སོར་རྟོག་གོ། །དེ་འདི་ལྟར་དཔྱད་དོ།

Par conséquent, si, du fait de leur attachement immémorial à la réalité des formes et de tous ces objets irréels, il semble aux êtres puérils que l'esprit lui-même se projette à l'extérieur sous l'aspect des formes et des autres objets à l'image de ce qui apparaît dans les rêves, l'analyse montrera que, en vérité absolue, les formes et ainsi de suite ne sont rien d'autre que des aspects de l'esprit. Dès lors que l'on pense que « les trois mondes ne sont qu'esprit » et que l'on réalise que les prétendus phénomènes ne sont rien d'autre, discerner l'essence de chaque chose revient à discerner l'essence même de l'esprit. On poursuivra donc l'analyse comme suit.

To immature beings, by the power of their attachment from time immemorial to the reality of physical forms and so forth, mind itself is perceived objectively outside as physical forms and other objects, in the same way as the contents of a dream are perceived while dreaming. Yet ultimately all of these physical forms, and other objects, are nothing other than aspects of the mind. Thinking this, reflect on the thought that all of this—the whole of the three realms—is only mind. Once you understand that all of the phenomena you have examined are therefore mind alone, if you examine the mind, you will be examining the nature of all phenomena. Thinking in this way, examine the nature of the mind. This is how you should investigate.

དོན་དམ་པར་ན་སེམས་ཀྱང་བདེན་པར་མི་རུང་སྟེ། གང་གི་ཆོ་བརྒྱན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་
རྣམ་པ་འཛིན་པའི་སེམས་ཉིད་སྣ་ཆོགས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྣང་བ་དེའི་ཆོ་དེ་བདེན་པ་ཉིད་དུ་ག་ལ་འགྱུར། ཇི་ལྟར་
གཟུགས་ལ་སོགས་པ་བརྒྱན་པ་དེ་བཞིན་དུ་སེམས་ཀྱང་དེ་ལས་གཏུན་མེད་པས་བརྒྱན་པ་ཉིད་དོ། ཇི་ལྟར་
གཟུགས་ལ་སོགས་པ་སྣ་ཆོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཡིན་པས་གཅིག་དང་དུ་མའི་ངོ་བོ་ཉིད་མ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་སེམས་
ཀྱང་དེ་ལས་གཏུན་མེད་པའི་ཕྱིར་གཅིག་དང་དུ་མའི་ངོ་བོ་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་སེམས་ནི་སྣ་མ་ལ་
སོགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ལྟ་བུ་ཁོ་ན་འོ། །

En vérité absolue, l'esprit non plus ne peut pas être réel. Comment l'esprit, qui appréhende seulement la nature trompeuse des formes physiques et des autres phénomènes, et qui se présente sous des aspects variés, pourrait-il être réel ? Les formes physiques et les autres phénomènes sont trompeurs. Or l'esprit n'existant pas séparément des formes etc. qui sont illusoires, il est également illusoire. Les formes et les autres phénomènes

In the ultimate sense, the mind too cannot be real. How can the mind that apprehends only the false nature of physical form and so forth, and appears in various aspects, be real? Just as physical forms and so forth are false, since the mind does not exist separately from physical forms and so forth, which are false, it too is false. Just as physical forms and so forth possess various aspects, and their identities are neither one nor many, similarly, since

présentent toute une variété d'aspects et leur essence n'est ni une ni multiple. Il en va de même pour l'esprit qui n'est pas différent d'eux : son essence n'est pas davantage une ni multiple. Par conséquent, dans son essence, l'esprit est comparable à une illusion.

the mind is not different from them, its identity too is neither one nor many. Therefore, the mind by nature is like an illusion (*māyā*).

སེམས་ཇི་ལྟ་བུ་དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྒྱུ་མ་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ལྟ་བུ་ཁོ་ནའོ་ཞེས་དབྱེད་དོ། །
 དེས་དེ་ལྟར་ཤེས་རབ་ཀྱིས་སེམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ལ་སོ་སོར་བརྟགས་ན་དོན་དམ་པར་སེམས་ནི་ནང་དུ་ཡང་མི་
 དམིགས། སྤྱི་རོལ་དུ་ཡང་མི་དམིགས། གཉིས་ཀ་མེད་པར་ཡང་མི་དམིགས། འདས་པའི་སེམས་ཀྱང་མི་
 དམིགས། མ་འོངས་པ་ཡང་མི་དམིགས། ད་ལྟར་བྱུང་བ་ཡང་མི་དམིགས་སོ། །

Analysez-les et vous verrez que, comme l'esprit, les phénomènes sont dans leur nature semblables à des illusions. De la sorte, lorsqu'on examine précisément l'essence de l'esprit en recourant à la connaissance supérieure, on ne le trouve, en vérité absolue, ni à l'intérieur ni à l'extérieur ; on ne le trouve pas non plus dans l'absence des deux. La pensée passée n'existe plus, la pensée future n'existe pas encore et il n'y a rien de tel qu'une pensée présente.

Analyse that, just like the mind, the nature of all phenomena, too, is like an illusion. In this way, when the identity of the mind is specifically examined by wisdom, in the ultimate sense it is perceived neither within nor without. It is also not perceived in the absence of both. Neither the mind of the past, nor that of the future, nor that of the present, is perceived.

སེམས་སྐྱེ་བའི་ཆོ་གང་ནས་ཀྱང་མི་འོང་། འགག་པའི་ཆོ་གང་དུ་ཡང་མི་འགོ་སྟེ། སེམས་ནི་གཟུང་དུ་
 མེད་པ། བསྟན་དུ་མེད་ཅིང་གཟུང་དུ་མེད་ལ་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པ་གང་ཡིན་པ་དེའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཅི་འདྲ་ཞེ་ན།
 འཕགས་པ་དགོན་མཆོག་བརྟེན་པ་ལས་ཇི་སྟོན་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། འོད་སྤང་སེམས་ནི་ཡོངས་སུ་བཅའ་
 ན་མི་ཆེད་དོ། །གང་མ་ཆེད་པ་དེ་མི་དམིགས་སོ། །གང་མི་དམིགས་པ་དེ་འདས་པ་ཡང་མ་ཡིན། མ་འོངས་
 པ་ཡང་མ་ཡིན། ད་ལྟར་བྱུང་བ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་རྒྱ་ཆེར་འབྱུང་ངོ་། །

Quand la pensée naît, elle ne vient de nulle part, et lorsqu'elle cesse, elle ne se rend nulle part, car on ne peut alors ni l'appréhender ni la montrer et qu'elle n'a la moindre forme. À la question : « Quelle

When the mind is born, it comes from nowhere, and when it ceases it goes nowhere because it is inapprehensible, indemonstrable, and non-physical. If you ask, 'What is the entity of that which is

est donc l'essence de ce qui ne peut être ni appréhendé ni montré et qui n'a pas de réalité physique ? », le sublime *Étagement des Joyaux* répond : « Quand on cherche minutieusement l'esprit, Kāśyapa, on ne le trouve pas. Ce qu'on ne trouve pas ne peut être perçu. Et ce qu'on ne perçoit pas n'appartient ni au passé, ni au futur, ni au présent. »

inapprehensible, indemonstrable, and non-physical?», the *Heap of Jewels* (*Ratnakūṭa*) states: "O Kāśyapa, when the mind is thoroughly sought, it cannot be found. What is not found cannot be perceived. And what is not perceived is neither past nor future nor present."

དེ་དེ་ལྟར་བརྟགས་ན་སེམས་ཀྱི་དང་པོ་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་། ཐ་མ་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་། བར་མ་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་ངོ་། །

Cette analyse montre bien qu'on ne voit pas réellement le commencement de l'esprit, qu'on n'en voit pas réellement la fin et qu'on ne voit réellement rien entre les deux.

Through such analysis, the beginning of the mind is ultimately not seen, the end of the mind is ultimately not seen, and the middle of the mind is ultimately not seen.

ཇི་ལྟར་སེམས་ལ་མཐའ་དང་དབུས་མེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་མཐའ་དང་དབུས་མེད་པར་ཁོང་དུ་རྒྱུད་དོ། །དེས་དེ་ལྟར་སེམས་མཐའ་དང་དབུས་མེད་པར་ཁོང་དུ་རྒྱུད་ནས་སེམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་གང་ཡང་མི་དམིགས་སོ། །སེམས་གང་གིས་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པ་དེ་ཡང་སྟོང་པར་རྟོགས་སོ། །

Il s'agit de comprendre profondément que, à l'instar de l'esprit, aucun phénomène n'a de centre ni de périphérie. Une fois persuadé que l'esprit n'a ni centre ni périphérie, on ne lui trouve aucune essence. Ce que l'esprit réalise ainsi complètement, il le réalise comme étant vide aussi.

All phenomena should be understood as lacking an end and a middle, just as the mind does not have an end or a middle. With the knowledge that the mind is without an end or a middle, no identity of the mind is perceived. What is thoroughly realized by the mind, too, is realized as being empty.

དེ་རྟོགས་པས་སེམས་ཀྱི་རྣམ་པར་བསྐྱབས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱང་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་ངོ་། །

Du fait de cette réalisation, on ne voit pas non plus réellement d'essence aux formes et aux autres objets qui ne sont que des aspects de l'esprit.

By realizing that, the very identity, which is established as the aspect of the mind, like the identity of physical form, and so forth, is also ultimately not perceived.

དེས་དེ་ལྟར་ཤེས་རབ་གྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མ་མཐོང་བས་གཟུགས་རྟག་གོ་ཞེས། མི་རྟག་གོ་ཞེས། སྟོང་ངོ་ཞེས། མི་སྟོང་ངོ་ཞེས། ཟག་པ་དང་བཅས་པའོ་ཞེས། ཟག་པ་མེད་པའོ་ཞེས། བྱུང་བའོ་ཞེས། མ་བྱུང་བའོ་ཞེས། ཡོད་པའོ་ཞེས། མེད་པའོ་ཞེས་རྟོག་པར་མི་བྱེད་དོ།

Celui qui, recourant à la connaissance supérieure, ne trouve pas réellement d'essence à quelque phénomène que ce soit ne pensera pas que les formes sont permanentes, impermanentes, vides, non vides, polluées, non polluées, apparues, non apparues, existantes ni inexistantes.

In this way, when the person does not ultimately see the identity of all phenomena through wisdom, he will not analyse whether physical form (*rūpa*) is permanent or impermanent, empty or not empty, contaminated or not contaminated, produced or non-produced, and existent or non-existent.

ཇི་ལྟར་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་རྟོག་པར་མི་བྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཆོར་བ་དང་། འདུ་ཤེས་དང་། འདུ་བྱེད་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྣམས་ལ་ཡང་རྟོག་པར་མི་བྱེད་དོ། །ཆོས་ཅན་མ་གྲུབ་ན་དེའི་བྱེ་བྲག་རྣམས་ཀྱང་མི་འགྲུབ་པས་དེ་ལ་རྟོག་པར་ག་ལ་འགྱུར།

De même que les formes sont inconcevables, inconcevables sont les sensations, les perceptions, les facteurs de composition et les consciences. Comme entre des choses qui n'existent pas il ne peut y avoir de différences, comment pourra-t-on « penser » ces choses ?

Just as physical form is not examined, similarly feeling, recognition, compositional factors, and consciousness are not examined. When the object does not exist, its characteristics also cannot exist. So how can they be examined?

དེས་དེ་ལྟར་ཤེས་རབ་གྱིས་རྣམ་པར་དབྱུང་དེ་གང་གི་ཆོ་རྣལ་འབྱོར་པས་དངོས་པོ་གང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་དོན་དམ་པར་ངེས་པར་མི་འཛིན་པ་དེའི་ཆོ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཉིང་ངོ་འཛིན་ལ་འཇུག་གོ། །ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཀྱང་རྟོགས་སོ།

Lorsqu'il a analysé les choses en recourant à la connaissance supérieure, le yogi ne croit plus à l'essence de quelque réalité que ce soit au niveau de la vérité absolue. C'est précisément alors qu'il entre dans un recueillement libre d'idées fictives (*nirvikalpasaṃādhi*) et réalise que de toutes ces choses aucune n'a d'essence.

In this way, when the person does not firmly apprehend the entity of a thing as ultimately existing, having investigated it with wisdom, the practitioner engages in non-conceptual single-pointed concentration. And thus the identitylessness of all phenomena is realized.

གང་ཤེས་རབ་གྱིས་དངོས་པོའི་ངོ་བོ་ཉིད་སོ་སོར་བརྟགས་ནས་མི་བསྒྲུལ་གྱི། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཡོངས་སུ་སྤོང་
བ་ཙམ་འབའ་ཞིག་སྒྲུལ་པར་བྱེད་པ་དེའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནས་ཡང་མི་ལྷོག་ཅིང་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་རྟོགས་པར་
ཡང་མི་འགྱུར་ཏེ། ཤེས་རབ་གྱིས་སྤང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།

Ceux qui ne méditent pas en discernant l'essence des choses à l'aide de la connaissance supérieure mais se contentent de méditer en rejetant toute activité mentale (*manasikāra*) ne mettront jamais fin à leurs idées fictives et ne réaliseront pas non plus l'absence de toute essence du fait qu'il leur manque la lumière de la connaissance supérieure.

Those who do not meditate with wisdom by analysing the entity of things specifically, but merely meditate on the elimination of mental activity, cannot avert conceptual thoughts and also cannot realize identitylessness because they lack the light of wisdom.

འདི་ལྟར་ཡང་དག་པར་སོ་སོར་རྟོག་པ་ཉིད་ལས་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བུ་བཞེན་དུ་ཤེས་པའི་མེ་བྱུང་ན་གཙུག་གིས་
གཙུགས་པའི་མེ་བཞེན་དུ་རྟོག་པའི་གིང་སྤྲེག་གོ། ཞེས་བཙམ་ལྟར་འདས་ཀྱིས་བཀའ་བསྩལ་ཏེ།

Le seigneur Bouddha explique que, à l'image du feu qui jaillit de morceaux de bois frottés l'un contre l'autre, le feu de la connaissance exacte du réel qui jaillit du discernement correct tel que nous venons de le voir consumera le petit bois des idées fictives.

If the fire of consciousness knowing phenomena as they are is produced from individual analysis of suchness, then like the fire produced by rubbing wood it will burn the wood of conceptual thought. The Buddha has spoken in this way.

འཕགས་པ་དགོན་མཆོག་སྤྱིན་ལས་ཀྱང་བཀའ་བསྩལ་ཏེ། དེ་ལྟར་སྒྲུན་ལ་མཁས་པ་དེ་སྤྱོད་པ་ཐམས་ཅད་
དང་བྲལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སྤོང་པ་ཉིད་བསྒྲུལ་པ་ལ་རྣལ་འབྱོར་དུ་བྱེད་དོ། །དེ་སྤོང་པ་ཉིད་ལ་བསྒྲུལ་པ་མང་
བས་གནས་གང་དང་གང་དུ་སེམས་འཕྲོ་ཞིང་སེམས་མངོན་པར་དགའ་བའི་གནས་དེ་དང་དེ་དག་གི་ངོ་བོ་ཉིད་
ཡོངས་སུ་བཙལ་ན་སྤོང་པར་རྟོགས་སོ། །སེམས་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་བརྟགས་ན་སྤོང་པར་རྟོགས་སོ། །
སེམས་གང་གིས་རྟོགས་པ་དེ་ཡང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་ཏུ་བཙལ་ན་སྤོང་པར་རྟོགས་ཏེ། དེ་དེ་ལྟར་རྟོགས་པས་
མཆོན་མ་མེད་པའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་འཇུག་གོ། ཞེས་འབྱུང་ངོ།

Le sublime *Soutra du Nuage des Joyaux* le dit aussi: «Ceux qui sont habiles à discerner les erreurs adoptent pour yoga la méditation sur la vacuité dans le but de s'affranchir de toutes les élaborations

The *Cloud of Jewels* (*Ratnamegha*) also states:

“One skilled in discerning the faults engages in the yoga of meditation on emptiness in order to get rid of all

conceptuelles (*prapañca*). Du fait de leur méditation répétée sur la vacuité, ils réalisent la vacuité de l'essence des objets qui réjouissent l'esprit en le distrayant dès lors qu'ils la cherchent. En l'analysant aussi, ils réalisent que l'esprit est vide. Quand on cherche "à fond" l'essence de la pensée qui réalise [la nature de l'esprit], on réalise qu'elle est vide aussi, et celui à qui cette réalisation échoit accède au yoga sans signe. »

conceptual elaborations. Such a person, due to his repeated meditation on emptiness (*śūnyatā*), when he thoroughly searches for the object and the identity of the object, which delights the mind and distracts it, realizes them to be empty. When that very mind is also examined, it is realized to be empty. When the identity of what is realized by this mind is thoroughly sought, this too is realized as empty. Realizing in this way one enters into the yoga of signlessness."

འདིས་ནི་ཡོངས་སུ་རྟོག་པ་སྒྲིལ་དུ་གཏོང་བ་ཉིད་མཚན་མ་མེད་པ་ཉིད་ལ་འཇུག་པར་བསྐྱར་རྟོ། ། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་
ཡོངས་སུ་སྒྲིལ་བ་ཙམ་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་དངོས་པོའི་ངོ་བོ་ཉིད་མི་དཔྱེད་པར་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་ཉིད་དུ་འཇུག་
པ་མི་སྲིད་པར་གྱིན་ཏུ་གསལ་བར་བསྐྱར་པ་ཡིན་ནོ། །

Voilà qui montre que l'absence de signe fait toujours suite à un examen complet.

Il a donc été très clairement montré que le simple fait de renoncer à toute activité mentale sans recourir à la connaissance supérieure pour analyser l'essence des choses ne permet pas d'accéder à l'absence d'idées fictives.

This shows that only those who have engaged in complete analysis can enter into the yoga of signlessness.

It has been explained very clearly that through mere elimination of mental activity, without examining the identity of things with wisdom, it is not possible to engage in non-conceptual meditation.

དེ་ལྟར་དེ་ཤེས་རབ་ཀྱིས་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་བརྟགས་
ནས་བསམ་གཏན་བྱེད་གྱི། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་གནས་ནས་བསམ་གཏན་མི་བྱེད་ཅིང་། འཛིག་རྟོག་
འདི་དང་འཛིག་རྟོག་པ་རོལ་གྱི་བར་ལ་གནས་ནས་བསམ་གཏན་མི་བྱེད་དེ། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་མི་
དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དེ་ལྟ་བས་ན་མི་གནས་པའི་བསམ་གཏན་པ་ཞེས་བྱའོ། །

Ainsi, la concentration est effective pour celui qui a correctement analysé l'essence véritable des formes et des autres objets à l'aide de la connaissance supérieure ; elle ne le sera pas s'il se fixe sur les objets eux-mêmes ou encore sur ce qui sépare ce monde-ci de l'autre, puisque, dans ce

Thus, concentration is done after the actual identity of things like physical form and so forth has been perfectly analysed with wisdom, and not by concentrating on physical form and so forth. Concentration is also not done by abiding between this world and the world beyond, because

dernier, il n'y a rien de tel que des formes et d'autres objets [extérieurs]: ce [pratiquant] est un « méditant libre de fixation ».

physical forms and so forth are not perceived. It is thus called the non-abiding concentration.

ཤེས་རབ་གྱིས་དངོས་པོ་མཐའ་དག་གི་ངོ་བོ་ཉིད་སོ་སོར་བརྟགས་ནས་གང་གི་ཕྱིར་མི་དམིགས་པར་བསམ་གཏན་བྱེད་པ་དེའི་ཕྱིར་ཤེས་རབ་མཆོག་གི་བསམ་གཏན་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། འཕགས་པ་ནམ་མཁའ་མཛོད་དང་། འཕགས་པ་གཙུག་ན་རིན་པོ་ཆེ་ལ་སོགས་པ་ལས་བསྟན་པ་བཞིན་ནོ།

Ce sera [aussi] un « méditant de la connaissance suprême » puisqu'il ne perçoit rien en analysant l'essence des choses à l'aide de la connaissance supérieure: voilà ce qui ressort de sublimes textes comme le *Soûtra Requis par Trésor du Ciel* et le *Soûtra Requis par Joyau de la Couronne*.

[Such a practitioner] is then called a meditator of supreme wisdom, because by specifically examining the identity of all things with wisdom he has perceived nothing. This is as stated in the *Sûtra of the Dialogue with Gaganagañja* (*Gaganagañja-pariprcchā*) and the *Sûtra of the Dialogue with Ratnacūḍa*, and so forth.

དེ་ལྟར་གང་ཟག་དང་ཆོས་ལ་བདག་མེད་པའི་དེ་ལྟར་ཁོ་ན་ལ་ཞུགས་པ་དེ་ཡོངས་སུ་བརྟག་པར་བྱ་བ་བཟུང་བར་བྱ་བ་གཞན་མེད་པས་རྟོག་པ་དང་དབྱེད་པ་དང་བྲལ་བ། བཛོད་པ་མེད་པ་དང་གཅིག་ཏུ་སྦྱར་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་རང་གི་ངང་གིས་འཇུག་པ་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་མེད་པས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་བསྒྲུལ་ཞིང་འདུག་པར་བྱའོ།

Celui qui accède ainsi au réel où ni les individus ni les choses n'ont de « soi » est libre de l'examen et de l'analyse puisqu'il n'est rien d'autre à discerner ou à regarder; il n'aura rien à faire pour accéder [à la concentration] dans la mesure où ses activités mentales auront rejoint l'indicible et que cet accès à la concentration sera spontané: c'est ainsi qu'il se retrouvera à méditer sur le réel avec une extrême clarté.

In this way, by entering into the suchness of the selflessness of persons and phenomena, you are free from concepts and analysis because there is nothing to be thoroughly examined and observed. You are free from expression, and with single-pointed mental engagement you automatically enter into meditation without exertion. Thus, you very clearly meditate on suchness and abide in it.

དེར་གནས་ནས་སེམས་ཀྱི་རྒྱུན་རྒྱུ་པར་མི་གཡེང་བར་བྱའོ། །གང་གི་ཆོ་བར་སྐབས་སུ་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པས་སེམས་ཕྱི་རོལ་དུ་རྒྱུ་པར་གཡེང་བ་དེའི་ཆོ་རྒྱུ་པར་གཡེང་བ་ཆོར་བར་བྱས་ལ་སྦྱར་དུ་མི་སྦྱག་པ་བསྒྲུལ་པ་ལ་སོགས་པས་རྒྱུ་པར་གཡེང་བ་ནི་བར་བྱས་ནས་སྦྱར་དུ་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་སེམས་ཕྱིར་ཞིང་འཇུག་པར་བྱའོ།

N'accordez pas la moindre distraction à la continuité de votre conscience une fois que vous serez établi dans cet état. S'il arrive que, sous le coup du désir, de l'attachement, etc., votre conscience aille se distraire à l'extérieur, ressentez cette distraction et résolvez-la sans tarder en méditant sur l'immonde etc. avant de promptement réinsérer votre conscience dans l'ainsité (*tathatā*).

While abiding in that meditation, the continuity of the mind should not be distracted. When the mind is distracted to external objects due to attachment, and so forth, such distraction should be noted. Quickly pacify the distraction by meditating on the repulsive aspect of such objects and swiftly replace the mind on suchness.

གང་གི་ཚེ་དེ་ལ་སེམས་མངོན་པར་མི་དགའ་བར་མཐོང་བ་དེའི་ཚེ་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཡོན་ཏན་མཐོང་བས་དེ་ལ་
མངོན་པར་དགའ་བ་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ། །རྣམ་པར་གཡང་བ་ལ་ཉེས་པར་མཐོང་བས་ཀྱང་མི་དགའ་བ་རབ་ཏུ་
ཞི་བར་བྱའོ།

Quand vous voyez que cela provoque en vous un certain déplaisir, considérez les qualités du recueillement méditatif et cultivez les délices qu'il procure. Vous pourrez aussi résoudre ce manque d'inclination en considérant les défauts de la distraction.

If the mind appears to be disinclined to do that, reflecting on the advantages of single-pointed concentration, meditate with delight. The disinclination should be pacified by also seeing the defects of distraction.

ཇི་སྟེ་ཟུགས་པ་དང་གཉིད་གྱིས་ལྷོན་ཏེ་རྒྱ་བ་མི་གསལ་བས་སེམས་བྱིང་ངམ་བྱིང་དུ་དོགས་པར་མཐོང་བ་དེའི་
ཚེ་གོང་མ་བཞིན་དུ་མཆོག་ཏུ་དགའ་བའི་དངོས་པོ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཞི་བར་བྱས་ལ། ཡང་དམིགས་པ་དེ་ཁོ་ན་
དེ་ཉིད་ཞིན་ཏུ་དམ་པོར་གཟུང་བར་བྱའོ།

Quand vous voyez que votre conscience sombre ou va sombrer parce que ses mouvements ne sont pas clairs, autrement dit que la léthargie et le sommeil menacent, vous devriez y remédier en évoquant, comme précédemment, un objet source de joie suprême. Concentrez-vous aussi avec la plus grande intensité sur l'objet lui-même et rien d'autre.

If the function of the mind becomes unclear and starts sinking, or when there is a risk of it sinking due to being overpowered by mental torpor or sleep, then as before quickly attempt to overcome such dullness by focusing the mind on supremely delightful things. Then the object, suchness, should be held in very tight focus.

ཇི་སྟེ་གང་གི་ཚེ་སྟོན་བགད་པ་དང་། ཕྱིས་པ་རྗེས་སུ་བྱན་པས་བར་སྐྱབས་སུ་སེམས་འཕྲུར་བའམ་རྒྱོད་དུ་
དོགས་པར་མཐོང་བ་དེའི་ཚེ་གོང་མ་བཞིན་དུ་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་ཡིད་འབྱུང་བར་འགྱུར་བའི་དངོས་པོ་ཡིད་

ལ་བྱས་ལ་གཡེང་བ་ནི་བར་བྱ་ཞིང་། དེ་ནས་ཡང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་སེམས་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་མེད་པར་
འཇུག་པར་འབད་པར་བྱའོ།

Lorsque vous voyez que, parfois, votre esprit s'envole et risque de s'emballer parce qu'il vous vient des souvenirs de bons moments de jeux et de rires, concentrez-vous, comme précédemment, sur l'impermanence ou quoi que ce soit qui vous inspire l'idée de sortir du cercle des existences : cela vous affranchira de toute agitation inutile. Essayez alors d'accéder encore à l'essence du réel sans plus recourir à un contrecarrant.

At times when the mind is observed to be excited or tempted to become distracted by the memory of past events of laughter and play, then as in the earlier cases, pacify the distraction by reflecting on such things as impermanence, and so forth, which will help subdue the mind. Then, again endeavour to engage the mind on suchness without applying counter forces.

ཇི་སྟེ་གང་གི་ཆོ་བྱིང་བ་དང་རྟོག་པ་དང་བྲལ་བར་གྱུར་ནས་མཉམ་པར་ཞུགས་ཏེ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་སེམས་རང་གི་
རང་གིས་འཇུག་པར་འགྱུར་བ་དེའི་ཆོ་རྩོལ་བ་སྟོན་དེ་བཏང་སྟོམས་སུ་བྱའོ། །གལ་ཏེ་སེམས་མཉམ་པར་ཞུགས་
པ་ལ་བརྩམས་པར་བྱས་ན་དེའི་ཆོ་སེམས་རྣམ་པར་གཡེང་བར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་སེམས་བྱིང་བར་གྱུར་པ་ལ་
བརྩམས་པར་མ་བྱས་ན་དེའི་ཆོ་ཤིན་ཏུ་བྱིང་བས་ལྷག་མཐོང་མེད་དེ། སེམས་དཔུས་ལོང་བ་ཞིན་དུ་འགྱུར་རོ། །

Quand, libre de torpeur et d'agitation, vous serez parfaitement concentré, et que votre esprit accèdera naturellement à l'essence du réel, relâchez vos efforts et restez « neutre ». Les efforts que l'on voudrait imposer à l'esprit parfaitement concentré le distrairont. Si vous ne faites aucun effort pour empêcher votre esprit de sombrer, il sombrera plus encore et vous ne pourrez plus vous livrer à la vision supérieure car vous serez comme un aveugle.

If and when the mind spontaneously engages in meditation on suchness, free of sinking and mental agitation, it should be left naturally and your efforts should be relaxed. If effort is applied when the mind is in meditative equipoise, it will distract the mind. But if effort is not applied when the mind becomes dull, it will become like a blind man due to extreme dullness and you will not achieve special insight.

དེ་ལྟ་བས་ན་སེམས་བྱིང་བར་གྱུར་ན་བརྩམས་པར་བྱའོ། །མཉམ་པར་གྱུར་ན་བརྩམས་པར་མི་བྱའོ། །གང་གི་ཆོ་
ལྷག་མཐོང་བསྟོམས་པས་ཤེས་རབ་ཤིན་ཏུ་ཤས་ཆེ་བར་གྱུར་པ་དེའི་ཆོ་ཞི་གནས་རྒྱུད་བས་མར་མེ་རྒྱུད་ལ་བཞག་
པ་བཞིན་དུ་སེམས་གཡོ་བར་འགྱུར་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་སེམས་མངོན་པར་མཐོང་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་བས་
ན་དེའི་ཆོ་ཞི་གནས་བསྟོམས་པར་བྱའོ། །ཞི་གནས་ཀྱི་ཤས་ཆེ་བར་གྱུར་ན་ཡང་ཤེས་རབ་བསྟོམས་པར་བྱའོ། །

Il faut faire des efforts quand l'esprit sombre et ne plus en faire quand il est concentré. Quand la connaissance domine exagérément lors de la méditation de vision supérieure, le calme mental en forme la portion congrue et les pensées s'agitent comme des flammes au vent, si bien que la réalité de l'objet n'apparaît pas très clairement : c'est alors qu'il faut reprendre la méditation du calme mental. Quand le calme mental se fait excessif, méditez sur la connaissance supérieure.

So, when the mind becomes dull, apply effort, and when in absorption, effort should be relaxed. When, by meditating on special insight, excessive wisdom is generated and calm abiding is weak, the mind will waver like a butter lamp in the wind and you will not perceive suchness very clearly. Therefore, at that time meditate on calm abiding. When calm abiding meditation becomes excessive, meditate on wisdom.

གང་གི་ཆོ་གཉིས་ཀ་མཉམ་དུ་འདུག་པའི་ཆོ་ལུས་དང་སེམས་ལ་གཞོན་པར་མ་གྱུར་གྱི་བར་དུ་མངོན་པར་འདུ་
བྱེད་པ་མེད་པར་གནས་པར་བྱའོ། །ལུས་ལ་སེམས་པ་ལ་གཞོན་པར་གྱུར་ན་དེའི་བར་སྐབས་སུ་འཛིག་རྟེན་
མཐའ་དག་སྒྱུ་མ་དང་། སྒྲིག་རྒྱ་དང་། སྒྲིལ་མ་དང་། རྒྱ་རྒྱ་དང་། མིག་ཡོར་ལྟ་བུར་ལྟ་ཞིང་འདི་སྒྲིམ་
དུ་བསམ་པར་བྱ་སྟེ། སེམས་ཅན་འདི་དག་ནི་ཆོས་ཟབ་མོ་འདི་ལྟ་བུ་ཁོང་དུ་མ་རྒྱུད་པས་འཁོར་བ་ན་ཀུན་ཏུ་
ཉོན་མོངས་པར་གྱུར་གྱིས། བདག་གིས་ཅི་ནས་ཀྱང་དེ་དག་ཆོས་ཉིད་དེ་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་བྱའོ་
སྒྲིམ་དུ་བསམ་ཞིང་། སྦྲིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་མངོན་དུ་བྱའོ། །

Lorsque vous pratiquez ces deux [méditations] à égalité, maintenez-vous sans recourir aux contrecarrants aussi longtemps que vous n'éprouverez pas d'inconfort physique ou mental. Si c'est le cas, considérez le monde dans son ensemble comme une illusion, un mirage, un rêve, le reflet de la lune dans l'eau et une aberration visuelle. Dites-vous alors : « Si les êtres sont affligés d'émotions aussi douloureuses dans le cercle des existences, c'est parce qu'ils n'ont pas assimilé d'enseignement aussi profond que celui-ci. » Imprégnez-vous alors de grande compassion et cultivez l'esprit d'Éveil en vous promettant de tout faire pour les aider à intégrer l'essence du réel (*dharmatā*).

When both are equally engaged, keep still, effortlessly, so long as there is no physical or mental discomfort. If physical or mental discomfort arises, see the whole world like an illusion, a mirage, a dream, a reflection of the moon in water, and an apparition. And think: 'These sentient beings are very troubled in the cycle of existence due to their not understanding such profound knowledge.' Then generate great compassion and the awakening mind of bodhicitta, thinking: 'I shall earnestly endeavour to help them understand suchness.'

དེ་ནས་ངལ་བསོ་ལ། ཡང་དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྤང་བ་མེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་འཇུག་པར་བྱའོ།
 ཡང་སེམས་ཤིན་ཏུ་སྒྲིབར་གྱུར་ན་དེ་བཞིན་དུ་ངལ་བསོ་བར་བྱའོ། །འདི་ནི་ནི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་བྱང་དུ་
 འབྲེལ་བར་འཇུག་པའི་ལམ་སྟེ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་བཅས་པ་དང་། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་གཟུགས་བརྟན་ལ་
 དམིགས་པའོ།

Prenez un peu de repos et retournez au recueillement dévolu au sans-apparence de tous les phénomènes. En cas de découragement, reposez-vous encore. Telle est la voie qui mène à l'union du calme mental et de la vision supérieure où l'on se concentre sur l'image [intérieure] tantôt avec des concepts et tantôt sans concepts.

Take rest. Again, in the same way, engage in a single-pointed concentration on the non-appearance of all phenomena. If the mind is discouraged, then similarly take rest. This is the path of engaging in a union of calm abiding meditation and special insight. It focuses on the image conceptually and non-conceptually.

དེ་ལྟར་རྣལ་འབྱོར་པས་རིམ་པ་འདིས་ཚུ་ཆོད་གཅིག་གསུམ། མེལ་ཆོ་སྤྱན་ཕྱེད་དམ། སྤྱན་གཅིག་གསུམ། ཇི་སྲིད་
 འདོད་གྱི་བར་དུ་དེ་ཁོ་ན་བསྐྱོམ་ཞིང་འདུག་པར་བྱའོ། །འདི་ནི་དོན་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་བསམ་གཏན་ཏེ།
 འཕགས་པ་ལང་ཀར་གཤེགས་པ་ལས་བསྐྱུན་ཏོ།

Le yogi méditera dans cet ordre sur l'essence du réel pendant une heure, une demi-veille, une veille complète, ou encore aussi longtemps qu'il le pourra sans éprouver d'inconfort. Telle est la concentration qui discerne le sens au plus haut point ainsi que l'enseigne le sublime *Soutra de l'Entrée à Lanka*.

Thus, through this progress, a yogi should meditate on suchness for an hour, or half a session in the night, or one full session, or for as long as is comfortable. This is the meditative stabilization thoroughly discerning the ultimate as taught in the *Descent into Lanka (Laṅkāvatāra) Sūtra*.

དེ་ནས་འདོད་ན་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལས་ལངས་ཏེ་སྒྲིལ་མོ་ཀྱང་མ་བཞིག་པར་འདི་སྐྱམ་དུ་ཆོས་འདི་དག་ཐམས་ཅད་
 དོན་དམ་པར་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་དུ་ཟིན་གྱང་། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་རྣམ་པར་གནས་པ་ཉིད་དོ། །དེ་ལྟར་ཡིན་ན་
 ལས་དང་འབྲས་སུ་འབྲེལ་བ་ལ་སོགས་པ་ཇི་ལྟར་རྣམ་པར་གནས་པར་འགྱུར། བཅོམ་ལྷན་འདས་གྱིས་གྱང་།
 དངོས་པོ་སྒྲིབ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ། །དམ་པའི་དོན་དུ་རང་བཞིན་མེད། ཅས་བཀའ་བསྩལ་ཏོ།

Ensuite, si vous le souhaitez, sortez de votre concentration et, alors que vos jambes sont encore croisées, pensez comme suit : « Bien que, en vérité absolue, tous les phénomènes soient dénués d'essence, en vérité relative (*samvṛttisatya*)

Then, if you wish to arise from the concentration, while your legs are still crossed think as follows: 'Although ultimately all these phenomena lack identity, conventionally they definitely exist. If this were not the case, how would

ils se trouvent bel et bien là. Si tel n'était pas le cas, comment le rapport entre les actes et leurs effets serait-il possible ? Le seigneur Bouddha n'a-t-il pas déclaré que : "En vérité relative, les choses ont une naissance, mais en vérité absolue, elles n'ont pas d'essence" ?

the relationship between cause and effect, and so forth, prevail?" The Buddha has also said, "Things are produced conventionally, but ultimately they lack intrinsic identity."

མེས་ཅན་གྱིས་པའི་སྒོ་ཅན་འདི་དག་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་ཡོད་པ་ལ་སོགས་པ་སྒྲིལ་
འདོགས་པས་སྒོ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྒྱུར་ཏེ། ཡུན་རིང་པོར་འཁོར་བའི་འཁོར་ལོ་ན་ཡོངས་སུ་འབྱུངས་པས་
བདག་གིས་ཅི་ནས་ཀྱང་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་སྒྲུབ་མེད་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ནས་
ཐམས་ཅད་མཁུན་པའི་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་བྱ་ལ། དེ་དག་ཚེས་ཉིད་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱའོ་སྐྱེ་བ་དུ་བསམས་ལ།

» Les êtres s'avèrent puérils quand ils exagèrent l'importance des phénomènes en leur accordant une existence réelle alors qu'ils n'ont même pas d'essence. L'esprit ainsi troublé, ils n'ont plus qu'à errer dans le cercle des existences pendant des éternités. C'est bien pourquoi je vais tout mettre en œuvre pour atteindre l'omniscience en paraisant les insurpassables accumulations de mérites et de sagesse pour les aider à assimiler l'essence du réel. »

'Sentient beings with a childish attitude exaggerate phenomena, thinking of them as having an intrinsic identity when they lack it. Thus attributing intrinsic existence to those things that lack it confuses their minds, and they wander in the cycle of existence for a long time. For these reasons, I shall endeavour without fail to achieve the omniscient state by accomplishing the unsurpassable accumulations of merit and insight in order to help them realize suchness.'

དེ་ནས་དལ་བུས་སྒྱུ་ལ་མོ་ཀྱང་བཞག་སྟེ་ཕྱོགས་བཅུ་ན་བཞུགས་པའི་སངས་རྒྱུས་དང་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་
ཐམས་ཅད་ལ་ཕྱག་བྱས་ལ། དེ་དག་ལ་མཆོད་པ་དང་བསྟོད་པ་བྱས་ནས། འཕགས་པ་བཟང་པོ་སྦྱོད་པ་ལ་
སོགས་པའི་སྟོན་ལམ་རྒྱ་ཆེན་པོ་གདབ་བོ། །དེ་ནས་སྟོང་པ་ཉིད་དང་སྟིང་རྗེ་ཆེན་པོའི་སྟིང་པོ་ཅན་སྒྱུན་པ་ལ་
སོགས་པ་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་མཐའ་དག་བསྐྱབ་པ་ལ་མངོན་པར་བརྟེན་པར་བྱའོ། །

Décroisez alors lentement les jambes et prosternez-vous devant les bouddhas et les bodhisattvas qui se trouvent dans les dix directions de l'espace ; faites-leur des offrandes, adressez-leur des louanges, et formez des vœux immenses

Then slowly arise from the cross-legged position and make prostrations to the Buddhas and Bodhisattvas of the ten directions. Make them offerings and sing their praises. And make vast prayers by reciting the *Prayer of Noble Conduct*, and

en récitant des prières comme l'*Aspiration à la Bonne Conduite*, etc. Ensuite, faites de constants efforts pour accomplir les accumulations de mérites et de sagesse en pratiquant la générosité et les autres vertus transcendantes (*pāramitā*), lesquelles ont pour noyau effectif (*garbha*) la vacuité et la grande compassion.

so forth. Thereafter, engage in conscious efforts to actualize the accumulations of merit and insight by practicing generosity and so forth, which are endowed with the essence of emptiness and great compassion.

དེ་ལྟར་གྱུར་ན་བསམ་གཏན་དེ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་དང་ལྷན་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་མངོན་པར་བསྐྱབས་པ་
ཡིན་ཏེ། འཕགས་པ་གཙུག་ན་རིན་པོ་ཆེ་ལས་ཇི་སྟོན་དུ། དེ་བྱམས་པའི་གོ་ཆ་བགོས་ཤིང་སྟོང་ཇི་ཆོན་པའི་
གནས་ལ་གནས་ནས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་དང་ལྷན་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་མངོན་པར་བསྐྱབ་པའི་བསམ་
གཏན་བྱེད་དོ།

En procédant de la sorte, votre concentration vous permettra d'accomplir la vacuité riche de toutes les qualités les meilleures ainsi qu'on peut le lire en détail dans des textes comme le *Soûtra Requis par Joyau de la Couronne* : « Revêtez l'armure de l'amour bienveillant et restez établi dans la grande compassion en pratiquant la concentration qui vous permettra d'accomplir la vacuité riche de toutes les qualités les meilleures.

If you act thus, your meditative stabilization will actualize that emptiness that possesses the best of all qualities. The *Sûtra of the Dialogue with Ratnacūḍa* states:

“Donning the armour of loving-kindness, while abiding in the state of great compassion, practice meditative stabilization that actualizes the emptiness possessing the best of all qualities.

དེ་ལ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་དང་ལྷན་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་གང་ཞེ་ན། གང་སྦྱིན་པ་དང་མ་བྲལ་བ། ཚུལ་ཁྲིམས་
དང་མ་བྲལ་བ། བཟོད་པ་དང་མ་བྲལ་བ། བརྩོན་འགྲུས་དང་མ་བྲལ་བ། བསམ་གཏན་དང་མ་བྲལ་བ། ཤེས་
རབ་དང་མ་བྲལ་བ། ཐབས་དང་མ་བྲལ་བ། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་རྒྱ་ཆེར་བཀའ་བསྐུལ་པ་ལྟ་བུའོ།

» Quelle est donc cette vacuité “riche de toutes les qualités les meilleures” ? Rien d'autre que la vacuité dont la générosité, la discipline, la patience, la diligence, la concentration, la connaissance et les méthodes habiles ne sont pas absentes. »

What is the emptiness possessing the best of all qualities? It is that which is not divorced from generosity, from ethics, from patience, from effort, from meditative stabilization, from wisdom, nor divorced from skilful means.”

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་སྒྲིན་པར་བྱེད་པ་དང་། ཞིང་དང་། ལུས་དང་། གཡོག་འཁོར་མང་པོ་ལ་སོགས་པ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པར་གྱུར་པའི་ཐབས་སྒྲིན་པ་ལ་སོགས་པའི་དགེ་བ་ངེས་པར་བསྟེན་པར་བྱ་དགོས་སོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་མངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ཞིང་ལ་སོགས་པ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་གང་བཀའ་བསྟུལ་པ་དེ་གང་གི་འབྲས་བུ་ཡིན་པར་འགྱུར། དེ་ལྟ་བུས་ན་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་དང་ལྷན་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ནི་སྒྲིན་པ་ལ་སོགས་པ་ཐབས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འགྱུར་བས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ནི་ཐབས་ཀྱིས་མཐར་ཕྱིན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བཀའ་བསྟུལ་ངོ། །

Le bodhisattva doit pour sûr recourir à la générosité et à toutes les pratiques vertueuses, lesquelles sont autant de moyens qui lui permettront de faire mûrir tous les êtres et de s'assurer un champ, un corps, un nombreux entourage et toutes les qualités les plus parfaites.

Autrement, de quoi les champs des bouddhas et les autres choses parfaites dont le Bienheureux fait mention seraient-ils les effets ? Ce sont donc la générosité et les autres méthodes qui rendent possible l'accomplissement de la sagesse omnisciente riche de toutes les qualités les meilleures, si bien que le Bienheureux a dit que c'étaient « les moyens habiles [qui menaient] l'omnisciente sagesse primordiale à son état de perfection ultime ».

Bodhisattvas must rely on virtuous practices like generosity as means to thoroughly ripen all sentient beings and in order to perfect the place, body, and manifold retinue.

If it were not so, what would be the causes of these fields, the field of Buddhas and so forth that the Buddha spoke about? The omniscient wisdom possessing the best of all qualities can be accomplished through generosity and other skilful means. Therefore, the Buddha has said that omniscient wisdom is perfected by skilful means.

དེའི་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྒྲིན་པ་ལ་སོགས་པ་ཐབས་ལ་ཡང་བསྟེན་པར་བྱའོ། །སྟོང་པ་ཉིད་འབའ་ཞིག་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །

Voilà pourquoi le bodhisattva ne se limitera pas à la vacuité mais aura aussi recours à la générosité et aux autres moyens habiles.

Therefore, Bodhisattvas should also cultivate generosity and other skilful means and not only emptiness.

དེ་སྐད་དུ་འཕགས་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་བསྟུས་པ་ལས་ཀྱང་བཀའ་བསྟུལ་ངོ། །ཐམས་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དུག་ཡང་དག་པར་བསྟུབས་པ་འདི་ནི་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་

ཕྱིར་ཡིན་ན། དེ་ལ་མི་སྤྱོད་པོ་དེ་དག་འདི་སྐད་དུ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་
ཁོ་ན་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའི། པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱིས་ཅི་ཞིག་བྱ་ཞེས་ཟེར་ཞིང་། དེ་དག་པ་རོལ་
ཏུ་ཕྱིན་པ་གཞན་དག་ལ་ཡང་སྤྱོད་པར་སེམས་སོ། །མ་པམ་པ་འདི་ཇི་སྟོན་དུ་སེམས། ཀླ་ཤི་ཀའི་
རྒྱལ་པོར་གྱུར་པ་གང་ཡིན་པ་དེས་ཕུག་རོན་གྱི་ཕྱིར་རང་གི་ག་བྲ་ལ་སྤྱོད་པ་དེ་ཤེས་རབ་འཆལ་བ་ཡིན་ནམ།
བྱམས་པས་གསོལ་བ། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་ནི་མ་ལགས་སོ། །

C'est ainsi qu'on peut entre autres lire dans le sublime *Soûtra du Condensé de tous les enseignements très détaillés*:

« Les bodhisattvas s'adonnent aux six vertus transcendantes, Maitreya, dans le but d'atteindre l'Éveil parfait. Mais à cela les sots répondent que les bodhisattvas ne devraient s'entraîner qu'à la connaissance transcendante en se demandant à quoi leur serviraient les autres vertus transcendantes. Ils pensent ainsi s'en dispenser à bon compte, mais toi, Invincible, que penses-tu de cela : quand, roi de Kāśī, j'offris ma chair au faucon pour un simple pigeon, contrevins-je à la connaissance supérieure ? – Certes non, Bienheureux, répondit Maitreya.

The Extensive Collection of All Qualities Sūtra also says:

“O Maitreya, Bodhisattvas thoroughly accomplish the six perfections in order to attain the final fruit of Buddhahood. But to this the foolish respond: “Bodhisattvas should train only in the perfection of wisdom. What is the need for the rest of the perfections?” They repudiate the other perfections. Maitreya, what do you think of this: when the king of Kāśī offered his flesh to the hawk for the sake of a pigeon was it a corruption of wisdom?”

Maitreya replied, ‘This is not so.’

བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་བསྩལ་པ། བྱམས་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་
པ་དུག་དང་ལྡན་པའི་དག་བའི་རྩ་བ་གང་དག་བསམས་པའི་དག་བའི་རྩ་བ་དེ་དག་གིས་གཞོད་པར་གྱུར་ཏམ།
བྱམས་པས་གསོལ་བ། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་ནི་མ་ལགས་སོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་བསྩལ་པ།
མ་པམ་པ་ཁྱིད་ཀྱིས་ཀྱང་བསྐྱལ་པ་དུག་བཅུར་སྤྱོད་པའི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཡང་དག་པར་བསྐྱབས། བསྐྱལ་པ་
དུག་བཅུར་ཆུལ་བྲིམས་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ། བསྐྱལ་པ་དུག་བཅུར་བཟོད་པའི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ། བསྐྱལ་
པ་དུག་བཅུར་བཅོཅ་འགྲུས་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ། བསྐྱལ་པ་དུག་བཅུར་བསམ་གཏན་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ།
བསྐྱལ་པ་དུག་བཅུར་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཡང་དག་པར་བསྐྱབས་ན། དེ་ལ་མི་སྤྱོད་པོ་དེ་དག་འདི་
སྐད་དུ་ཆུལ་གཅིག་ཁོ་ནས་བྱང་ཆུབ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཆུལ་གྱིས་སོ་ཞེས་ཟེར་ཏེ། དེ་དག་ནི་
སྤྱོད་པ་ཡོངས་སུ་མ་དག་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་འབྱུང་རོ། །

– Les sources de bien que, dans ses pratiques, le bodhisattva produit en les associant aux six vertus transcendantes lui sont-elles préjudiciables ?

– En aucun cas, Bienheureux, répondit encore Maitreya.

– Toi-même, Invincible, poursuivit le Bouddha, tu t'es adonné à la générosité transcendante pendant soixante ères cosmiques, à la discipline transcendante pendant soixante ères, et aussi longtemps à la patience, à la diligence, à la concentration et à la connaissance transcendantes. Et voilà que les sots objectent encore en prétendant qu'il n'y a qu'un seul moyen d'atteindre l'Éveil et que ce moyen, c'est la vacuité. Leur pratique manque de la moindre authenticité ! »

The Buddha said, 'Maitreya, Bodhisattvas accumulated roots of merit through their deeds in conjunction with the six perfections. Are these roots of merit harmful?' Maitreya replied, 'O Buddha, this is not so.' The Buddha further spoke, 'Maitreya, you have also correctly practiced the perfection of generosity for sixty aeons, the perfection of ethics for sixty aeons, the perfection of patience for sixty aeons, the perfection of enthusiastic perseverance for sixty aeons, the perfection of meditative stabilization for sixty aeons, and the perfection of wisdom for sixty aeons. To this the foolish respond: "There is only one way to attain Buddhahood, and that is the way of emptiness." Their practice is completely mistaken.'

ཐབས་དང་བྱལ་ན་བྱུང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཤེས་རབ་འབའ་ཞིག་གིས་ནི་ཉན་ཐོས་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱལ་གྱི་མཛོད་པ་བྱེད་མི་རུས་ཀྱི། ཐབས་ཀྱིས་བསྟངས་ན་རུས་པར་འགྱུར་ཏེ། འཕགས་པ་དགོན་མཆོག་བཅུགས་པ་ལས་ཇི་སྐད་དུ། འོད་སྤང་འདི་ལྷ་སྟེ་དཔེར་ན་རྒྱོན་པོས་ཟེན་པའི་རྒྱལ་པོ་རྣམས་དགོས་པ་ཐམས་ཅད་བྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་བྱུང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཤེས་རབ་ཐབས་མཁས་པས་ཡོངས་སུ་ཟེན་པ་དེ་ཡང་སངས་རྒྱལ་གྱི་མཛོད་པ་ཐམས་ཅད་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །

Sans les moyens habiles, le bodhisattva doué de la seule connaissance supérieure, sera incapable, tel un auditeur, d'accomplir les hauts faits d'un bouddha, alors que, avec l'aide des moyens, il le pourra. C'est ce qu'exprime le sublime *Soûtra de l'Étagement des Joyaux* : « Comme les rois, Kāśyapa, qui, soutenus par leurs ministres, peuvent accomplir tous leurs desseins, les bodhisattvas dont la connaissance a l'entier soutien des moyens habiles sont à même d'accomplir tous les hauts faits d'un bouddha. »

A Bodhisattva possessing wisdom but not skilful means would be like the Hearers, who are unable to engage in the deeds of Buddhas. But they can do so when supported by skilful means. As the *Heap of Jewels* says, "Kāśyapa, it is like this. For instance, kings who are supported by ministers can accomplish all their purposes. Similarly, [when] the wisdom of a Bodhisattva is thoroughly supported by skilful means, such a Bodhisattva also performs all the activities of a Buddha."

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ལམ་གྱི་ལྟ་བུ་ཡང་གཞན། མུ་སྟེགས་ཅན་དང་། ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱི་ལམ་
 ཀྱི་ལྟ་བུ་ཡང་གཞན་ཏེ། དེ་ལྟར་མུ་སྟེགས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ལམ་གྱི་ལྟ་བུ་ནི་བདག་ལ་སོགས་པར་ཕྱིན་ཅི་ལོག་
 དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐམས་ཅད་དུ་ཤེས་རབ་དང་བྲལ་བའི་ལམ་ཡིན་ཏེ། དེ་བས་ན་དེ་དག་ཐར་པ་
 མི་ཐོབ་བོ།

La vue philosophique de la voie des bodhisattvas est une chose et la vue philosophique des voies que suivent les non-bouddhistes (*tīrthika*) et les auditeurs en est une autre. Du fait que, par exemple, la vue philosophique de la voie des non-bouddhistes s'accompagne d'idées fausses comme celle du soi en fait une voie totalement et à jamais dépourvue de connaissance supérieure qui ne leur permet pas d'atteindre la libération.

The philosophical view of the path of Bodhisattvas is different from the philosophical paths of the non-Buddhists and Hearers. For example, since the philosophical view of the path of non-Buddhists perversely observes a [truly existent] self, and so forth, such a path is completely and always divorced from wisdom. Therefore, they cannot attain liberation.

ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱིས་ནི་སྤྱིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་བྲལ་བས་ཐབས་དང་མི་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་བས་ན་དེ་དག་གཅིག་ཏུ་
 མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་གཞོན་པར་འགྱུར་རོ།

Dépourvus de grande compassion, les auditeurs sont dépourvus de moyens habiles et, partant, n'ont d'intérêt que pour le nirvāṇa en tant qu'au-delà de la souffrance.

The Hearers are separated from great compassion and devoid of skilful means. Therefore, they single-mindedly endeavour to achieve nirvāṇa.

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ལམ་ནི་ཤེས་རབ་དང་ཐབས་དང་ལྡན་པར་འདོད་དེ། དེ་བས་ན་དེ་དག་མི་
 གནས་པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་གཞོན་པར་འགྱུར་རོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ལམ་ནི་ཤེས་རབ་
 དང་ཐབས་དང་ལྡན་པར་འདོད་དེ། དེས་ན་མི་གནས་པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཐོབ་སྟེ། ཤེས་རབ་ཀྱི་སྟོབས་
 ཀྱིས་ནི་འཁོར་བར་མི་ལྷུང་ལ། ཐབས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ནི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པར་མི་ལྷུང་བའི་ཕྱིར་རོ།

Les bodhisattvas veulent que leur voie comprenne aussi bien les moyens habiles que la connaissance supérieure et, de ce fait, ils atteignent le nirvāṇa sans demeure : la connaissance leur donne le pouvoir de ne pas choir dans le cercle des existences et les moyens habiles de ne pas choir dans le nirvāṇa.

In their path, Bodhisattvas enshrine wisdom and skilful means, so they endeavour to achieve the non-abiding nirvāṇa. The Bodhisattva path consists of wisdom and skilful means and, therefore, [they] attain the non-abiding nirvāṇa. Because of the power of wisdom, [they] do not fall into the cycle of existence; due to the power of skilful means, [they] do not fall to nirvāṇa.

དེ་བས་ན་འཕགས་པ་སྒྲ་ཡུ་མགོའི་རི་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་རྣམས་ཀྱི་ལམ་ནི་མདོར་བསྟུན་འདི་
གཉིས་ཏེ། གཉིས་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། ཐབས་དང་ཤེས་རབ་པོ། །ཞེས་བཀའ་བསྩལ་ཏོ། །འཕགས་
པ་དཔལ་མཆོག་དང་པོ་ལས་ཀྱང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱེན་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཐབས་ལ་མཁས་པ་ནི་པ་
ཡིན་ནོ། །ཞེས་བཀའ་བསྩལ་ཏོ། །

C'est pourquoi le sublime *Soûtra des Hauteurs de Gâyâ* dit que « la voie des bodhisattvas peut se ramener à deux choses, à savoir les moyens habiles et la connaissance supérieure », et le sublime *Premier glorieux suprême* que « la connaissance transcendante est la mère et les moyens habiles le père ».

The *Hill of Gaya Head (Gâyâśīrṣa) Sûtra* says, “The Bodhisattva path, in short, is twofold. The two are skilful means and wisdom.” The *First Among the Supreme and Glorious (Śrīparamādi)* also says, “The perfection of wisdom is the mother and expertise in skilful means is the father.”

འཕགས་པ་བྱི་མ་མེད་པར་བྲགས་པས་བསྟན་པ་ལས་ཀྱང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་རྣམས་ཀྱི་འཆིང་བ་ནི་
གང་། ཐར་པ་ནི་གང་ཞེ་ན། ཐབས་མེད་པར་སྲིད་པར་འགོ་བ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་
འཆིང་བའོ། །ཐབས་ཀྱིས་སྲིད་པའི་འགོ་བར་འགོ་བ་ནི་ཐར་པའོ། །ཤེས་རབ་མེད་པར་སྲིད་པར་འགོ་བ་
ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་འཆིང་བའོ། །ཤེས་རབ་ཀྱིས་སྲིད་པའི་འགོ་བར་འགོ་བ་ནི་ཐར་
པའོ། །ཐབས་ཀྱིས་མ་བྱིན་པའི་ཤེས་རབ་ནི་འཆིང་བའོ། །ཐབས་ཀྱིས་བྱིན་པའི་ཤེས་རབ་ནི་ཐར་པའོ། །
ཤེས་རབ་ཀྱིས་མ་བྱིན་པའི་ཐབས་ནི་འཆིང་བའོ། །ཤེས་རབ་ཀྱིས་བྱིན་པའི་ཐབས་ནི་ཐར་པའོ། །ཞེས་སྐུ་
ཆེར་བཀའ་བསྩལ་ཏོ། །

À ce sujet, le sublime *Soûtra des Enseignements de Vimalakīrti* est précis : « Quels sont les liens des bodhisattvas et quelle est leur libération ? Persister à parcourir les existences sans moyens habiles, voilà ce qui enchaîne les bodhisattvas ; parcourir les existences à l'aide des moyens habiles, telle est leur libération. Persister à parcourir les existences sans connaissance supérieure, voilà ce qui enchaîne les bodhisattvas ; parcourir les existences à l'aide de la connaissance supérieure, telle est leur libération. La connaissance supérieure dépourvue des moyens habiles est un lien,

The *Sûtra of the Teaching of Vimalakīrti (Vimalakīrti-nirdeśa)* also says, “What is bondage for Bodhisattvas and what is liberation? Upholding a life in the cycle of existence devoid of skilful means is bondage for Bodhisattvas. [But] to lead a life in the cycle of existence with skilful means is liberation. Upholding a life in the cycle of existence devoid of wisdom is bondage for Bodhisattvas. [But] to lead a life in the cycle of existence with wisdom is liberation. Wisdom not conjoined with skilful means is bondage, [but] wisdom conjoined with skilful means is liberation. Skilful means not conjoined with wisdom

mais elle est libération dès lors qu'elle est associée aux moyens habiles ; les moyens habiles dissociés de la connaissance supérieure sont des liens, mais ils sont libération dès lors qu'ils sont associés à la connaissance supérieure. »

is bondage, [but] skilful means conjoined with wisdom is liberation.”

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་ཤེས་རབ་ཙམ་བསྟེན་ན་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱིས་འདོད་པའི་བྱང་ན་ལས་འདས་པར་ལྷུང་བས་
འཆིང་བ་བཞིན་དུ་འགྱུར་ཏེ། མི་གནས་པའི་བྱང་ན་ལས་འདས་པས་གྲོལ་བར་མི་འགྱུར་རོ། །

Les bodhisattvas qui se contentent du seul exercice de la connaissance supérieure choient dans l'au-delà de la souffrance auquel aspirent les auditeurs et en cela sont comme enchaînés puisqu'ils n'atteindront pas la libération que procure le nirvāṇa sans demeure.

If Bodhisattvas cultivate mere wisdom, [they] fall to the nirvāṇa desired by Hearers. Thus, it is like bondage. And [they] cannot achieve non-abiding nirvāṇa.

དེ་ལྟ་བུས་ན་ཐབས་དང་བྲལ་བའི་ཤེས་རབ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་རྣམས་ཀྱི་འཆིང་བའོ། །ཞེས་བྱའོ། །དེ་
ལྟ་བུས་ན་ལྷགས་པས་ཉན་པ་ལ་མེ་བསྟེན་པ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་ལྷགས་པ་ཙམ་
སྤང་བའི་ཕྱིར་ཐབས་དང་བཅས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་སྤོང་པ་ཉིད་བསྟེན་པར་བྱའོ། །ཉན་ཐོས་བཞིན་དུ་མངོན་དུ་
ནི་མི་བྱ་སྟེ། འཕགས་པ་ཆོས་བཅུ་པའི་མདོ་ལས་ཇི་སྒྲུབ་དུ། རིགས་ཀྱི་བྱ་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་མི་ལ་ལ་ཞིག་
མེ་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་པར་གྱུར་ཏོ། །དེ་མེ་དེ་ལ་བསྟེན་སྤང་བྱེད། ལྷ་མར་བྱེད་ཀྱང་དེ་འདི་སྒྲུབ་དུ་བདག་གིས་མེ་དེ་
བསྟེན་བསྤང་བྱས། ལྷ་མར་བྱས། རི་མོར་བྱས་ཀྱང་འདི་ལ་ལག་པ་གཉིས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་གཟུང་བར་བྱའོ་
སྒྲུབ་དུ་མི་སེམས་སོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གཞི་དེ་ལས་བདག་ལ་ལུས་ཀྱི་སྤྱུག་བསྐྱེད་བའོ། །སེམས་ཀྱི་
ཡིད་མི་བདེ་བར་འགྱུར་དུ་འོང་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་ཡང་བྱང་ན་ལས་འདས་
པའི་བསམ་པ་ཙམ་ཡང་ཡིན་ལ་བྱང་ན་ལས་འདས་པ་མངོན་སུམ་དུ་ཡང་མི་བྱེད་དོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གཞི་དེ་
ལས་བདག་བྱང་ཆུབ་ལས་ཕྱིར་ལྷོག་པར་འགྱུར་དུ་འོང་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བཀའ་བསྩལ་པ་ལྟ་བུའོ། །

Voilà ce que signifie la proposition « la connaissance supérieure dépourvue des moyens habiles est un lien ». Ainsi, de même qu'un homme fouetté par le vent cherche réconfort auprès du feu, le bodhisattva cultive la vacuité à l'aide de la connaissance supérieure accompagnée

So wisdom separated from skilful means is bondage for Bodhisattvas. Therefore, just as a person chilled by the wind seeks the comfort of fire, so Bodhisattvas cultivate the wisdom of emptiness along with skilful means to eliminate the wind of wrong view. [But they] do not [endeavour] to

des moyens habiles pour échapper au vent des vues fausses tout en évitant de la réaliser comme les auditeurs, ainsi que l'exprime le sublime *Soûtra des Dix Qualités* : « Il en est, noble fils, comme de ces dévôts du feu qui le respectent et en font leur maître. Jamais, cependant, il ne leur viendra à l'esprit de le prendre dans leurs mains même s'ils le respectent, en font leur maître et le peignent, parce qu'ils savent que, ce faisant, ils s'infligeraient des souffrances aussi bien physiques que mentales. De même, si le bodhisattva n'est pas sans penser au nirvāṇa, il ne l'actualise en aucun cas parce qu'il sait que, ce faisant, il se détournerait de l'Éveil. »

actualize it as the Hearers do. The *Ten Qualities (Daśadharmaka) Sūtra* says:

“O child of good family, it is like this.

For instance, a person who is thoroughly devoted to fire, who respects it and regards it as guru, will not think: ‘Because I respect, honour, and venerate fire, I should hold it in both hands.’ This is because he realizes that to do so would give him physical pain and cause mental discomfort. Similarly, Bodhisattvas also are aware of nirvāṇa, but also do not try to actualize it. This is because [Bodhisattvas] realize that by doing so one would be turning away from enlightenment.”

ཐབས་ཅིམ་འབའ་ཞིག་བསྟེན་ན་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སོ་སོའི་སྤྱི་བོའི་ས་ལས་མ་འདའ་བས་ཤིན་ཏུ་
བཅིངས་པ་ཁོ་ནར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟ་བུས་ན་ཤེས་རབ་དང་བཅས་པའི་ཐབས་བསྟེན་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟར་
སྤྲུགས་གྱིས་ཡོངས་སུ་བློ་བཞིན་པའི་དུག་བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་ཡང་ཤེས་རབ་
གྱིས་ཡོངས་སུ་བློ་བཞིན་པའི་སྟོབས་གྱིས་བསྐྱེད་པར་བདུན་ཅིར་འགྱུར་ན། རང་བཞིན་གྱིས་མངོན་པར་མཐོ་
བའི་འབྲས་བུ་ཅན་སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་གང་ཡིན་པ་ལྟ་སྟོས་ཀྱང་ཅི་དགོས་ཏེ། འཕགས་པ་དགོན་མཆོག་གི་
བརྟེན་པ་ལས་ཇི་སྟན་དུ། འོད་སྤྲུང་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་སྤྲུགས་དང་སྤྲུག་གྱིས་ཡོངས་སུ་བློ་བཞིན་པའི་དུག་
གིས་ནི་འཆི་བར་བྱེད་མི་རུས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་ཤེས་རབ་གྱིས་
ཡོངས་སུ་བློ་བཞིན་པས་ཀྱང་འོག་པར་ལྷུང་བར་བྱེད་མི་རུས་སོ། །ཞེས་བཀའ་བསྩལ་ཏོ། །

S'il ne pratique que les moyens habiles, le bodhisattva ne dépassera pas le niveau des êtres ordinaires en se couvrant de lourdes chaînes. C'est ainsi qu'il s'adonnera aux moyens habiles en les associant à la connaissance supérieure. En effet, de même que les formules magiques peuvent transformer le poison en ambroisie, le fait de méditer sur les émotions négatives en les associant à la connaissance supérieure donne aux bodhisattvas le pouvoir de les

If they rely merely on skilful means, Bodhisattvas will not transcend the ordinary level and thus there will only be bondage. Therefore, [they] cultivate skilful means along with wisdom. By the power of wisdom, Bodhisattvas can transform even the disturbing emotions into nectar, like poison under a tantric spell. There is no need to express [the goodness] of generosity, and so forth, which leads to naturally elevated states of existence.

transformer de façon analogue, pour ne rien dire [de l'association de la connaissance et] des vertus comme la générosité qui ont naturellement le pouvoir de faire renaître dans les destinées supérieures. C'est ce que le sublime *Soûtra de l'Étagement des Joyaux* exprime en ces termes : « Il en est ainsi, Kāśyapa : associé à certaines médecines et formules magiques, le poison ne peut pas causer la mort. De même, quand la connaissance supérieure leur est intégrée, les émotions négatives du bodhisattva ne peuvent pas provoquer sa chute. »

The *Heap of Jewels* states:

“Kāśyapa, it is like this. Due to the power of mantra and medicine, a poison may not cause death. Similarly, since the disturbing emotions of Bodhisattvas are under the power of wisdom, they cannot cause them downfalls.”

དེ་ལྟ་བུ་ན་གང་གི་ཕྱིར་བྱུང་རྒྱུ་མཉམས་དཔའ་ཐབས་ཀྱིས་སྟོབས་ཀྱིས་འཁོར་བ་མི་འདོར་བ་དེའི་ཕྱིར་མྱ་
ངན་ལས་འདས་པར་མི་ལྷུང་ངོ་། །གང་གི་ཕྱིར་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་དམིགས་པ་མཐའ་དག་སྟོང་བ་དེའི་
ཕྱིར་འཁོར་བར་མི་ལྷུང་སྟོ། །དེ་བས་ན་མི་གནས་པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཡང་སངས་རྒྱུ་ཉིད་འཐོབ་བོ། །

En conséquence, comme les moyens habiles permettent au bodhisattva de ne pas se détourner du cercle des existences, il ne tombe pas dans le nirvāṇa ; comme la connaissance supérieure lui permet de ne plus croire à l'existence réelle de quelque objet que ce soit, il ne tombe pas dans le cercle des existences. Et c'est ainsi qu'il atteint la bouddhété dans le nirvāṇa sans demeure.

Therefore, due to the power of skilful means Bodhisattvas do not abandon the cycle of existence; they do not fall to nirvāṇa. Due to the power of wisdom, [they] eliminate all objects [misconceived as truly existent] and therefore [they] do not fall into the cycle of existence. Thus, they attain the non-abiding nirvāṇa of Buddhahood alone.”

དེ་བས་ན་འཕགས་པ་ནམ་མཁའ་མཛོད་ལས་ཀྱང་། དེ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཤེས་པས་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་
ཡོངས་སུ་འདོར་རོ། །ཐབས་ཀྱི་ཤེས་པས་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་མི་གཏོང་ངོ། །ཞེས་བཀའ་
བསྩལ་གྱི། །

Le sublime *Soûtra Requis par Trésor du Ciel* le dit aussi : « La connaissance supérieure lui permet d'éliminer toutes ses émotions négatives et sa connaissance des moyens habiles lui permet de ne pas abandonner les êtres. »

The *Sūtra of the Dialogue with Gaganagañja* also says, “Because of the knowledge of wisdom, Bodhisattvas eliminate all disturbing emotions, and due to their knowledge of skilful means they do not abandon sentient beings.”

འཕགས་པ་དགོངས་པ་ངས་པར་འགྲེལ་པ་ལས་ཀྱང་། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ལ་ཤིན་ཏུ་མི་སྤྱོགས་པ་དང་།
 འདུ་བྱེད་མཛོན་པར་འདུ་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་ཤིན་ཏུ་མི་སྤྱོགས་པ་ནི་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་
 རྒྱུ་ཏུ་ངས་མ་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་བཀའ་བསྩལ་ཏོ། །དེ་ལྟར་བས་ན་སངས་རྒྱུས་ཉིད་ཐོབ་པར་འདོད་པས་ཤེས་
 རབ་དང་ཐབས་གཉིས་ཀ་བསྟན་པར་བྱའོ། །

De même, le *Sôûtra du Dévoilement du sens profond* : « Je n'ai pas enseigné que celui qui ne porte le moindre intérêt ni au bien des êtres, ni à toutes les formes de composition des composés, atteindra l'insurpassable Éveil authentique et parfait. » Ceux qui veulent atteindre la bouddhité auront donc recours aussi bien à la connaissance supérieure qu'aux moyens habiles.

The *Unravelling of the Thought Sûtra* also says, "I have not taught that someone who is not concerned for the welfare of sentient beings and who is not inclined to realize the nature of all composite phenomena will achieve unsurpassable and perfectly accomplished Buddhahood."

Therefore, those interested in Buddhahood must cultivate both wisdom and skilful means.

དེ་ལ་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཤེས་རབ་བསྒྲུམ་པའི་གནས་སྐབས་སམ། ཤིན་ཏུ་མཉམ་པར་གཞག་པའི་
 གནས་སྐབས་ན་སྦྱོན་པ་ལ་སོགས་པ་ཐབས་ལ་བསྟན་པ་མི་འབྱུང་དུ་བྱིན་ཀྱང་། དེ་ལ་སྦྱོར་བ་དང་དེའི་རྗེས་
 ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་གང་ཡང་བྱུང་བ་དེའི་ཚེ་ཐབས་ལ་བསྟན་པ་འབྱུང་བ་ཉིད་དེ། དེའི་ཕྱིར་ཤེས་རབ་དང་
 ཐབས་གཉིས་ཅིག་ཅར་འཇུག་གོ། །

Lorsqu'on médite sur la connaissance supramondaine ou que l'on se trouve dans un profond recueillement, on ne peut certes pas pratiquer la générosité et les autres moyens habiles, mais on peut les combiner à la connaissance supérieure qui rejaillit de la préparation et de la sortie de ces instants particuliers : c'est bien alors que connaissance et moyens s'intègrent mutuellement.

While you are meditating on transcendental wisdom or while you are in a deep meditative absorption, you cannot engage in skilful means such as practicing generosity. But skilful means can be cultivated along with wisdom during the preparatory and post-meditative periods. That is the way to engage in wisdom and skilful means simultaneously.

གཞན་ཡང་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ཤེས་རབ་དང་ཐབས་བྱང་དུ་འབྲེལ་བར་འཇུག་པའི་ལམ་ནི་འདི་
 ཡིན་ཏེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ལྟ་བའི་སྤྲོད་རྗེ་ཆེན་པོས་ཡོངས་སུ་བེན་པས་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་
 ལམ་བསྟན་པ་དང་། ལངས་པའི་ཐབས་ཀྱི་དུས་ན་ཡང་སྦྱུ་མ་མཁན་བཞིན་དུ་བྱིན་ཅིམ་ལོག་པ་ཁོ་ནའི་སྦྱོན་པ་ལ་
 སོགས་པ་ལ་བསྟན་པ་སྟེ། འཕགས་པ་སློ་བྱོས་མི་ཟད་པས་བསྟན་པ་ལས་ཇི་སྟངས་དུ། དེ་ལ་བྱང་རྒྱུ་སེམས་

དཔའི་ཐབས་ནི་གང་། ཤེས་རབ་མངོན་པར་སྒྲུབ་པ་ནི་གང་ཞེ་ན། གང་གི་ཕྱིར་མཉམ་པར་བཞག་པ་ན་སེམས་
ཅན་ལ་ལྟ་བུ་བས་ན་སྒྲིང་རྗེ་ཆེན་པོའི་དམིགས་པ་ལ་སེམས་ཉེ་བར་འཛོག་པ་དེ་ནི་དེའི་ཐབས་སོ། །གང་གི་ཕྱིར་ནི་
བ་དང་རབ་ཏུ་ནི་བར་སྒྲོམས་པར་འཇུག་པ་དེ་ནི་དེའི་ཤེས་རབ་བོ། །ཞེས་རྒྱ་ཆེར་བཀའ་བསྩལ་པ་ལྟ་བུའོ། །

Telle est du reste la voie qu'empruntent les bodhisattvas pour accéder à l'union de la connaissance et des moyens : ils s'exercent sur la voie supramondaine en l'imprégnant d'une grande compassion à l'endroit de tous les êtres et, quand vient le temps des moyens habiles au sortir du recueillement, ils s'adonnent à la générosité et aux autres vertus transcendantes en les pratiquant sans la moindre méprise et en agissant comme d'experts illusionnistes. C'est ce que, entre autres textes, le sublime *Soûtra des Enseignements d'Intelligence Inépuisable* montre par le détail : « Quels sont les moyens habiles du bodhisattva et de quelle connaissance supérieure fait-il la preuve ? Ses moyens habiles consistent à poser son esprit sur l'objet de sa grande compassion puisque, au plus profond du recueillement, il pense aux êtres ; et sa connaissance supérieure à entrer paisiblement – et plus paisiblement encore – en méditation. »

Moreover, this is the path of Bodhisattvas in which they engage in an integrated practice of wisdom and skilful means. This is cultivating the transcendental path that is thoroughly imbued with great compassion focusing on all sentient beings. And while practicing skilful means, after arising from meditative absorption, you practice generosity and other skilful means without misconception, like a magician. The *Teaching of Akṣayamati* (*Akṣayamati-nirdeśa*) Sūtra says:

“What are a Bodhisattva's skilful means and what wisdom is actualized? The Bodhisattva's skilful means are thinking and placing the mind closely on sentient beings with great compassion while in meditative absorption. And engaging in meditative equipoise with peace and extreme peace is wisdom.”

བདུད་བརྟུལ་བའི་ལེའུ་ལས་ཀྱང་བཀའ་བསྩལ་ཏེ། གཞན་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ཡང་
དག་ལུལ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཤེས་པས་མངོན་པར་བརྟེན་པར་ཡང་བྱེད་ལ། ཐབས་ཀྱི་ཤེས་པས་དག་བའི་ཆོས་
ཐམས་ཅད་སྤྱད་པར་ཡང་སྦྱོར་བ་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཤེས་པས་བདག་མེད་པ་དང་། སེམས་ཅན་མེད་པ་དང་།
སློག་མེད་པ་དང་། བག་སློབ་མེད་པ་དང་། གང་ཟག་མེད་པར་ཡང་སྦྱོར་ལ། ཐབས་ཀྱི་ཤེས་པས་སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་སྒྲིན་པར་བྱེད་པ་ཡང་སྦྱོར་བ་གང་ཡིན་པའོ། །ཞེས་རྒྱ་ཆེར་འབྱུང་ངོ། །

On trouve encore dans le *Chapitre de la soumission des démons* les précisions suivantes : « Par ailleurs, la pratique

There are many more such references. The *Chapter on Controlling Evil Forces* also says:

extraordinaire des bodhisattvas consiste à déployer toute une variété d'efforts grâce à la conscience de la connaissance supérieure et à réunir toutes les qualités positives grâce à la conscience des moyens habiles. La conscience de la connaissance supérieure permet également d'agir en fonction de l'inexistence du soi, de l'inexistence des êtres, de l'inexistence de la vie, de l'inexistence des soins et de l'inexistence de l'individu ; de même que la conscience des moyens habiles permet d'amener tous les être à maturité parfaite. »

“Furthermore, the perfect activities of Bodhisattvas refer to conscious efforts by the mind of wisdom and the collection of all meritorious Dharma by the mind of skilful means. The mind of wisdom also leads to selflessness, the non-existence of [inherently existent] sentient beings, and of life, sustenance, and the person. And the mind of skilful means leads to thoroughly ripening all sentient beings.”

འཕགས་པ་ཆེས་ཐམས་ཅད་ཡང་དག་པར་སྐྱད་པའི་མདོ་ལས་གྲུང་། དཔེར་ན་སྤྱུ་མའི་མཁན་པོ་ཞིག་ །སྤྱུ་ལ་
པ་ཐར་པར་བྱ་ཕྱིར་བཅོམ་། དེས་ནི་སྤྱུ་ནས་དེ་ཤེས་པས། །སྤྱུ་ལ་པ་དེ་ལ་ཆགས་པ་མེད། །སྤྱིད་གསུམ་
སྤྱུ་ལ་པ་འདྲ་བར་ནི། །རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་མཁས་པས་ཤེས། །འགྲོ་བའི་ཆེད་དུ་གོ་བགོས་ཏེ། །འགྲོ་བ་
དེ་ལྟར་སྤར་ནས་ཤེས། །ཞེས་འགྲུང་ངོ་། །

On peut également lire dans le sublime *Sôûtra du Compendium de tous les enseignements* :

« Le magicien s'efforce de laisser
Sa création prendre son autonomie
Et, la connaissant déjà par avance,
Il n'a le moindre attachement pour elle.
Les trois mondes ressemblent
à cette création,
Et l'expert en Éveil parfait le savait
Lorsqu'il s'arma pour le bien des êtres
Qu'il connaissait
avant qu'ils ne fussent. »

The *Extensive Collection of All Qualities* Sûtra also states:

“Just as a magician endeavours
To let his creation go,
Since he already knows
the [nature of his] creation,
He has no attachment to it.
Similarly, the three worlds
are like an illusion,
Which the wise Buddha knew about
Long before he knew
the sentient beings in these worlds
And had undertaken efforts
to help them.”

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ཤེས་རབ་དང་། ཐམས་ཀྱི་རྣམ་ཐོན་གྲུབ་པའི་དབང་དུ་མཛད་ནས། དེའི་
སྤྱོར་བ་འཁོར་བ་ན་གནས་པ་གང་ཡིན་པ་ལ། བསམ་པ་སྤྱུང་ན་ལས་འདས་པ་ལ་གནས་པ་ཡང་ཡིན་ནོ། །
ཞེས་བཀའ་བསྟན་ཏེ། །

C'est seulement sous l'angle de la connaissance supérieure et des moyens habiles des bodhisattvas que le Bouddha déclara que « par leurs activités, ils séjournent dans le cercle des existences, et par la pensée, ils séjournent dans le nirvāṇa. »

It is because of the Bodhisattva's practice of wisdom and skilful means that it is said: In their activities they remain in the cycle of existence, but in their thoughts they abide in nirvāṇa.

དེ་ལྟར་སྒྲིང་པ་ཉིད་དང་སྒྲིང་རྗེ་ཆེན་པོའི་སྒྲིང་པོ་ཅན་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ཡོངས་སུ་བསྐྱོས་པའི་སྒྲིན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཐབས་གོམས་པར་བྱས་ལ། དོན་དམ་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་སྐྱེ་མ་བཞིན་དུ་རྟག་པར་དུས་དུས་སུ་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གི་སྒྲོལ་བ་ལ་ཅི་རུས་སུ་བསྐྱོམ་པར་བྱ་སྟེ། འཕགས་པ་སྒྲིད་ཡུལ་ཡོངས་སུ་དག་པའི་མདོ་ལས། གནས་སྐྱབས་ཐམས་ཅད་དུ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ཕན་ཡོན་ཇི་སྟག་དུ་བསྟན་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཉེ་བར་གནས་པའི་བླ་པས་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་ཐབས་ལ་མཁས་པ་གོམས་པར་བྱའོ།

Habituez-vous ainsi à la générosité et aux autres moyens habiles dédiés à l'insurpassable Éveil authentique et parfait (*anuttarasamyaksambodhi*) qui a pour noyau actif la vacuité et la grande compassion. Pour engendrer l'esprit d'Éveil absolu, procédez toujours comme auparavant en méditant autant que vous le pourrez, en séances régulières, sur l'union du calme mental et de la vision supérieure, et, comme l'enseigne le sublime *Sôûtra de l'Objet totalement pur*, familiarisez-vous constamment avec les moyens habiles en évoquant les qualités des bodhisattvas qui œuvrent au bien des êtres à chaque instant.

In this way, become familiar with generosity and other skilful means that are dedicated to unsurpassable and perfectly accomplished enlightenment, having the essence of emptiness and great compassion. In order to generate the ultimate awakening mind of bodhicitta, as was done earlier, practice calm abiding meditation and special insight as much as you can in regular sessions. As it was taught in the *Pure Field of Engagement Sûtra*, always familiarize yourself with skilful means by closely placing mindfulness on the good qualities of Bodhisattvas who work for the welfare of sentient beings at all times.

དེ་ལྟར་སྒྲིང་རྗེ་དང་། ཐབས་དང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་གོམས་པར་བྱས་པ་དེ་ཆོ་འདི་ལ་གདོན་མི་བར་བྱུང་པར་དུ་འགྱུར་ཏེ། དེས་ནི་མི་ལམ་ན་རྟག་ཏུ་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མཐོང་བར་འགྱུར། མི་ལམ་མཐའ་པོ་གཞན་དག་གྱང་མི་བར་འགྱུར། ལྷ་རྣམས་གྱང་ཡི་རངས་ནས་སྤང་བ་བྱེད་པར་འགྱུར། སྟག་ཅིག་རེ་རེ་ལ་ཡང་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་རྒྱ་ཆེན་པོ་སོགས་པར་འགྱུར། ཉོན་མོངས་པའི་སྤྱིབ་པ་དང་།

གནས་ངན་ལེན་ཀྱང་བྱང་བར་འགྱུར། དུས་ཐམས་ཅད་དུ་ཡང་བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་བ་མང་བར་འགྱུར། སྐྱེ་
བོ་མང་པོ་ལ་སྤྱུག་པར་འགྱུར། ལུས་ལ་ཡང་ནད་གྱིས་མི་ཐེབས་པར་འགྱུར། སེམས་ལས་སུ་རུང་བ་ཉིད་ཀྱི་
མཆོག་ཀྱང་ཐོབ་པར་འགྱུར་ཏེ། དེས་ན་མངོན་པར་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་ཡོན་ཏན་བྱུང་པར་ཅན་ཐོབ་པོ། །

Il ne fait aucun doute que les familiers de la compassion, des moyens habiles et de l'esprit d'Éveil excelleront lors de cette vie : dans leurs rêves ils verront constamment des bouddhas et des bodhisattvas, et toutes sortes d'autres sujets agréables leur apparaîtront ; les dieux reconnaissants les protégeront et ils accumuleront à chaque instant d'immenses quantités de mérites et de sagesse ; leurs voiles émotionnels et leurs pesanteurs (*daus̥thūlya*) iront se purifiant ; ils jouiront d'un grand bonheur et de la paix de l'esprit à tout instant, et un grand nombre d'êtres les chériront ; physiquement, ils seront à l'abri de toutes les maladies, et leur esprit gagnera une malléabilité exceptionnelle au point qu'ils acquerront des pouvoirs de connaissance extraordinaires et d'autres qualités particulières.

Those who become familiar with compassion, skilful means, and the awakening mind of bodhicitta in this way will undoubtedly excel in this life. Buddhas and Bodhisattvas will always be seen in dreams, and other pleasant dreams will also occur, and appreciative gods will protect you. There will be immense accumulation of merit and insight at every moment. Disturbing emotions and other bad states of existence will be purified. You will enjoy much happiness and mental peace at all times and a great many beings will cherish you. Physically, too, you will be free of disease. You will attain supreme mental facility, and thus you will achieve special qualities like clairvoyance.

དེ་ནས་རྩ་འཕུལ་གྱི་སྟོབས་གྱིས་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་མཐའ་ཡས་པ་དག་ཏུ་སོང་ནས་སངས་རྒྱུས་བཅོམ་ལྡན་
འདས་རྣམས་ལ་མཆོད་པ་བྱེད་དོ། །དེ་དག་ལ་ཆོས་ཀྱང་ཉན་ཏོ། །

Leurs pouvoirs miraculeux leur permettront alors de voyager dans une infinité de mondes où ils feront des offrandes aux bouddhas et écouteront leurs enseignement.

Then you will travel by miraculous power to innumerable worlds, make offerings to the Buddhas and listen to teachings from them.

འཆི་བའི་དུས་ཀྱི་ཆོ་ན་ཡང་གཤོན་མི་བྱ་བར་སངས་རྒྱུས་དང་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་རྣམས་མཐོང་བར་འགྱུར་
པོ། །ཆོ་རབས་གཞན་ན་ཡང་སངས་རྒྱུས་དང་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་དང་མི་འབྲལ་བའི་ཡུལ་དང་། བྱང་
པར་དུ་འཕགས་པའི་བྱིས་དུ་ཡང་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཏེ། དེས་ན་འབད་མི་དགོས་པར་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
ཆོག་ལོངས་སུ་ཞུགས་པར་བྱེད་དོ། །ལོངས་སྤྱོད་ཆེ་བ་དང་། གཡོག་འཁོར་མང་བར་འགྱུར་པོ། །ཤེས་

རབ་རྒྱ་བས་སྒྲིབ་པ་ཡོངས་སུ་སྒྲིན་པར་ཡང་བྱེད་པར་འགྱུར་རོ། །ཆོ་རབས་ཐམས་ཅད་དུ་ཆོ་རབས་བྱན་
པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལྟར་ཕན་ཡོན་ཚད་མེད་པ་མདོ་གཞན་དག་ལས་འབྱུང་བ་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱའོ། །

Il est certain que, au moment de leur mort, ils verront aussi des bouddhas et des bodhisattvas. Dans leurs vies futures, ils renaîtront dans des familles exceptionnelles et des lieux où ils ne seront jamais privés de la compagnie des bouddhas et des bodhisattvas, si bien qu'ils parferont les accumulations de mérites et de sagesse sans avoir d'efforts à faire. Ils seront prospères et aussi bien entourés que servis. Doués d'une intelligence aiguë, ils feront mûrir un grand nombre d'êtres, et dans chacune de leurs vies ils se rappelleront leurs autres existences. Pénétrez-vous bien de ces immensurables bienfaits dont on trouvera la description dans d'autres sôûtras.

At the time of death, too, you will undoubtedly see Buddhas and Bodhisattvas. In future lives you will be reborn in special families and places, where you will not be separated from Buddhas and Bodhisattvas. Thus, you will effortlessly accomplish all accumulations of merit and insight. You will have great wealth, a large following, and many attendants.

Possessing a sharp intelligence, you will be able to ripen the mindstreams of many beings. In all lives such a person will be able to recall past lives. Try to understand such immeasurable advantages that are also described in other sūtras.

དེས་དེ་ལྟར་སྒྲིང་རྒྱུ་དང་། ཐབས་དང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རྟག་ཏུ་གསུ་པར་ཡུན་རིང་དུ་བསྐྱོམས་ན་
རིམ་གྱིས་སེམས་ཀྱི་ཆུད་ཤིན་ཏུ་ཡོངས་སུ་དག་པའི་སྐད་ཅིག་འབྱུང་བས་ཡོངས་སུ་སྒྲིན་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་
གཙུབ་ཤིང་གཙུབས་པའི་མེ་བཞིན་དུ་ཡང་དག་པའི་དོན་ལ་བསྐྱོམ་པ་རབ་ཀྱི་མཐར་ཕྱིན་པར་གྱུར་ནས་འཛིག་
རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཡེ་ཤེས་རྟོག་པའི་བྲ་བ་མཐའ་དག་དང་བཅུ་བ། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སྒྲིས་པ་མེད་པ་ཤིན་ཏུ་
གསལ་བར་རྟོགས་པ། ཇི་མ་མེད་ཅིང་མི་གཡོ་ལ་མར་མེ་རླུང་མེད་པར་བཞག་པ་བཞིན་དུ་མི་གཡོ་བ་ཚད་
མར་གྱུར་པ། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་པའི་དེ་བོ་དེ་ཁོ་ན་མདོར་དུ་བྱེད་པ་མཐོང་བའི་ལམ་གྱིས་བསྐྱུས་པ་
དོན་དམ་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་དེ་བོ་ཉིད་འབྱུང་རོ། །

Si donc vous méditez longuement, constamment et avec respect sur la compassion, les moyens habiles et l'esprit d'Éveil, vous arriverez peu à peu à cet instant où, plus que parfaitement pur, le courant de votre esprit sera mûr. Alors, de même que l'on produit du feu en frottant

In this way, if you meditate on compassion, skilful means, and the awakening mind of bodhicitta for a long time with great admiration, the mindstream will gradually become thoroughly purified and ripened. Then, like producing fire by rubbing together

deux morceaux de bois, vous atteindrez le terme de votre méditation sur la réalité parfaite : la sagesse supramondaine affranchie de tous les rets fictifs de la pensée, la réalisation très claire de la dimension absolue (*dharmadhātu*) qui est libre d'élaborations conceptuelles, une connaissance exacte, immaculée et inébranlable comme une flamme qu'aucun souffle ne fait vaciller, l'actualisation de ce que signifie exactement l'inexistence du soi de toutes choses, en bref, la voie de vision (*darśanamārga*) où s'exprime l'essence même de l'esprit d'Éveil absolu.

pieces of wood, you will accomplish your meditation on the perfect reality. You will thus achieve an extremely clear knowledge of the sphere of phenomena (*dharmadhātu*) free from conceptual elaborations, the transcendental wisdom free of the impeding nets of conceptual thought. This wisdom of ultimate bodhicitta is stainless like an unwavering butter-lamp undisturbed by the wind. Thus, such a mind in the entity of ultimate bodhicitta is included within the path of seeing, which apprehends the selfless nature of all phenomena.

དེ་བྱུང་ནས་དངོས་པོའི་མཐའ་ལ་དམིགས་པ་ལ་ཞུགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རིགས་སུ་སྐྱེས་པ་
ཡིན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྦྱོན་མེད་པ་ལ་ཞུགས་པ་ཡིན། འཇིག་རྟེན་གྱི་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ལས་འོག་པ་
ཡིན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཆོས་ཉིད་དང་། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་རྟོགས་པ་ལ་གནས་པ་ཡིན། བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའི་ས་དང་པོ་ཐོབ་པ་ཡིན་ནི་ཞེས་པ་ན་ཡོན་དེ་རྒྱས་པར་ས་བརྩུ་པ་ལ་སོགས་པ་ལས་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པར་བྱའོ། །

Une fois là, vous aurez accès à l'essence des choses (*bhāvānta*) et renaîtrez dans la famille des Tathāgatas – qui parcourent l'ainsité ; vous aurez accédé à l'absence de défaut des bodhisattvas, vous serez détourné de toutes les destinées mondaines et, établi dans la réalisation de l'essence du réel et de la dimension absolue telle qu'elle échoit aux bodhisattvas, vous aurez atteint la première terre de ces grands êtres. Pénétrez-vous donc du sens de tous ces bienfaits dont vous trouverez la description détaillée dans des textes comme le sublime *Soûtra des Dix Terres*.

Through this achievement you enter into the path focusing on the reality of things and you are then born in the family of Tathāgatas; you enter the stainless state of a Bodhisattva, turn away from all wandering births, abide in the suchness of Bodhisattvas, and attain the first Bodhisattva level. You can find more details of these advantages in other texts such as the *Ten Spiritual Levels* (*Daśabhūmika*).

འདི་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་བསམ་གཏན་ཏེ། འཕགས་པ་ལང་ཀར་གཤེགས་པ་ལས་བསྐྱེད་ཏེ།
འདི་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་སྦྱོས་པ་མེད་པ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་ཉིད་ལ་འཇུག་པའོ། །ཞེས་པས་

སྒྱུད་པའི་ས་ལ་ནི་མོས་པའི་དབང་གིས་འདྲུག་པར་རྣམ་པར་བཞག་གི། མཛོན་པར་འདྲུ་བྱེད་པས་ནི་མ་ཡིན་
 མོ། །ཡེ་ཤེས་དེ་བྱུང་བར་གྱུར་ན་ནི་མཛོན་དུ་ཞུགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ས་དང་པོར་ཞུགས་པ་དེ་ཕྱིས་
 བསྐྱོམ་པའི་ལམ་ལ་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་དང་། དེའི་རྗེས་ལ་ཐོབ་པའི་ཡེ་ཤེས་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་རབ་དང་།
 ཐབས་བསྐྱོམས་པས་རིམ་གྱིས་བསྐྱོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བའི་སྒྲིབ་པ་བསམགས་པ་ཕྱ་བ་བསམ་གྱུང་ཆེས་ཕྱ་བ་བྱུང་
 བའི་ཕྱིར་དང་། ཡོན་ཏྲན་བྱུང་པར་ཅན་གོང་མ་གོང་མ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ས་འོག་མ་རྣམས་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་བས་
 དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བར་ལ་ཞུགས་ནས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱ་མཚོར་འདྲུག་ཅིང་དགོས་
 པ་ཡོངས་སུ་འགྲུབ་པའི་དམིགས་པ་ཡང་འཐོབ་སྟེ།

Telle est la concentration sur l'ainsité
 qu'enseigne le *Soûtra de l'Entrée à Lankâ*,
 l'accès des bodhisattvas au sans-élaboration,
 l'absence même de toute idée fictive.

Au niveau de la pratique en aspiration,
 c'est cette dernière qui avait le pouvoir
 de placer le bodhisattva en état de
 recueillement et non le recours aux
 contrecarrants. Avec l'émergence de la
 sagesse primordiale, il y entre pour de bon.
 Celui qui s'est établi dans la première terre
 se familiarisera sur la voie de méditation
 (*bhāvanāmārga*) avec la connaissance
 supérieure de la sagesse supramondaine
 et celle de la réalisation subséquente,
 ainsi qu'avec les moyens habiles. Ce
 faisant, il dissoudra les voiles de plus en
 plus subtils qui s'éliminent sur la voie de
 méditation. Pour cela et pour atteindre
 des qualités spéciales de plus en plus
 élevées, il purifiera les terres inférieures
 et, lorsqu'il en sera au niveau de la sagesse
 des ainsi-allés (*tathāgata*), il atteindra tous
 ses objectifs en plongeant dans l'océan de
 l'omniscience.

This is how meditative stabilization
 focusing on suchness is taught in the
Descent into Lanka Sūtra. This is how
 Bodhisattvas enter into the non-conceptual
 meditation free from elaborations.

The texts emphasize that, at the
 aspirational level of practice, it is by the
 power of aspiration that one engages with
 that state, not by fabricating it. It is when
 that wisdom arises that one will have truly
 entered it.

In this way, a person who has entered
 the first level, later, on the path of
 meditation, familiarizes himself with the
 two wisdoms of the transcendental state
 and the subsequent wisdom and skilful
 means. In this way he gradually purifies
 the subtlest accumulation of obscurations
 that are the object of purification of the
 path of meditation. And in order to achieve
 higher qualities he thoroughly purifies
 the lower spiritual levels. All purposes
 and objectives are completely fulfilled by
 entering the transcendental wisdom of the
 Tathāgatas and by entering the ocean of
 omniscience.

འདི་ལྟར་རིམ་པ་ཁོ་ནར་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ཡོངས་སུ་དག་པར་འཕགས་པ་ལང་ཀར་གཤེགས་པ་ལས་གྱུང་བཀའ་
 བསྟུན་ཏེ། འཕགས་པ་དགོངས་པ་ངས་པར་འབྲེལ་པ་ལས་གྱུང་། རིམ་གྱིས་ས་གོང་མ་གོང་མ་རྣམས་སུ་

གསེར་ལྷ་བྱུར་སེམས་རྣམ་པར་སྤྱོད་ལ་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་བར་དུ་མངོན་པར་
རྫོགས་པར་འཛངས་རྒྱུ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

Cette progression strictement graduelle qui le mènera jusqu'à la purification complète de son esprit est décrite dans le sublime *Soûtra de l'Entrée à Lankâ* et dans le sublime *Soûtra du Dévoilement du sens profond* où l'on peut lire que, « en s'élevant dans les terres, [les bodhisattvas] purifient progressivement leur esprit comme on affine l'or jusqu'au niveau de l'insurpassable Éveil authentique et parfait où ils manifestent la pleine bouddhité ».

In this way, by gradual practice, the mindstream is thoroughly purified. The *Descent into Lankâ* explains this. The *Unravelling of the Thought*, too, reads, "In order to achieve those higher levels, the mind should be purified just as you refine gold, until you realize the unsurpassable and perfectly consummated Buddhahood."

ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱ་མཚོར་ཞུགས་པ་ན་ཡིད་བཞིན་གྱི་ཁོར་བུ་ལྷ་བྱུར་སེམས་ཅན་མཐའ་དག་ཉི་བར་
འཛོལ་འོན་ཏེ་གྱི་ཕུང་པོ་དང་ནི་ལྷན། སྤོན་གྱི་སྤོན་ལམ་གྱི་འབྲས་བུ་ཡོད་པར་ནི་མཛད། ཐུགས་རྗེ་
ཆེན་པོའི་རང་བཞིན་དུ་ནི་འགྱུར། ལྷན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཐབས་སྒྲ་ཚོགས་དག་དང་ལྷན། སྤྱུལ་པ་དཔག་ཏུ་
མེད་པ་དག་གིས་འགྲོ་བ་མ་ལུས་པའི་དོན་དམ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ནི་མཛད། ཡོན་ཏེ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་མ་
ལུས་པ་རབ་ཀྱི་མཐར་ཕྱིན་པར་ནི་གྱུར། བག་ཆགས་དང་བཅས་པའི་ཉེས་པའི་བྲི་མ་མཐའ་དག་བསལ་ནས།
སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་མཐས་གཏུགས་པར་བཞུགས་པ་ཡིན་པར་རྟོགས་པ་དང་ལྷན་པས་སངས་རྒྱས་བཙུག་
ལྷན་འདས་ཡོན་ཏེ་མཐའ་དག་གི་འབྱུང་གནས་ལ་དད་པ་བསྐྱེད་ལ་ཡོན་ཏེ་ཡོངས་སུ་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར་
བདག་ཉིད་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་འབད་པར་བྱའོ། །

L'être qui accède à l'océan de l'omniscience entre en possession d'innombrables qualités qui lui permettent de répondre aux besoins des êtres comme le Joyau magique ; il jouit du fruit de ses aspirations passées ; il incarne la grande compassion ; il connaît une immense variété de moyens habiles n'exigeant de lui aucun effort ; par le truchement d'innombrables émanations, il œuvre au bien de tous les êtres de toutes les manières possibles et

Entering the ocean of omniscience, you possess impeccable jewel-like qualities to sustain sentient beings, and these fulfil your previous positive prayers. The individual then becomes the embodiment of compassion, possessing various skilful means that function spontaneously and work in various emanations in the interest of all wandering beings. In addition, all marvellous attributes are perfected with

imaginables ; il atteint l'ultime perfection de toutes les qualités les plus parfaites ; [et enfin,] avec l'élimination de toutes les souillures et de leurs latences, il se trouve en tous lieux jusqu'aux confins du domaine des êtres : si vous comprenez ce qui précède, placez votre foi dans ces bienheureux bouddhas qui sont les sources de toutes les qualités et faites tout ce que vous pouvez pour accomplir chacune de ces qualités !

total elimination of all defilements and their latent potential. All Buddhas abide to help every sentient being. Through such realization, generate faith in the Buddhas, the source of all wonderful knowledge and qualities. Everyone should endeavour to actualize these qualities.

དེ་བས་ན་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་འདི་སྐད་དུ། ཐམས་ཅད་མ་བྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ནི་སྒྲིང་རྩེའི་ཕྱ་བ་ལས་
བྱུང་བ་ཡིན། བྱུང་རྒྱུ་བ་སེམས་ཀྱི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན། ཐབས་ཀྱིས་མཐར་ཕྱིན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བཀའ་
བསྩལ་དོ། །

C'est donc dans ce sens que le seigneur Bouddha déclara que « la sagesse omnisciente plonge ses racines dans la compassion et émerge d'une cause, l'esprit d'Éveil, une fois que les moyens habiles ont atteint leur perfection. »

The Buddha thus said. "The omniscient transcendental wisdom is produced with compassion as its root, the awakening mind of bodhicitta as its cause, and is perfected by skilful means."

དམ་པ་ཕྱ་དོག་ལ་སོགས་ངྷི་མ་ཐག་བསྐྱངས་པ། །ཡོན་ཏན་རྣམས་ཀྱིས་མི་ངོམས་ཆུ་ཡི་མཚོ་འདྲ་དག །རྣམ་
པར་བྱེ་ནས་ལེགས་པར་བཤད་པ་རྣམས་འཛིན་བྱེད་དེ། །ངང་པ་རབ་དགའ་རྒྱ་ལས་འོ་མ་ལེན་པ་བཞིན། །དེ་
ལྟ་བས་ན་མཁས་རྣམས་ཀྱིས། །སྤྱོད་པ་ལྷན་དགྲུགས་ཡིད་རིང་སྦྱོངས་ལ། །བྱིས་པ་ལས་ཀྱང་ལེགས་བཤད་
པ། །ཐམས་ཅད་སྤང་བ་ཁོ་ནར་བྱ། །དེ་ལྟར་དབྱ་མའི་ལམ་བཤད་པས། །བདག་གིས་བསེད་ནམས་གང་
ཐོབ་པ། །དེ་ཡིས་སྦྱོ་བོ་མ་ལུས་པ། །དབྱ་མའི་ལམ་ནི་ཐོབ་པར་ཤོག །

Les êtres sublimes se tiennent à l'écart de la jalousie et des autres souillures, Et leur soif de connaissances est insatiable comme l'océan. Le discernement leur permet de ne retenir que ce qui convient À l'exemple du cygne Pramudita qui, dans un mélange d'eau et de lait, ne boit que le lait.

The wise distance themselves from jealousy and other stains; Their thirst for knowledge is unquenchable like an ocean. They retain only what is proper through discrimination, Just like swans extracting milk from water.

Les érudits devraient donc
se tenir à l'écart
Des partis-pris et de la confusion
Puisque même d'un enfant on peut
Apprendre ce qui convient.

Puissent les mérites que me vaut
Cet exposé de la Voie médiane
Amener tous les êtres
À atteindre cette Voie !

Thus, scholars should
distance themselves
From divisive attitudes and bigotry.
Even from a child
Good words are received.

Whatever merit I derive
From the exposition of this Middle Path,
I dedicate for all beings
To actualize the Middle Path.

མཐོང་པའི་རིམ་པ་ཨ་ཁུ་རྩ་ལྷ་ག་མ་ལ་གླི་ལས་བར་དུ་མཛད་པ་ཚེ་གསུམ་སོ།
བསྐྱར་ཅིང་ཞུས་ཏེ་གཏན་ལ་ཐབ་པའོ།

།ཐུ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཡུ་རྫོང་ལྷ་མོ་དང་། ལོ་རྒྱུ་བ་བརྩེ་ཡེ་ཤེས་སྟེས་

Ici s'achève la deuxième partie des *Étapes de la méditation* composées par l'ācārya Kamalaśīla. C'est sous la direction de l'abbé indien Prajñāvarman que ce texte a été traduit en tibétain, corrigé et établi par le moine traducteur Yéshé Dé.

The *Second Part of The Stages of Meditation* by Ācārya Kamalaśīla is here completed. Translated and edited into Tibetan [from Sanskrit] by the Indian abbot Prajñāvarma and the monk Yeshe De.

Prières

Prayers

Pratique quotidienne en trois parties

Daily Practice in Three Parts

༄༅། །རྒྱལ་ཆགས་གསུམ་པ། །

སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རིག་པ་
དང་ཞབས་སུ་ལྡན་པ།

Teunpa tchomdendé dézhin shekpa dratchompa yangdakpar dzokpai sangyé rikpa tang zhapsou denpa,

Instructeur, vainqueur transcendant et
parfait, ainsi-allé, vainqueur de l'ennemi,
authentique et parfait éveillé pourvu de la
connaissance et des jambes,

Teacher, perfect transcendent conqueror,
thus-gone, destroyer of harm, utterly pure
and perfectly enlightened one, possessing
perfect knowledge and conduct;

བདེ་བར་གཤེགས་པ་འཛིན་རྟེན་མཁྱེན་པ། སྤྱིས་བྱ་འདུལ་བའི་ཁ་ལོ་བསྐྱུར་བ། ལྷ་ན་མེད་པ་ལྟ་དང་མི་རྣམས་ཀྱི་སྟོན་
པ། སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་དཔལ་རྒྱལ་བ་ལྷ་ཀྱུ་ཐུབ་པ་ལ་ཕྱག་འཆོལ་ལོ། །མཆོད་དོ་སྐྱབས་སུ་མཆིའོ། །

Déwar shekpa jikten khyenpa, kyébou dulwai khalo gyourwa, lana mépa lha tang mi nam kyi
teunpa, sangyé tchomdendé pel gyelwa shakya thoub pa la tchaktsel lo. Tcheu to kyapsou tchi'o.

bien-allé, connaisseur du monde, guide
des êtres en matière de discipline, insur-
passable maître des dieux et des hommes,
bienheureux Bouddha, glorieux vainqueur
Shâkyamuni : hommage à vous! Acceptez

you who have gone to bliss, knower of
the world; steersman for all beings to be
trained; unexcelled teacher of gods and
humans; to you, Lord Buddha, glorious
conqueror Śākyamuni, I prostrate, make

ces offrandes! En vous nous prenons refuge. offerings, and go for refuge.

གང་ཚེ་རྒྱུ་གཉིས་གཙོ་བོ་བྱོན་བལྟམས་ཚེ། །མ་ཚེན་འདི་ལ་གོམ་པ་བདུན་བོར་ནས། །ང་ནི་འཛིག་རྟེན་
འདི་ན་མཚོག་ཅེས་གསུངས། །དེ་ཚེ་མཁས་པ་བྱོན་ལ་ཕུག་འཆལ་ལོ། །

Kang tsé kang nyi tsowo khyeu tam tsé, satchen di la gompā dun bor né, nga ni jikten di na tchok tché soung, dé tsé khépa khyeu la tchaktsel lo.

Lorsque, seigneur des hommes, vous êtes né,
Vous avez fait sept pas sur notre grande terre
En proclamant votre suprématie
dans ce monde :
Ô sage, je ne puis alors
que vous rendre hommage.

Chief among humans, when you were born
You took your seven first steps upon this
earth,
And said: "I am supreme in this world."
To you who then revealed your wisdom, I
prostrate.

ནམ་དག་སྐྱུ་མངའ་མཚོག་ཏུ་གཟུགས་བཟང་བ། །ཡེ་ཤེས་རྒྱ་མཚོ་གསེར་གྱི་ལྷན་པོ་འདྲ། །བྱུགས་པ་འཛིག་
རྟེན་གསུམ་ན་ལྟམ་མེ་བ། །མགོན་པོ་མཚོག་བརྟེན་ལ་ཕུག་འཆལ་ལོ། །

Namtak kou nga tchoktou zouk zangwa, yéshé gyatso ser kyi lhunpo dra, trakpa jikten soum na lhammé wa, gueunpo tchok nyé khyeu la tchaktsel lo.

Pourvu d'un corps parfaitement pur, votre
« forme » est parfaite au plus haut point,
Océan de sagesse, vous semblez
une montagne d'or
Et votre renom répand son éclat
dans les trois mondes :
Ô protecteur, vous avez atteint
l'accomplissement suprême,
et je vous rends hommage.

You of perfect form, supreme in possessing
the utterly pure kāyas,
Ocean of wisdom, you are like a golden
mountain,
Your fame radiating throughout the three
worlds—
Protector who attained the highest level, to
you I prostrate.

མཚོན་མཚོག་ལྷན་པ་དྲི་མེད་རྒྱ་བའི་ཞལ། །གསེར་མདོག་འདྲ་བ་བྱོན་ལ་ཕུག་འཆལ་ལོ། །རྩལ་བྲལ་བྱོན་
འདྲ་སྤྲིད་པ་གསུམ་མ་མཚིས། །མཉམ་མེད་མཁྱེན་ཅན་བྱོན་ལ་ཕུག་འཆལ་ལོ། །

Tsen tchok denpa trimé dawai zhel, ser dok drawa khyeu la tchaktsel lo. Dul drel khyeu dra sipa soum matchi, nyammé khyen tchen khyeu la tchaktsel lo.

Hommage à vous qui possédez
toutes les marques de beauté
Comme une complexion d'or
et un visage de lune immaculée!

You who have the supreme marks—your
countenance like the immaculate moon,
Your colour like gold—to you I prostrate.
To you, free of all flaws, unmatched in the

Hommage à vous qui, dans les trois mondes,
N'avez pas d'égal en matière de sagesse
et de pureté!

three realms,
Unequalled in the wisdom you possess, to
you I prostrate.

མགོན་པོ་སྤྱན་རླུང་གི་ཆེ་ལྷན་པ། བཤམས་ཅད་མ་བྱེད་པས་སྦྱོན་པ་པོ། བསོད་ནམས་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོའི་ཞིང་། །
དེ་བཞིན་གཤེགས་ལ་ཕྱག་འཆོལ་ལོ། །

Gueunpo thoukjé tché denpa, thamtché khyenpé teunpa po, seunam yeunten gyatseu zhing,
dézhin shek la tchaktsel lo.

Protecteur doué de grande compassion
Et d'omniscience, vous êtes notre instructeur,
Notre immense champ de mérites
et de qualités,
Hommage à vous qui allez dans l'ainsité!

Protector with great compassion,
Being omniscient, you are the teacher.
Field of infinite merit and good qualities,
You who are thus-gone, to you I prostrate.

དག་པས་འདོད་ཆགས་བྲལ་བར་གྱུར། །དགོ་བས་ངན་སོང་ལས་གྲོལ་ཞིང་། །གཅིག་ཏུ་དོན་དམ་མཆོག་
གྱུར་པ། །ཞི་གྱུར་ཆོས་ལ་ཕྱག་འཆོལ་ལོ། །

Takpé deutchak drelwar gyour, guéwé nguensong lé dreul zhing, tchiktou deundam tchok gyour
pa, zhi gyour tcheu la tchaktsel lo.

À cela qui, par sa pureté, libère du désir
et de l'attachement,
Et, par sa vertu, permet d'échapper
aux destinées inférieures,
À cela qui, seul, peut mener
à la suprême vérité absolue,
Au Dharma qui tout apaise, je rends hommage.

Through purity, freeing from attachment
And through virtue, liberating from the
lower realms,
Unique in leading to the supreme ultimate
truth—
To the Dharma that brings peace, I
prostrate.

གྲོལ་ནས་གྲོལ་བའི་ལམ་ཡང་སྦྱོན། །བསྐྱབ་པ་དག་ལ་རབ་ཏུ་གནས། །ཞིང་གི་དམ་པ་ཡོན་ཏན་ལྷན། །
དགོ་འདུན་ལ་ཡང་ཕྱག་འཆོལ་ལོ། །

Dreul né dreulwai lam yang teun, lapa tak la raptou né, zhing ki tampa yeunten den, guéndun la
yang tchaktsel lo.

Et à ceux qui, libres, montrent la voie
de la libération
En respectant parfaitement
le triple entraînement,
Au champ doué des qualités les plus sacrées,

Those who, being liberated, show the path
to freedom
And dwell perfectly in the purity of the
trainings,
As a field with the qualities of the sublime,

À la Communauté aussi je rends hommage.

To the Saṅgha, too, I prostrate.

སྒྲིག་པ་ཅི་ཡང་མི་བྱ་ཞིང་། །དགོ་བ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པར་སྐྱད། །རང་གི་སེམས་ནི་ཡོངས་སུ་འདུལ། །འདི་
ནི་སངས་རྒྱུས་བསྐྱེད་པ་ཡིན། །

Dikpa tchiyang mi ja zhing, guéwa phunsoum tsokpar tché, rangki sem ni yongsou dul, di ni sangyé tenpa yin.

Ne commettre aucun acte nuisible
Et s'appliquer aux vertus les plus parfaites
En contrôlant totalement son esprit :
Voilà l'enseignement du Bouddha.

Do no wrong at all,
Perfectly accomplish good,
And utterly tame your mind:
This is the teaching of the Buddha.

སྐར་མ་རབ་རིབ་མར་མེ་དང་། །སྒྱུ་མ་ཟིལ་པ་ཁུ་བྱར་དང་། །མི་ལམ་གློག་དང་སྤྲིན་ལྟ་བུ། །འདུས་བྱས་
ཚོས་རྣམས་དེ་ལྟར་ལྟ། །

Karma raprip marmé tang, gyouma zilpa tchoubour tang, milam lok tang trin tabou, dutché tcheu nam détar ta.

Étoiles, mouches volantes, flammes,
Illusions magiques, gouttes de rosée,
bulles sur l'eau,
Rêves, éclairs ou nuages : ainsi
Devrait-on voir
les phénomènes conditionnés.

Like stars, visual aberrations, candle
flames,
Magic tricks, dewdrops, bubbles,
Dreams, lightning flashes, clouds:
See all compounded things as being like
these.

བསོད་ནམས་འདི་ཡིས་ཐམས་ཅད་གཟིགས་པ་ཡི། །ཞོ་འཕང་ཐོབ་ནས་སྦྱོན་གྱི་དབྱ་བཏུལ་ཏེ། །ཞོ་དང་ན་
དང་འཆི་བའི་རྒྱབས་འབྲུག་པའི། །སྤྲིད་པའི་མཚོ་ལས་འགོ་བ་སྦྱོལ་བར་ཤོག། །

Seunam di yi thamtché zikpa yi, gomphang thop né kyeun kyi dra tul té, ga tang na tang tchiwai lap throukpaï, sipai tso lé drowa dreulwar shok.

Puissions-nous par ces mérites
atteindre l'omniscience,
Écraser l'ennemi que représentent
nos défauts
Et libérer tous les êtres
de l'océan des existences
Qu'agitent les vagues du vieillissement,
de la maladie et de la mort!

By this merit, may we attain the level of
omniscience,
Overcome all the enemies that are our
faults,
And free from the ocean of existence all
beings
Buffeted by the waves of aging, sickness
and death.

Soutra
de l'Évocation
des Trois Joyaux

The Sūtra
of Remembering
the Three Jewels

༄༅། །དགོན་མཆོག་རྗེས་སྐྱོབ་པའི་མདོ་བཞུགས་སོ། །

ཐུགས་སྐྱོད་དུ། ལྷ་རྩ་རྩ་ཡ་ཨ་ཁུ་སྒྲི་ཏི་སུ་ཏ། བོད་སྐད་དུ། འཕགས་པ་དགོན་མཆོག་གསུམ་རྗེས་
སྐྱོབ་པའི་མདོ།

Djakar kétou, aya ratna traya anusmirti souter, peukétou, phakpa keun tchok soum djésou drenpai do.

En sanskrit : Ārya-ratnatraya-anusmṛti-sūtra
En tibétain : 'phags pa dkon mchog gsum rjes
su dran pa'i mdo

In Sanskrit: Ārya-ratnatraya-anusmṛti-sūtra.
In Tibetan: 'phags pa dkon mchog gsum rjes su
dran pa'i mdo.

ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ལ་ཕྱག་འཆོལ་ལོ། །འདི་ལྟར་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྷན་འདས་དེ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
དགྲ་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྗེས་སྐྱོབ་པའི་སངས་རྒྱས་རིག་པ་དང་ཞབས་སུ་ལྷན་པ། །

Thamtché kyenpa la tchaktsèl lo. Ditar sangyé tchomdendé déni déshin shèkpa dratchompa yang-
dakpar dzokpé sangyé rikpa tang shapsou denpa,

Hommage à l'Omniscient !
Ainsi le Bienheureux, l'éveillé, l'épanoui,
lui qui est arrivé à l'ainsité, qui a vaincu
l'ennemi, dont l'éveil et l'épanouissement
sont réellement parfaits, lui qui possède les
yeux et les jambes,

Hommage to the Omniscient One!
Purified and consummate, Victorious,
Virtuous and Transcendent, thus-gone,
foe-destroying, entirely perfect Buddha,
full of wisdom and the feet of wisdom,

བདེ་བར་གཤེགས་པ། འཇིག་རྟེན་མཁུན་པ། སྐྱེས་བུ་འདུལ་བའི་ཁ་ལོ་བསྐྱར་བ། ལྷ་ན་མེད་པ། ལྷ་དང་
མི་རྣམས་ཀྱི་སྟོན་པ། སངས་རྒྱལ་བཙུན་ལྷན་འདས་ཏེ།

Déwar shekpa, djikten kyenpa, kyébou dulwé gyourwa, lana mépa, lha tang mi nam kyi teunpa, sangyé tchomdendé té,

qui a trouvé la félicité, dont la
connaissance du monde est parfaite,
l'insurpassable aurige et dompteur des
êtres, l'instructeur des dieux et des
hommes, celui-là est le seigneur Bouddha.

the blissfully proceeding, the knower of the
world, charioteer and subduer of beings,
the unsurpassable, and teacher of gods and
men: such is Buddha, Victorious, Virtuous
and Transcendent.

དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དེ་ནི་བསོད་ནམས་དག་གི་རྒྱ་མཐུན་པ། དག་བའི་རྩ་བ་རྣམས་རྒྱུད་མི་བྲ་བ། བཟོད་པས་བརྒྱན་པ།
བསོད་ནམས་ཀྱི་གཏེར་རྣམས་ཀྱི་གཞི། དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་རྣམས་ཀྱིས་སྤྲས་པ། མཚན་རྣམས་ཀྱི་མེ་ཏོག་རྒྱས་པ།

Déshin shekpa dé ni sonam dak ki gyou thunpa, guéwé tsawa nam tchou mi za wa, seupé gyen pa, seunam kyi ter nam kyi shi, petché zangpo nam kyi trépa, tsen nam kyi métok gyépa,

Lui qui va dans l'ainsité, il est analogue
aux mérites dont il est le fruit, et avec lui
nulle cause de bien ne se perd. Paré de la
patience, il est le fondement des trésors de
mérites. Paré des signes excellents, il porte
les marques majeures comme des fleurs
épanouies.

He who is thus-gone exemplifies the merit
which is his cause; in him no root of virtue
is ever worn away; through his manifold pa-
tience he is exceedingly beautiful. He is the
treasure-ground of merit; adorned with the
tokens of enlightenment, he is graced with
the flowers of the marks of Buddhahood.

སྟོན་ཡུལ་རན་པར་མཐུན་པ། མཐོང་ན་མི་མཐུན་པ་མེད་པ། དད་པས་མོས་པ་རྣམས་ལ་མངོན་པར་དགའ་བ།
ཤེས་རབ་ཟིལ་གྱིས་མི་གཞོན་པ། སྟོབས་རྣམས་ལ་བརྩི་བ་མེད་པ།

Tcheuyoul renpar thunpa, tong na mi thunpa mépa, dépé meupa nam la ngeunpar gawa, sherab zil gyi mi neunpa, top nam la zipa mépa,

Il agit de manière appropriée et sa vue ne
révèle qu'harmonie. À ceux qui aspirent
à lui avec foi il apporte la vraie joie. En
fait de connaissance, nul ne l'éclipse. En
matière de forces, nul ne peut l'écraser !

All he does is seasonable and opportune
and nothing inharmonious mars the sight
of him. True joy indeed he gives to those
who open up their hearts to him in faith.
Through the brilliance of his wisdom he is
unconfounded, and against his power there
is no victory.

སེམ་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟོན་པ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ཡབ། འཕགས་པའི་གང་ཟག་རྣམས་
ཀྱི་རྒྱལ་པོ། ལྷ་པོ་ལས་འདས་པའི་གྲོང་ཁྱིམ་དུ་འགྲོ་བ་རྣམས་ཀྱི་དེད་དཔོན།

Semtchen tamtché kyî teunpa, tchangtchoub sempa nam kyî, pakpé kangsak nam gyî gyelpo, nya-
ngen lé dépé trongkhyer tou drowa nam kyî dépeun,

Instructeur de tous les êtres, père des
bodhisattvas, Souverain des êtres sublimes,
il guide tous les êtres jusqu'à la cité du
Nirvâna.

He is the teacher of all living beings, the
father of all bodhisattvas, the king of all
superior ones: he is the guide of those who
journey to the city of Beyond Affliction.

ཡེ་ཤེས་དཔག་ཏུ་མེད་པ། སྟོབས་པ་བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་པ། གསུང་རྣམ་པར་དག་པ། དབྱངས་སྟོན་པ།
སྒྲ་བྱད་བཟླ་བས་ཆོག་མི་ཤེས་པ། སྒྲ་མཚུངས་པ་མེད་པ།

Yeshé paktou mépa, peupa sam kyî mikyapa, soung nampar dakpa, yang nyenpa, koutché tawé
tchok mishépa, kou tsoungpa mépa,

Immensurable est sa sagesse et
inimaginable son audace. Son verbe est
purissime et sa voix mélodieuse. On ne se
lasse jamais de son aspect physique, lui
dont le corps est sans égal.

His wisdom is unbounded, his assurance is
beyond imagining. His speech is altogether
pure, well tuned and sweet to hear. Gazing
on him one is never sated; his body is
beyond compare.

འདོད་པ་དག་གིས་མ་གོས་པ། གཟུགས་དག་གིས་ཉེ་བར་མ་གོས་པ། གཟུགས་མེད་པ་དག་དང་མ་འབྲེས་པ།
སྒྲུག་བསྐྱེད་དག་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་པ། སྤང་པོ་དག་ལས་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་གྲོལ་པ། ཁམས་རྣམས་དང་མི་ལྡན་པ།
སྒྲིམ་ཆེད་རྣམས་བསྐྱུམས་པ། མཐུད་པ་རྣམས་ཤིན་ཏུ་བཅད་པ། ཡོངས་སུ་གདུང་བ་དག་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་པ།

Deupa dak ki makeupa, zouk dak ki nyéwar makeupa, zoukmépa dak tang madrépa, doukngel dak
lé nampar dreulwa, poungpo dak lé rabtounam par dreulwa, kham nam tang midenpa, kyétché nam
dampa, dupa nam shintou tchépa, yongsou dOUNGWA dak lé nampar dreulwa,

Le monde du Désir ne le souille pas, le
monde de la Forme ne peut l'entacher, et
il ne se confond pas avec le monde du Sans
Forme.

Il est entièrement libre de la souffrance et
totalement libre des agrégats. Il n'est pas
soumis aux éléments et contrôle les facultés
sensorielles. Ayant tranché les nœuds, il est
totalement libre de tous les tourments.

By the realm of desire he is unstained, and
by the realm of form is wholly uncontami-
nated; he is not mingled with the formless.
He is altogether free from misery, and from
the aggregates he is utterly and altogether
free. The elements have no hold on him; he
has mastery of the sense powers. All bonds
he has completely severed and from all
pain he is perfectly and totally released.

མེད་པ་ལས་གྲོལ་བ། ལུ་བོ་ལས་བརྒྱལ་བ། ཡེ་ཤེས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ། འདས་པ་དང་། མ་བྱོན་པ་དང་།
ད་ལྟར་བྱུང་བའི་སངས་རྒྱས་བཙུངས་ལྡན་འདས་རྣམས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་གནས་པ།

Sépa lé dreulwa, tchouwo lé guelwa, yeshé yongsou dzokpa, dépa tang, tcheunpa tang, datar
tchoungwé sangyé tchomdendé nam kyi yeshé la népa,

Il ignore la soif et a traversé le fleuve. Il a
parfait toute les sagesse et se tient dans
la sagesse des bienheureux bouddhas du
passé, du futur et du présent.

No craving does he have; he has passed be-
yond the stream. Perfect is his wisdom; and
in the wisdom of the Buddhas past, present
and to come he has made his dwelling.

སྤངས་ལས་འདས་པ་ལ་མི་གནས་པ། ཡང་དག་པ་ཉིད་ཀྱི་མཐའ་ལ་གནས་པ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅན་ལ་
གཟིགས་པའི་ས་ལ་བཞུགས་པ་སྟེ། འདི་དག་ནི་སངས་རྒྱས་བཙུངས་ལྡན་འདས་ཀྱི་སྐྱེ་ཆེ་བའི་ཡོན་ཏན་ཡང་
དག་པ་རྣམས་སོ། །

Nyangen lé dépa la minépa, yang dak pa nyi kyi tha la népa, semtchen thamché la zikpé sa la
shoukpa té, di dak ni sangyé tchomdendé kyi kou tchéwé yeunten yangdakpa nam so.

Il ne demeure pas en nirvāna mais à la cime
du réel, au niveau d'où il perçoit tous les
êtres. Telles sont les authentiques qualités
dont est faite la grandeur du bienheureux
seigneur Bouddha.

In nirvāṇa where all suffering is
transcended he does not abide; his abode is
in the very summit of perfection, residing
in that place where he perceives all living
beings. Such are the sublime qualities
which are the greatness of the Buddha,
Victorious, Virtuous and Transcendent.

མ་འདྲེས་པ། ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ། ཡོངས་སུ་དག་པ། ཡོངས་སུ་བྱུང་བ།
མ་འདྲེས་པ། ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ། ཡོངས་སུ་དག་པ། ཡོངས་སུ་བྱུང་བ།

Tampé tcheu ni tokmar guéwa, partou guéwa, tamar guéwa, deun zangpo, tsik trou zangpo, ma-
drépa, yongsou dzokpa, yongsou dakpa, yongsou tchangwa,

Le saint Dharma est positif au début, positif
au milieu, et positif à la fin. Il est de sens
parfait, et parfaite en est chaque syllabe.
Inaltéré et parfait, il est totalement pur et
totalement raffiné.

The sacred Doctrine is righteous in the
outset, righteous in the middle, righteous
in the end; in its meaning excellent and
in its words and syllables likewise. It is
integral and unalloyed; it is all-sufficing,
altogether pure and purifying.

བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ཆོས་ལེགས་པར་གསུངས་པ་ཡང་དག་པར་མཐོང་བ། ཉན་མེད་པ། དུས་ཆད་པ་མེད་པ།
ཉི་བར་གཏོད་པ། འདི་མཐོང་བ་ལ་དོན་ཡོད་པ། མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སོ་སོ་རང་གིས་རིག་པར་བྱ་བ།

Tchomdendé kyi tcheu lekpar sounghpa yangdakpar tongwa, né mépa, tu tchépa mépa, nyéwar
teupa, di tongwa la teun yeupa, képa nam kyi sosor rangki rikpa tchawa,

Excellemment prêché par le Bienheureux,
il est la vision juste, il est exempt de maux.
Jamais il ne cesse et il guide parfaitement.
Il est utile de le percevoir et les sages
le connaîtront dans une expérience
intérieure.

Well spoken is this Dharma by the
Victorious, Virtuous and Transcendent.
It is a perfect way of seeing, and is devoid
of ailment; it is perennial and leads us
onward. To see this Dharma is to fulfill
one's purpose; the wise will see it in their
self-cognizing wisdom.

བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་པའི་ཆོས་འདུལ་བ་ལ་ལེགས་པར་སྟོན་པ། དེས་པར་འབྱུང་བ། རྫོགས་པའི་བྱང་
ཆུབ་ཏུ་འགྲོ་བར་བྱེད་པ། མི་མཐུན་པ་མེད་ཅིང་འདུས་པ་དང་ལྷན་པ། བརྟེན་པ་ཡོད་པ། ཟུ་བ་བཅད་པའོ། །

Tchomdendé kyi sounghé tcheu dulwa la lekpar teunpa, ngépar djoung wa, dzokpé tchangtchoub
tou drowar tchépa, mi thunpa mé tching dupa tang denpa, tenpa yeupa, gyowuwa tchépa o.

Le Dharma prêché par le Bienheureux
montre clairement comment convertir
chacun. Il est affranchissement et conduit
à l'Éveil parfait. Harmonieux et concis,
il mène ceux qui le suivent au terme du
voyage.

The Dharma spoken by the Victorious,
Virtuous and Transcendent is shown to be
well-tempered to the instruction and the
needs of all. It drives us from saṃsāra and
causes us to go to perfect Buddhahood. It is
free from contradiction and in it all is sum-
marised. It is totally to be relied upon; it is
a cutting of the root.

ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་དགེ་འདུན་ནི་ལེགས་པར་ཞུགས་པ། རིགས་པར་ཞུགས་པ། དང་པོར་ཞུགས་པ། མཐུན་
པར་ཞུགས་པ། ཐལ་མོ་སྐྱར་བའི་འོས་གྱུར་པ། བྱག་བྱ་བའི་འོས་སུ་གྱུར་པ།

Tekpa tchenpeu guendun ni lekpar shoukpa, rikpar shoukpa, drangpor shoukpa, thunpar shoukpa,
telmo djarwé eu gyourpa, tchak tchawé eu sou gyourpa,

La Communauté du Grand Véhicule
s'est engagée dans la voie correcte,
logiquement, droitement et
harmonieusement. Elle est digne qu'on
joigne les mains devant elle, digne que
devant elle on se prosterner.

The Saṅgha of the Mahāyāna comprises
those who have well entered, wisely
entered, entered with straightforwardness
and aptitude. Right it is to join our hands
before them, and right to make prostration.

བསོད་ནམས་གྱི་དཔལ་གྱི་ཞིང་ཡོན་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་བ་ཆེན་པོ་སྤྱིན་པའི་གནས་སུ་གྱུར་པ། ཀུན་ཏུ་ཡང་སྤྱིན་
པའི་གནས་སུ་གྱུར་པ་ཆེན་པོའོ།

Seunam kyi pelkyi shing yeun yongsou djongwa tchenpo tchinpé nésou gyourpa, kuntou yang djinpé nésou gyourpa tchenpo o.

Elle est un champ de mérites parfaits et purifie tous les dons. Objet de la générosité, elle est toujours et partout le suprême bénéficiaire des offrandes.

They are a glorious field of merit. They are the perfect recipient of gifts; they are the object of offering; everywhere and always they are the worthy object of all offering.

འཕགས་པ་དགོན་མཆོག་གསུམ་རྗེས་སུ་བྲན་པའི་མདོ་རྗེ་གསུམ་སོ།།

Pakpa keuntchok soum djésou drenpé do dzokso.

Ici s'achève le sublime Soûtra de l'Évocation des Trois Joyaux.

Thus ends the Sublime Sûtra of Remembering the Three Jewels.

Essence de la victorieuse
Connaissance
transcendante

The Sūtra of the Heart
of Transcendent
Knowledge

༄༅། །ཤེས་རབ་གྱི་པ་རེལ་ཏུ་བྱིན་པའི་སྣིང་པོ་ནི།

ཐུགས་སྐད་དུ། རྩ་ག་ལ་ཏུ་བརྩོན་པུ་ར་མི་ཏུ་མྱི་ད་ཡ། བོད་སྐད་དུ། བཅོམ་ལྡན་འདས་མ་ཤེས་རབ་གྱི་པ་
རེལ་ཏུ་བྱིན་པའི་སྣིང་པོ། བམ་པོ་གཅིག་གོ།

Gyakar ké tou, bhagawati prajña paramita hridaya. Peuké tou, tchomden déma shérap kyi pareul
tou tchinpé nyingpo, pampo tchiko.

En sanskrit: *Bhagavatī-prajñāparamitā-hṛdaya*
En tibétain: *bcom ldan 'das ma shes rab kyi*
pha rol tu phyin pa'i snying po bam po gcig go

In Sanskrit: *Bhagavatī-prajñāpāramitā-hṛdaya*.
In Tibetan: *bcom ldan 'das ma shes rab kyi*
pha rol tu phyin pa'i snying po bam po gcig go.

འདི་སྐད་བདག་གིས་ཐོས་པ་དུས་གཅིག་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་པོའི་ཁབ་བྱ་གོད་ཡུང་པོའི་རི་ལ་དགོ་སྤོང་
གི་དགོ་འདུན་ཆེན་པོ་དང་། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་དགོ་འདུན་ཆེན་པོ་དང་ཐབས་ཅིག་ཏུ་བཞུགས་ཏེ།

Diké daki t'eupa tutchik na, tchomdendé gyielpeu k'ap tchagueu p'oungpeu rila guélong ki guendun
tch'enpo tang, tchangtch'oup sempé guendun tch'enpo tang t'ap tchiktou shoukté,

Ainsi ai-je entendu: un jour le Bienheureux,
qui se trouvait à Rājagrha, sur la Colline
des Vautours, en compagnie de la grande
communauté des moines et de la grande
communauté des bodhisattvas,

Thus have I heard. Once the Blessed One
was dwelling in Rājagrha at Vulture Peak
mountain, together with a great gathering
of the sangha of monks and a great
gathering of the sangha of bodhisattvas.

དེའི་ཆོ་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཟབ་མོ་སྤྲོད་བཞེས་བྱ་བའི་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་སྒྲེམས་པར་ཞུགས་སོ། །

Téts'é tchomdendé sapmo nangwa shétchawé tch'eukyi namtrang kyi tingédzin la nyompar shoukso.

entra dans le samādhi appelé « Perception Profonde », qui scrute tous les phénomènes.

At that time the Blessed One entered the samādhi that perceives all phenomena called "profound illumination,"

ཡང་དེའི་ཆོ་བྱང་རྒྱལ་མེས་དཔལ་མེས་དཔལ་ཆེན་པོ་འཕགས་པ་སྤྱན་རས་གཟིགས་དབང་ཕྱག་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཟབ་མོའི་སྤྲོད་པ་ཉིད་ལ་རྣམ་པར་བལྟ་ནིང་ཕུང་པོ་ལྔ་པོ་དེ་དག་ལ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་སྤྲོད་པར་རྣམ་པར་བལྟའོ། །

Yang tétsé tchangtchoup sempa sempa tchenpo phakpa tchenrézi wangtchouk shéráp kyi pareul tou tchinpa sapmeu tcheupa nyila nampar tashing phoungpo ngapo tétak la yang rangshin kyi tongpar nampar tao.

Au même moment le sublime bodhisattva Avalokiteśvara, en état d'absorption dans la Connaissance transcendante, vit que la nature des cinq agrégats était vide.

And at the same time noble Avalokiteśvara, the bodhisattva mahāsattva, while practicing the profound prajñāpāramitā, saw in this way: he saw the five skandhas to be empty of nature.

དེ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཐུས། ཆོ་དང་ལྷན་པ་ལྷ་རིའི་བྱས་བྱང་རྒྱལ་མེས་དཔལ་མེས་དཔལ་ཆེན་པོ་འཕགས་པ་སྤྱན་རས་གཟིགས་དབང་ཕྱག་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་སྤྲིས་སོ། །

Téné sanguié kyi thu, tsétang denpa sharipu tchangtchoup sempa sempa tchenpo phakpa tchenrézi wangtchouk la diké tché méso.

Puis, par le pouvoir du Bouddha, le vénérable Śāriputra demanda au bodhisattva mahāsattva Avalokiteśvara :

Then, through the power of the Buddha, venerable Śāriputra said to noble Avalokiteśvara, the bodhisattva mahāsattva,

རིགས་ཀྱི་བུའམ། རིགས་ཀྱི་བུ་མོ་གང་ལ་ལ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཟབ་མོའི་སྤྲོད་པ་སྤྱད་པར་འདོད་པ་དེས་ཇི་ལྟར་བསྐྱབ་པར་བྱ། དེ་སྐད་ཅེས་སྤྲིས་པ་དང་།

Rikypou-am rikypoumo kanglala shéráp kyi pareul tou tchinpa sapmeu tcheupa tchépar deupa té djitar lapar tcha, téké ché mépa tang,

« Comment doivent s'entraîner les hommes et les femmes chanceux qui désirent accomplir la profonde Connaissance transcendante ? »

"How should a son or daughter of noble family train, who wishes to practice the profound prajñāpāramitā?"

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་འཕགས་པ་སྤྱན་རས་གཟིགས་དབང་ཕྱག་གིས་ཆོ་དང་ལྡན་པ་ལྷ་
ར་དྲཱིའི་བྱ་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་སྒྲུབ་སོ།

Tchangtchoup sempa sempa tchenpo phakpa tchenrézi wangtchouk ki tétang denpa sharadati poula
diké tché méso.

Ainsi parla-t-il. Alors le bodhisattva
mahāsattva Avalokiteśvara répondit au
vénérable Śāriputra :

Addressed in this way, noble
Avalokiteśvara, the bodhisattva
mahāsattva, said to venerable Śāriputra,

ལྷ་རིའི་བྱ་རིགས་གྱི་བྱུང་མ། རིགས་གྱི་བྱ་མོ་གང་ལ་ལ་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཟབ་མའི་སྦྱོང་པ་སྦྱང་
པར་འདོད་པ་དེས་འདི་ལྟར་རྣམ་པར་བལྟ་བར་བྱ་སྟེ། བྱང་པོ་ལྷ་པོ་དེ་དག་གྱང་རང་བཞིན་གྱིས་སྦྱང་པར་རྣམ་
པར་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་བལྟའོ།

Sharipou rikyi pou-am rikyi poumo kangla la shéráp kyi pareul tou tchinpa sapmeu tcheupa tchépar
deupa té ditar nampar tawar tchaté, phoungpo ngapo tétak kiang rangshin kyi tongpar nampar
yangtakpar djéssou tao.

« Śāriputra, celui ou celle qui veut
s'adonner à la pratique de la profonde
Connaissance transcendante doit voir
ainsi : il doit voir que la nature des cinq
agréats est vide et totalement pure.

“O Śāriputra, a son or daughter of noble
family who wishes to practice the profound
prajñāpāramitā should see in this way:
seeing the five skandhas to be empty of
nature.

གཟུགས་སྦྱང་པའོ། སྦྱང་པ་ཉིད་གཟུགས་སོ། གཟུགས་ལས་སྦྱང་པ་ཉིད་གཞན་མ་ཡིན། སྦྱང་པ་ཉིད་ལས་
གྱང་གཟུགས་གཞན་མ་ཡིན་ནོ།

Zouk tongpao, tongpanyi zoukso, zouk lé kyang tongpanyi shen mayin, tongpanyi lé kyang zouk
shen mayino.

La forme est vide, la vacuité est forme, la
vacuité n'est autre que forme et la forme
n'est autre que vacuité.

Form is empty; emptiness also is form.
Emptiness is no other than form; form is
no other than emptiness.

དེ་བཞིན་དུ་ཆོར་བ་དང་། འདུ་ཤེས་དང་། འདུ་བྱེད་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྣམས་སྦྱང་པའོ།

Té shintou tsorwatang, doushétang, douchétang, nampar shépanam tongpao.

De la même façon les sensations, les
représentations, les formations mentales et
la conscience sont vides.

In the same way, feeling, perception,
formation, and consciousness are empty.

ལྷ་རིའི་བྱ། དེ་ལྟར་ཚུལ་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཉིད་དེ། མཚན་ཉིད་མེད་པ། མ་སྐྱེས་པ། མ་འགགས་པ།
 སྒྲིམ་མེད་པ། སྒྲིམ་དང་བྲལ་པ། སྒྲིབ་མེད་པ། གང་བ་མེད་པའོ། །

Sharipou, tétar tcheu thamtché tongpa nyité, tsennyi mépa, makiépa, magakpa, trima mépa, trima tang drelwa, triwa mépa, kangwa mépao.

Ainsi, Śāriputra, tous les phénomènes sont vacuité. Ils n'ont ni caractéristiques ni origine ni fin. Ils sont sans impureté, libres de toute impureté. Ils n'augmentent ni ne diminuent.

Thus, Śāriputra, all dharmas are emptiness. There are no characteristics. There is no birth and no cessation. There is no impurity and no purity. There is no decrease and no increase.

ལྷ་རིའི་བྱ། དེ་ལྟར་བས་ན་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་གཟུགས་མེད། ཚོར་བ་མེད། འདུ་ཤེས་མེད། འདུ་བྱེད་མེད།
 རྒྱུ་པར་ཤེས་པ་མེད། མིག་མེད། རྩ་བ་མེད། སྒྲ་མེད། ལྗེ་མེད། ལུས་མེད། ཡིད་མེད། གཟུགས་
 མེད། སྒྲུ་མེད། སྒྲི་མེད། རོ་མེད། རེག་བྱ་མེད། ཚུལ་མེད་དོ། །

Sharipou tétawéna tongpanyila zouk mé, tsorwa mé, doushé mé, douchénam mé, nampar shépa mé, mik mé, nawa mé, na mé, tché mé, lu mé, yi mé, zouk mé, dra mé, tri mé, ro mé, réktcha mé, tcheu méto.

Voilà pourquoi au sein de la vacuité il n'y a pas de matière, de sensations, de représentations, de formations mentales ni de consciences, il n'y a ni œil, ni oreille, ni nez, ni langue, ni corps, ni esprit; il n'y a ni forme, ni son, ni odeur, ni saveur, ni contact, ni phénomène mental.

Therefore, Śāriputra, in emptiness, there is no form, no feeling, no perception, no formation, no consciousness; no eye, no ear, no nose, no tongue, no body, no mind; no appearance, no sound, no smell, no taste, no touch, no mental phenomenon;

མིག་གི་ཁམས་མེད་པ་ནས་ཡིད་གྱི་ཁམས་མེད། ཡིད་གྱི་རྒྱུ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་གྱི་བར་དུ་འང་མེད་དོ། །
 མ་རིག་པ་མེད། མ་རིག་པ་ཟད་པ་མེད་པ་ནས་ཀླ་ཤི་མེད། ཀླ་ཤི་ཟད་པའི་བར་དུ་འང་མེད་དོ། །

Miki kham mépa né yiky kham mé, yiky nampar shépé khamkyi partou méto. Marikpa mé, marikpa sépa mépa né gashi mé, gashi sépé partou-ang méto.

Il n'y a pas de domaine de l'œil, etc., pas de domaine du mental, etc., pas de domaine de la conscience mentale. Il n'y a pas d'ignorance, pas de fin d'ignorance, etc., pas de vieillesse-et-mort ni de fin de la vieillesse-et-mort.

No eye dhātu up to no mind dhātu, no dhātu of dharmas, no mind consciousness dhātu; no ignorance, no end of ignorance up to no old age and death, no end of old age and death;

དེ་བཞིན་དུ་སྐྱུག་བསྐྱེད་བ་དང་། ཀུན་འབྱུང་བ་དང་། འགོག་པ་དང་། ལམ་མེད། ཡེ་ཤེས་མེད། རྩོལ་
པ་མེད། མ་རྩོལ་པ་འདྲ་མེད་དོ།

Té shintou douk-nguelwa tang, kun djoungwa tang, gokpa tang, lam mé, yéshé mé, thopa mé,
ma thopa'ang méto.

De même, il n'y a ni souffrance, ni origine
de la souffrance, ni cessation de la
souffrance, ni voie. Il n'y a ni sagesse, ni
réalisation, ni non-réalisation.

No suffering, no origin of suffering, no
cessation of suffering, no path, no wisdom,
no attainment, and no nonattainment.

ཤུ་རིའི་བྱ། དེ་ལྟ་བུས་ན་བྱུང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་རྩོལ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་
ཕྱིན་པ་ལ་བརྟེན་ཅིང་གནས་ཏེ་སེམས་ལ་སྦྱིབ་པ་མེད་པས་སྐྱུག་པ་མེད་དེ། ཕྱིན་ཅི་འོག་ལས་ཤིན་དུ་འདས་
ནས་སྐྱུང་ན་ལས་འདས་པར་མཐར་ཕྱིན་ཏེ།

Sharipou, tétawéna tchangtchoup sempa namla thopa mépé tchir, shérap kyi pareul tou tchinpa la
tèntching nété semla dripa métching trakpa mété, tchintchi loklé shintou déné nya-nguèn lé dépe
thartchin to.

Ainsi, Śāriputra, puisque pour les
bodhisattvas il n'y a rien à atteindre,
ceux-ci s'appuient sur la Connaissance
transcendante et y demeurent. Leur esprit
dénudé de tout voile, ils sont impavides,
ils transcendent toute vue erronée et
sont définitivement passés au-delà de la
souffrance.

Therefore, Śāriputra, since the
bodhisattvas have no attainment, they
abide by means of prajñāpāramitā. Since
there is no obscuration of mind, there is
no fear. They transcend misconceptions
completely and have passed definitively
beyond all suffering.

དུས་གསུམ་དུ་རྣམ་པར་བཞུགས་པའི་སངས་རྒྱུས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་
སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱུང་རྒྱུ་མཛོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱུས་སོ།

Tussoum tou nampar shoukpé sanguié thamtché kyang shérap kyi pareul tou tchinpa la téné lanamépa
yangtakpar dzokpé tchangtchoup tou ngeunpar dzokpar sanguié so.

C'est en s'appuyant sur la Connaissance
transcendante que tous les Bouddhas du
passé, du présent et du futur atteignent
la bouddhéité absolue, l'Éveil parfait et
insurpassable.

All the buddhas of the three times, by
means of prajñāpāramitā, fully awaken to
unsurpassable, true, complete
enlightenment.

དེ་ལྟ་བུ་ན་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་སྤྲལ་ས། དེ་ག་པ་ཆེན་པོའི་སྤྲལ་ས། ལྷ་ན་མེད་པའི་སྤྲལ་ས།
 མི་མཉམ་པ་དང་མཉམ་པར་བྱེད་པའི་སྤྲལ་ས། སྤྲལ་བསྐྱེད་ཐམས་ཅད་རབ་ཏུ་ཞི་བར་བྱེད་པའི་སྤྲལ་ས། མི་རྩོན་
 པས་ན་བདེན་པར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་སྤྲལ་ས་སྤྲམ་པ། ཏུ་ཐུ། ག་ཏེ་ག་ཏེ་པུ་ར་
 ག་ཏེ་པུ་ར་སྟེ་ག་ཏེ་བོ་རྟེ་སྤྲུ།

Tétawéna shérap kyi pareul tou tchinpé ngak, rikpa tchenpeu ngak, lana mépé ngak, mi nyampa tang
 nyampar tchépé ngak, doukngel thamtché raptou shiwar tchépé ngak, mi dzunpéna denpar shépar tchaté,
 shérap kyi pareul tou tchinpé ngak mépa. Táyata Gaté Gaté Pâragaté Pârasamgaté Bodhi Svâhâ.

C'est pourquoi le mantra de la
 Connaissance transcendante, le mantra
 de la grande clairvoyance, le mantra
 insurpassable, le mantra inégalable, le
 mantra qui soulage totalement de toute
 souffrance ne ment pas ; sachez qu'il est
 vrai. Voici donc le mantra de la Perfection
 transcendante : Tad yathâ gate gate
 pâragate pârasamgate bodhi svâhâ.

Therefore, the great mantra of
 prajñāpāramitā, the mantra of great
 insight, the unsurpassed mantra, the
 unequaled mantra, the mantra that
 calms all suffering should be known as
 truth, since there is no deception. The
 prajñāpāramitā mantra is said in this way:
 Tadyathâ Gate Gate Pāragate Pārasamgate
 Bodhi Svâhâ.

ལྷ་རྩོན་བྱ་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོས་དེ་ལྟར་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཟབ་མོལ་
 བསྐྱེད་པར་བྱའོ།

Sharipou tchangtchoup sempa sempa tchenpeu tétar shérap kyi pareul tou tchinpa sapmo la lapar
 tchao.

Śāriputra, c'est ainsi qu'un grand
 bodhisattva doit s'entraîner à la profonde
 Connaissance Transcendante. »

Thus, Śāriputra, the bodhisattva
 mahāsattva should train in the profound
 prajñāpāramitā."

དེ་ནས་བཙུག་ལྷན་འདས་ཏིང་ངེ་འཛིན་དེ་ལས་བཞེངས་ཏེ་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་
 འཕགས་པ་སྤྱོད་རས་གཟིགས་དབང་ཕྱག་ལ་ལེགས་སེཞེས་བྱ་བ་བྱིན་ནས།

Téné tchomden dé ting-ngédzin télé shèngté tchangtchoup sempa sempa tchenpo phakpa tchenrézi
 wangtchouk la lèkso chétchawa tchiné,

Puis, le Bienheureux sortit de son samādhi
 et félicita le bodhisattva mahāsattva
 Avalokiteśvara :

Then the Blessed One arose from that
 samādhi and praised noble Avalokiteśvara,
 the bodhisattva mahāsattva, saying,

ལེགས་སྟོལ་ལེགས་སྟོལ་ རིགས་ཀྱི་བྱ། དེ་དེ་བཞིན་ནོ། དེ་དེ་བཞིན་ཏེ། ཇི་ལྟར་ཁྱོད་ཀྱིས་བསྟན་པ་བཞིན་
དུ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ཟབ་མོ་ལ་སྦྱད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱང་རྗེས་སུ་ཡི་རང་ངོ། །

lèkso, lèkso, rikipou té téshino té téshinté, djitar khyeukyi tenpa shintou shérap kyi pareul tou
tchinpa sapmo la tchépar tchaté, téshin shekpa namkiang djéssou yirango.

«Excellent ! Excellent ! Noble Fils ! C'est
cela ! C'est cela ! La profonde Connaissance
transcendante doit être pratiquée comme
tu viens de le dire, et les tathāgatas se
réjouiront. »

“Good, good, O son of noble family;
thus it is, O son of noble family, thus it
is. One should practice the profound
prajñāpāramitā just as you have taught and
all the tathāgatas will rejoice.”

བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དེ་སྐད་ཅེས་བཀའ་བསྩལ་ནས། ཆོ་དང་ལྡན་པ་ཤུ་ར་དུ་ཏིའི་བྱ་དང་། བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་སྦྱར་རས་གཟིགས་དབང་ལྷག་དང་། ཐམས་ཅད་དང་ལྡན་པའི་འཁོར་དེ་དག་དང་། ལྷ་དང་།
མི་དང་། ལྷ་མ་ཡིན་དང་། ཇི་ཟེར་བཅས་པའི་འཇིག་རྟེན་ཡི་རངས་ཏེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་
པ་ལ་མཛོན་པར་བསྟོན་དོ། །

Tchomden dékyi téké tché katsel né, tsétang denpa sharadatipou tang tchangtchoup sempa tchenrézi
wangtchouk tang thamtché tangdenpé khor tétak tang lha tang, mi tang lha mayin tang trisar tchépé
djikten yirang té, tchomden dékyi soungpa la ngueunpar teu to.

Après que le Bienheureux eut ainsi parlé,
le vénérable Śāriputra, le bodhisattva
Avalokiteśvara, tous ceux qui les
entouraient et le monde avec les dieux, les
humains, les demi-dieux et les gandharvas
se réjouirent et louèrent sincèrement ses
paroles.

When the Blessed One had said
this, venerable Śāriputra and noble
Avalokiteśvara, the bodhisattva
mahāsattva, that whole assembly and the
world with its gods, humans, asuras, and
gandharvas rejoiced and praised the words
of the Blessed One.

འཕགས་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པའི་སྒྲིང་པོ་རྫོགས་སྟོལ།

Phakpa shérap kyi pareul tou tchinpé nyingpo dzokso.

Ici s'achève l'Essence de la sublime
Connaissance transcendante.

This completes the noble Sūtra of the Heart
of Transcendent Knowledge.

མདོ་སྦྱབ་བྱ་བར་འདོད་ན། མདུན་མཁར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བདུན་འདུལ་གྱི་ཕྱག་རྒྱ་ཅན་གྱི་འཁོར་དུ་སྦྱར་རས་གཟིགས་དང་། ཤུ་རིའི་བྱ་
གཉིས་ཇི་ལྟར་མཛོན་པ་སོགས་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་དགེ་འདུན་གྱིས་བསྟོར་བར་མོས་ལ། སྦྲོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་སེམས་བཞིན་དུ་མདོ་ཟབ་མོ་
བདུན་ཡན་ཆད་ཅི་མང་དང་། རིག་སྟགས་ཀྱང་ཅི་རིགས་པར་བསྟན་ནས། མཐར་བདུན་བསྟོན་བྱ་ན།

Si vous voulez mettre en pratique ce sôûtra, visualisez devant vous, dans le ciel, le Tathāgata dans le geste de subjugation des forces négatives, entouré d'Avalokiteśvara et Śāriputra qui dialoguent et de la communauté du Grand et du Petit Véhicule. Récitez autant de fois que vous le pourrez – au moins sept – ce profond sôûtra et le mantra tout en réfléchissant au sens de la vacuité.

À la fin, pour repousser les forces négatives, récitez :

If you wish to practice this Sūtra, visualize in the sky before you the tathāgata with the mūdra that subjugates the maras. Among his retinue are Avalokiteśvara and Śāriputra, engaged in question and answer. They are surrounded by the saṅgha of the greater and lesser yānas. Chant this profound sūtra, contemplating the meaning of śūnyatā, at least seven times. Then repeat the mantra of insight as many times as you can.

After that, if you wish to exorcise the māras:

སངས་རྒྱལ་ལ་ཕུག་འཆལ་ལོ། ཆོས་ལ་ཕུག་འཆལ་ལོ། དག་འདུན་ལ་ཕུག་འཆལ་ལོ། ཡུམ་ཆེན་མོ་ཤེས་
རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་ཕུག་འཆལ་ལོ། །བདག་གི་བདེན་པའི་ཆོག་རྣམས་འགྲུབ་པར་གྱུར་ཅིག།

Sanguié la tcha tsèlo, tcheu la tcha tsèlo, guendun la tcha tsèlo, youm tchenmo shéráp kyi pareul tou tchinpa la tcha tsèlo. Daki denpé tiknam droupar kiour tchik.

Je rends hommage au Bouddha ;
Je rends hommage au Dharma ;
Je rends hommage à la Saṅgha ;
Je rends hommage à la Connaissance
Transcendante, la sublime Mère ;
Que mes paroles de vérité s'accomplissent !

I prostrate to the Buddha.
I prostrate to the dharma.
I prostrate to the saṅgha.
I prostrate to the great mother
Prajñāparamitā.
May the truth of my words be
accomplished.

ངི་ལྟར་སྒྲོན་ལྟའི་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་དོན་ཟབ་མོ་ཡིད་ལ་བསམས་ཤིང་ཆོག་ཁ་
ཏོན་ཏུ་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། བདུད་སྤྲིག་ཅན་ལ་སོགས་པའི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་ཕྱིར་སློག་པ།

Djitar ngueun lhaï wangpo guiatchin kyi shéráp kyi pareul tou tchinpé teun sapmo yila samshing tsik khateun tou tchépa la téné, du diktchen lasokpa mithunpé tchok thamtché tchir dokpar,

À l'instar d'Indra, le roi des dieux qui, jadis, en réfléchissant au sens profond de la Prajñāpāramitā et en en récitant le texte, repoussa toutes les forces négatives et les circonstances adverses,

Previously, Indra Śatakratu, lord of gods, contemplated and chanted the profound meaning of Prajñāparamitā, and so exorcised the evil māras and all others who incite discord.

དེ་བཞིན་ཏུ་བདག་གིས་ཀྱང་ཡུམ་ཆེན་མོ་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་དོན་ཟབ་མོ་ཡིད་ལ་བསམས་ཤིང་
ཆོག་ཁ་ཏོན་ཏུ་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། བདུད་སྤྲིག་ཅན་ལ་སོགས་པའི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་ཕྱིར་
བསློག་པར་གྱུར་ཅིག། མེད་པར་གྱུར་ཅིག། ཞི་བར་གྱུར་ཅིག། རབ་ཏུ་ཞི་བར་གྱུར་ཅིག།

Déshin tou daki kiang youm tchenmo shérap kyi pareul tou tchinpé teun sapmo yila samshing tsik khateun tou tchépa la téné, du diktchen lasokpé mithunpé tchok thamtché tchir dokpar kiour tchik, mépar kiour tchik, shiwar kiour tchik, raptou shiwar kiour tchik.

puissé-je moi-même contempler le sens profond de la Connaissance Transcendante, la sublime Mère, en réciter le texte, et ainsi repousser toutes les forces négatives et les circonstances défavorables ! Qu'elles soient annihilées ! Qu'elles soient pacifiées ! Qu'elles soient totalement pacifiées !

Accordingly, may I contemplate and chant the profound meaning of the great mother Prajñāparamitā, and so may I exorcise evil māras and all others who incite discord. May they be annihilated. May they be pacified. May they be utterly pacified.

ཅེས་པའི་མཛུགས་ཀྱི།

Pour conclure :

After that:

གང་གི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་། །འགག་པ་མེད་པ་སྐྱེ་མེད་པ། །ཆད་པ་མེད་པ་རྟག་མེད་པ། །འོང་བ་
མེད་པ་འགྲོ་མེད་པ།

Kanki tentching drelwa djoung, gakpa mépa kyé mépa, tchépa mépa tak mépa, ongwa mépa dro mépa,

Ce qui se produit en interdépendance
N'a ni cessation ni naissance,
Ni interruption ni pérennité,
Ni venue ni allée, et n'est ni multiple ni un.

All that arises in dependence
Is unceasing and unborn;
It has no interruption, yet does not endure;
It does not come, it does not go;

ཁྱེད་དང་དོན་མིན་དོན་གཅིག་མིན། །སྒྲོམ་པ་ཉེར་ཞི་ཞི་སྟོན་པ། །ཐོགས་པའི་སངས་རྒྱལ་སྤྲུལ་མས་གྱི། །དམ་
པ་དེའང་ཕྱག་འཆམ་ལོ།

thaté teunmin teuntchik min, treupa nyèrchi chi teunpa, dzokpé sanguié manam kyi, tampa téla tchak tsèlo.

À celui qui, montrant cela, montre
La paix de l'apaisement des concepts,
À cet Éveillé parfait, le plus saint
Des philosophes, je rends hommage.

It has no difference, it has no identity.
To him who shows the utter silencing of all
elaborations,
The perfect Buddha, best of those who taught,
To him, the holy one, I bow.

ཞེས་སོགས་དང་བསྐྱེད་སྤྱོད་གིས་བརྟུན་ཅི།

Ensuite récitez des prières de dédicace et de bons vœux.

One may conclude with dedication, aspiration and auspicious verses.

Prière aux Dix-Sept
Grands Panditas de la
glorieuse Nālandā

« Qui illumine les trois
degrés de la foi »

Prayer to the Seventeen
Great Paṇḍitas of
Glorious Nālandā

“Illuminating the Three
Faiths”

༄༅། །དཔལ་རྒྱ་ལྗར་པཎ་ཆེན་བརྩ་བདུན་གྱི་གསོལ་འདེབས་དང་གསུམ་གསལ་བྱེད་ཅེས་བྱ་བ་བཞུགས་
སོ། །

1. འགྲོ་ལ་ཕན་བཞེད་ཐུགས་རྗེས་རབ་བསྐྱེད་པའི། །སྤངས་ཏོགས་སྦྱོབ་པ་མཆོག་བརྟེན་ལྷ་ཡི་ལྷ། །རྟེན་འབྱུང་གཏམ་གྱིས་འགྲོ་རྣམས་འདྲན་མཛད་པའི། །ཐུབ་དབང་སྤྲོ་བའི་ཉི་མར་གུས་ལྷག་འཆོལ། །

Dreula phen zhé thoukdjé rap trunpai, pang tok kyop pa tchok nyé lha yi lha, tendjoung tam kyi dro nam dren dzépai, thoupwang mawai nyimar gu tchak tsel.

Vous qui n’êtes que compassion dévouée
au bien des êtres,
Vous avez trouvé le refuge suprême
de l’élimination et de la réalisation,
ô dieu des dieux,
Et vous guidez les êtres en leur exposant
la production interdépendante :
Soleil de la Parole, seigneur des sages,
je vous rends humblement hommage.

To you who, perfectly born of the
compassionate wish to benefit beings,
Attained the ultimate protection of
riddance and realisation, god of gods
Who guides all beings with the teaching on
dependent arising,
Mighty Muni, sun among all exponents of
truth, to you I prostrate.

2. རྒྱལ་ཡུམ་དགོངས་དོན་མཐའ་བྲལ་དེ་ཉིད་དོན། རྟེན་འབྱུང་རིགས་ཚུལ་ཟབ་མོས་གསལ་མཁས་པ། རྒྱལ་
བའི་ལུང་བཞིན་ཐེག་མཆོག་དབུ་མའི་སྲོལ། འབྲེད་མཛད་སྤྱ་སྒྲུབ་ཞབས་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །

Gyelyoum gongteun tha drel dé nyi teun, tendjoung rik tsoul zabmeu sel khépa, gyelwai lOUNg zhin thektchok oumai seul, djé dzé loudroup zhap la seulwadep.

Ô vous qui avez su expliquer la pensée
secrète de la Mère des Vainqueurs,
Le réel libre d'extrêmes, en recourant
à la profonde logique
de la production interdépendante,
Ainsi que l'avait prédit le Bouddha,
ô Nāgārjuna qui avez fondé
Le suprême véhicule de la Voie médiane,
je vous adresse ma prière.

To you who excelled in clarifying, with the
profound method of reasoning based on
dependent arising,
The meaning of suchness free of all
extremes, wisdom of the mother of all
the conquerors,
Founding, as prophesied by the Buddha, the
Great Vehicle tradition of the Middle Way,
Nāgārjuna, at your feet I pray.

3. དེ་སྤྱི་ཐུ་བོ་མཁས་ཤིང་གྲུབ་པའི་མཆོག་ བྱིན་གྲུབ་མཐའ་རྒྱ་མཆོའི་པ་མཐར་སོན། སྤྱ་སྒྲུབ་གཞུང་
འཛིན་ཀུན་གྱི་གཙུག་ཁོར་དཔལ། རྒྱལ་སྤྱི་འཕགས་པ་ལྷ་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །

Dé sé thouwo khéshing drouppai tchok, tchi nang drouptha gyatseu phathar seun, loudroup zhoung dzin kunkyi tsouk nor pel, gyelsé phakpa lha la seulwadep.

Et vous, l'aîné de ses disciples,
le meilleur en fait de connaissance
et d'accomplissement,
Vous avez traversé l'océan de tous les
systèmes bouddhistes et non bouddhistes;
Glorieux joyau de la couronne de ceux
qui détiennent les écrits de Nāgārjuna,
Bodhisattva Āryadeva,
je vous adresse ma prière.

To you, his main disciple, supremely
learned and accomplished,
Who crossed the ocean of philosophies
both Buddhist and non-Buddhist,
Glorious crown jewel of all who uphold the
treatises of Nāgārjuna
To you, Bodhisattva Āryadeva, I pray.

4. འཕགས་པའི་དགོངས་པ་རྟེན་འབྱུང་མཐར་ཐུག་དོན། བཏགས་ཡོད་མིང་རྒྱང་ཙམ་གྱི་ཟབ་མོའི་གནད། །
གསལ་མཛད་གྲུབ་པ་མཆོག་གི་སར་གཤེགས་པ། སངས་རྒྱུ་བསྐྱེད་སྤྱ་ཞབས་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །

Phakpai gongpa tendjoung tharthouk teun, tak yeu ming kyang tsam kyi zabmeu né, sel dzé droupa tchok ki sar shekpa, sangyé kyang kyi zhap la seulwadep.

Vous qui avez atteint le niveau de
l'accomplissement suprême en expliquant

As the ultimate meaning of dependent
arising—the Āryas' wisdom intention—,

Le sens même de la production
interdépendante, la pensée secrète
du sublime [Nâgârjuna],
Comme le point essentiel le plus profond, à
savoir que les choses en tant que désigna-
tions n'ont d'autre existence que nominale:
Ô Buddhapālita, je vous adresse ma prière.

You who elucidated the profound point that
existence is mere imputation and name
And reached the level of supreme
accomplishment,
Buddhapālita, at your feet I pray.

5. བདེན་པའི་དངོས་པོ་སྐྱེ་སོགས་མཐའ་བཀག་ཅིང་། །ཚད་མ་མཐུན་སྣང་ཕྱི་དོན་བཞེད་པ་ཡི། །བྲུབ་མཐའི་
སྲོལ་གཏོད་ཡོངས་རྫོགས་པར་རི་ཏ། །སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྷན་འབྲེད་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །

Denpai ngeupo kyé sok tha kak tching, tséma thun nang tchideun zhépa yi, droupthai seul teu
yongdzok pandita, lopeun lekden djé la seulwadep.

En réfutant la réalité de la production
et d'autres thèses extrémistes
Pour accepter l'existence des objets
extérieurs dont la perception valide
peut être partagée,
Vous avez fondé un système philosophique
à part entière, ô pandita:
Āchārya Bhāvaviveka,
je vous adresse ma prière.

Perfect paṇḍita who led to the
philosophical tradition
That refutes extremes such as the arising
of truly existing, substantial entities
While accepting valid cognition and
consensual perception of the external
world,
To you, Ācārya Bhāvaviveka, I pray.

6. ཉིན་འབྲེལ་རྒྱུན་ཉིད་འདི་པ་ཙམ་ཉིད་གྱིས། །མཐའ་གཉིས་སེལ་བའི་སྣང་སྟོང་དབུ་མའི་ཚུལ། །ཟབ་རྒྱས་
འདོམས་མཁས་མདོ་སྒྲགས་ཡོངས་རྫོགས་ལམ། །རྒྱས་མཛད་སྒྲ་བ་གྲགས་པར་གསོལ་བ་འདེབས། །

Tendrel kyen nyi dipa tsam nyi kyi, tha nyi selwai nangtong oumai tsul, zab gyé dom khé do ngak
yongdzok lam, gyé dzé dawa trakpar seulwadep.

En exposant habilement le système
profond et vaste de la Voie médiane
Où l'apparence-vacuité élimine
les deux extrêmes du simple fait
De la conditionnalité qu'exprime
la production interdépendante,
vous avez propagé
La voie qui intègre les sôûtras et les tantras:
Chandrakīrti, je vous adresse ma prière.

Through the conditioning of dependent
arising and this being all there is,
The appearance and emptiness of the
Middle Way tradition refutes the two
extremes;
To you who, skilled in expounding its
depth and vastness, propagated the
entire path
Of the sūtras and tantras, Chandrakīrti, to
you I pray.

7. ངོ་མཚར་མད་བྱུང་སྤྱིང་རྩེ་ཆེན་པོའི་ལམ། །ཟབ་དང་རྒྱ་ཆེའི་རིགས་ཚུལ་རྣམ་མང་གིས། །སྐྱལ་བཟང་གདུལ་
བྱའི་ཚོགས་ལ་སྟོན་མཁས་པ། །རྒྱལ་སྐུས་ནི་བ་ལྷ་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །

Ngotsar médjoung nyingdjé tchenpeu lam, zab tang gyatche'i rik tsoul nam mang ki, kelzang douldjai tsok la teun khépa, gyelsé zhiwa lha la seulwadep.

Vous excellez à enseigner
la voie purement merveilleuse
De la grande compassion à l'aide
de nombreux raisonnements aussi
Profonds que vastes destinés à tous ceux
qui ont la chance d'y être sensibles :
Ô Shântideva, je vous adresse ma prière.

Skilled in teaching the extraordinary,
wondrous path of great compassion
With all the many reasoned arguments of
the deep and vast tradition
To the hosts of fortunate disciples to be
trained,
To you, Bodhisattva Śāntideva, I pray.

8. གདུལ་བྱའི་ཁམས་བཞིན་གཉིས་སྟོང་དབུ་མའི་ལམ། །སློལ་གཏོད་དབུ་ཚད་རིགས་ཚུལ་འབྱེད་མཁས་གིང་། །
ཁ་བའི་ལྗོངས་སུ་རྒྱལ་བསྟན་སྟེལ་མཛད་པ། །མཁན་ཆེན་ནི་བ་འཚོ་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །

Douldjai kham zhin nyi tong oumai lam, seul teu ou tsé rik tsoul tché khé shing , khawai djong sou gyelten pel dzépa, khentchen zhiwa tso la seulwadep.

Vous qui savez présenter logiquement la
Voie médiane en termes gnoséologiques,
Votre système « médian » suit la voie
des deux vacuités selon les facultés
de ceux que vous pouvez aider,
Et c'est ainsi que vous avez propagé
les enseignements du Bouddha au Tibet :
Ô grand abbé Shāntarakshita,
je vous adresse ma prière.

You who, skilled in leading disciples to the
emptiness of duality on the path of the
Middle Way
In accordance with their temperament
by introducing arguments from both
Middle Way and logic,
Spread the Buddha's teaching in the Land
of Snows,
To you, great abbot Śāntarakṣita, I pray.

9. མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་ལྷ་དང་ནི་ལྷག་བྱུང་། །སློམ་རིམ་མདོ་རྒྱུད་བཞིན་དུ་ལེགས་བཀྲལ་ནས། །གངས་ལྗོངས་
རྒྱལ་བསྟན་འབྲུལ་མཛད་གསལ་མཛད་པ། །པད་མའི་དང་ཚུལ་ཞབས་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །

Tha drel oumai ta tang zhi lhak zoung , gomrim do gyu zhintou lek trel né, kangdjong gyelten throulmé sel dzépa, pémai ngang tsoul zhab la seulwadep.

En expliquant parfaitement la vue
de la Voie médiane libre d'extrêmes
Et l'union de la quiétude et de la vision
supérieure dans une méditation

Having explained how to meditate in
stages, according to the sūtras and
tantras,
On the Middle Way view free from

Progressive en accord avec les sôûtras
et les tantras, vous avez impeccablement
Enseigné la doctrine du Bouddha dans nos
Contrées Montagneuses : ô Kamalashîla,
je vous adresse ma prière.

extremes and on combining sustained
calm and profound insight,
You who unerringly clarified the teaching
of the conquerors in the Land of Snows;
Kamalaśīla, at your feet I pray.

10. བྱམས་པས་རྗེས་བཟུང་ཐེག་ཆེན་སྡེ་སྟོན་ཀུན། །ལེགས་པར་སྤེལ་མཁས་སྐྱེ་ཆེན་ལམ་སྟོན་ཞིང་། །སྐུལ་བའི་
ལུང་བཞིན་རྣམ་རིག་གིང་རྟེན་སྟོལ། །འབྱེད་མཛད་ཐོགས་མེད་ཞབས་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །

Djampé djé zoung thektchen déneu kun, lekpar pel khé gyatchen lam teun zhing, gyelwai loung zhin
namrik shingtai seul, djé dzé thokmé zhab la seulwadep.

Sous la tutelle de Maitreya,
vous avez propagé tous les textes
de la corbeille du Grand Véhicule,
En exposant la vaste voie [des méthodes]
et fondé
L'école de la Conscience-Seulement
ainsi que le Vainqueur l'avait prédit :
Ô Asanga, je vous adresse ma prière.

Taken into Maitreya's care, skilfull in
spreading all the divisions
Of the Greater Vehicle's teachings, you who
taught the path of vast activity,
And introduced the tradition of the
Vijñānavāda school, as prophesied by the
conqueror;
Asaṅga, at your feet I pray.

11. ཆོས་མངོན་སྡེ་བདུན་གཉིས་སྟོན་སྟོལ་བཟུང་ནས། །བྱེ་མདོ་རྣམ་རིག་གྲུབ་མཐའ་གསལ་མཛད་པ། །ཀུན་མཁྱེན་
གཉིས་པར་གྲགས་པའི་མཁས་པའི་མཆོག་ །སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉིན་ཞབས་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །

Tcheu ngeun dé dun nyi tong seul zoung né, tché do namrik drouptha sel dzépa, kunkhyen nyipar
trakpai khépai tchok, lopeun yiknyen zhab la seulwadep.

En préservant la tradition
des Sept Scolastiques selon la vacuité,
Vous avez expliqué les systèmes
vaibhāshika, sautrāntika et vijñānavāda ;
Le plus sage des érudits, on vous appelle
« Deuxième Omniscient » :
Vasubandhu, je vous adresse ma prière.

You who upheld the seven treatises of
Abhidharma and dual emptiness,
And clarified the philosophical views of the
Sautrāntika, Vaibhāśika and Vijñānavāda,
Supreme scholar renowned as the second
Omniscient One,
Ācārya Vasubhandu, at your feet I pray.

12. ཐུབ་པའི་གཞུང་ལུགས་དངོས་སྟོབས་རིགས་པ་ཡིས། སྟོན་ཕྱིར་ཚད་མའི་སྒོ་བརྒྱ་ལེགས་ཕྱི་ནས། རྣམ་
དབྱེད་སྟོ་མིག་སྟེན་མཛད་ཚད་མ་པ། སྟོགས་ཀྱི་སྤྱང་པོའི་ཞབས་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །

Thoupai zhoung louk ngeu top rikpa yi, teun tchir tsémai go gya lek tché né, nam tcheu lo mik djin
dzé tséma pa, tchok kyi langpeu zhab la seulwadep.

Vous qui octroyez l'œil de l'analyse parfaite
En ouvrant cent portes gnoséologiques
qui révèlent
Le sens des textes bouddhistes
selon la logique naturelle :
Dignāga, je vous adresse ma prière.

Opening a hundred doors of valid cognition
in order to teach
The way of the Buddha's scriptures
through inherently evident reasoning,
Logician who provides us with the eye of
the investigating mind,
Dignāga, at your feet I pray.

13. ཕྱི་ནང་ཚད་མའི་གནད་ཀུན་ལེགས་དགོངས་ཤིང་། མཛད་སེམས་ཟབ་རྒྱས་ལམ་ཀུན་རིགས་ལམ་ནས། དེས་
སྟེར་མད་བྱུང་ཆོས་རྒྱལ་འདོམས་མཁས་པའི། ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་ཞབས་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །

Tchi nang tsémai né kun lek gong shing , do sem zab gyé lam kun rik lam né, ngé ter médjoung tcheu
tsoul dom khépai, tcheu kyi trak pai zhab la seulwadep.

Votre connaissance parfaite de tous
les points essentiels de la gnoséologie
bouddhiste et non bouddhiste
Force la conviction en établissant
logiquement les voies profonde et vaste
Du Sautrāntika et du Chittamātra :
ô expert en l'art d'enseigner
les merveilles du Dharma,
Dharmakīrti, je vous adresse ma prière.

You who reflected thoroughly on all
the vital points of Buddhist and non-
Buddhist reasoning,
And with the logical methods of
Sautrāntika and Cittamātra, the deep and
vast paths,
Bring certitude as you skillfully expound
the marvels of the Dharma tradition,
Dharmakīrti, at your feet I pray.

14. ཐོགས་མེད་སྐུ་མཆེད་ལས་འོང་ཤེར་ཕྱིན་དོན། ཡོད་མེད་མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་སྒོལ་བཞིན་དུ། རྒྱན་གྱི་
གཞུང་དོན་སྤྲུང་བའི་སྟོན་མེ་སྤར། འཕགས་པ་གྲོལ་སྟེའི་ཞབས་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །

Thokmé koutché lé ong shertchin teun, yeu mé tha drel oumai seul zhintou, gyen kyi zhoung teun
nangwai dreunmé bar, phakpa dreulde'i zhab la seulwadep.

Vous avez allumé la lampe qui éclaire
le sens de l'*Ornement [de la Réalisation]*
Selon la Voie médiane libre des extrêmes
de l'être et du néant,

Illuminating the meaning of the
Prajñāpāramitā received from Asaṅga
and his brother
In accordance with the Middle Way system

Le sens [même] de la Connaissance
transcendante tel qu'Asanga
et Vasubandhu le transmirent :
Sublime Vimuktisena,
je vous adresse ma prière.

free from the extremes of existence and
non-existence,
You who lit a lamp to clarify the meaning
of the [Abhisamaya]-alaṃkāra treatise;
Ārya Vimuktisena, at your feet I pray.

15. ཡུམ་དོན་འབྱེད་ལ་རྒྱལ་བའི་ལུང་བསྟན་ཐོབ། །མི་པམ་མགོན་པོའི་མན་ངག་ཇི་བཞིན་དུ། །ཡུམ་གསུམ་ཤེར་
ཕྱིན་གཞུང་མཆོག་གསལ་མཛད་པའི། །སློབ་དཔོན་སང་གོ་བཟང་པོར་གསོལ་བ་འདེབས། །

Youm teun djé la gyelwai loungten thop, mipham geunpeu mengak djizhin tou, youm soum shertchin
zhoung tchok sel dzépai, lopeun sengé zangpor seulwadep.

Ô vous à qui le Bouddha prédit
que vous expliqueriez le sens de la Mère,
Vous avez éclairci
les trois grandes recensions
de la Connaissance transcendante
Selon les instructions spéciales de
l'Invincible Protecteur Maitreya :
Āchārya Haribhadra,
je vous adresse ma prière.

You whom the Conqueror prophesied
would reveal the meaning of the Mother
[Prajñāpāramitā],
And who, according to the pith-
instructions of the Lord Maitreya,
Clarified the great Prajñāpāramitā texts,
the three Mothers,
To you, Ācārya Haribhadra, I pray.

16. འདུལ་བ་འབྲུམ་སྒྲེའི་དགོངས་དོན་ལེགས་བསྟུས་ནས། །ཐམས་ཅད་ཡོད་སྒྲེའི་ལུགས་བཞིན་སོ་སོར་ཐར། །
མ་ནོར་ལེགས་འདོམས་བརྟན་མཁས་མཆོག་གྱུར་པ། །ཡོན་ཏན་འོད་གྱི་ཞབས་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །

Doulwa boum de'i gong teun lek du né, thamché yeu mai louk zhin sosor thar, manor lek dom ten
khé tchok gyourpa, yeunten eu kyi zhab la seulwadep.

Vous qui excellez en matière de constance
et de connaissance,
Vous avez ramené à leur quintessence
les idées de Discipline par centaines
et par milliers
Pour enseigner sans erreur et tout entière
la Libération individuelle
selon l'école sarvāstivāda :
Ô Guṇaprabha, je vous adresse ma prière.

You who completely integrated the
intended meaning of the Vinaya's
hundred thousand sections,
Supremely steadfast and learned one who
thoroughly and without mistake
Taught individual liberation according to
the Sarvāstivāda tradition,
Guṇaprabha, at your feet I pray.

17. བསྐྱེད་པ་གསུམ་ཡོན་ཏན་ལོ་བུའི་མཛོད་ལ་དབང་། །འདུལ་བསྐྱེད་བྱི་མེད་རིང་དུ་སྤེལ་བའི་སྤྲེད། །རྒྱ་ཆེན་
གཞུང་དོན་ལེགས་བཀའ་འདུལ་འཛིན་མཆོག་ །ཤུག་འོད་ཀྱི་ཞབས་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །

Lap soum yeuntén norbou'i dzeula wang , dultén trimé ringtouw pelwai lé, gyatchén zhoung teun lek
trel duldzin tchok, shakya'eu kyi zhab la seulwadep.

Ô vous, suprême détenteur de la Discipline,
qui maîtrisez le trésor
De joyaux des qualités des trois [groupes de]
préceptes, pour assurer la longévité
Des enseignements authentiques du
Vinaya, vous avez parfaitement expliqué
le sens des textes détaillés :
Ô Shâkyaprabha, je vous adresse ma prière.

With your mastery over the treasury of the
three trainings' precious qualities,
In order to secure the long-term spread of
the flawless Vinaya teachings
You thoroughly elucidated the meaning
of the vast tradition's scriptures; great
holder of the Vinaya,
Sâkyaprabha, at your feet I pray.

18. ཐུབ་གསུང་ཟབ་རྒྱས་བཀའ་སྤེལ་མ་ལུས་པ། །སྤྲེལ་བུ་གསུམ་གྱི་ལམ་དུ་འདོམས་མཛད་དེ། །གངས་ལྗོངས་
ཐུབ་བསྐྱེད་སྤེལ་བའི་དྲིན་ཅན་རྗེ། །ཇོ་བོ་ཨ་ཏི་ཤ་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །

Thoup soung zab gyé kaseul malupa, kyébou soum kyi lamtouw dom dzé té, kangdjong thaupten
pelwai trintchen djé, djowo atisha la seulwadep.

Vous qui, sur la voie des trois types d'êtres,
avez systématisé
Tous les enseignements profonds et vastes
prononcés par le Vainqueur,
Vous avez eu la bonté de répandre
les enseignements du Bouddha au Tibet :
Seigneur Atîsha, je vous adresse ma prière.

Expounding the profound and the vast, and
all traditions of the Muni's word,
As the paths for beings of three different
capacities,
Gracious lord who spread the Buddhist
teachings in the Land of Snows,
Jowo Atîśa, to you I pray.

19. དེ་ལྟར་འཛམ་གླིང་རྒྱན་གྱུར་མཁས་པའི་ཕུལ། །དེ་མཚར་ལེགས་བཤད་འབྱུང་གནས་མཆོག་རྣམས་ལ། །མི་
སྤྱེད་དང་བའི་ཡིད་ཀྱིས་གསོལ་བ་བྱས་པས། །བདག་རྒྱུད་སྤྲིན་ཅིང་གྲོལ་བར་བྱིན་གྱིས་རྟོགས། །

Tétar dzamling gyen gyour khépai phoul, ngotsar lekshé djoung né tchok nam la, mitché tangwai yi
kyi seultap pé, dak gyu mintching dreulwar tchinkyilop.

Que cette prière adressée
avec une foi pure et indivise
Aux ornements du Jambudvîpa,
fleur des érudits
Et source même d'enseignements
aussi extraordinaires que bien exprimés,

To these pre-eminent scholars, ornaments
of this world
And sublime sources of the most wondrous,
lucid explanations,
I pray in this way with clear and undivided
faith;

Bénisse mon continuum pour le mûrir
et le libérer!

Bless me that my mind be matured and
brought to liberation.

20. གཞི་ཡི་གནས་ཚུལ་བདེན་གཉིས་དོན་ཤེས་པས། །བདེན་བཞིས་འཁོར་བར་འཇུག་ལྷོག་ཇི་བཞིན་ངེས། །ཚད་
མས་བྲངས་པའི་སྐྱབས་གསུམ་དད་པ་བརྟན། །ཐར་ལམ་ཅ་བ་ཚུགས་པར་བྱིན་གྱིས་སློབས། །

Zhi yi nétsoul den nyi teun shépé, den zhi khorwar djouk dok djizhin ngé, tsémé trangpai kyap soum
tépa ten, thar lam tsawa tsoukpar tchinkyilop.

Bénissez-nous pour que,
au fait du sens des deux vérités,
le mode réel de toutes choses,
Nous sachions avec certitude,
grâce aux quatre [nobles] vérités,
comment on entre dans le samsâra
et comment on en ressort!

Résultant de connaissances valides,
notre foi dans les trois refuges
trouvera alors sa stabilité

Et nous aurons posé la voie de la libération
sur une ferme assise.

Understanding the meaning of the two
truths, the fundamental nature of all,
May I gain certitude as to how I entered
the cycle of existence, and how to end it,
through the four truths.
Sustained by valid reasoning, may my faith
in the three refuges be stable;
Bless me that I may plant the very root of
the path to liberation.

21. ལྷུག་ཀུན་ཉེར་ཞིའི་ཐར་པ་དོན་གཉེར་བའི། །ངེས་འབྱུང་སློང་དང་འགོ་རྣམས་སྐྱོབ་འདོད་པའི། །ཕྱོགས་མཐས་
གཏུགས་པའི་སླིང་རྗེའི་ཅ་བ་ཅན། །བཅོས་མིན་བྱང་སེམས་འབྱོངས་པར་བྱིན་གྱིས་སློབས། །

Douk kun nyerzhi'i tharpa teun nyerwai, ngédjoung lo tang dro nam kyop deupai, tchok thé toukpai
nyingdje'i tsawa tchen, tcheu min tchangsem djongwar tchinkyilop.

Bénissez-nous pour que nous cultivions
un esprit d'Éveil dégagé de tout artifice,
Enraciné dans le « renoncement »
qui n'a d'autre intérêt que la libération,
L'apaisement total de la souffrance
et de sa cause, et dans la compassion
Qui se porte au secours de tous les êtres
jusqu'aux confins de l'espace!

With a renounced mind—striving for a
liberation that stills all sufferings—
And compassion—that in its wish to
protect all sentient beings
Extends to the limits of all directions—as
its roots,
Bless me that I may train in unfabricated
Bodhicitta.

22. ཤིང་རྩ་ཆེན་པོའི་གཞུང་གི་དོན་རྣམས་ལ། ཁྱོས་བསམ་སྒྲུབ་པས་ཕ་རོལ་ཕྱིན་པ་དང་། འོ་ཇི་ཐེག་པའི་བབ་
གནད་ལམ་ཀུན་ལ། འདས་པ་བདེ་སྒྲག་རྟེན་པར་བྱིན་གྱིས་སྒྲོབས། །

Shingta tchenpeu zhoung ki teun nam la, theu sam gompé phareul tchinpa tang , dordjé thekpaï zab
né lam kun la, ngépa dé lak nyépar tchinkyilop.

Bénissez-nous pour que nous atteignons
facilement la conviction
Relativement aux points profonds
qui concernent toutes les voies
du Grand Véhicule
Des Vertus transcendantes
et du Véhicule de Diamant
En écoutant, pensant et méditant vos écrits,
ô grands pionniers !

Through hearing, reflecting about, and
meditating on the treatises
Of the two great chariots, in all paths—that
of the transcendent perfections
And that of the profound points of the
Adamantine Vehicle—
Bless me that I may develop certitude with
ease.

23. སྤྱི་ཞིང་སྤྱི་བར་བསྐྱབ་གསུམ་ལྟན་པའི་རྟེན། འཕགས་ཐོབ་བཤད་དང་སྒྲུབ་པས་ལུང་རྟོགས་བསྟན། འཛོལ་
ཅིང་སྤེལ་ལ་ཤིང་རྩ་ཆེན་མས་དང་། ཁཚུངས་པར་བསྟན་ལ་བྱ་བ་བྱེད་པར་ཤོག །

Kyé zhing kyéwar lap soum denpai ten, lek thop shé tang droupé loungtok ten, dzin tching pel la
shingta tché nam tang , tsoungpar ten la tchawa tchépar shok.

Puissions-nous, de naissance en naissance,
obtenir un bon support
respectant les trois préceptes
Pour contribuer comme vous à la doctrine,
ô grands pionniers,
En préservant et propageant
les enseignements
De transmission et de réalisation
grâce à l'étude et à la pratique !

May I have the fortune of obtaining,
rebirth after rebirth, a human life
endowed with the three trainings;
Holding the teachings as both scripture and
realization through explanation and practice,
And spreading them, may I emulate these
great charioteers
In serving the teachings as they should be
served.

24. འདུས་སྡེ་ཀུན་དུ་ཐོས་བསམ་བཤད་སྒྲུབ་གྱི། བྱ་བས་དུས་འདའ་ལོག་འཆོ་ཡོངས་སྤངས་པའི། འདམ་པའི་
མཁས་གྲུབ་རབ་དུ་འཕེལ་བ་ཡིས། འཛོལ་སྤྱིང་ས་ཆེན་རྟག་དུ་མཛོས་གྱུར་ཅིག །

Du dé kuntou theu sam shédrouk kyi, tchawé tu da lok tso yong pangwai, tampai khédrouk raptou
phelwa yi, dzamling satchen taktou dzé gyour tchik.

Que toutes les assemblées religieuses
accueillent de suprêmes érudits
et pratiquants

In all communities, may there be sublimely
learned and accomplished teachers
Who have abandoned wrong livelihood

Qui consacrent leur temps à écouter,
réfléchir et expliquer
Sans jamais verser
dans un mode de vie inadéquat :
Puissent-ils toujours embellir
notre planète Terre !

and the wasting of time;
Hearing, reflecting, explaining and
practising—may their activities ever
increase,
Forever beautifying this whole wide world.

25. དེ་མཐུས་མདོ་སྔགས་ཡོངས་རྫོགས་ས་ལམ་བཟོད། །དོན་གཉིས་ལྷན་གྲུབ་རྣམ་མཁུན་རྒྱལ་བ་ཡི། །གོ་
འཕང་ལྷུང་བ་ཉིད་དུ་ཐོབ་གྲུར་ནས། །ནམ་མཁའ་ཇི་སྲིད་འགྲོ་བའི་དོན་བྱེད་ཤོག །

Dé thu do ngak yongdzok sa lam treu, teun nyi lhundroup namkhyen gyelwa yi, gomphang nyourwa
nyitou thop gyour né, namkha djisi drowai teun tché shok.

Que tout cela ait le pouvoir de nous faire
traverser les terres et les voies
qui couvrent l'intégralité des sôûtras
et des tantras
Pour que nous puissions rapidement
atteindre l'état de Vainqueur
Omniscient dans l'accomplissement
spontané du double dessein
Et ainsi œuvrions au bien de tous
tant que l'espace durera !

By the power of this prayer, may I progress
through all the paths and stages of sūtra
and tantra,
And, having swiftly attained the level of
the omniscient conqueror
At which the twofold goal is spontaneously
accomplished,
May I work for the benefit of sentient
beings for as long as space itself endures.

ཅེས་པ་འདི་བཞིན། སངས་རྒྱུ་བཙུང་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ལེགས་པར་བསྟན་པའི་ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཆོས་ཚུལ་འདི་དག་ལ་རྒྱ་གར་འཕགས་
པའི་ཡུལ་གྱི་སྐུ་ལས་པའི་དབང་པོ་གོང་སྤོས་དེ་དག་གིས་རྣམ་དཔྱོད་ལྷན་པའི་སྤྱེས་བྱའི་སྤོ་མིག་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ལེགས་པ་གཤད་རྒྱ་དུ་གྱུར་
བའི་སྤྱོད་ཅིག་མཛད་དེ་མི་ལོ་ཉིས་སྟོང་ལྷ་བརྒྱ་ལྷ་བརྒྱར་ཉེ་བའི་དུས་ད་ལྟ་བར་ཐོས་བསམ་སྤྱོད་པའི་གཞུང་དུ་ཉམས་པ་མེད་པར་གནས་ཡོད་
པས་སྐུ་ལས་པའི་དབང་པོ་དེ་དག་གི་བཀའ་ངོན་རྒྱུ་ཡིན་པ་དང་། །མི་བྱེད་དད་པས་དེ་དག་གི་རྒྱུ་སྤྱོད་པར་སྤྱོད་ཅིང་། །

*Le bienheureux Bouddha nous a laissé des enseignements
profonds et vastes en exposés parfaits que les meilleurs des
maîtres et docteurs de l'Inde sublime, mentionnés dans la
présente prière, reprirent dans des textes extraordinaires sus-
ceptibles d'ouvrir l'œil sapientiel de ceux qui ont le sens de la
réflexion profonde, et ces enseignements, vieux de 2550 ans,
existent encore aujourd'hui, inaltérés, sous forme de textes
que l'on peut entendre, penser et méditer, si bien que je forme
le vœu de tous les étudier, d'abord pour rendre à ces sages
leurs bontés et ensuite parce qu'ils m'inspirent une foi indivise.*

*Commenting on the deep and vast traditions of the Lord
Buddha's sublime teaching, these mighty Indian scholars
of the past composed a large number of extraordinary,
eloquent treatises which can open the eye of understand-
ing for inquiring minds. In view of the fact that some two
thousand five hundred and fifty years later these texts
have endured without decline to the present day as sub-
jects of study, contemplation and meditation, I wished to
remember the great kindness of these mighty scholars
and aspire to follow their example with undivided faith.*

དེར་དུས་འཛམ་གླིང་ཁྱོད་འདིར་ཆོན་རིག་དང་། འཕྲུལ་ཆས་དོས་པོ་ཡར་རྒྱས་ཆད་མཐོར་ཕྱིན་ཏེ་འདི་སྤྱང་འདུ་འཛིན་རྣམ་གཤེད་འཁྲུག་ཆའི་སྐུ་ལས་
འདིར། །རང་རིས་ངས་རྒྱུ་གྱི་རྒྱུ་འདུག་པ་རྣམས་སངས་རྒྱུ་གྱི་ཆོས་ཚུལ་ལ་ཤེས་ནས་དད་པ་ཐོབ་པ་ཞིག་དགོས་གཤེས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བས་གཟུ་བོའི་སྤོས་

ཐེ་ཚེས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཞིབ་མཐོང་བརྟགས་ཤིང་དཔུང་དེ་རྒྱ་མཚན་འཛོལ་བ་དང་། རྒྱ་མཚན་མཐོང་ནས་ཤེས་རབ་ཀྱི་གྲོགས་དང་བཅས་པའི་དད་པ་སྦྱེ་བཤ། །
 ཡོངས་གྲགས་རྒྱན་དུག་མཚོག་གཉིས་དང་། མངས་རྒྱས་བསྐྱེད་པ་དང་། འཕགས་པ་གྲོལ་སྡེ་ལ་སོགས་པའི་ཟབ་རྒྱས་ཀྱི་གཞུང་ལུ་དཔྱིན་པ་འདི་
 དག་མེད་མི་རུང་དུ་མཐོང་ནས་རྒྱན་དུག་མཚོག་གཉིས་ཀྱི་སྤྱུ་ཐང་གིས་སྒོལ་སྡེ་ནས་ཡོད་མཁས་ཐོག་ཟབ་རྒྱས་ཀྱི་སྒྲ་བརྒྱུད་གཞན་དགུ་བསྟན་ཏེ་རྒྱ་ལེན་
 ཟུའི་པ་གྲུབ་བཅུ་བདུན་གྱི་གྲིས་སྤྱུ་གསར་བཞེངས་དང་འབྲེལ། མཁས་པའི་སྦྱེས་མཚོག་དེ་དག་ལ་སྤྱིང་ནས་གསུམ་པའི་གསེལ་འདེབས་འདི་འདྲ་ཞིག་
 འབྲི་འདུན་བྱུང་བ་དང་། རྟོན་གཉིར་ཅན་ཚོས་གྲོགས་འགའ་ཞིག་ནས་ཀྱང་འགྲུལ་མ་བྱུང་བར་བརྟེན། དཔལ་རྒྱ་ལེན་ཟུའི་པ་ཆ་ཆེན་བཅུ་བདུན་གྱི་
 གསེལ་འདེབས་དད་གསུམ་གསལ་བྱེད་ཅེས་བའདི་དག་མཁས་པའི་དབང་པོ་དེ་དག་གི་ལེགས་བཤད་ལ་བཅོས་མིན་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་དད་པ་ཐོབ་ཅིང་།
 མཁས་པ་དེ་དག་གི་ལེགས་བཤད་སློབ་གཉེར་མཁན་གྱི་གྲུལ་མཐར་འཁོད་པ། འཁྱུའི་དགེ་སློང་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོས། གནས་བརྟན་སྡེ་པའི་
 ལུགས་ཀྱི་སྟོན་པ་བདེ་བར་གཤེགས་ནས་ལོ་གཏངས་༡༥༥༥ བོད་རབ་བྱུང་བཅུ་བདུན་པའི་ལུགས་སྤྱུལ་རྒྱ་མཚོས་༡༡ ཆོས་༡༡ ཆོས་༡༡ ཆོས་
 ཉིན། རྒྱ་གར་ཉི་མ་ཙམ་མང་འཕྲེལ་ཀང་ར་རྫོང་ཁོངས་༩ རམས་ལ་ཐོག་ཆེན་ཆོས་སྤྱིང་དུ་གྲུབ་པར་བཞུགས་པ་དགེ་བར་གྱུར་ཅིག། །

De nos jours, où le monde a atteint de tels sommets en matière de techno-science, les soucis de la vie ne laissent pas de nous distraire, et il est très important que nous autres, bouddhistes, nous ayons foi dans le bouddhisme en parfaite connaissance de cause. Or pour trouver des raisons à cette foi, il importe d'en examiner minutieusement les tenants et les aboutissants sans exclure les doutes dictés par la [plus grande] sincérité, et c'est ici que les œuvres exceptionnelles – traitant du profond comme du vaste – de ceux qu'on appelle les « Six Ornaments » et les « Deux Meilleurs », auxquelles il faut ajouter les travaux de Buddhapālita, Vimuktisena et des autres [panditas], s'avèrent indispensables car, lorsqu'on a trouvé les raisons de sa foi dans le bouddhisme, il faut progresser dans cette foi en l'accompagnant toujours de « connaissance transcendante ». Ce qu'ayant constaté, j'ai fait peindre un nouveau thangka représentant les dix-sept adeptes érudits de Nālandā en ajoutant neuf maîtres aux huit personnages qui jusque-là composaient [l'image] des Six Ornaments et des Deux Meilleurs. C'est alors que j'ai éprouvé le besoin d'écrire une humble et sincère invocation à leur adresse, d'autant que quelques amis dans le Dharma intéressés par le sujet me pressaient de le faire. Et c'est donc ainsi que le moine bouddhiste Tenzin Gyatso, qui a une foi convaincue et libre d'artifices dans les écrits de ces seigneurs de la connaissance, même s'il se tient au dernier rang de ceux qui les étudient, a composé cette « Prière aux Dix-Sept Mahāpanditas de Shri Nālanda qui illumine les trois degrés de la foi » en l'an 2545 après que le maître des Anciens est parti en félicité, le premier jour de la onzième lune de l'année du Serpent de Fer du 17ème rabjoug tibétain, ou encore le 15 décembre 2001 selon le calendrier occidental, au Centre du Grand Véhicule (Thekchen Choeling) de Dharamsala, district de Kangra, province de l'Himachal Pradesh, en Inde : que cela soit vertueux !

Nowadays, at a time when, all over the world, progress in science and material technology has reached unparalleled heights and people are greatly disturbed by the distractions of this life's busy preoccupations, it is extremely important that those of us who follow the Buddha should know and understand the Buddhist teachings and thus attain faith in them. With unbiased intellectual honesty, starting with our doubts, we should search for reasons and finely examine and analyse them. Seeing how indispensable, in seeking the reasons that comprise the knowledge to underpin faith, are these highly accomplished treatises on the profound and vast traditions by the renowned Six Ornaments, Two Supreme Ones, Buddhapālita, Ārya Vimuktisena, and the others, I commissioned a new painting in which, as well as the existing tradition of depicting the Six Ornaments and Two Supreme Ones, nine other figures from the profound and vast lineages were added, altogether comprising these seventeen accomplished paṇḍitas of Nālandā; and at the same time the wish arose in me to write a prayer like this one expressing my heartfelt devotion towards these great learned masters, in which some enthusiastic Dharma friends also encouraged me. Thus it was that I, the Buddhist monk Tenzin Gyatso, who among all students of their writings sits at the bottom end of the row but has developed unfabricated, confident faith in the treatises of these kings of all scholars, completed this prayer, 'Illuminating the Three Faiths: A Prayer to the Seventeen Great Paṇḍitas of Glorious Nālandā,' in the 2,545th year after the passing into bliss of the Teacher of the tradition of the elders; according to the Tibetan calendar on the first day of the eleventh month of the Iron Snake year of the seventeenth Rabjung cycle, and by the Western system on 15 December 2001, in at Thekchen Choeling in Dharamsala, situated in the Kangra district of the Indian province of Himachal; may it be meritorious!

Offrande du maṇḍala en 37 points

1) Avant les enseignements

Offering the Maṇḍala of 37 Elements

1) Before the teachings

༄༅། །མརྒྱལ་རྒྱས་པ་ནི། །

ཨོ་བཌླ་ཐུ་མི་ཨུམ་རྩྱུ། གནི་ཡོངས་སུ་དག་པ་དབང་ཆེན་གསེར་གྱི་ས་གནི། ཨོ་བཌླ་རེ་ཁེ་ཨུམ་རྩྱུ། ཐུ་
ལྷགས་རི་འཁོར་ཡུག་གིས་བསྐོར་བའི་དབུས་སུ་རྩྱུ།

Om vajra bhōumi ah hōung, shi yongsou takpa wangtchen serkyi sa shi, om vajra rekhé ah hōung,
tchi tchhari khoryouk ki korwai usou hōung

Oṃ vajra bhūmi āḥ hūṃ. La base est une
formidable assise d'or parfaitement pure.
Oṃ vajra rekhe āḥ hūṃ. L'enceinte est une
chaîne de montagnes de fer qui encercle la
syllabe *hūṃ*.

Oṃ vajra bhūmi āḥ hūṃ. The foundation
is quite pure and of vast strength; the
ground is of gold. *Oṃ vajra rekhe āḥ hūṃ.*
The boundary is a ring of iron mountains
encircling the syllable *hūṃ*.

རིའི་རྒྱལ་པོའི་རབ། ཤར་ལུས་འཕགས་པོ། ལྷོ་འཛམ་བུ་གླིང་། ལུབ་བ་ལང་སྦྱིང་། བྱང་སྒྲུ་མི་སྒྲན།

Ri'i gyelpo rirap, shar lupakpo, lho dzambouling, noup balangtcheu, djang draminyen.

Voici le mont Mérou, reine des montagnes,
avec à l'est, Pūrvasiveha ; au sud,
Jambudvīpa ; à l'ouest, Aparagodānīya ; au
nord, Uttarakuru ;

Here are Sumeru, king of mountains [in
the centre]; in the East, Pūrvasiveha;
in the South, Jambudvīpa; in the West,
Aparagodānīya; in the North, Uttarakuru;

ལུས་དང་ལུས་འཕགས། རྩ་ཡབ་དང་རྩ་ཡབ་གཞན། གཡོ་ལྔན་དང་ལམ་མཆོག་འགོ། སྒྲ་མི་སྒྲན་དང་སྒྲ་
མི་སྒྲན་གྱི་ཟླ། རིན་པོ་ཆེ་འཛིན་པོ། དཔག་བསམ་གྱི་ཤིང་། འདོད་འཛིན་བ། མ་རྗེས་པའི་ལོ་རྟོག་

Lu tang lupak, ngayap tang ngayapshen, yoden tang lamtchokdro, draminyen tang draminyen kyi da.
Rinpotché rirap, pasam kyi shing, deudjoi ba, mameupai lotok.

[et leurs sous-continents] Deha et
Videha, Cāmara et Aparacāmara, Śaṭha
et Uttaramantriṇa, Kurava et Kaurava.
Voici la montagne de joyaux, l'arbre-des-
souhaits, la vache d'abondance, la récolte
spontanée,

[to the East] Deha and Videha, [to the South]
Cāmara and Aparacāmara, [to the West]
Śaṭha and Uttaramantriṇa, [to the North]
Kurava and Kaurava. Here are the Jewel
Mountain, the Wishing Tree, the Bountiful
Cow, and the Spontaneous Harvest;

འཁོར་ལོ་རིན་པོ་ཆེ། རོར་བྱ་རིན་པོ་ཆེ། བཙུན་མོ་རིན་པོ་ཆེ། སྒོན་པོ་རིན་པོ་ཆེ། སྒྲང་པོ་རིན་པོ་ཆེ།
རྩ་མཆོག་རིན་པོ་ཆེ། དཔག་དཔོན་རིན་པོ་ཆེ། གཏེར་ཆེན་པའི་བུམ་པ།

Khorlo rinpotché, norbou rinpotché, tsunmo rinpotché, leunpo rinpotché, langpo rinpotché, tatchok
rinpotché, mapeun rinpotché, ter tchenpoi pumba,

la précieuse roue, le précieux joyau, la
précieuse reine, le précieux ministre, le
précieux éléphant, le précieux cheval
suprême, le précieux général, le vase du
grand trésor.

The Precious Wheel, the Precious Jewel,
the Precious Queen, the Precious Minister,
the Precious Elephant, the Marvellous and
Precious Horse, the Precious General, and
the Vase of Great Wealth.

སྒྲིག་པ་མ། བྲེང་བ་མ། ལུ་མ། གར་མ། མེ་རྟོག་མ། བདུག་སྒྲིམ་མ། སྒྲང་གསལ་མ། རི་ཆབ་མ།
ཉི་མ། ལྷ་བ། རིན་པོ་ཆེ་འཛིན་གདུགས། རྩྱུགས་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་རྒྱལ་མཆོན།

Guekpama, trengwama, louma, karma, metokma, doupeuma, nangselsma, tritchapma, nyima, dawa,
rinpotché'i douk, tcholé nampar gyelwai gyeltsen,

Voici la déesse du charme, la déesse des
guirlandes, la déesse du chant, la déesse de
la danse, la déesse des fleurs, la déesse de
l'encens, la déesse de la lumière, la déesse
des parfums. Voici le soleil, la lune, la
précieuse ombrelle et la bannière de toutes
les victoires.

Here are the Lady of Charm, the Lady of
the Garland, the Lady of Song, the Lady
of Dance, the Lady of Flowers, the Lady of
Incense, the Lady of Lamps and the Lady of
Perfume. Here are the Sun and Moon. Here
are the Jewelled Canopy and the Banner of
Universal Victory.

དབུས་སུ་ལྷ་དང་མིའི་དཔལ་འབྱོར་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་མ་ཚང་བ་མེད་པ་གཙང་ཞིང་ཡིད་དུ་འོང་བ་འདི་དག་
 རིན་ཅན་ཅ་བ་དང་རྒྱུད་པར་བཅས་པའི་དཔལ་ལྷན་སྒྲམ་དམ་པ་རྣམས་དང་།

Usou lha tang mi'i peldjor punsoum tsokpa matsangwa mepar tsang zhing yitou ongwa ditak trintchen
 tsawa tang gyupar chépe pelden lama tampa nam tang,

Au milieu [sont] les plus parfaites richesses
 des dieux et des hommes, agréables, pures
 et complètes, dont nous faisons l'offrande à
 notre maître principal et à tous les glorieux
 et bons maîtres de la lignée.

In the centre is all the bountiful wealth of
 gods and men. All these pleasing offerings,
 pure, perfect and complete, we offer to you,
 gracious root teacher, together with all the
 glorious and sacred teachers of the lineage.

ཁྱེད་པར་དུ་ཡང་ཡོངས་རྫོགས་བསྟན་པའི་མངའ་བདག་པ་སྐུ་བས་མགོན་པ་རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་ཐམས་ཅད་མཁུན་
 ཅིང་གཟིགས་པ་ཆེན་པོ་མེ་བཙུན་འཇམ་དཔལ་མངའ་དབང་སྒྲོ་བཟང་ཡེ་ཤེས་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོ་དཔལ་བཟང་
 པོའི་ཞལ་སྤྱན་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་གསུང་ཆོས་ཟབ་མོ་ཞུ་བའི་ཡོན་དུ་ཞིང་ཁམས་འབྲུལ་བར་བསྐྱེད། །

Khyépartou yang yongdzok tenpai ngadak kyabgueun gyelwai wangpo tamtché khyen tching zikpa
 tchenpo djetsun djampel ngawang lobsang yeshé tenzin gyatso pel zangpeu zhelnga né thekpa tchen-
 peu sungtcheu zabmo zhouwai yeuntou zhingkhām bulwar kyi'o.

Nous vous faisons plus particulièrement
 l'offrande de ce champ pur, à vous qui,
 détenant la totalité des enseignements,
 êtes notre protecteur et le souverain des
 bouddhas, ô révérend Jampal Ngawang
 Lobsang Yeshé Tenzin Gyatso Pal Zangpo,
 grand être qui tout voyez et connaissez,
 pour accompagner la requête de nous
 dispenser ces profonds enseignements du
 Grand Véhicule.

In particular we offer these pure realms
 to you, complete master of the doctrine,
 refuge and protector, lord of the
 conquerors, omniscient and all-seeing one,
 glorious and noble lord Jampel Ngawang
 Lobsang Yeshe Tenzin Gyatso, that from
 your lips we may receive these profound
 Mahāyāna teachings.

སྤྱགས་རྗེས་འགྲོ་བའི་དོན་དུ་བཞེས་སུ་གསོལ། །བཞེས་ནས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་ཏུ་གསོལ། །

Toukdjé drowai teun tou shé sou seul, shé né tchinkyilap tou seul.

Acceptez-le avec compassion
 pour le bien des êtres,
 Et bénissez-nous !

Accept it with compassion for the sake
 of all beings,
 And, accepting it, grant your blessings,
 we pray.

ས་གཞི་སྒོ་སྒྲིལ་བྱེད་ཀྱིས་བྱུགས་ཤིང་མེ་ཏོག་བགྲམ། །རི་རབ་སྒྲིང་བཞི་ཉི་ལྷན་བརྒྱན་པ་འདི། །མངས་རྒྱས་ཞིང་
དུ་དམིགས་ཏེ་སྤུལ་བ་ཡིས། །འགྲོ་ཀུན་རྣམ་དག་ཞིང་ལ་སྦྱོང་པར་ཤོག།

Sa shi peu kyî djoukshing metok tram, rirap ling shi nyi dé gyenpa di, sangyé shing tou mikté poulwa yi, dro koun namdak shing la tcheupar sho.

Cette base, parfumée, jonchée de fleurs
Et parée du mont Mérou
et des quatre continents,
Je la visualise
comme un champ de bouddha.
Grâce à cette offrande,
puissent tous les êtres
jouir des champs parfaitement purs !

The ground is purified with scented water
and strewn with flowers;
It is adorned by Sumeru, the four
continents and the sun and moon;
Thinking of it as a blessed Buddhafield, we
offer it:
May all beings enjoy the happiness of the
perfectly pure Buddhafields.

ཕུལ་བྱུང་མཁུན་བཟེ་ཆུ་འཛོལ་འབུམ་དགྲིགས་ཏེ། །མཐའ་ཡས་འགྲོ་འདིའི་ཕན་བདེ་ཀུན་དའི་ཚལ། །བསྐྱེད་
དང་ཡུན་དུ་གནས་དང་སྤེལ་བའི་ཕྱིར། །ཟབ་རྒྱས་ཆོས་ཀྱི་ཆར་པ་དབབ་ཏུ་གསོལ། །ཡང་ན། །

Phul djoung khyentsé tchudzin boum trik té, thayé dro di phendé kundai tsel, kyé tang yuntou né tang pelwai tchir, zapgyé tcheukyi tcharpa bap tou seul.

Que votre sagesse et votre compassion
extraordinaires forment cent mille nuages
D'où tombe la pluie des enseignements
profonds et vastes
Pour que le bosquet de jasmin du bien
et du bonheur d'un nombre d'êtres illimité
Fleurisse, perdure et croisse !

May your perfect wisdom and compassion
amass in a hundred thousand clouds,
And, that the night-jasmine garden of
benefit and happiness for infinite beings
Might grow, remain long, and flourish,
Shower down the rain of the profound and
extensive teachings.

ཇེ་བཙུན་གྲྭ་མ་དམ་པ་ཁྱེད་རྣམས་ཀྱིས། །ཆོས་སྒྲིའི་མཁའ་ལ་མཁུན་བཟེའི་སྒྲིན་འབྲིགས་ནས། །ཇི་ལྟར་
འཆོམས་པའི་གདུལ་བྱ་འཛོལ་ལ། །ཟབ་རྒྱས་ཆོས་ཀྱི་ཆར་པ་དབབ་ཏུ་གསོལ།

Djetsun lama tampa khyé nam kyî, tcheuku kha la khyentséi trin thrik né, djitar tsampai dulja dzinma la, zap gyé tcheukyi tcharpa bap tou seul.

Révérands et saints maîtres,
je vous implore :
Que votre sagesse et votre compassion
s'amoncellent en nuages dans le ciel du
corps absolu,

Venerable, sublime teachers, in the sky of
dharmakāya
Gather clouds of your wisdom and
compassion,

D'où vous ferez tomber une pluie
d'enseignements profonds et vastes
Pour ceux que vous pouvez aider
selon leurs dispositions !

And, on the fields of beings to be
trained, in accordance with their
needs,
Shower down the rain of the profound
and extensive teachings.

ཨིའུ་རཏྣ་མཛཱ་ལ་ཀི་ནི་རྒྱ་ཏ་ཡུ་མི།།

Idam ratna mandalakam niryatayami

Offrande du maṇḍala en 37 points

2) Après les enseignements

Offering the Maṇḍala of 37 Elements

2) After the teachings

༄༅། །མརྒྱལ་རྒྱས་པ་ནི། །

ཨོ་བཟླ་རྒྱུ་མི་ཨུམ་རྩྱུ། གནི་ཡོངས་སུ་དག་པ་དབང་ཆེན་གསེར་གྱི་ས་གནི། ཨོ་བཟླ་རེ་ཁེ་ཨུམ་རྩྱུ། བྱི་
ལྷགས་རི་འཁོར་ཡུག་གིས་བསྐོར་བའི་དབུས་སུ་རྩྱུ།

Om vajra bhōumi ah hōung, shi yongsou takpa wangtchen serkyi sa shi, om vajra rekhé ah hōung,
tchi tchari khoryouk ki korwai usou hōung

Oṃ vajra bhūmi āḥ hūṃ. La base est une
formidable assise d'or parfaitement pure.
Oṃ vajra rekhe āḥ hūṃ. L'enceinte est une
chaîne de montagnes de fer qui encercle la
syllabe *hūṃ*.

Oṃ vajra bhūmi āḥ hūṃ. The foundation
is quite pure and of vast strength; the
ground is of gold. *Oṃ vajra rekhe āḥ hūṃ.*
The boundary is a ring of iron mountains
encircling the syllable *hūṃ*.

རིའི་རྒྱལ་པོའི་རབ། ཤར་ལུམ་འཕགས་པོ། ལྷོ་འཛམ་བུ་གླིང་། ལུབ་བ་ལང་རྩྱུད། བྱང་རྒྱ་མི་སྐྱུན།

Ri'i gyelpo rirap, shar lupakpo, lho dzambouling, noup balangtcheu, djang draminyen.

Voici le mont Mérou, reine des montagnes,
avec à l'est, Pūrvasiveha ; au sud,
Jambudvīpa ; à l'ouest, Aparagodānīya ;
au nord, Uttarakuru ;

Here are Sumeru, king of mountains [in
the centre]; in the East, Pūrvasiveha ;
in the South, Jambudvīpa ; in the West,
Aparagodānīya ; in the North, Uttarakuru ;

ལུས་དང་ལུས་འཕགས། རྩ་ཡབ་དང་རྩ་ཡབ་གཞན། གཡོ་ལྔན་དང་ལམ་མཆོག་འགོ། སྒྲ་མི་སྒྲན་དང་སྒྲ་
མི་སྒྲན་གྱི་ཟླ། རིན་པོ་ཆེ་འི་རི་བོ། དཔག་བསམ་གྱི་ཤིང་། འདོད་འཛིན་བ། མ་རྗེས་པའི་ལོ་རྟོག་

Lu tang lupak, ngayap tang ngayapshen, yoden tang lamtchokdro, draminyen tang draminyen kyi da.
Rinpotché rirap, pasam kyi shing, deudjoi ba, mameupai lotok.

[et leurs sous-continents] Deha et
Videha, Cāmara et Aparacāmara, Śaṭha
et Uttaramantriṇa, Kurava et Kaurava.
Voici la montagne de joyaux, l'arbre-des-
souhaits, la vache d'abondance, la récolte
spontanée,

[to the East] Deha and Videha, [to the South]
Cāmara and Aparacāmara, [to the West]
Śaṭha and Uttaramantriṇa, [to the North]
Kurava and Kaurava. Here are the Jewel
Mountain, the Wishing Tree, the Bountiful
Cow, and the Spontaneous Harvest;

འཁོར་ལོ་རིན་པོ་ཆེ། རོར་བྱ་རིན་པོ་ཆེ། བཙུན་མོ་རིན་པོ་ཆེ། སྒོན་པོ་རིན་པོ་ཆེ། སྒྲང་པོ་རིན་པོ་ཆེ།
རྩ་མཆོག་རིན་པོ་ཆེ། དཔག་དཔོན་རིན་པོ་ཆེ། གཏེར་ཆེན་པའི་བུམ་པ།

Khorlo rinpotché, norbou rinpotché, tsunmo rinpotché, leunpo rinpotché, langpo rinpotché, ta-
tchok rinpotché, mapeun rinpotché, ter tchenpoi pumba,

la précieuse roue, le précieux joyau, la
précieuse reine, le précieux ministre, le
précieux éléphant, le précieux cheval
suprême, le précieux général, le vase du
grand trésor.

The Precious Wheel, the Precious Jewel,
the Precious Queen, the Precious Minister,
the Precious Elephant, the Marvellous and
Precious Horse, the Precious General, and
the Vase of Great Wealth.

སྒྲིག་པ་མ། བྲེང་བ་མ། ལུ་མ། གར་མ། མེ་རྟོག་མ། བདུག་སྒྲིམ་མ། སྒྲང་གསལ་མ། རི་ཆབ་མ།
ཉི་མ། ལྷ་བ། རིན་པོ་ཆེ་འི་གདུགས། རྩྱུགས་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་རྒྱལ་མཆོག་།

Guekpama, trengwama, louma, karma, metokma, doupeuma, nangselma, tritchapma, nyima, dawa,
rinpotché'i douk, tcholé nampar gyelwai gyeltsen,

Voici la déesse du charme, la déesse des
guirlandes, la déesse du chant, la déesse de
la danse, la déesse des fleurs, la déesse de
l'encens, la déesse de la lumière, la déesse
des parfums. Voici le soleil, la lune, la
précieuse ombrelle et la bannière de toutes
les victoires.

Here are the Lady of Charm, the Lady of
the Garland, the Lady of Song, the Lady
of Dance, the Lady of Flowers, the Lady of
Incense, the Lady of Lamps and the Lady of
Perfume. Here are the Sun and Moon. Here
are the Jewelled Canopy and the Banner of
Universal Victory.

དབུས་སུ་ལྷ་དང་མིའི་དཔལ་འབྱོར་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་མ་ཚང་བ་མེད་པ་གཙང་ཞིང་ཡིད་དུ་འོང་བ་འདི་དག་
 འིན་ཚན་ཅན་བ་དང་རྒྱུད་པར་བཅས་པའི་དཔལ་ལྷན་སྒྲུ་མ་དམ་པ་རྣམས་དང་།

Usou lha tang mi'i peldjor punsoum tsokpa matsangwa mepar tsang zhing yitou ongwa ditak trintchen
 tsawa tang gyupar ché pé pelden lama tampa nam tang,

Au milieu [sont] les plus parfaites richesses
 des dieux et des hommes, agréables, pures
 et complètes, dont nous faisons l'offrande à
 notre maître principal et à tous les glorieux
 et bons maîtres de la lignée.

In the centre is all the bountiful wealth of
 gods and men. All these pleasing offerings,
 pure, perfect and complete, we offer to you,
 gracious root teacher, together with all the
 glorious and sacred teachers of the lineage.

ཁྱེད་པར་དུ་ཡང་ཡོངས་རྫོགས་བསྟན་པའི་མངའ་བདག་པ་སྐྱབས་མགོན་པ་རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་ཐམས་ཅད་
 མཁུན་ཅིང་གཟིགས་པ་ཆེན་པོ་རྗེ་བརྩན་འཇམ་དཔལ་མངའ་དབང་སློ་བཟང་ཡེ་ཤེས་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོ་
 དཔལ་བཟང་པོའི་ཞལ་སྤྱན་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་གསུང་ཆོས་ཟབ་མོ་ལེགས་པར་ཐོབ་པའི་བཀའ་དྲིན་གཏང་རག་
 གི་ཡོན་དུ་ཞིང་ཁམས་འབྲུལ་བར་བསྐྱོའོ། །

Khyépartou yang yongdzok tenpai ngadak kyabgueun gyelwai wangpo tamtché khyen tching zikpa
 tchenpo djetsun djampel ngawang lobsang yeshé tenzine gyatso pel zangpeu zhelnga né thekpa
 tchenpeu sungtcheu zabmo lekpar tob pé katrin tangrak ki yeuntou zhingkhām bulwar kyi'o.

Nous vous faisons plus particulièrement
 l'offrande de ce champ pur, à vous qui,
 détenant la totalité des enseignements,
 êtes notre protecteur et le souverain des
 bouddhas, ô révérend Jampal Ngawang
 Lobsang Yeshé Tenzin Gyatso Pal Zangpo,
 grand être qui tout voyez et connaissez, pour
 vous rendre grâces et vous remercier de
 nous avoir permis d'aussi bien recevoir ces
 profonds enseignements du Grand Véhicule.

In particular we offer these pure realms
 to you, complete master of the doctrine,
 refuge and protector, lord of the
 conquerors, omniscient and all-seeing one,
 glorious and noble lord Jampel Ngawang
 Lobsang Yeshe Tenzin Gyatso, in gratitude
 for having excellently received from your
 lips these profound Mahāyāna teachings.

ཐུགས་རྗེས་འགྲོ་བའི་དོན་དུ་བཞེས་སུ་གསོལ། །བཞེས་ནས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་དུ་གསོལ།

Toukdjé drowai teun tou shé sou seul, shé né tchinkyilap tou seul.

Acceptez-les avec compassion
 pour le bien des êtres,
 Et bénissez-nous !

Accept it with compassion for the sake of
 all beings,
 And, accepting it, grant your blessings, we
 pray.

ས་གཞི་སྒོ་སྒྱུ་བྱས་པའི་མེ་ཏོག་བཀྲམ། །རི་རབ་སྒྲིང་བཞི་ཉི་ལྔ་ས་བརྒྱན་པ་འདི། །སངས་རྒྱུ་ཞིང་
དུ་དམིགས་ཏེ་ཕུལ་བ་ཡིས། །འགྲོ་ཀུན་རྣམ་དག་ཞིང་ལ་སྦྱོད་པར་ཤོག།

Sa shi peu kyi djoukshing metok tram, rirap ling shi nyi dé gyenpa di, sangyé shing tou mikté poulwa yi, dro koun namdak shing la tcheupar sho.

Cette base, parfumée, jonchée de fleurs
Et parée du mont Mérou
et des quatre continents,
Je la visualise
comme un champ de Bouddha.
Grâce à cette offrande, puissent tous les êtres
jouir des champs parfaitement purs !

The ground is purified with scented water
and strewn with flowers;
It is adorned by Sumeru, the four
continents and the sun and moon;
Thinking of it as a blessed Buddhafield, we
offer it:
May all beings enjoy the happiness of the
perfectly pure Buddhafields.

དེ་ལྟར་ལམ་བཟང་སྟོན་པའི་བཤེས་གཉེན་དང་། །ཚུལ་བཞིན་སྐྱབ་པའི་གྲོགས་རྣམས་ཞབས་བརྟན་ཅིང་། །ཁྱི་
དང་ནང་གི་བར་དུ་གཅོད་པའི་ཚོགས། །ཉེ་བར་ཞི་བར་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབ་ཏུ་གསོལ། །

Détar lamzang teunpai shènyèn tang, tsulshin droub pai trok nam shabtèn tching, tchir tang nangki partou tcheupai tsok, nyéwar shiwar tchinkyi laptou seul.

Que les amis de bien qui nous montrent
la bonne voie
Et les compagnons qui pratiquent
comme il convient aient longue vie !
Bénissez-nous pour que
tout ce qui nous fait obstacle
Au dedans comme au dehors
soit complètement apaisé !

Bless us that the spiritual friends who show
us the sacred path,
And the companions who practice it aright,
live long;
And that all the hindrances that block our
way,
Outside or within, be stilled.

གངས་རི་ར་བས་བསྐྱོར་བའི་ཞིང་ཁམས་འདིར། །ཕན་དང་བདེ་བ་མ་ལུས་འབྱུང་བའི་གནས། །སྤྱན་རས་
གཟིགས་དབང་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོ་ཡི། །ཞབས་པད་སྤིད་མཐའི་བར་དུ་བརྟན་འགྱུར་ཅིག །

Kangri rawé korwai shingkham dir, phèn tang déwa malu djoungwai né, tchènrézi wang tenzin gyatso yi, shap pé sithai partou ten gyur tchik.

Dans cette terre pure entourée
d'une chaîne de montagnes enneigées,
Il est la source de tous bienfaits,
de tous bonheurs ;

In the celestial realm encircled by snow
peaks,
You are the source of every happiness and
benefit;

Que la vie de
« l'Océan Détenteur des Enseignements »,
le puissant Avalokiteśvara,
Dure des temps infinis !

Tenzin Gyatso, Avalokiteśvara in person,
May your lotus feet remain firm for a
hundred æons!

ཨི་དེ་ར་རྒྱ་མཁའ་ལ་ཀའི་རྒྱ་ཏ་ཡུ་མི།།

Idam ratna mandalakam niryatayami

Dédicace

Dedication Prayers

༥ །བྱང་ཆུབ་སེམས་མཆོག་རིན་པོ་ཆེ། །མ་སྐྱེས་པ་རྣམས་སྐྱེ་འགྱུར་ཅིག །སྐྱེས་པ་ཉམས་པ་མེད་པ་ཡང་། །
གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བར་ཤོག །

Tchangtchoup sem tchok rinpotché, makyé pa nam kyé gyour tchik, kyépa nyampa mépa yang, kong né kongtu phelwar shok.

L'esprit d'Éveil est le plus précieux
des joyaux :
Engendrons-le si ce n'est chose
déjà faite ;
Engendré, que jamais il ne décline
Mais ne cesse de s'intensifier.

May Bodhicitta, precious and sublime,
Arise where it has not yet come to be;
And where it has arisen may it never
fail
But grow and flourish ever more and
more.

འཇམ་དཔལ་དཔའ་བོས་ཇི་ལྟར་མ་བྱེན་པ་དང་། །ཀུན་ཏུ་བབས་པོ་དེ་ཡང་དེ་བཞིན་ཏེ། །དེ་དག་ཀུན་གྱིས་
རྗེས་སུ་བདག་སློབ་ཕྱིར། །དགོ་བ་འདི་དག་ཐམས་ཅད་རབ་ཏུ་བསྡོམས། །

Djampel paweu djitar khyenpa tang, kuntouzangpo té yang dézhin té, té dak kun kyi djésou dalop tchir, guéwa didak thamtché raptou ngo.

Pour suivre l'exemple de ceux
qui « comprennent »,
Comme le héros Mañjushrī
Ou son semblable, Samantabhadra,
Je dédie suprêmement tous ces mérites.

Just as fearless Mañjuśrī did to attain
omniscience,
And in the same way that Samantabhadra,
likewise, did too,
Just so, to follow all of them and train
myself,
I perfectly dedicate these meritorious
actions.

དུས་གསུམ་གཤེགས་པའི་རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས། །བསྐྱོབ་གང་ལ་མཆོག་ཏུ་བསྐྱུགས་པ་དེས། །བདག་
གིས་དགེ་བའི་རྩ་བ་འདི་ཀྱན་ཀྱང་། །བཟང་པོ་སྤྱོད་ཕྱིར་རབ་ཏུ་བསྐྱོབར་བསྒྱེ། །

Tu soum shekpai gyelwa thamtché kyî, ngowa kangla tchoktou ngakpa dé, daki guéwai tsawa di kun
kyang, zangpo tcheu tchir raptou ngowar kyî.

Puisque les bouddhas du passé,

du présent et du futur

Chantent la dédicace

comme un acte sublime,

À la conduite excellente [des bodhisattvas]

Je dédie suprêmement

toutes ces racines de bien.

The Conquerors of past, present and future

All praise dedication as a sublime action;

All these sources of good I therefore

dedicate completely

To the excellent conduct [of the

Bodhisattvas].

ཕ་མ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བདེ་དང་ལྷན་གྱུར་ཅིག །དེ་འགྲོ་ཐམས་ཅད་རྟག་ཏུ་སྤྱོད་པ་དང་། །བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་གང་དག་སྤུ་བཞུགས་པ། །དེ་དག་ཀྱན་གྱི་སྤྱོད་ལམ་འགྲུབ་གྱུར་ཅིག། །

Phama semtchen thamtché dé tang den gyour tchik, ngendro thamtché taktou tongpa tang,
tchangtchoup sempa kang dak sou Zhoukpa, té dak kun kyî meunlam droup gyour tchik.

Puissent tous les êtres, nos parents,
connaître le bonheur !

Que tous les mondes inférieurs
soient vides à jamais !

Puissent les prières d'aspiration
de tous les bodhisattvas

Établis dans les terres s'accomplir !

May all beings, my parents, have
happiness;

May all the lower realms be emptied
forever.

May the aspirations made by all the
Bodhisattvas,

Wherever they may dwell, be realized.

Nuées de bénédiction

Prière qui relate la série
extraordinaire des vies du grand
Souverain Protecteur, l'omniscient
seigneur des Victorieux, notre
guide dans le samsâra et le nirvâna

Clouds of Ambrosial Blessings

A prayer relating the sublime series
of lives of the great Sovereign
Protector, all-knowing, all-seeing
Lord of the Victorious Ones, our
guide in existence and peace

ཨོཾ། རྒྱལ་ཞིའི་རྣམ་འབྱེན་ཡེ་ཤོང་ས་ཡ་སྐྱབས་མགོན་ཡུལ་བའི་དབང་པོ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ཅིང་གཟིགས་
པ་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་འབྲུངས་རབས་གསོལ་འདེབས་བྱིན་རྒྱབས་བདུད་ཅིའི་སྤྱིན་པུང་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །

ཨོ་སྤྲི། ཐུབ་དབང་རྣམས་ཀྱིས་པད་དཀར་ལྷ་ར་བསྐྱབས་ཤིང་། རྩོད་དུས་ཞིང་འདི་སྤྱིང་སྤྱོད་ཆེན་པོས་བབྱུང་། །
སྤངས་ཏྲོགས་མཐར་བྱིན་སྐྱབ་བཞིའི་བདག་ཉིད་ཆེ། རྩོན་མཆོག་དོན་ཀུན་གྲུབ་པས་དག་ལེགས་སྤྱོལ། །

Om svasti. Thoupwang namkyi pékar tarngak shing, tseu tu zhing di nyingtop tchenpeu zoung,
pangtok thartchin kou zhi'i danyi tché, teun tchok teun kun droupé guélék tseul.

Om Svasti. Glorifié par les bouddhas
comme le lotus blanc,
Vous déployez un grand courage
en ce monde et ces temps décadents.
Personnification des quatre corps,
accompli dans l'élimination
et la réalisation,
Sublime instructeur exauçant tous les
vœux, accordez-nous vertu et prospérité!

Om Svasti. Praised like an immaculate lotus
by the Buddhas,
Displaying great courage in this realm and
age of strife,
Embodiment of the four kayas who has
perfected elimination and realization,
Sublime teacher who fulfils all goals,
bestow virtue and good fortune!

བདེ་གཤེགས་ཀུན་འཕགས་པོ་པོར་སངས་རྒྱུ་ཀྱང་། ཆོ་འོད་དཔག་མེད་སྤྲུལ་གྱི་ཐུ་བོའི་ཚུལ། །གངས་
ཅན་རྩ་གཅིག་པ་རྒྱལ་ཀུན་སྦྱིང་རྗེའི་བདག་ །སྤྲུལ་སྤྲུན་རས་གཟིགས་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །

Déshek kun phak ngowor sangyé kyang, tsé eu pamé sé kyi thouweu tsul, kangtchen lha tchik gyel
kun nyingdjéi dak, lama tchenrézik la seulwadep.

Bien que déjà bouddha en tant que
l'ainsi-allé Universellement Sublime,
Vous apparaissez comme le fils
aîné de Radieuse Vie Infinie.
Unique guide du Pays des Neiges,
personnification de la compassion
des bouddhas,
Ô Maître Avalokiteśvara, je vous invoque.

Though fully enlightened as the sublime
essence of all the Sugatas,
You appear as the foremost son of Infinite
Life and Light.
Sole Guide in the Land of Snows,
embodiment of all the Buddhas'
compassion,
To you, the teacher Avalokiteśvara, we
pray.

མགོན་ཕྱེད་གང་འདུལ་སྤུལ་པའི་སྒྲོམ་གར་ཏེ། །འཕགས་ཡུལ་སོ་དྲུག་གངས་རིའི་ཆོས་རྒྱལ་བཅུ། །པཎ་
སྤྲུལ་བཅུ་བདུན་པ་རྒྱལ་མཆོག་རིམ་བྱོན་སོགས། །སྤྲུལ་ཕྱེད་གསེར་རིའི་འཕྲེང་བ་ཆར་དུ་དངར། །

Gueun khyé kang dul trulpai deukar té, phak yul sodrouk kangri'i tcheugyel tchou, pendroup
tchoudun gyel tchok rim tcheun sok, kouthreng ser ri'i threngwa tsartou ngar.

Dans le déploiement de vos manifestations
en tant que protecteur des êtres,
Vous êtes apparu en une succession
de suprêmes conquérants :
Trente-six émanations en Inde,
dix rois religieux au Tibet
et dix-sept panditas accomplis,
Formant une lignée d'incarnations
aussi majestueuse
qu'une chaîne de montagnes d'or.

In the dramatic display of your
manifestations as a protector benefiting
beings,
You have come successively as supreme
Conquerors—thirty-six emanations in
the sublime land of India,
Ten Dharma kings in Tibet, and seventeen
accomplished paṇḍitas—
A line of incarnations as majestic and
beautiful as a range of golden mountains.

རྒྱལ་པོ་འཛིག་རྟེན་དབང་དང་ཁྱེའུ་ནང་། །ཁྱེའུ་གསལ་དང་རྒྱལ་བུ་ཆགས་མེད་ཅན། །ཀུན་ཏུ་དགའ་དང་མི་
བདག་ལྷ་སྤྲེས་དང་། །ཆོས་རྒྱལ་དཀོན་མཆོག་འབངས་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །

Gyelpo diikten wang tang khyé'ou nang, khyé'ou sel tang gyelbou tchakmétschen, kuntou ga tang
midak lhakyé tang, tcheugyel keuntchok bang la seulwadep.

Roi Souverain de l'Univers, Enfant Radieux,

To the king Lord of the Universe, and
Radiant Child,

Enfant de Lumière, prince Sans Désir,
Joie Infinie, roi Divine Naissance,
Serviteur des Trois Joyaux, roi religieux,
je vous invoque.

Child of Light, and the prince Free of
Desire,
Ever Joyful, and the king Divine Birth,
And to the Dharma king Servant of the
Three Jewels, we pray.

རྒྱལ་སྐུ་དང་པ་བརྟན་དང་དཔལ་བཟང་མཚན། །དང་པ་རབ་བརྟན་རྒྱལ་པོ་སྒྲོ་གྲོས་འཕེལ། །ཚངས་སྤྱོད་
དགའ་འཛིན་དགོ་བསྟེན་བཅུན་པ་དང་། །འདུལ་འཛིན་རིན་ཆེན་དཔལ་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །

Gyelsé tépa ten tang pelzang tsen, tépa rapten gyelpo lodreu phel, tsangtcheu ga dzin guénen
tsunpa tang, dul dzin rintchen pel la seulwadep.

Bodhisattva Confidence Inflexible,
Glorieuse Excellence,
Foi Inébranlable, roi Sagesse Épanouie,
Joyeux Détenteur de Conduite Pure,
upāsaka Vénéré,
Glorieux Joyau qui préservez le Vinaya,
je vous invoque.

To the Bodhisattva Firm Faith, Glorious-
and-Excellent,
Unshakeable Faith, King Burgeoning
Intellect,
Joyful Holder of the Vow of Chastity, the
upāsaka Well Respected,
And to Glorious Gem who upheld the
Vinaya we pray.

ཁྱེ་ལྷ་བ་རིན་ཆེན་སྤྱོད་པོ་དང་། །པད་མ་དང་ནི་འོད་ཟེར་བྱམས་པའི་མཚན། །སེངྒེ་སྤྱོད་རྒྱལ་སྐུ་བདེ་
མཚན་དཔལ། །ལྷ་ཡི་རྒྱལ་པོའི་ཞབས་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །

Khyé'ou dawa rintchen nyingpo tang, péma tang ni euzer djampai tsen, sengué dra tang gyelsé
démitchok pel, lha yi gyelpou zhapla seulwadep.

Enfant Lune, Précieuse Essence,
Lotus, Lumière d'Amour,
Lion Rugissant,
bodhisattva Glorieuse Félicité,
Divin Roi, je vous invoque.

To Moon Child, and Jewel Essence,
Lotus, and Rays of Love,
Lion's Roar, and the Bodhisattva Glory of
Sublime Bliss,
And to Divine King, we pray.

དགོ་འདུན་འཕེལ་དང་ཕོ་རོང་རྒྱ་ཚའི་ཞབས། །གོ་སར་མཚན་དང་རི་བོང་སྤུལ་པ་ཅན། །ལོ་བརྒྱད་བྱིས་པ་
རྒྱལ་པོ་ལྷ་བོ་པ། །བྲམ་ཟེ་རིན་ཆེན་མཚན་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །

Guéndun phel tang phoreng radzai zhap, guésar tsen tang ribong trulpa tchen, lo gyé tchipa gyelpo
dziwopa, tramzé rintchen tchok la seulwadep.

Promoteur de la Communauté,
Roi de Poreng,

To He who Expands the Community, and
King of Poreng,

Pistil d'Or, Émanation du Lièvre,
Enfant de Huit Ans, Roi Berger,
Brahmane Joyau Suprême,
je vous invoque.

Golden Anther, and Hare Emanation,
Child of Eight, Shepherd-like King,
And to the brāhmin Loveliest Gem we pray.

བསམ་གཏན་བཟང་པོ་དུར་ཁྱིམ་འབྱོར་པ། སླིང་ཕན་རྒྱལ་པོ་སྤྱོད་ཀུན་ཏུ་རྒྱ། རྒྱལ་པོ་སྐྱབས་སྦྱོར་
ས་སྦྱོང་གཙུག་ལག་འཛིན། ཆོས་རྒྱལ་དགོ་བ་དཔལ་ལ་གསོལ་བ་འདེབས།

Samten zangpo dourthreu neldjorpa, lingthren gyelpo solong kuntou gyau, gyelpo kyap djin sakyong
tsouklak dzin, tcheugyel guéwa pel la seulwadep.

Concentration Parfaite,
Sage des Cimetières,
Roi du Sous-Continent, Solong l'Errant,
Roi Source de Refuge,
empereur Détenteur du Savoir,
Vertu Glorieuse, roi religieux,
je vous invoque.

To Excellent Concentration, Sage of the
Charnel Ground,
King of the Island, and Solong the
Wanderer,
King Giver of Refuge, the emperor
Upholder of Learning,
And to the Dharma king Glorious Virtue we
pray.

ལྷ གངས་ཅན་ཐོག་མའི་རྩེ་བོ་རྒྱལ་རིགས་ཏེ། ལྷ་ལ་ཆེན་པོའི་བརྒྱུད་ལས་གཉའ་བྲི་བཅན། ཡེ་ཤོ་
ལེགས་དང་ལྷེ་འཕྲུལ་གནམ་གཞུང་བཅན། ཡོངས་བཀུར་སྐྱེམས་མེད་ལྷེ་རྩེ་བོ་གསོལ་བ་འདེབས། །

Kangtchen thokmai djéwo gyelik té, sala tchenpeu gyu lé nyathri tsen, ésho lek tang déthrul
namzhung tsen, yongkour nyem mé dédjer seulwadep.

Premiers rois du Pays des Neiges :
Nyatri Tsénpo de la grande lignée des Sâla,
Ésho Lek, Détrul Namshoung Tsèn,
Souverain Yongkour Nyémé Dé,
je vous invoque.

To the line of kings who first ruled the
Land of Snows—
Nyatri Tsenpo from the great Sala lineage,
Esho Lek and Detrul Namzhung Tsen,
And the sovereign Yongkur Nyeme De—we
pray.

ས་སྦྱོང་སྐྱེད་པུང་བཅན་དང་གངས་ལྷོངས་སུ། ཏམ་ཆོས་དབུ་བརྟེན་ཐོ་རི་གཉན་བཅན་དང་། རྩོག་ཀླུ་
གཉིས་སྦྱོར་དངས་ཡིག་བྲིམས་སོགས། སྤྱོད་གཏོད་སྤོང་བཅན་སྐྱམ་པོར་གསོལ་བ་འདེབས། །

Satcheu drapoung tsen tang kangdjong sou, tam tcheu u nyé thori nyentsen tang, djoshak nam nyi
tchendrang yik thrim sok, seul teu songtsen gampor seulwadep.

Roi Drapoung Tsèn, roi Thori Nyèntsèn

To the king Drapung Tsen, and Thori
Nyentsen

Dont le règne vit l'apparition
du Dharma sacré au Tibet,
Songtsèn Gampo, qui fit venir au Tibet
les deux statues de Shâkyamuni
Et instaura la grammaire et les lois,
je vous invoque.

In whose rein the sacred Dharma first
appeared in Tibet,
And to Songtsen Gampo, who had the two
statues of Sâkyamuni brought to Tibet
And established the grammar and the law,
we pray.

ང་དང་དཀར་ཡོལ་དཔྱད་སྒྲིལ་འདུས་སྒྲིང་། ། ལྷགས་གསུམ་གཙུག་ལག་ཁང་བཞེངས་མཁན་སྟོབ་དང་། །
བཀའ་བསྟན་གདན་དྲངས་རབ་བྱུང་ལྗེ་སོགས་བཙུགས། ། ཁྱི་སྒྲིང་ལྗེ་བཙན་རྩེ་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །

Dja tang karyeul tché seul du song djé, louk soum tsouklakhang zheng khen lop tang, ka ten dendrang
rapdjoung dé sok tsouk, thrisong déutsen djé la seulwadep.

Dusong Jé, qui introduisit au Tibet le thé,
la porcelaine et d'autres coutumes,
Roi Trisong Détsèn, qui érigea un centre
d'études avec trois styles d'architecture,
Invita l'Abbé et le Maître,
apporta les soutras et les commentaires,
Et fonda l'ordre monastique,
je vous invoque.

To Dusong Je who introduced tea, porcelain
and other customs to Tibet,
And to the Lord Trisong Detsen, who built
a centre of learning in three architectural
styles,
Invited the Abbot and the Master, had
brought the scriptures and commentaries,
And established the monastic order, we
pray.

གསར་བཅད་སྐད་ཀྱིས་ཆོས་ཀུན་དག་ཐེར་དང་། ། དག་འདུན་སྤྱི་ཁྱེར་བཅོམ་མཛད་ཁྱི་རལ་པ། ། འཁོར་ལོ་
སྒྲིལ་པར་གྲུབ་བརྟེན་བཙུག་སུམ་ཡུལ། ། འདེན་མཛད་ནག་པོ་སྟོད་པར་གསོལ་བ་འདེབས། །

Sartché ké kyi tcheu kun tak ther tang, guéndun si zhour tseun dzé thirelpa, khorlo dompar droup
nyé tchousoum yul, drendzé nakpo tcheupar seulwadep.

Tri Relpatchèn, qui révisa les traductions,
classifia les enseignements,
Et œuvra en faveur de la communauté,
Krishnâchârya, qui atteignit
l'accomplissement de Chakrasamvara
Et introduisit le Dharma dans treize pays,
je vous invoque.

To Tri Relpachen who revised the
translations, put all the teachings in
order,
And worked hard to support the Saṅgha,
And to Kṛṣṇācārya, who attained the
accomplishment of Cakrasamvara
And brought the Dharma to thirteen lands,
we pray.

དྲི་པོ་ཀུ་རའི་སྤྱགས་སྤྱས་བཀའ་གདམས་པའི། །མེས་པོ་འབྲོམ་སྟོན་རྒྱལ་བའི་འབྲུང་གནས་ཆེ། །གཏིར་
ཆེན་མངའ་བདག་ཉང་དང་སྒྲ་གསང་གི། །བཀའ་བབས་ཆོས་དབང་གུ་རུར་གསེལ་བ་འདེབས། །

Dipamkarai thouk sé kadampai, mépo dromteun gyelwai djoungné tché, tertchen ngadak nyang tang
la sang ki, kabap tcheuwang gourour seulwadep.

Dromteun Gyalwai Joungné,
héritier de Dīpamkara
Et père de la tradition Kadampa,
Ngadak Nyang, grand découvreur de trésors,
Gourou Tcheuwang qui reçut la *Collection*
des Secrets du Maître, je vous invoque.

To the great Dromton Gyalwa'i Jungne,
heart son of Dīpamkara
And father of the Kadampa tradition,
To the great treasure-finder Ngadak Nyang,
And to Guru Chöwang who received the
Epitome of the Lama's Secrets we pray.

མངའ་རིས་པའ་ཆེན་པདམ་དབང་གི་རྒྱལ། །རྩ་འཕུལ་མངའ་བཞེས་བྱང་བདག་དབང་པོའི་སྤེ། །ཏྲོར་
བདུལ་བོད་འབངས་བདེར་བཀོད་ཆོས་རྒྱལ་འཕགས། །ནི་ཤུལ་མཁས་དབང་པད་རྩོར་གསེལ་བ་འདེབས། །

Ngari pentchen péma wangki gyel, dzouthrul nganyé tchang dak wangpeu dé, hor tul peu bang
derkeu tcheugyel phak, naipel khéwang pédor seulwadep.

Péma Wangyal, grand pandita du Ngari,
Wangpo Dé, maître du Trésor du Nord
aux pouvoirs miraculeux,
Tcheugyal Phakpa, qui pacifia la Mongolie
et apporta la paix au Tibet,
Péma Dorjé, l'érudit du Népal,
je vous invoque.

To the great paṇḍita of Ngari, Pema Wangyal,
Wangpo De, master of the Northern
Treasure who acquired miraculous
powers,
Chögyal Phakpa who subjugated Mongolia
and brought peace to Tibet,
And to the most learned Pema Dorje from
Nepal we pray.

རྣམ་སྤྱས་བཀའ་བབས་ཁ་ཆེ་དགོན་པ་བ། །བིར་མས་བྱིན་བརྒྱབས་ས་ཆེན་ཀུན་དགའ་སྦྱིང་། །བྲུབ་རྟགས་
མངོན་གྱུར་འབྲོ་མགོན་གཡུ་བྲག་པ། །གཡའ་བཟང་ཆོས་སྟོན་ཅན་ལ་གསེལ་བ་འདེབས། །

Namsé kabap khatché gueunpa wa, birwé tchinlap satchen kunga nying, drouptak ngueun gyour dro
gueun youdrakpa, yazang tcheumeun tchenla seulwadep.

Khatché Gönpowa, accompli
dans la pratique de Vaiśhravana,
Satchèn Kunga Nyingpo, béni par Virûpa,
Drogeun Youdrakpa, qui obtint
les signes authentiques de la réalisation,
Yazang Tcheumeunchèn, je vous invoque.

To Khache Gonpowa, accomplished in the
practice of Vaiśhravana,
Sachen Kunga Nyingpo who was blessed by
Virûpa,
Drogön Yudrakpa who obtained the real
signs of accomplishment,
And to Yazang Chömonchen we pray.

ལུས་སེམས་ནད་སེལ་སུམ་སྟོན་ཡེ་ཤེས་གཟུངས། །དལ་འགྲོའི་འཛིགས་སྟོབས་ལྷ་རྩེ་དགོ་བ་འབུམ། །འཁོར་
རིགས་བཅུན་པ་བདག་ཆེན་སྟོ་གོས་རྒྱལ། །རིན་ཆེན་མཁུན་མཆོག་གྲུབ་ལ་གསེལ་བ་འདེབས། །

Lu sem né sel soumteun yéshé zoung, tel dreu djik kyop lhadjé guéwa boum, kheunrik tsunpa
daktchen lodreu gyel, rintchen khyentchok droupla seulwadep.

Soumteun Yéshé Zoung, guérisseur
des maladies physiques et mentales,
Lhadjé Guéwaboum, qui protège les êtres
de la peur,
Dakchèn Lodreu Gyal,
moine de la famille Kheun,
Rintchèn Khyèntchok Droup, je vous invoque.

To Sumtön Yeshe Zung who cured physical
and mental ailments,
Lhaje Gewabum who protected beings from
fear,
Dakchen Lodrö Gyal, the monk from the
Khon family,
And to Rinchen Khyenchog Drup we pray.

ཡ་རྒྱལ་བ་གཉིས་པའི་གསུང་སྒྲས་བསམ་ཡས་པ། །འབྲས་སྤངས་ཕྱག་བཏབ་འཇམ་དབྱངས་ཆོས་རྩེ་སོགས། །
རབ་འབུམས་སྟུ་འབྲུལ་བཞུགས་པ་མཐའ་ཡས་པའི། །སྟུལ་པའི་རོལ་གར་སྟོན་ལ་གསེལ་བ་འདེབས། །

Gyelwa nyipai soung sé samyépa, drépoung tchak tap djamyang tcheudjé sok, rabdjam gyouthrul
keupa thayé pai, trulpai reul kar teun la seulwadep.

Samyépa, fils de la parole
du Second Bouddha,
Jamyang Tcheujé, fondateur de Drépoung,
Et tous ceux dont la myriade d'émanations
se manifeste
En un déploiement magique,
je vous invoque.

To Samyepa, son of the Second Buddha's
speech,
To Jamyang Chöje who founded Drepung,
And to all the others who display the
magical show of countless emanations
In the infinite phantasmagoric array we
pray.

ལྷ །ཁུར་མི་ངར་པའི་ཆོ་རིགས་སྤང་དུ་བལྟམས། །འཇམ་མགོན་ཙཱ་བ་པ་ཡི་ཐུགས་སྒྲས་ཕྱལ། །པར་ཆེན་
གྲགས་པས་ཐམས་ཅད་མཁུན་པར་གསེལ། །ཡ་རྒྱལ་དབང་དགོ་འདུན་གྲུབ་པར་གསེལ་བ་འདེབས། །

Kour mi ngarpai tso rik sétou tam, djamgueun tsongkhapa yi thouksé phul, pentchen trakpé thamtché
khyenpar seul, gyelwang guëndun droub par seulwadep.

Il vit le jour dans la région de Sé,
dans la famille de Gourmi Ngarpa.
Devenu le fils spirituel
de Jamgön Tsongkhapa,
Il reçut des panditas les plus célèbres
le titre d'Omniscient.
Victorieux Guëndun Droup, je vous invoque.

Born in the Se region in the family of
Gurmi Ngarpa,
The sublime heart son of Jamgon
Tsongkhapa,
Given the title "Omniscient" by the most
famous and learned paṇḍitas—
To the Victorious Gendun Drub we pray.

རྩ་ནག་རུས་ཆེན་སྟེན་དར་རིགས་སུ། །བལྟམས་ནས་གསུམ་ལོར་སྒྲ་དབྱངས་ཐོལ་བྱང་གསུངས། །
གནས་སྒོ་འབྱེད་ཅིང་མཁས་པའི་དབང་པོ་ཅན། །མཚུངས་མེད་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོར་གསེལ་བ་འདེབས། །

Tanak rutchen sekteun dar rik sou, tam né soum lor drayang theuldjoung soung, né go djé tching khépai wangpo tchen, tsoungmé guéndun gyatsor seulwadep.

Né à Tanak, dans la grande famille
de Sekteun Dar,
Il chantait spontanément
dès l'âge de trois ans.
Il ouvrit nombre de terres sacrées
et acquit un grand savoir.
Incomparable Guéndun Gyatso,
je vous invoque.

Born at Tanak in the great family of Sektön
Tar,
From three years of age he chanted
spontaneously;
He opened up sacred lands and acquired
great learning.
To the incomparable Gendun Gyatso we
pray.

ལོ་ཙྰ་མ་རིན་གདུང་ལས་སྟོད་ལུང་མདར། །ཞོ་རྒྱན་བཀའ་བཞིན་བསམ་བཞིན་སྲིད་པ་བཟུང་། །མཐའ་འཁོབ་
འདུལ་མཛད་གཙུག་ལག་གཞུང་བརྒྱ་གཞིགས། །མཁས་གྲུབ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོར་གསེལ་བ་འདེབས། །

Lotsa ma rin dounglé teuloung dar, orgyen ka zhin samzhin sipa zoung, thakhop dul dzé tsouklak zhoung gya zik, khédroun seunam gyatsor seulwadep.

Comme prédit par Orgyen, il décida de
renaître dans la région basse de Teuloung.
Descendant du traducteur
Ma Rintchén Tchok,
Il pacifia les pays frontaliers
et étudia une centaine de traités.
Savant et accompli Seunam Gyatso,
je vous invoque.

Descended from the translator Ma Rinchen
Chog,
In lower Tölung he took birth intentionally,
as predicted by Orgyen;
Subjugating the border lands, he studied a
hundred treatises.
To the learned and accomplished Sonam
Gyatso we pray.

ཇིང་གིར་རྩེ་རིགས་རྟོར་སོག་ཡུལ་དུ་འབྱུངས། །རྒྱ་ནག་མོང་གོལ་ཁ་བ་རི་པ་སོགས། །གདུལ་དཀའ་འདུལ་
མཛད་ལྷག་ན་པད་མོ་རུ། །ཞལ་བཞེས་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོར་གསེལ་བ་འདེབས། །

Djingkir djé rik horsok yul tou throng, gyanak mong keul khawaripa sok, dul ka dul dzé tchana pémo rou, zhelzhé yeunten gyatsor seulwadep.

Né en Mongolie dans la famille
de Gengis Khan,
Il proclama qu'il était Tchénrézi
venu pour aider les peuples

Born in Mongolia in the family of Genghis
Khan,
He declared himself Avalokiteśvara, come
to benefit

Chinois, mongol et tibétain,
ainsi que tout autre en difficulté.
Yeunten Gyatso, je vous invoque.

Chinese, Mongols, Tibetans, and others
difficult to tame.
To Yonten Gyatso we pray.

བཟོར་རིགས་ལས་འཕྲོངས་རྒྱལ་མཚན་དཔེ་བཞད། ཁྱ་གསུམ་ཞལ་གཟིགས་དག་སྒྲུང་ཉེར་ལྔ་འབྲེལ་གསུམ་
བྱུང་དཔལ་གྱིས་བོད་ཁམས་གཏན་བདེར་བཀོད། ། དག་དབང་སློ་བཟང་རྒྱ་མཚོར་གསོལ་བ་འདེབས། །

Zahor rik lé tchong gyé tsenpé zhé, tsasoum zhel zik danang nyer ngai dak, loukzoung pelkyi peu
kham ten der keu, ngawang lozang gyatsor seulwadep.

C'est à Tchonggyè, dans la famille Zahor,
qu'il manifesta tous les signes majeurs
et mineurs.
Lors de vingt-cinq visions pures,
il vit les Trois Racines,
Et apporta une paix durable au Tibet,
alliant lois spirituelles et temporelles.
Ngawang Lobsang Gyatso,
je vous invoque.

Taking birth at Chong-gye in the Zahor
family,
In twenty-five pure visions he beheld the
three roots,
And brought lasting peace to Tibet,
combining spiritual and temporal
rule.
To Ngawang Lobsang Gyatso we pray.

སྤྱུ་གདུང་མཚོ་སྤེལ་འོག་ཡུལ་དུ་བལྟམས། འིག་འཛིན་གྲུབ་པའི་གོ་འཕང་མཐོན་པོར་གཤེགས། འིག་
པ་བརྟལ་ཞུགས་སྤྱོད་པས་གདུལ་བྱ་སྤྱོད་། འིན་ཆེན་ཚངས་དབྱངས་རྒྱ་མཚོར་གསོལ་བ་འདེབས། །

Nyeu doung tsonai la ok yul tou tam, rik dzin droub pai gomphang theunpor shek, rikpa tulzhok
tcheupé duldja kyong, rintchen tsangyang gyatsor seulwadep.

Dans le clan des Nyeu, il prit naissance,
dans la basse vallée de Tsona.
Arrivé au plus haut niveau de vidyādhara,
Il pris soin des êtres, maintenant le pouvoir
de la conscience éveillée.
Rintchén Tsangyang Gyatso,
je vous invoque.

Born in the Nyö clan in the lower valley of
Tsona,
He attained the lofty level of an
accomplished Vidyādhara,
And cared for beings, maintaining the
power of awareness.
To Rinchen Tsangyang Gyatso we pray.

འབྲོམ་རིགས་ལི་ཐང་ལྷ་ཞོལ་གཟུགས་སྐུ་བརྟམ། རྒྱལ་བ་རྒྱུ་མཆོའི་སྐུ་རུ་མས་མཇལ། །དགེ་ལྷན་བསྟན་
སྐྱོང་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་བདག རྒྱལ་མཆོག་སྐལ་བཟང་རྒྱུ་མཆོར་གསོལ་བ་འདེབས། །

Drom rik lithang lhazheul zouk kou té, gyelwa gyatseu kourou doumé djel, guénden tenkyong tu kyi khorleu dak, gyeltchok kelzang gyatsor seulwadep.

Dans la famille de Drom à Lhashol
au Lithang, il déploya
son corps d'apparition.
Beaucoup de personnes le virent
sous l'aspect de nombreux bouddhas.
Gardien des enseignements guélugpa,
détenteur du Kâlachakra,
Sublime bouddha Kelsang Gyatso,
je vous invoque.

Manifesting physically in the Drom clan at
Lhashol in Lithang,
Many people saw him in the forms of
innumerable different Buddhas.
Preserver of the Gelug teachings, holder of
the Kâlacakra—
To the sublime Buddha, Kelsang Gyatso we
pray.

གེསར་ལྷ་ལྷའི་གདུང་ལས་གཙང་ཡུལ་དུ། །བལྟམས་ཤིང་མཁྱེན་རྒྱབས་བརྟན་པའི་འཁོར་ལོའི་རྒྱས། །
འཆད་རྩོད་རྩོམ་ལ་ཆགས་ཐོགས་མི་མངའ་བ། །སློབ་བཟང་འཇམ་དཔལ་རྒྱུ་མཆོར་གསོལ་བ་འདེབས། །

Késar lha déi dounglé tsangyul tou, tam shing khyenlap tenpai khorleu dé, tché tseu tsom la tchak thok minga wa, lozang djampel gyatsor seulwadep.

Descendant de la lignée royale de Guésar,
né dans la province de Tsang,
Il fut l'égal de Mañjushrî,
empreint de connaissance
Et sans frein dans l'enseignement, le débat
et l'écriture.
Lobsang Jampal Gyatso, je vous invoque.

Descended from the royal line of Gesar,
born in the province of Tsang,
Blessed with knowledge, he was the equal
of Mañjuśrî:
For him there was no hindrance to
teaching, debate and composition.
To Lobsang Jampel Gyatso we pray.

རྩོ་བོ་མཁྱོགས་ཆེན་བྱིན་བརྒྱབས་ལྷ་རིགས་ལས། །ལྷན་ཡུལ་སྐུ་འབྱུངས་མངོན་གནས་རྗེས་སུ་བླ། །ལྷག་
པའི་ལྷ་ཡི་ཞལ་གཟིགས་བསྟན་པ་འཛིན། །དག་དབང་ལུང་རྟོགས་རྒྱུ་མཆོར་གསོལ་བ་འདེབས། །

Djowo gyoktchen tchinlap lha rik lé, denyul kouthroung ngueuné djésou dren, lhakpai lha yi zhel zik tenpa dzin, ngawang loungtok gyatsor seulwadep.

Né dans la région de Dên, dans une famille
royale bénie par le seigneur Gyokchén,
Il se rappelait le passé comme si c'était
le présent.

Born in the Den region, in a royal family
blessed by the Lord Gyokchen,
He could remember the past as if it were
the present.

Détenteur de la doctrine qui eut des visions
de la suprême déité,
Ngawang Loungtok Gyatso, je vous invoque.

Holder of the doctrine who had visions of
the supreme deity—
To Ngawang Lungtok Gyatso we pray.

བཟང་པོའི་རིགས་ལས་སྤྱི་སྒྲུང་ཤོག་བྱ་འགྲོ། །མདོངས་སུ་སྐྱབས་ལྟམས་མངའ་འབངས་བྲལ་བྱིམས་སྟོམས། །
མཁས་བརྩན་བཟང་པོའི་བསྟན་འཛིན་གཙུག་གི་རྒྱ། །མཚུངས་མད་ཚུལ་བྱིམས་རྒྱ་མཚོར་གསོལ་བ་འདེབས། །

Zangpeu rik lé pomgang shok drouk dro, dongsou kou tam nga bang threl thrim nyom, khétsun
zangpeu tenzin tsouk ki gyen, tsoungmé tsulthrim gyatsor seulwadep.

Issu d'une noble famille résidant
en face de Bomgang Shodroukdro,
Il mit en place un système
de taxation juste.
Érudit, discipliné et de bonne nature,
il était l'ultime joyau
des détenteurs du Dharma.
Incomparable Tsultrim Gyatso,
je vous invoque.

From a noble family, born in front of
Bomgang Shodrukdro,
He introduced fair taxation for all;
Learned, disciplined, good-natured,
the crown ornament of the doctrine
holders—
To the incomparable Tsultrim Gyatso we
pray.

བྱང་སེམས་རིགས་ལས་མགར་ཐར་ས་ཕྱོགས་འབྲུངས། །འདོད་ཁམས་བདག་མོ་གླ་མཚོར་མདོན་སུམ་གཟིགས། །
ལུང་དང་བསྐྱབས་གསུམ་རྟོགས་པའི་དཔལ་ཡོན་ལུ། །ངག་དབང་མཁས་བྱ་བ་རྒྱ་མཚོར་གསོལ་བ་འདེབས། །

Tchangsem rik lé kar thar satchok throng, deu kham dakmo latsor ngueunsoum zik, loung tang lap
soum tokpai pelyeun phul, ngawang khédroup gyatsor seulwadep.

D'une famille de bodhisattvas
de la région de Garthar,
Au lac sacré, il vit Shrīdevī en personne,
Par l'étude et la réalisation
des trois entraînements,
il acquit les plus hautes qualités.
Ngawang Khédroup Gyatso,
je vous invoque.

Born in a Bodhisattva family in the region
of Garthar,
He actually saw Śrīdevī in the sacred lake;
He perfected the highest qualities of
learning and realization in the three
trainings.
To Ngawang Khedrup Gyatso we pray.

གཙུག་མའི་རིགས་ལས་དབུ་རུ་འོལ་དགའ་རུ། །བལྟམས་ཆོ་རོའ་སྤྱིལ་མཉམ་བཞག་ལྔ་ཞབས་རྩེས་སོགས། །
 ཇི་སྟེད་ངོ་མཚར་མཁྱེན་སྒྲབས་འགྲན་རྒྱ་བལ། །རྩེ་བཙུན་ཕྱིན་ལས་རྒྱ་མཚོར་གསོལ་བ་འདེབས། །

Tsangmai rik lé ourou eulga rou, tam tsé dor kyil nyamzhak zhap djé sok, djinyé ngotsar khyen lap
 drenda drel, djétsun thrinlé gyatsor seulwadep.

Le jour de sa naissance, dans une famille
 céleste d'Olga dans l'Ourou,
 Il s'assit jambes croisées en méditation
 et marqua le sol d'une empreinte
 de son pied.
 Merveilleux sous bien des aspects
 et d'un savoir inégalé,
 Jetsun Trinlé Gyatso, je vous invoque.

Born in a celestial family at Olga in Uru,
 At birth he sat cross-legged in meditation
 and left a footprint.
 Marvellous in all respects, unrivalled in his
 knowledge—
 To Jetsun Trinle Gyatso we pray.

བཟང་པོའི་གདུང་ལས་དྲགས་སྒྲུང་སྒྲུང་མདུན་འབྲུངས། །མཁམས་གྲལ་གསར་གཏོད་སོར་སྤྲོམ་ཡོངས་བྱབ་སྟལ། །
 བོད་རྫོངས་རང་དབང་གཙུག་མའི་རྩེ་ཆེན་བསྐྱབས། །རྒྱ་བལ་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོར་གསོལ་བ་འདེབས། །

Zangpeu dounglé dak mé langdun throng, khédrel sarteu sor dom yongkhyap tsel, peu djong
 rangwang tsangmai nga tchen drak, dadrel thaupten gyatsor seulwadep.

Né dans une famille noble de Langdun,
 dans la région basse de Dagpo,
 Il réforma les différents niveaux d'études
 et répandit les vœux
 de délivrance individuelle.
 Vous qui avez battu le tambour
 de la totale indépendance du Tibet,
 Inégalé Thoubtèn Gyatso, je vous invoque.

Born of a noble family at Langdun in Lower
 Dagpo,
 He revised the system of degrees in
 learning, and widely bestowed the
 pratimokṣa vows;
 He beat the great drum of Tibet's complete
 independence.
 To the matchless Thubten Gyatso we pray.

དབུས་འབྲུར་འཆང་གི་རིགས་ལས་མདོ་སྒྲུང་ཅེས། །འཇམ་མགོན་རྒྱ་མ་མཚན་དཔེ་བཞད་པའི་འདབས། །
 སྟག་འཆོར་ཁབ་རུ་དཔལ་ལྷན་ལྷ་མོ་ཡི། །ལུང་བཞིན་ངོ་མཚར་བལྟམས་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །

U gyour tchang ki rik lé domé tché, djamgueun lama tsenpé zhépai dap, taktser khap tou pelden
 lhamo yi, lounghzin ngotsar tam la seulwadep.

Et vous, bienveillant maître et protecteur,
 je vous invoque.
 Selon les prédictions de la Glorieuse Déesse,
 Vous avez manifesté les marques majeures
 et mineures dans l'est du Tibet, à Taktser,

Jamgön Lama, you who revealed your
 Buddha form
 In Eastern Tibet, in a family that kept the
 traditions of the central region,
 You were wondrously born at Taktser

En prenant une naissance merveilleuse
au sein d'une famille qui préservait
les traditions de la Région centrale.

According to Palden Lhamo's prediction—
to you we pray.

ལྷ་རྒྱལ་མཆོག་ཡོངས་ཀྱི་མཛད་བཟང་བྱེད་གཅིག་ལྟུང་། །བདག་གིར་བཞེས་ནས་ཐུབ་བསྟན་ཡིན་ནོ་ཅོག་ །
རིས་མེད་འཛིན་སྐྱོང་སྤེལ་ལ་མཐུ་ཐོབ་པ། །འཇུ་མ་དཔུལ་དུག་གི་དབང་པོར་གསོལ་བ་འདེབས། །

Gyeltchok yong kyi dzé zang khyé tchikpu, dakir zhéné thaupten yinno tchok, rimé dzin kyong pel
la thouthoppa, djampel ngaki wangpor seulwadep.

Jampal Ngagui Wangpo
(Mañjuśrī Seigneur de la Parole),
je vous invoque.
Vous seul déployez les pures activités
des suprêmes conquérants
Et avez le pouvoir de détenir, préserver et
prodiguer
Tous les enseignements du Bouddha
sans distinction.

You alone perform the perfect activities of
the sublime Buddhas.
All the Buddha's teachings without
distinction
You have the power to hold, preserve and
propagate.
Jampel Ngagi Wangpo (Empowered with
Mañjuśrī's Speech), to you we pray.

མཁས་པའི་རྣམ་དཔྱད་རྒྱན་དུག་མཆོག་གཉིས་ཟླ། །བཅུ་ན་པའི་བསྐྱབ་གྲུས་དབང་བཅོམ་ཉེ་བར་འཁོར། །བཟང་
པོའི་ཐིན་ལས་སློབ་བཟང་རྒྱལ་བ་དངོས། །སློབ་བྱུང་ཡེ་ཤེས་ཞབས་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །

Khépai namtcheu gyen drouk tchok nyi da, tsunpai lap gu dratchom nyéwar khor, zangpeu thrinlé
lozang gyelwa ngueu, lozang yéshé zhap la seulwadep.

Lobsang Yéshé
(Sagesse de l'Excellente Intelligence),
je vous invoque.
En connaissance et compréhension,
vous égalez les Six Ornaments
et les Deux Suprêmes,
En tant que moine scrupuleux,
vous valez l'arhat Upāli,
Et de par vos parfaites activités, vous êtes
le victorieux Tsongkhapa en personne.

In your learning and understanding, you
compare with the Six Ornaments and the
Two Supreme Ones,
In respecting the training of a monk, you
are the equal of the Arhat Upāli,
In your perfect activities, you are the
Victor Tsongkhapa in person.
Lobsang Yeshe (Excellent Intellect and
Wisdom), to you we pray.

སྤྱིང་རྩེ་ཆེན་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་འཆོ་མེད་ལམ། རྒྱ་ཆེར་སྤེལ་ལས་ཞི་བདེའི་གཟེངས་རྟགས་ལུ། །འཛེམ་
སྤྱིང་ཀུན་གྱིས་བཀུར་ཞིང་དུས་འཁོར་དངོས། །བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོའི་ཁོར་བུར་གསོལ་བ་འདེབས། །

Nyingdjé tchenpeu top kyi tsémé lam, gyatcher pelé zhidéi zeng tak phul, dzamling kun kyi kour
zhing tukhor ngueu, tenzin gyatseu norbour seulwadep.

Précieux Tenzin Gyatso (Océan Détenteur
de la Doctrine), je vous invoque.

Votre action bienveillante
en faveur de la non-violence

Vous a valu le prix Nobel de la paix
et d'autres récompenses.

Votre renommée est mondiale,
vous qui êtes Kâlachakra en personne.

For compassionately promoting the path of
non-violence

You have received the highest awards for
peace.

Respected worldwide, you are Kâlacakra in
person—

Jewel-like Tenzin Gyatso (Oceanic Holder of
the Doctrine), to you we pray.

གང་གི་གདུལ་བྱ་སྐལ་ལྷན་གངས་ཅན་པར། རྩོན་མེད་མང་གཙོའི་བདག་དབང་དབྱེས་བཞིན་སྤུ། །བྱམས་
བཙུན་གྱིས་སྤྱད་གསུམ་དབང་སྤྱུར་མགོ། །མཚུངས་བྱ་མེད་དུའི་སྤྱེལ་གསོལ་བ་འདེབས། །

Kangki duldja kelden kangtchenpar, ngueun mé mangtseu dak wang gyézhin tsel, djamtséi thouk kyi
sisoum wang gyour gueun, tsoungpa mépé dé la seulwadep.

Tsoungpa Mépai Dé (l'Inégalé),
je vous invoque.

Aux fortunés Tibétains,
vos sujets spirituels,

Vous avez accordé avec joie la démocratie
qu'ils n'avaient jamais connue.

Souverain des trois mondes, votre cœur
est empli d'amour et de compassion.

You have happily granted democratic
rights they never had before

To the fortunate Tibetans who are your
spiritual subjects.

Protector ruling over the three worlds with
a loving, compassionate heart—

Tshungpa Mepa'i De (The One Without
Equal), to you we pray.

མགོན་ཁྱེད་གསང་གསུམ་རྟག་བརྟན་དོན་མེད་ཁྱིམ། །ཉམ་ཐག་སྟོགས་འགྲོའི་མགོན་དུ་འཆོ་གཞེས་ཏེ། །ཟབ་
རྒྱས་ཆོས་འཁོར་རྒྱ་མཚན་པ་ཡིས། །འགྲོ་ཀུན་གཏན་བདེའི་ས་ལ་དབུགས་དབྱུང་གསོལ། །

Gueun khyé sangsoum takten dordjéi thrir, nyamthak nyikdreu gueuntou tso zhé té, zab gyé
tcheukhor gyun mitchépa yi, dro kun tendei sala oukyoung seul.

Ô Protecteur, puissent vos trois secrets
demeurer à jamais sur le trône de vajra.

Puissiez-vous continuer à guider les êtres
affligés de cet âge décadent.

Ne cessez de faire tourner la roue

Protector, may your three secrets stay
forever firm on the vajra throne,

May you remain to guide afflicted beings in
this degenerate age.

Unceasingly turning the wheel of the

des enseignements vastes et profonds,
Afin d'apporter à chacun délivrance
et bonheur éternel.

profound and vast teachings,
May you cause all beings to find relief in
everlasting happiness.

སྐྱེ་བ་ཀུན་ཏུ་མགོན་པོ་བྱེད་ཅིང་གྱི། །ཐུགས་རྗེའི་སྐྱབས་གྱི་དོར་ལེགས་སོན་ཏེ། །མཁའ་མཉམ་འགྲོ་བའི་
དོན་དུ་རྒྱབས་ཆེན་གྱི། །པ་རྒྱལ་སྐྱེད་ལ་བརྩོན་པར་བྱིན་གྱིས་རྒྱོབས། །

Kyéwa kuntou gueunpo khyé nyi kyi, thoukdjei kyap kyi dorar lekseun té, khanyam drowai teuntou
laptchen kyi, gyelsé tcheula tseunpar tchin gyi lop.

Puissions-nous, dans la série de nos
vies, renaître dans le champ de votre
bienveillante protection,
Vous qui êtes notre seigneur et refuge.
Bénissez-nous pour que nous
accomplissions avec diligence
l'activité des bodhisattvas,
Aidant sans compter les êtres
aussi nombreux que l'espace est vaste.

Our lord and refuge, in all our lives, may
we be born
In the pasture of your compassionate
protection;
Bless us that we may be diligent in the
Bodhisattva activities,
Extensively benefiting beings, numerous as
the sky is vast.

ཐུབ་བསྐྱེད་ཅི་མེད་རིང་ལུགས་ཕྱོགས་བརྩུར་རྒྱས། །དེ་འཛིན་སྐྱེ་མཛད་ཡར་འཕེལ་ལུས་ཅན་ཀུན། །བདེ་
སྐྱིད་དཔལ་ལ་སྐྱོད་ཅིང་གངས་ཅན་པའི། །འདོད་དོན་གེགས་མེད་ལྷན་གྱིས་འགྲུབ་གྱུར་ཅིག །

Thaupten trimé ringloulk tchok tchour gyé, dédzin koudzé yar phel lutchen kun, dékyi pel la tcheu
tching kangtchenpai, deu teun guekmé lhunkyi droup gyour tchik.

Que la tradition immaculée
des enseignements du Bouddha
se répande dans les dix directions!
Que les détenteurs de la doctrine
développent leur activité!
Que tous les êtres jouissent du bonheur
sous toutes ses formes!
Que les vœux des Tibétains s'accomplissent
spontanément et sans obstacle!

May the stainless tradition of the Buddha's
teachings spread in the ten directions,
May the doctrine holders increase in their
activities,
May all beings enjoy every kind of
happiness,
And may the wishes of the Tibetans be
spontaneously and unobstructedly
fulfilled.

ཅེས་སྤྱིད་ཞིའི་རྣམ་འབྲེན་པོ་གོང་ས་པ་རྒྱབས་མགོན་པ་རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ཅིང་གཟིགས་པ་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་འཁྱུངས་རབས་
གསོལ་འདབས་བྱིན་རྒྱབས་བདུད་ཅིའི་སྤྱིན་མུང་ཞེས་བྱ་བ་འདི་སྐྱབས་རྗེ་བྱུང་ཞིག་རིན་པོ་ཆེས་མཆོག་གིས་མཛད་པའོ། །

Cette prière, écrite par Kyabje Trulshik Rinpoché, Ngawang Tcheukyi Lodre, est agrémentée d'un colophon extrêmement détaillé qu'il n'a pas été possible de reproduire ici.

This prayer was written by Kyabje Trulshik Rinpoche, Ngawang Chökyi Lodrö. It was not possible to include the detailed colophon here.

Mélodie d'immortalité

Prière qui invoque l'océan de compassion des Trois Joyaux pour que le Joyau de la couronne du samsâra et du nirvâna, le Souverain Refuge et Protecteur, le Seigneur des Victorieux connaissant et percevant tout puisse demeurer longtemps comme Protecteur de la suprême Doctrine et des êtres, et que ses puissantes aspirations soient spontanément exaucées.

Song Accomplishing Immortality

A prayer invoking the ocean-like compassion of the Three Jewels in order that the Crown Jewel of saṃsāra and nirvāṇa, His Holiness the Dalai Lama, supremely great all-knowing and all-seeing Lord of Conquerors, may live long as Protector of the Doctrine and of Beings, and that its mighty aims may be spontaneously accomplished.

༡༡། ཁྱིད་ཞིའི་གཙུག་མོར་ཡོང་མ་ཟུབས་མགོན་རྒྱལ་དབང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་གཟིགས་ཆེན་པོ་
མཆོག་གསལ་འགྲོའི་མགོན་དུ་ཞབས་བྱུང་བརྟན་ཅིང་། རྒྱལ་ས་ཆེན་བཞི་དོན་ལྷན་འགྲུབ་ཆེད་མཆོག་གསུམ་
རྒྱ་མཆོའི་ཐུགས་རྩི་བསྐྱེད་པའི་གསལ་འདེབས་འཛི་མེད་ལྷུག་པའི་དབྱེད་སྒྲུབ་ཞེས་བ་བཞུགས་སོ།

ཨོ་སྐྱི། རབ་འབྱམས་རྒྱལ་བའི་གསང་གསུམ་མ་ལུས་པ། །གང་འདུལ་ཅིར་ཡང་འཆར་བའི་སྐྱུ་འཕུལ་
གར། །སྲིད་ཞིའི་དགོ་ལེགས་ཀུན་འབྱུང་ཡིད་བཞིན་ནོར། །དངོས་བརྒྱད་དྲིན་ཅན་གྱི་མའི་ཚོགས་རྣམས་
ལ། །བདག་ཅག་གཏུང་ལྷགས་དྲག་པོས་གསོལ་འདེབས་ན། །གངས་ཅན་མགོན་པོ་བསྐྱན་འཛིན་རྒྱ་མཚོ་ཡི།
སྐྱུ་ཚོ་མི་ཤིགས་བསྐྱལ་བརྒྱར་རབ་བརྟན་ཅིང་། །བཞེད་དོན་ལྷན་གྱིས་འགྲུབ་པར་བྱིན་གྱིས་རྫོབས། །

Om svasti !

Rap djam gyèl wè sang soum ma lu pa, kang dul tchir yang tchar wè gyau trul kar, si chi gué lék kune
djoung yi chine nor, ngueu gyu trine tchèn la mè tsok nam la, dak tchak doung chouk trak peu seul
dép na, kang tchèn gueune po tèn dzine gya tso yi, kou tsé mi chik kèl gyar rap tèn tching, ché teune
lune gyi droup par tchine gyi lop.

Om svasti !

Danse magique où les trois secrets
des infinis conquérants
Apparaissent tous pour aider chacun ;
À vous, bienveillants maîtres,
directs et des lignées,
Joyaux exauçant les souhaits,
sources de toute excellence
dans le samsâra et le nirvâna,
Nous adressons cette requête
avec une puissante aspiration :
Faites que Tenzin Gyatso,
le protecteur de la Terre des Neiges,
Demeure immortel
pendant cent ères cosmiques
Et que son but s'accomplisse de lui-même.

Om svasti

Magical dance of the infinite Conquerors'
three secrets
All appearing in such ways as tame! Wish-
granting
Gems, source of all the world's and
nirvâna's goodness,
Assemblies of kind direct and lineage
Gurus!
To you we make request with intense
longing:
Grant inspiration that Tenzin Gyatso, Lord
Of the Land of Snows, may live a hundred
eons,
Unperishing, and his aims be achieved of
themselves!

ཚོས་དབྱིངས་ཀུན་གསལ་བྱོན་དང་མཉམ་འཇུག་པའི། །རྣམ་གྲུལ་བདེ་ཆེན་ཡེ་ཤེས་སྐྱུ་མའི་སྤྱིན། །བྲངས་
མེད་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་དགྱིས་འཁོར་དུ། །ཤར་བའི་ཡི་དམ་ལྷ་ཚོགས་ཐམས་ཅད་ལ། །བདག་ཅག་གཏུང་
ལྷགས་དྲག་པོས་གསོལ་འདེབས་ན། །གངས་ཅན་མགོན་པོ་བསྐྱན་འཛིན་རྒྱ་མཚོ་ཡི། །སྐྱུ་ཚོ་མི་ཤིགས་
བསྐྱལ་བརྒྱར་རབ་བརྟན་ཅིང་། །བཞེད་དོན་ལྷན་གྱིས་འགྲུབ་པར་བྱིན་གྱིས་རྫོབས། །

Tcheu ying kune sèl kyeune tang nyam djouk pè, dul trèl dé tchén yé ché gyau mè trine, trang mé
tén tang tén pè kyil kor tou, char wè yi tam la tsok tam tchè la, dak tchak doung chouk trak peu seul
dép na, kang tchèn gueune po tèn dzine gya tso yi, kou tsé mi chik kèl gyar rap tèn tching, ché teune
lune gyi droup par tchine gyi lop.

À vous, manifestations impeccables de la
sagesse et de la grande félicité en action,
Telles des nuées dans la sphère du Dharma ;
Assemblées de déités,
yidams qui apparaissez
Comme des mandalas supports
et supportés,
Nous adressons cette requête
avec une puissante aspiration :
Faites que Tenzin Gyatso,
le protecteur de la Terre des Neiges,
Demeure immortel
pendant cent ères cosmiques
Et que son but s'accomplisse de lui-même.

Dustless apparitions of Great Bliss Wisdom
Acting, like clouds, in the whole
Dharmadatu sky!
Appearing as countless supporting and
supported
Mandalas, all you assemblies of Yidam
Deities!
To you we make request with intense
longing:
Grant inspiration that Tenzin Gyatso, Lord
Of the Land of Snows, may live a hundred
eons,
Unperishing, and his aims be achieved of
themselves!

སྤངས་རྟོགས་ཡོན་ཏན་ལྷན་རྒྱུན་ཐོགས་འཕྱིན་ལས་གྱི། །སྤང་བ་འགྲོ་ཁམས་རྒྱ་མཚོར་རྟག་ཅེན་པས། །ཕན་
མཛད་སྟོབས་བརྩམས་པ་ལྷ་ཡི་ལྷ། །རབ་འབྱམས་དུས་གསུམ་རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་ལ། །བདག་ཅག་ག་དུང་
ཤྱགས་དག་པོས་གསོལ་འདེབས་ན། །གངས་ཅན་མགོན་པོ་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོ་ཡི། །སྤྱོད་མི་ཤིགས་
བསྐྱལ་བརྒྱར་རབ་བརྟན་ཅིང་། །བཞེད་དོན་ལྷན་གྱིས་འབྲུབ་པར་བྱིན་གྱིས་རྫོབས། །

Pang tok yeune tèn lune dzok drine lè kyi, nang wa dro kam gya tsor tak tsén pè, pèn dzè top tchou
nga wa la yi la, rap djam tu soum gyèl wa tam tchè la, dak tchak dOUNg chouk trak peu seul dép na,
kang tchèN gueune po tèn dzine gya tso yi, kou tsé mi chik kèl gyar rap tèn tching, ché teune lune
gyi droup par tchine gyi lop.

Ayant parachevé abandon et obtention,
vous aidez par la lumière incessante
De vos actions, dans un océan
de mondes samsariques ;
À vous tous, dieux des dieux,
dotés des dix pouvoirs,
Infinis conquérants des trois temps,
Nous adressons cette requête
avec une puissante aspiration :
Faites que Tenzin Gyatso,
le protecteur de la Terre des Neiges,
Demeure immortel
pendant cent ères cosmiques
Et que son but s'accomplisse de lui-même.

Abandonments and realizations complete,
you help
With perpetual play of the light of your
actions, in oceans
Of samsaric worlds, Ten-Powered Ones,
Gods of gods,
All you infinite Conquerors of the three
times!
To you we make request with intense
longing:
Grant inspiration that Tenzin Gyatso, Lord
Of the Land of Snows, may live a hundred
eons,
Unperishing, and his aims be achieved of
themselves!

འཛིན་རྟེན་གསུམ་ལས་གང་གིས་ངེས་སྒྲོལ་ཞིང་། །མཆོག་ཏུ་ཞི་བ་རྣམ་གྲུང་ནོར་བུའི་གཏེར། །ཟག་མེད་
མི་གཡོ་ཀུན་བཟང་དགོ་བའི་དཔལ། །ཐེག་གསུམ་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཆོག་སྒྲུབ་ལ། །བདག་ཅག་གཏུང་
ལུགས་བྲག་པོས་གསོལ་འདེབས་ན། །གངས་ཅན་མགོན་པོ་བསྐྱེད་འཛིན་རྒྱ་མཚོ་ཡི། །སྐྱེ་ཆོ་མི་ཤིགས་
བསྐྱལ་བརྒྱར་རབ་བརྟན་ཅིང་། །བཞེད་དོན་ལྷན་གྱིས་འགྲུབ་པར་བྱིན་གྱིས་རྒྱེ་བས། །

Djik tén soum lè kang ki ngué dreul ching, tchok tou chi wa nam tchang nor pu tér, sak mé mi yo
kune sang gué wè pèl, ték soum tam pè tcheu kyi tsok nam la, dak tchak doung chouk trak peu seul
dép na, kang tchèn gueune po tèn dzine gya tso yi, kou tsé mi chik kèl gyar rap tèn tching, ché teune
lune gyi droup par tchine gyi lop.

À vous qui libérez vraiment
des trois mondes,
Trésor de bijoux d'une paix
suprêmement pure,
Débordant de vertus, de toute bonté,
immuable et pur,
Rassemblement du saint Dharma
des trois véhicules,
Nous adressons cette requête
avec une puissante aspiration :
Faites que Tenzin Gyatso,
le protecteur de la Terre des Neiges,
Demeure immortel
pendant cent ères cosmiques
Et que son but s'accomplisse de lui-même.

Liberating truly from the three worlds,
A store of jewels of uttermost purified
Peace,
Abundance of welfare, unmoving, all good,
unpolluted,
Collections of holy Dharma of the Three
Vehicles!
To you we make request with intense
longing:
Grant inspiration that Tenzin Gyatso, Lord
Of the Land of Snows,
may live a hundred eons,
Unperishing, and his aims be achieved of
themselves!

སྲིད་པའི་འཕྲུལ་འཁོར་འཛོམས་ལ་ཆེས་དཔལ་བའི། །བདེན་དོན་མཛོན་སུམ་འཇམ་བའི་ཡེ་ཤེས་ཅན། །རྣམ་
ཐར་རྫོ་རྗེའི་གྲོང་ལས་མི་བྱེད་པ། །རིག་གྲོལ་འཕགས་པའི་དགོ་འདུན་ཐམས་ཅད་ལ། །བདག་ཅག་གཏུང་
ལུགས་བྲག་པོས་གསོལ་འདེབས་ན། །གངས་ཅན་མགོན་པོ་བསྐྱེད་འཛིན་རྒྱ་མཚོ་ཡི། །སྐྱེ་ཆོ་མི་ཤིགས་
བསྐྱལ་བརྒྱར་རབ་བརྟན་ཅིང་། །བཞེད་དོན་ལྷན་གྱིས་འགྲུབ་པར་བྱིན་གྱིས་རྒྱེ་བས། །

Si pè drul kor djom la tché pa wè, dén teune ngeune soum djèl wè yé ché tchèn, nam tar dor djé
trong lè mi tchè pa, rik treul pak pè gué dune tam tchè la, dak tchak doung chouk trak peu seul dép
na, kang tchèn gueune po tèn dzine gya tso yi, kou tsé mi chik kèl gyar rap tèn tching, ché teune lune
gyi droup par tchine gyi lop.

Par sa bravoure, elle brise les rouages
 du cercle des naissances.
 Dotée de la sagesse qui perçoit directement
 le sens véritable,
 Elle ne quitte jamais la cité adamantine
 de la libération.
 À vous la sangha des êtres sublimes
 dont la connaissance est affranchie,
 Nous adressons cette requête
 avec une puissante aspiration :
 Faites que Tenzin Gyatso,
 le protecteur de la Terre des Neiges,
 Demeure immortel
 pendant cent ères cosmiques
 Et que son but s'accomplisse de lui-même.

Most brave in smashing the rebirth cycle's
 machinery,
 Gifted with Gnosis directly appraising True
 Meaning,
 Not stirring from Liberation's vajra city,
 All Arya Sangha, of liberated knowledge!
 To you we make request with intense
 longing:
 Grant inspiration that Tenzin Gyatso, Lord
 Of the Land of Snows,
 may live a hundred eons,
 Unperishing, and his aims be achieved of
 themselves!

མཁའ་སྐྱོད་ཞིང་དང་གནས་ལུལ་དུར་བྱོད་དུ། །བདེ་སྟོང་ཉམས་བརྒྱུར་རོལ་པའི་ཕྱིད་འཇོ་ཡིས། །རྣམ་འབྱོར་
 ལམ་བཟང་སྐྱབ་ལ་གྲོགས་མཛད་པའི། །གནས་གསུམ་དཔའ་བོ་མཁའ་འགྲོའི་ཚོགས་རྣམ་ལ། །བདག་
 ཅག་གཏུང་ཤྱགས་བྲག་པོས་གསོལ་འདེབས་ན། །གངས་ཅན་མགོན་པོ་བསྐྱན་འཛིན་རྒྱ་མཚོ་ཡི། །སྐྱེ་ཆོ་མི་
 ཤིགས་བསྐྱལ་བརྒྱུར་རབ་བརྟན་ཅིང་། །བཞེད་དོན་ལྷན་གྱིས་འགྲུབ་པར་བྱིན་གྱིས་རྫོབས། །

Ka tcheu ching tang nè yul tour treu tou, dé tong nyam gyar reul pè tsé djo yi, nèl djor lam sang
 droup la trok dzè pè, nè soum pa wo kan dreu tsok nam la, dak tchak doung chouk trak peu seul
 dép na, kang tchèn gueune po tèn dzine gya tso yi, kou tsé mi chik kèl gyar rap tèn tching, ché teune
 lune gyi droup par tchine gyi lop.

Au pays des voyageuses célestes,
 dans les lieux et les charniers,
 S'adonnant de mille façons
 au jeu de la félicité vide,
 Aidant les yogis à réaliser l'excellent sentier,
 À vous, myriades de héros
 et dakinis des trois places,
 Nous adressons cette requête
 avec une puissante aspiration :
 Faites que Tenzin Gyatso,
 le protecteur de la Terre des Neiges,
 Demeure immortel
 pendant cent ères cosmiques
 Et que son but s'accomplisse de lui-même.

In the Sky-Soarers' Land, the Places, and
 charnel-grounds,
 With play that enjoys in a hundred ways
 Bliss and Voidness
 Helping yogins accomplish the excellent Path,
 Assemblies of Heroes and Dakinis of the
 three classes!
 To you we make request with intense
 longing:
 Grant inspiration that Tenzin Gyatso, Lord
 Of the Land of Snows, may live a hundred
 eons,
 Unperishing, and his aims be achieved of
 themselves!

དེ་མེ་འཆང་གི་བཀའ་བརྟགས་ཕྱག་རྒྱའི་མདུད། མི་འབྲེལ་རལ་བའི་ཐོད་དུ་ཉེར་བཞོན་ནས། བསྟན་དང་
བསྟན་འཛིན་སྐྱོང་བའི་མཐུ་ཙམ་ཅན། ཡེ་ཤེས་སྒྱུན་ལྡན་བསྟན་སྲུང་རྒྱ་མཚོ་ལ། བདག་ཅག་གདུང་ལྷགས་
བྲག་པོས་གསོལ་འདེབས་ན། བཀའ་ཅན་མགོན་པོ་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོ་ཡི། སྐྱེ་ཆོ་མི་ཤིགས་བསྐྱེལ་
བརྒྱུར་རབ་བརྟན་ཅིང་། བཞེད་དོན་སྒྱུན་གྱིས་འགྲུབ་པར་བྱིན་གྱིས་སྒྲོ་བས། །

Dor djé tchang ki ka tak tchak gyè du, mi drèl rèl pè teu tou nyér keu nè, tèn tang tèn dzine kyong
wè tou tsèl tchèn, yé ché tchèn dèn tèn sount gya tso la, dak tchak doung chouk trak peu seul dép
na, kang tchèn gueune po tèn dzine gya tso yi, kou tsé mi chik kèl gyar rap tèn tching, ché teune lune
gyi droup par tchine gyi lop.

Portant l'inséparable nœud
qui enserre votre chevelure
En signe de soumission à Vajradhara,
Habiles à préserver la doctrine
et ses détenteurs,
À vous, océans de protecteurs du Dharma
pourvus de l'œil de la sagesse,
Nous adressons cette requête
avec une puissante aspiration :
Faites que Tenzin Gyatso,
le protecteur de la Terre des Neiges,
Demeure immortel
pendant cent ères cosmiques
Et que son but s'accomplisse de lui-même.

With an inseparable knot fixed on your hair
As seal of your commission from
Vajradhara,
Skilled in guarding the Doctrine and its
Holders,
O oceans of Dharma-Protectors with
Wisdom eyes!
To you we make request with intense
longing:
Grant inspiration that Tenzin Gyatso, Lord
Of the Land of Snows, may live a hundred
eons,
Unperishing, and his aims be achieved of
themselves!

དེ་ལྟར་བསྐྱེད་སྐྱབས་གྱི་མཚོག་རྣམས་ལ། ལྷགས་བྲག་སྒྲིང་ནས་གུས་པས་གསོལ་བཏབ་མཐུས། མི་
བཟད་སྒྲིགས་མའི་བྱུག་རྩས་རབ་མཛར་བའི། བདག་སོགས་གངས་ལྗོངས་འགྲོ་བའི་མགོན་གཅིག་ལ།
འདྲ་དབང་སྒོ་བཟང་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོ་མཚོག་ བཀའ་གསུམ་མི་ཤིགས་མི་འགྱུར་མི་རུབ་པར། །
གཞོམ་ཞིག་ཡོངས་བྲལ་དེ་མེ་སྒྲིང་བའི་བྲིས། བསྐྱེལ་བ་རྒྱ་མཚོར་གཡོ་མེད་རྟག་བརྟན་ཤོག །

Té tar lou mé kyap kyi tchok nam la, chou trak nying nè ku pè seul tap tu, mi sè nyik mè souk ngu rap
nar wè, dak sok kang djong dro wè gueune tchik pou, ngak wang lop sang tèn dzine gya tso tchok,
sang soum mi chik mi gyour mi noup par, chom chik yong trèl dor djé nying peu trir, kèl pa gya tsor
yo mé tak tèn chok.

Par cette requête faite aux refuges
suprêmes qui jamais ne trompent,
Du plus profond du cœur,
avec une dévotion intense,
Puisse l'unique protecteur
des êtres de la Terre des Neiges
Tourmentés par les incessantes tortures
des temps dégénérés,
Le sublime Ngawang Lobsang Tenzin Gyatso,
Demeurer immuable et ferme, sur son trône
de vajra d'une essence indestructible
Pendant un océan d'ères cosmiques,
En gardant ses trois secrets immaculés,
inchangés et inaltérés.

By virtue of this request to the non-
deceptive
Supreme Refuges, with intense heartfelt
devotion,
May the sole Protector of Snow Land beings
Racked by degenerate age's ceaseless
tortures,
Exalted Ngawang Losang Tenzin Gyatso,
His three secrets unaltered, unchanging,
non-declining,
Stay ever firm on his throne of quite
indestructible
Vajra essence for oceans of eons,
unshakeable!

རབ་འབྱམས་རྒྱལ་བ་ཀུན་གྱི་མཛད་པའི་བྱུང་། རྩིང་སྟོབས་ཐུག་པར་བཟུང་བའི་རྒྱབས་ཆེན་གྱི། འཕྲིན་ལས་
ཀུན་པན་ནོར་བུའི་སྦྱིང་པོ་ཅན། བཞེད་པས་ཇི་བཞིན་ལྷན་གྱིས་འགྲུབ་གྱུར་ཅིག། དེ་མཐུས་རྫོགས་ལྷན་
བསྐྱལ་བཟང་ནམ་མཁའི་སྟོ། ལུས་ཅན་ངལ་བསའི་དཔྱིད་དུ་རྟག་གྲུབ་ཞིང་། ལུབ་བསྟན་ཕྱོགས་དུས་ཀུན་
ཏུ་རབ་དར་བའི། དག་མཚན་སྲིད་ཞིའི་ཕྱི་མོར་རྒྱས་གྱུར་ཅིག།

Rap djam gyèl wa kune gyi dzè pè kour, nying top trak par soung wè lap tchèng gyi, trine lè kune pèn
nor pu nying po tchèng, ché pa tchi chine lune gyi droup gyour tchik, té tu dzok dèn kèl sang nam kè
go, lu tchèng nguèl seu dji tou tak treul ching, toup tèn tchok tu kune tou rap tar wè, gué tsèn si chi
tsé mor gyè gyour tchik.

De celui qui a eu le courage
de prendre sur ses épaules
Le fardeau porté par d'infinis conquérants,
Puissent toutes les actions éveillées,
semblables au joyau bénéfique à tous,
Être accomplies spontanément
selon ses souhaits.
Puisse la porte céleste de l'âge d'or
de la Bonne Ère
Libérer éternellement les êtres
comme une source rafraîchissante.
Puisse la bannière de la doctrine du Sage
se répandre toujours et partout,
Jusqu'aux cimes du samsara et du nirvana.

Just as he wishes, who bears on his brave
shoulders
The burden of all the infinite Conquerors'
deeds,
With the essence of jewels that benefits all
by powerful
Divine actions, may it happen spontaneously!
May the fortunate eon's Age of Perfection
sky-door
Thus free beings always into refreshing
Spring!
Of the Sage's Doctrine's increasing in all
times and places
May lucky signs spread to saṃsāra's and
nirvāṇa's peaks!

ཕུག་ན་པ་སྒྲོའི་བྱིན་རྒྱལ་ས་བདུད་ཅིའི་རྒྱུན། །བདག་སོགས་སྤིང་གི་བྱུངས་སུ་རྟག་སྤྱིན་ཅིང་། །བཀའ་བཞིན་
སྤྱུབ་པའི་མཆོད་པས་རབ་བསྐྱེན་ནས། །ཀུན་བཟང་སྦྱོང་མཆོག་རྒྱ་མཚོ་མཐར་སོན་ཤོག། །མད་བྱུང་སྲས་
བཅས་རྒྱལ་བའི་བྱིན་རྒྱལ་ས་དང་། །རྟེན་འབྲེལ་བསྐྱུ་བ་མེད་པའི་བདེན་པ་དང་། །བདག་གི་ལྷག་བསམ་དག་
པའི་མཐུ་སྟོབས་ཀྱིས། །སྟོན་པའི་དོན་ཀུན་བདེ་གྲག་མུར་འགྲུབ་ཤོག། །

Tchak na pè meu tchine lap du tsi gyune, dak sok nying ki sount sou tak mine tching, ka chine droup
pè tcheu pè rap nyén nè, kune sang tcheu tchok gya tso tar seune chok, mè tchoung sè tchè gyèl
wè tchine lap tang, tèn drél lou wa mé pè dén pa tang, dak ki lak sam dak pè tou top kyì, meune pè
teune kune dé lak nyour droup chok.

Porteur du lotus, que le flot de nectar
de votre inspiration
Fasse éternellement mûrir
le courage en moi et en autrui.
Ravi par l'offrande de notre pratique
conforme aux enseignements,
Faites que nous traversions l'océan
de suprême conduite de Samantabhadra.
Par les bénédictions des conquérants
et de leurs merveilleux fils
Et la bénédiction de l'inéluctable vérité
de l'interdépendance,
Ainsi que par la force profonde
de notre intention pure et spéciale,
Puisse tous les buts vers lesquels nous
tendons s'accomplir aisément et sans délai !

Let your stream of inspiring nectar, Lotus-
bearer,
Ripen for ever as courage in myself and
others!
Pleased with our offering of practice as
taught, let us traverse
The ocean of supreme conduct of the All-
good!
By the power of the Conquerors' and their
marvellous Children's
Inspiration, the non-deceptive truth
Of Dependent Arising, and our pure special
intention,
May all wished-for aims be accomplished
quickly and easily!

ཅེས་སྐྱབས་མགོན་པ་རྒྱལ་བའི་ཡོངས་འཛིན་དགའ་ཁྱི་ཐུབ་བསྟན་ལུང་རྟོགས་རྣམ་རྒྱལ་དང་ཡོངས་འཛིན་ཁྱི་བྱུང་རྫོང་འཆང་སྟོ་བཟང་ཡེ་
ཤེས་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོ་གཉིས་ཀྱིས་ལྷགས་ཅོམ་མཛད།

Prière composée par Thaupten Loungtok Namgyal, détenteur du Trône de Ganden et Trijang Dorjé Tchang Lobsang Yéché Tèndzin Gyatso, tous deux tuteurs du Victorieux Refuge et Protecteur.

Traduction française: Christian Charrier, pour le monastère Nalanda, octobre 1996; de très légères modifications ont été apportées par Valérie Camplo en mars 2011.

Composed by the two tutors of His Holiness, Thupten Lungtok Namgyal, holder of the throne of Ganden, and Trijang Dorje Chang Lobsang Yeshe Tenzin Gyatso.

A Tharpa Choeling translation by Martin Willson, September 1982

Chant du nectar d'immortalité

Prière pour que notre guide temporel
et spirituel, refuge et protecteur,
le suprême Grand Quatorzième
de la lignée des incarnations de
Padmapani, reste en notre monde
jusqu'à la fin du devenir

Song of the Nectar of Immortality

A prayer that the lotus feet of our
temporal and spiritual leader,
the Supreme Lord Protector,
Great Fourteenth in the rosary of
Padmapani's incarnations, may
remain firm until the end of existence

༄༅། །སྲིད་ཞིའི་རྣམ་འདྲན་ཡུལ་མཐོན་ཕུག་ན་པར་སྤྲོ་སྤྲོ་ཕྱིར་བཅུ་བཞི་པ་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་ཞབས་རུང་
སྲིད་མཐར་བཏྲན་པའི་གསོལ་འདེབས་འཆི་མེད་བདུད་རྩིའི་སྒྲ་དབྱངས་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ།། །

ཨོ་སྤྲོ་སྤྲོ། །འཆི་མེད་ཆོ་དང་ཡེ་ཤེས་མཐའ་ཡས་མཐོན། །འཆི་མེད་སྤྲོ་བའི་བྲག་ཤིས་རྣམ་པར་རྒྱལ། །
འཆི་མེད་འདོད་འཛིན་ཡིད་བཞིན་འཁོར་ལའི་དཔྱིད། །འཆི་མེད་ཆོ་ལྷ་རྒྱ་མཆོས་དག་ལེགས་སྤྲོལ། །

Om Svasti. Tchime tse tang yeshe taye gueun, tchime nangwai tashi nampar gyel, tchime deudjeu
yizhin khorleu tchi, tchime tse lha gyatseu guelek tseul.

Om svasti. Protecteur de Vie et de Sagesse
immortelles Illimitées,
Bonne fortune de l'éclat lumineux
de l'immortalité, victorieuse Vijayâ,
Perfection de la Roue Comble-Vœux,
Târâ d'immortalité aux dons inépuisables,
Ô océan des déités de vie immortelle,
accordez-nous vertu et bien !

Om Svasti! Lord of boundless immortality,
life and wisdom, Amitāyus;
Auspicious light of immortality, victorious
Vijayā;
Bountiful source of immortality, graceful
Tārā of the wish-fulfilling wheel;
Infinite deities of immortality, bestow upon
us all your goodness!

Vous qui détez habilement la totalité
des enseignements du Bouddha,
puisse l'océan de votre verbe
Perdurer tandis que vous faites tourner
l'indestructible roue des enseignements !

Skilfully *holding* the entirety of the
Buddha's *teachings*, may the *ocean* of your
speech
Live on invincibly to turn the Wheel of
Dharma, I pray.

མཐུ་སྟོབས་རྣམ་པ་སྲིད་པ་གུསུམ་གྱི་ཁམས། །མ་ལུས་དབྱང་སྒྱུར་མཚན་པུ་མེད་པུ་འི་སྟེ། །འདྲེན་པ་
ཡོངས་གྱི་གསང་འཛིན་དཔལ་བེདི་ཐུགས། །མི་ཞིགས་དྲི་ཐེདི་ཁམས་སུ་རྟག་བརྟན་གསོལ། །

Toutop nupa sipa soum kyi kham, melu wang gyour tsoungpa mepai de, drenpa yong kyi sang dzin
paweu touk, mishik dordje'i kham sou tak ten seul.

Votre pouvoir, votre force
et votre efficence sur les trois mondes
Que tous vous dominez
n'ont leurs égaux nulle part :
Vous qui détez les mystères de tous les
bouddhas, puisse votre esprit de héros
Rester ferme à jamais en son indestructible
nature de vajra !

With your mighty strength and ability, over
the *three realms of existence*
Without exception your *dominion* is *without*
compare:
Holding the secret of all the Buddhas, may
your hero's mind
In its indestructible vajra nature remain
forever firm, I pray.

རྒྱལ་བསྐྱུ་འཛིན་ལ་འཕགས་བོད་ལོ་པའ་དང་། །ཆབ་སྲིད་རྒྱ་མཚོ་སྲིད་ལ་མེས་དབོན་སོགས། །རྣམ་མང་
མཛད་པ་དང་དུས་བྱོད་གཅིག་ལུས། །ཡོངས་བཞེས་དཔལ་ཡོན་ཆེན་པར་འཛོག་ཞེས་གསོལ། །

Gyél ten dzin la pak peu lo pen tang, tchapsi gyatso kyong la meweun sok, nam mang dzepa tengtu
khyeu tchikpu, yong zhe pelyeun tchenpar tsozhe seul.

Pour maintenir les enseignements du
Vainqueur et protéger les traducteurs et
les érudits de l'Inde et du Tibet,
De même que l'océan des affaires de l'État,
les anciens et leurs successeurs
Ont déployé de multiples activités qui
toutes à ce jour vous reviennent :
Ô vous dont la gloire et les qualités sont
parfaites, restez en vie longtemps !

To *hold* the conqueror's *teachings*, the
translators and paṇḍitas of India and
Tibet,
And to protect an *ocean* of political
concerns, the great ancestral kings and
others,
All upheld their manifold activities—while
in the present day, it is you who, alone,
Takes all of them upon yourself;
magnificent great master, live long, I
pray.

སྤྱོད་ཆད་མ་ཁྱབ་འཛམ་གླིང་ཐ་གུའི་བྱོན། །ཐུགས་རྗེའི་ཤིང་རྩ་དམ་ཆོས་འོད་སྤྲང་སྤེལ། །ཁྲོལ་བ་དུག་
གིས་འབྲེལ་ཚད་དོན་ལྡན་དུ། །འགོད་པའི་དེད་དཔོན་ཆེན་པོར་ཞབས་བརྟན་གསོལ། །

Ngeuntché makhyap dzamling tadrrou'i khyeun, toukdje'i shingte tamtcheu eu nang pel, dreulwa drouk ki dreltse teunden tou, gueupai depeun tchenpor zhaptén seul.

Le char de votre compassion a répandu
la lumière du Dharma
Jusqu'aux confins du monde
où elle ne s'était pas encore propagée.
Vous qui, à l'aide des six libérations,
établisiez tous ceux que vous rencontrez
Dans ce qui a un sens, ô guide suprême,
puissiez-vous vivre longtemps !

All over the whole world, where it has
never reached before,
You have spread the light of the sacred
Dharma with the chariot of compassion;
To you who deploys, for the sake of all you
meet, the six means of liberating,
Great leader, may your lotus feet be firm, I
pray.

ལྷག་པར་གངས་ཅན་སྤྱི་འགོ་དཀར་མིན་མཐུས། །ཆེ་ཆེར་མནར་ཡང་སྐབས་ཆེན་སེམས་དཔའ་ཆེའི། །ཐབས་
མཁས་རྒྱལ་པོད་རྒྱལ་བའི་ཕྱིན་ལས་གྱིས། །ཕན་བདེ་དབུགས་འབྱིན་ངོམས་བཞིན་འཛོལ་གཞེས་གསོལ། །

Lhakpar kangtchen kyedro karmin tu, tchetcher nar yang laptchen sempa tche'i, tap khe tulpeu gyelwai trinle kyi, pende ouktchin ngom zhin tsozhe seul.

Les habitants du Pays des Neiges,
en particulier, subissent les terribles
Tortures de leurs actes négatifs, mais vous,
puissant bodhisattva grand être,
Vous avez le courage de ceux qui
connaissent les méthodes habiles :
que vos activités éveillées
Leur apportent soulagement, bonheur et
bien : et pour cela vivez longtemps !

Particularly, for the people of the Land of
Snows, oppressed by an unwholesome
power
And greatly tortured, may you, great
bodhisattva, who in great waves
Of skillful means and heroic enlightened
action
Succours them with benefit and happiness,
live long, I pray.

ཀུན་ནས་དགའ་བ་འབུམ་ལྷན་སྒྲུབ་ཕྱོད་བྱུང་། །སྤྱི་འཛོལ་གཉིས་པའི་གཞལ་མེད་ཁང་ཆེན་པོར། །ཁྱོད་ཞབས་
གསེར་གྱི་འདབ་སྤྲོད་སྤྲུང་བཀོད་དེ། །སྤྱིང་ཀུན་ནི་བསེལ་དམ་པས་མཛོས་སྤྲུང་ཅིག། །

Kun ne gawa boum den lhai podrang, droudzin nyipai zhelme khang tchenpor, khyeu zhap ser kyi dap tong nyour keute, ling kun zhi sil tampe dze gyour tchik.

Que dans le temple divin
des cent mille joies totales,
Le grand palais immensurable
du Potala terrestre,

In the palace of the gods of a hundred
thousand utter joys,
The great measureless mansion of the
earthly Potala,

Vos pieds ne tardent plus à fouler
le lotus d'or à mille pétales
Pour que la paix et la fraîcheur sacrées
embellissent tous les continents !

May the thousand golden petal throne be
swiftly graced again by your lotus feet,
And may sacred serenity and peace then
beautify all lands.

ཕྱི་མཐའ་གཟིགས་པའི་གསུང་གིས་ལེགས་འདོམས་ཀྱང་། ། མི་སྐྱེན་པུ་བདེའི་ལས་ངན་བརྒྱུད་སྟོན་གྱིས། །
བཀའ་ལས་ལྷོག་ཀུན་ལོངས་ཤིང་འབྱོར་སྟོམ་གྱིས། ། བཀའ་བཞིན་སྒྲུང་དོར་སྟོང་ནས་སྐྱབ་ལུས་གསོལ། །

Tchita zikpai sount ki lek dom kyang, mi sun ngadeu le ngen langtcheu kyi, ka le dok kun nong shing
gyeu dom kyi, ka zhin langdor nying ne droup nu seul.

Malgré vos judicieux conseils,
ô vous qui voyez si loin,
Les barbares au mauvais karma,
ces violentes victimes
des cinq dégénérescences,
Vous désobéissent de toutes les manières :
puissent-ils regretter leurs actes
Et avoir la force de régler
leur comportement sur la morale
que vous enseignez !

Despite your far-seeing words of skillful
admonishment,
Barbarous men with the crude conduct of
this age of five degenerations' evil karma
Have opposed your commands. Yet may
they all, repenting their mistakes,
Be able to change their ways sincerely
according to your words, I pray.

དེའི་མཐུས་མགོན་ཕྱིར་ཞབས་བརྟན་བཞེད་དགུ་འགྲུབ། ། རྒྱལ་བསྐྱེད་དར་རྒྱས་དེ་འཛིན་སྐྱོ་ཆོ་བསྟོངས། །
རྒྱལ་ཁམས་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་བསིལ་རིའི་ལྷོངས། ། ཁབ་སྤྱིད་རང་དབང་ཕྱོགས་ལུས་རྩམ་པར་རྒྱལ། །

Té'i tu gueun khye zhaptan zhe gou droup, gyel ten targye te dzin koutse sing, gyelkham tchi tang
tchedrak silri'i djong, tchapsi rangwang tchole nampar gyel.

Que grâce à cette prière, Protecteur,
se réalisent tous les vœux de longue vie
qui vous sont adressés !
Que la doctrine des Vainqueurs se propage
en tous lieux et ceux qui la détiennent
restent en vie longtemps !
Que toutes les nations,
et particulièrement le Tibet,
Remportent l'absolue victoire d'être
des États libres !

By the power of this prayer, may all the
many prayers for your long life, great
lord, come true;
May the conqueror's teachings spread and
flourish, those who hold them live long;
And may all countries, and particularly the
land of cool mountains,
Overcome opponents in all directions to live in
independent freedom.

མདོར་ན་བདག་སོགས་ཆེར་སྟོགས་འགྲོ་བ་ཀུན། །སྲིད་ཞིའི་རྣམ་འབྲེན་པད་དཀར་འཆང་ཆེན་པོ། །མཉེས་
པ་གསུམ་གྱིས་ཡོངས་སུ་མཆོད་བྱས་ནས། །ཀུན་བཟང་རྒྱལ་སྤྱོད་ལ་འཕྱག་ཁྱུར་ཅིག །

Dorna da sok tcher nyik drowa kun, sizhi'i namdren pekar tchang tchenpo, nyepa soum kyi yongsou
tcheutche ne, kunzang gyelse tcheu la djouk gyour tchik.

En bref, puissions-nous tous,
êtres d'une époque très dégénérée,
Vous offrir, ô guide temporel et spirituel
qui arborez le lotus blanc,
Nos services sous l'aspect des trois moyens
de réjouir le maître
Et adopter la conduite
du bodhisattva Samantabhadra !

In brief, may we, all beings of this
increasingly degenerate age,
Offer you, our temporal and spiritual guide,
great holder of the white lotus,
Our service with the three ways of pleasing
the teacher,
And take up the way of the bodhisattva
Samantabhadra.

འཆི་མེད་སྐ་མ་ལྷ་ཡི་བྱིན་རྒྱལ་པ་དང་། །མཆོག་གསུམ་རྒྱལ་བ་རྒྱལ་མཆོའི་བདེན་པའི་མཐུས། །བདག་གི་ཇི་
ལྟར་གསོལ་བཏབ་སྟོན་པའི་འབྲས། །གོགས་མེད་ལྷན་གྲུབ་བཟླ་ཤིས་ཀུན་ཁྱེད་ཤོག །

Tchimé lama lha yi tchinlap tang, tchoksoum gyelwa gyatseu denpai tu, daki djitar seultap meunpa
dre, guekme lhundroup tashi kunkhyap sho.

Que, grâce aux bénédictions des maîtres
et des déités d'immortalité
Et par le pouvoir de vérité des Trois Joyaux
et de l'océan des bouddhas,
Notre présente prière d'aspiration
ait pour effet de répandre en tous lieux
Les conditions les plus favorables
sans efforts ni obstacles !

By the blessings of the teacher deities of
immortality,
And the power of truth of the Three Jewels
and the ocean of conquerors,
As the fruit of the very aspirations I have
expressed in these my prayers,
May auspiciousness free of all hindrance
prevail spontaneously everywhere!

ཅེས་སྲིད་ཞིའི་གཙུག་རྒྱུན་པོ་གོང་ས་པ་སྐྱབས་མགོན་རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་གཟིགས་ཆེན་པོ་མཆོག་མཁའ་ཁྱབ་བསྐྱེད་འགྲོའི་
མགོན་དུ་འཁབས་ཟུང་སྲིད་མཐར་བཟླ་པའི་སྐད་དུ། རབ་རྒྱས་ཤིང་སྲིད་མགོ་སྒྲིའི་ཆོས་དག་བར་འཕགས་ཡུལ་གྱི་ཆུབ་སྒྲིང་པའི་གནས་
མཆོག་རྗེ་ཇི་གདན་དུ། སྟོན་པ་ཐུན་མོང་གིས་རིང་ནས་ཇི་ལྟར་གསོལ་བ་བཏབ་པའི་མེ་འབྲས་བཟླ་བ་ཞུགས་བསྟར་འབྲུལ་ཞུ་རྒྱུའི་སྐུལ་བཟང་
ཉམས་སུ་སྦྱོང་བའི་ཆོན་གསོལ་བ་འདེབས་པའི་རྟེན་འབྱུང་དུ་མང་ཉུང་འཛམ་ལཱ། རྒྱན་དང་། མདོན་བཟོད་གྱིས་མ་བཅིངས་པ་ཞིག་གིས་
ཞེས་སྟོད་པའི་བཟླ་བ་ཞུགས་གྲ་སྟོགས་ཆོགས་རྒྱུད་ནས་ལྷ་རྒྱུས་བདོག་པའི་སྟེམ་བཙས་ནན་བསྐྱེད་བཞིན། རང་ལ་བདེན་པའི་དག་ལུས་དབེན་
ཀྱང་དད་པའི་གསོལ་འདེབས་ཆོག་གི་སྤྱད་བྱར་བསྟར་བར་འགལ་བ་མེད་དམ་སྟེ་མ་པ་དང་བཙས། མགོན་པོ་གང་གི་བཀའ་འབངས་ཡོངས་ཀྱི་
གལ་མཐར་འཁོད་ཅིང་། ཐུགས་རྗེའི་གྲིབ་བསིལ་དུ་འཛོལ་བའི་སྐུལ་བཟང་ཅན། རྗེ་རོང་འབྲུལ་ཞིག་ཞུ་སྐྱེལ་དུ་འབོད་པ་རྗེ་རོངས་བརྟུལ་དག་
དབང་ཆོས་ཀྱི་སྒྲོ་བྱས་པས་མི་སྤྱེད་དད་པས་སྦྱིང་ནས་གསོལ་བ་བཏབ་པ་དེ་དེ་བཞིན་དུ་འབྱུང་པར་གྱུར་ཅིག བཟོ་ལྷུ་ལྷན་ཏིཏྲུ།

Cette prière a été écrite pour la longue vie de celui qui est le joyau de la couronne du samsāra et du nirvāna, refuge et protecteur, le souverain des Vainqueurs, le plus grand des grands omniscients et le protecteur de la doctrine et des êtres de tous les espaces, en ce jour béni du onzième mois de l'année du Bœuf de Bois, à Bodhgaya, le Trône de Diamant, site suprême de l'Inde en matière d'Éveil, en réponse à l'insistante requête qui m'avait été faite par le Comité des Tōpas pour la Longue Vie de Sa Sainteté, requête accompagnée d'offrandes et d'une écharpe blanche, où il m'était demandé d'écrire pour la communauté tōpa présente à cette occasion une prière de longueur raisonnable, plutôt libre de figures de style et de métaphores, qui permettrait à ceux qui la récitent d'établir une bonne connexion [avec Sa Sainteté] quand ils auraient l'heureuse occasion de prier pour sa longue vie et d'exprimer ensemble leurs vœux et leurs prières une fois qu'ils ne seraient plus auprès de lui. Pensant alors que, même dépourvu du pouvoir de la parole vraie, il n'y avait rien de mal à coudre ensemble quelques phrases de dévoute prière, moi qui occupe la dernière place dans les rangs de tous les sujets du Protecteur en jouissant de la bonne fortune d'être nourri dans les frais ombrages de sa compassion, l'ignare Ngawang Cheukyi Lodreu, connu sous le nom de Dzarong Thrulshik Zhatrul, j'ai composé cette prière avec l'infrangible confiance des tréfonds de mon cœur. Puisse-t-elle se réaliser! Vajrāyurjñāna tiṣṭhantu!

Written for the long life of he who is the crown ornament of saṃsāra and nirvāṇa, sovereign protector lord, supreme great omniscient and all-seeing powerful conqueror, protector of doctrine and beings throughout space, on the auspicious day of the eleventh month of the wood ox year at the Vajrāsana (Bodhgaya), the noble land of India's site supremely sacred to the essence of enlightenment, in answer to the insistent request of the Tōpa Long-Life Project Group, made with offerings and a white scarf, that I write for the Tōpa community present for the occasion a prayer of a suitable length, not too hampered by ornamentation and metaphor, that would be an auspicious connection for its members to put into practice when they had the fortunate opportunity to offer a long-life request and express their wishes and prayers collectively from a distance. With the thought that, lacking though I am in the power of true speech, it would not be a contradiction to string together some words of devoted prayer, I who sit at the end of the row of all the lord's subjects, and have the good fortune to be nurtured in the cool shade of his compassion, the ignominious Ngawang Chökyi Lodrö, known as Dzarong Trulshik Zhatrul, made this prayer of undivided faith from the depths of my heart. May it come true! Vajra Āyurjñāna Tiṣṭhantu!

ལྷ་སྟོང་ཉིད་སྟོང་རྩེ་བུ་འབྲུག་པའི་ལམ། །ཆེས་ཆེར་གསལ་མཛད་གངས་ཅན་བསྟན་འགྲོའི་མགོན། །
 ལྷག་ན་པརྟོ་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོ་ལ། །གསོལ་བ་འདེབས་སོ་བཞེད་དོན་ལྷན་གྲུབ་ཤོག །

Tongnyi nyingdjé zountou djoukpai lam, tchéthché sel dzé kangtchen ten dreu gueun, tchana pémo
 tenzin gyatso la, seulwa depso zhéteun lhundroup shok.

Ô protecteur des enseignements
 et des êtres du Tibet

Qui éclairez de toutes vos lumières la voie
 où vacuité et compassion s'unissent,

Tenzin Gyatso Padmapâni,
 je vous invoque :

Que tous vos vœux spontanément
 s'accomplissent !

Protector of the teaching and beings of
 Tibet, you who greatly elucidate

The path combining emptiness and
 compassion—

Ocean of Teachings Tenzin Gyatso,
 Padmapani holding a lotus in your hand,

To you I pray, may all your wishes
 spontaneously be fulfilled.

སྐབས་ཐེ་དེལ་མཁུན་རིན་པོ་ཆའི་བཞེད་པ་ལྷར་རྒྱལ་མཚོག་ཉིད་ཀྱི་གསུང་བྱིན་ཅན། །

*Cette prière est chargée d'un pouvoir particulier parce
 qu'elle a été écrite, selon les vœux de Kyabjé Dilgo
 Khyentsé Rinpoché, par Sa Sainteté.*

*Written by His Holiness himself according to the wishes
 of Kyabjé Dilgo Khyentse Rinpoche.*

La Douce
mélodie du vrai

Vœux pour la propagation
non sectaire des
enseignements du Bouddha

The Sage's
Song of Truth

A prayer that the Buddhist
teachings may spread
without sectarianism

༄༅། །ཐུབ་བསྟན་རིས་མེད་རྒྱལ་པོ་སྟོན་ལམ་དང་སྲོང་བདེན་པའི་དབྱངས་སྟོན་བཞུགས་སོ།། །

སྐུ་བཞིའི་བདག་ཉིད་ཀུན་མཁྱེན་ཉི་མའི་གཉེན། །ཆོ་འོད་དཔག་མེད་འཕགས་མཆོག་སྐུན་རས་གཟིགས། །
འཇམ་དབྱངས་གསང་བདག་སྟོལ་མ་ཁྲི་གཉེར་ཅན། །རྒྱལ་དང་རྒྱལ་སྤྱི་སེམས་དཔའི་ཚོགས་རྣམས་དང་། །

Kou zhi'i danyi kunkhyen nyimai nyen, tsé eu pakmé phaktchok tchenrézik, djamyang sangdak dreulma thronyer tchen, gyel tang gyelsé sempa tsok nam tang,

Ô Descendant du Soleil, omnisciente
incarnation des quatre corps,
Vie et Lumière Insondables,
très-sublime Avalokita,
Douce Voix, Seigneur des Mystères,
Libératrice au visage ridé de colère,
Ô vous tous, victorieux bouddhas et
bodhisattvas,

Embodiment of the four kayas, Omniscient
Friend of the Sun [Śākyamuni],
Measureless Life and Light [Amitābha-
Amitāyus], Ārya Avalokiteśvara,
Mañjuśrī, Vajrapāṇi, Frowning Tārā,
Conquerors and assembly of bodhisattvas,

གཏང་རབས་ཆེ་བདུན་རྒྱུ་ལྷན་མཆོག་གཉིས་པོ། ལྷུ་བ་ཆེན་བརྒྱུད་ཅུ་གནས་བརྒྱུད་བཅུ་དྲུག་སོགས། །བསྟན་
དང་འགྲོ་ལ་གཅིག་ཏུ་པན་བཞེད་པ། །སྟེན་མཆོག་སེམས་དཔའ་མ་ལུས་དགོངས་སུ་གསོལ། །

Té rap tché dun gyen drouk tchok nyi po, drouptchen gyétchou néten tchoudrouk sok, ten tang dro
la tchiktou p'hen zhépa, kyétchok sempa malu gongsou seul.

Et vous encore, les Sept Grands Patriarches,
les Six Ornaments du Monde
et les deux Maîtres Inégalés,
Les Quatre-Vingt-Quatre Grands Siddhas
et les Seize Sthaviras,
Vous qui ne souhaitez que le bien
des enseignements et des êtres,
Ô suprêmes créatures, grands héros
de l'esprit, je vous implore.

The Seven Great Successors, the Six
Ornaments,
The Two Supreme Ones, Eighty
Mahāsiddhas, Sixteen Elders,
And all whose only thought is to benefit
the teachings and beings,
Sublime beings, all you bodhisattvas, hear
our prayer.

ཐུབ་པ་མཆོག་གིས་བྱངས་མེད་བསྐྱལ་པ་རུ། །བསོད་ནམས་ཡེ་ཤེས་ཆོགས་གཉིས་རབ་རྫོགས་ཏེ། །མཁྱེན་
བརྩེ་རུས་པ་མཐར་སོན་བདེན་པའི་མཐུས། །ཡོངས་རྫོགས་རྒྱལ་བསྟན་ཡུན་རིང་འབར་གྱུར་ཅིག །

Thoupa tchok ki drangmé kelpa rou, seunam yéshé tsok nyi rapdzok té, khyentsé nupa tharseun
denpai thu, yongdzok gyelten yunring bar gyour tchik.

Au terme de kalpas démesurés,
le plus sage des ascètes
Paracheva les accumulations
de mérites et de sagesse,
Menant ainsi sa connaissance, son amour
et sa puissance à leur ultime perfection.
Que par cette vérité,
tous les enseignements du Bouddha
brillent longtemps de tous leurs feux !

For countless aeons, the supreme Muni,
Perfectly completing the accumulation of
merit and wisdom,
Reached ultimate omniscience, compassion
and ability; by the power of this truth
May the Conqueror's doctrine in its
entirety long remain resplendent.

གངས་རིའི་ལྷོངས་སུ་ཐུབ་བསྟན་སྣང་བའི་སྒོ། །ཐོག་མར་འབྱེད་མཛད་མཁན་སྟོབ་ཆོས་རྒྱལ་གསུམ། །ལོ་
པར་རིག་འཛིན་རྩེ་འབངས་ཐུགས་བསྐྱེད་མཐུས། །གངས་ལྷོངས་རྒྱལ་བསྟན་ཡུན་རིང་འབར་གྱུར་ཅིག །

Kangri'i djong sou thaupten nangwai go, thokmar djé dzé khen lop tcheugyel soum, lopen rikdzin
djébang thouk kyé thu, kangdjong gyelten yunring bar gyour tchik.

Au Pays des Neiges, la porte de lumière
des enseignements du Bouddha
Fut tout d'abord ouverte par l'Abbé,

The first to open the way for the Buddha's
teachings to light up the Land of Snow
Mountains—

le Maître et le Roi mystique,
Par les traducteurs et les pandits,
les vidyādhara et les vingt-cinq disciples :
Que grâce à leur esprit d'Éveil
le bouddhisme tibétain
brille longtemps de tous ses feux !

The Abbot, the Master and the Dharma
King,
Translators, paṇḍitas, vidyādhara, the
[twenty-five disciple] lord and subjects—
by the power of their bodhicitta vows,
May the Conqueror's doctrine in the Land
of Snows long remain resplendent.

ཀྱེ་ཆེན་བཀའ་ཡི་རྒྱུ་བུ་ལྷིང་ཁང་དུ། །ཟབ་མོའི་སྒྲུབ་སྒྲུ་ཆོས་ཀྱི་གཏེར་ཆེན་པོ། །ཟབ་ཡངས་སྤྱིང་ཏིག་
འོད་ཚྭ་རབ་ཏུ་འཛེར། །གངས་ལྷོངས་རྒྱལ་བསྐྱེད་ཡུན་རིང་འབར་གྱུར་ཅིག །

Gyatchen ka yi norbou'i ding khang tou, zapmeu droupdé tcheukyi ter tchenpo, zapyang nyingtik eu
neun raptou tser, kangdjong gyelten yunring bar gyour tchik.

Dans le lumineux halo de pierreries que
forme l'immensité des enseignements,
Le grand trésor de Dharma
des pratiques les plus profondes,
La profonde et vaste « Essence du Cœur »
rejaillit d'aveuglantes clartés :
Puisse le bouddhisme tibétain
longtemps briller de tous ses feux !

Within the vast teachings' canopy of jewels
Is the great treasure of the profound
practise teachings,
Glittering with the brilliant rays of the
profound and vast Heart Essence;
May the Conqueror's doctrine in the Land
of Snows long remain resplendent.

ཀ་དག་འོད་གསལ་སྤྱིང་པོའི་སྤྱོད་ཆེན་པོར། །འཕོར་འདས་ཆོས་ཀུན་ལུབ་ཚུབ་ཐེག་པའི་ཕྱེ། །ཀུན་བཟང་
གདོད་མའི་རྒྱལ་མར་བགྲོད་པའི་ཐབས། །གངས་ལྷོངས་རྒྱལ་བསྐྱེད་ཡུན་རིང་འབར་གྱུར་ཅིག །

Kadak eusel nyingpeu long tchenpor, khordé tcheukun ouptchoup thekpai tsé, kunzang deumai
gyelsar dreupai thap, kangdjong gyelten yunring war gyour tchik.

Dans la pureté primordiale, l'immensité
de la quintessence de claire lumière,
Toutes les réalités du saṃsāra
et du nirvāṇa se trouvent parfaites ;
et cet ultime véhicule
Permet de rejoindre la capitale originelle
de Samantabhadra :
Puisse le bouddhisme tibétain
longtemps briller de tous ses feux !

In the vast expanse of the primordial
purity of radiant light,
All phenomena of saṃsāra and nirvāṇa are
perfectly included; this, the peak of all
vehicles,
Is the means leading to Samantabhadra's
primordial citadel;
May the Conqueror's doctrine in the Land
of Snows long remain resplendent.

ཐབ་མའི་ལྷ་དང་རྒྱ་ཆེན་སྤྱོད་པའི་བརྒྱུད། ཡོངས་རྫོགས་གདམས་པའི་མཛོད་མངའ་ཨ་ཏི་ཤ། རྒྱལ་བའི་
འབྲུང་གནས་ལས་འོངས་གདམས་པའི་སྲོལ། གདམས་ལྡོང་རྒྱལ་བསྟན་ཡུན་རིང་འབར་གྱུར་ཅིག །

Zapmeu ta tang gyatchen tcheupai gyu, yongdzok dampai dzeu nga atisha, gyelwai djoungné lé ong
dampai seul, kangdjong gyelten yunring bar gyour tchik.

Les lignées de la vue profonde
et des vastes activités
Se retrouvent intégralement dans les
instructions dont Atīsha détenait le trésor
Et d'où émane la tradition des instructions
orales des bodhisattvas :
Puisse le bouddhisme tibétain
longtemps briller de tous ses feux !

The lineage of profound view and vast
practice,
The entire treasure of instructions of
which Atīsha was the master,
Is the teaching tradition coming through
[Dromtön] Gyalwai Jungne;
May the Conqueror's doctrine in the Land
of Snows long remain resplendent.

སྤྱི་སྤྱོད་གསུམ་གྱིས་བསྟན་པའི་རྒྱལ་བའི་བཀའ། གདམས་པ་སྦྱིས་བྱ་གསུམ་དུ་ལེགས་བསྒྲིགས་པ། རྩ་
ཆོས་བདུན་ལྡན་བཀའ་གདམས་གསལ་གྱི་ཕྱོང་། གདམས་ལྡོང་རྒྱལ་བསྟན་ཡུན་རིང་འབར་གྱུར་ཅིག །

Déneu soum kyi dupai gyelwai ka, dampa kyébou soum tou lek drikpa, lhatcheu dunden kadam
serkyi threng, kangdjong gyelten yunring bar gyour tchik.

Les enseignements du Vainqueur
rassemblés dans la Triple Corbeille
Habilement repris en instructions
destinées aux trois types de pratiquants,
Voilà qui compose le collier d'or des
Kadampas – quatre déités
et trois corbeilles :
Puisse le bouddhisme tibétain
longtemps briller de tous ses feux !

The Conqueror's words collected in the
three baskets,
Set out as instructions for the three
capacities of beings,
Is the golden rosary of the Kadampa
tradition, with its seven deities and
teachings,
May the Conqueror's doctrine in the Land
of Snows long remain resplendent.

སྤྱི་སྤྱོད་མར་པ་བཞད་པ་རྫོང་མོགས། བྱིན་རྒྱལ་ལས་འབྲུང་གནས་བཀའ་བརྒྱུད་ནོར་བུའི་མཛོད། མཚུངས་
མེད་རིམ་བྱོན་བཀའ་སྲོལ་རྒྱུད་བཀའ། གདམས་ལྡོང་རྒྱལ་བསྟན་ཡུན་རིང་འབར་གྱུར་ཅིག །

Dragyour marpa zhépa dordjé sok, tchinlap djoungné kagyü norbou'i dzeu, tsoungmé rim djeun
kaseul mé djoungwa, kangdjong gyelten yunring bar gyour tchik.

Des mines de bénédictions comme Marpa
le Traducteur et Mila Diamant de Rire,
Du trésor de pierres précieuses
de la lignée kagyü

From the translator Marpa, Shepa Dorje
and the rest,
The Kagyu treasury of jewels is a source of
blessings,

Sont peu à peu apparues de merveilleuses
traditions sans-pareilles ;
Puisse le bouddhisme tibétain
longtemps briller de tous ses feux !

A marvellous oral lineage handed down
from one generation to the next;
May the Conqueror's doctrine in the Land
of Snows long remain resplendent.

འཁོར་འདས་ཆོས་ཀུན་ལྟན་སྤྱེས་སེམས་ཀྱི་མདངས། །སེམས་ཉིད་སྤྱོད་བྲལ་ཆོས་སྐུའི་ངོ་བོར་རྟོགས། །སྣང་
སྲིད་འཁོར་འདས་ཀུན་བྱལ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེ། །གངས་ལྗོངས་རྒྱལ་བསྟན་ཡུན་རིང་འབར་གྱུར་ཅིག །

Khordé tcheukun lhenkyé sem kyi dang, semnyi treudrel tcheukou'i ngowor tok, nangsi khordé
kunkhyap tchakgya tché, kangdjong gyelten yunring bar gyour tchik.

Toutes les réalités du cercle
et de son dépassement sont simultanées
dans le rayonnement de l'esprit ;
La nature de l'esprit est l'essence même
du corps absolu, et cette réalisation
N'est autre que le Mahāmudrā
qui imprègne le monde phénoménal
en tant que samsāra et nirvāṇa :
Puisse le bouddhisme tibétain
longtemps briller de tous ses feux !

All phenomena of saṃsāra and nirvāṇa are
the innate radiance of the mind;
To realize the mind's very nature to be the
dharmakaya free of elaborations
Is Mahāmudrā, pervading everything that
appears or exists in saṃsāra and nirvāṇa;
May the Conqueror's doctrine in the Land
of Snows long remain resplendent.

ཕྱི་ནང་རིག་གནས་མདོ་སྟགས་གཞུང་བརྒྱུད་པ་བཟུང་། །འཆད་རྩོད་རྩོམ་པས་བྱུང་བསྟན་སྤྱོད་མཁས་པ། །ལྟ་
རིགས་འཁོར་སྟོན་བཅེ་ཆེན་སྐུ་པ། །གངས་ལྗོངས་རྒྱལ་བསྟན་ཡུན་རིང་འབར་གྱུར་ཅིག །

Tchi nang rik né do ngak zhoung gyai né, tché tseu tsompé thaupten kyong khépa, lharik kheun teun
tsétchen sakyapa, kangdjong gyelten yunring bar gyour tchik.

Expert à défendre le bouddhisme
en exerçant les arts de commenter,
de débattre et d'écrire
Sur les sciences profanes et sacrées,
de même que sur les points difficiles
des soutras et des tantras par centaines,
Ô maître Kheun de Sakya, votre ascendance
est divine et votre amour suprême :
Puisse le bouddhisme tibétain
longtemps briller de tous ses feux !

The masters who upheld the Conqueror's
teachings through explaining, debating
and writing about
The essential points of hundreds of texts
on the outer and inner sciences, sūtra
and tantra
Were the teachers of the divine lineage
of Khon, the Sakyapas with their great
compassion;
May the Conqueror's doctrine in the Land
of Snows long remain resplendent.

གསུང་ངག་སྒྲུབ་བརྒྱུད་ཚད་མ་བཞི་ལྟན་གྱི། །རྒྱུ་ལམ་འབྲས་བུའི་ཉམས་ལེན་ཆེས་ཟབ་གནད། །རྣལ་འབྱོར་
དབང་ཕྱག་བྱུང་ཆེས་གདམས་པའི་སྟོལ། །གངས་ལྗོངས་རྒྱལ་བསྟན་ཡུན་རིང་འབར་གྱུར་ཅིག །

Soung ngak nyengyu tséma zhiden kyi, gyau lam drébou'i nyamlen tché zapné, neldjor wangtchouk khyétcheu dampai seul, kangdjong gyelten yunring bar gyour tchik.

Tradition d'enseignements oraux que
quatre critères de vérité authentifient,
La pratique du fruit en tant que voie
causale est le plus profond secret
Qui se tient à la base des instructions
extraordinaires transmises
par les yogis les plus accomplis :
Puisse le bouddhisme tibétain
longtemps briller de tous ses feux !

Teaching the profound essential points of
the great practise of the causal path and
its fruit,
The oral lineage with its fourfold valid
reasoning,
Is the tradition of the powerful yogis'
special instructions;
May the Conqueror's doctrine in the Land
of Snows long remain resplendent.

ཟབ་མོ་དབུ་མའི་ལྟ་དང་ཉེར་འབྲེལ་བའི། །གསང་ཆེན་རྫོང་ཐེག་པའི་རིམ་གཉིས་ལམ། །ཟབ་གསལ་སྟོལ་
མཁས་སྟོབ་བཟང་རྒྱལ་བའི་བསྟན། །གངས་ལྗོངས་རྒྱལ་བསྟན་ཡུན་རིང་འབར་གྱུར་ཅིག །

Zapmo oumai ta tang nyer drelwai, sangtchen dordjé thekpai rim nyi lam, zapsel pel khé lozang gyelwai ten, kangdjong gyelten yunring bar gyour tchik.

Intimement liée à la philosophie
de la profonde Voie médiane,
La voie de pratique des deux phases du
Véhicule Adamantin des grands mystères
Forme la révélation du vainqueur Lobsang
Drakpa, expert à décrire la profondeur
et la clarté :
Puisse le bouddhisme tibétain
longtemps briller de tous ses feux !

The teachings closely relating the deep
view of the Middle Way
With the great secret Vajrayāna path of the
two phases,
Profound and clear, is [the tradition]
skilfully spread by the conqueror Losang
[Tsongkhapa];
May the Conqueror's doctrine in the Land
of Snows long remain resplendent.

སྟེ་སྟོན་གསུམ་དང་རྒྱུད་སྟེ་བཞི་ཡི་དོན། །ཡོངས་རྫོགས་ལམ་གྱི་དོ་བོ་གོ་རིམ་རྣམས། །མ་ཞོར་ཉམས་སུ་ལེན་
པའི་ལུགས་བཟང་མཆོག། །གངས་ལྗོངས་རྒྱལ་བསྟན་ཡུན་རིང་འབར་གྱུར་ཅིག །

Déneu soum tang gyudé zhi yi teun, yongdzok lam kyi ngowo gorim nam, manor nyamsou lenpai louk zang tchok, kangdjong gyelten yunring bar gyour tchik.

Suprême et bonne tradition
de la juste pratique

Practising the meaning of the three baskets
and the four classes of tantra,

De la voie graduelle où complètement
se retrouve
Le contenu des Trois Corbeilles
et des quatre classes de Tantras :
Puisse le bouddhisme tibétain
longtemps briller de tous ses feux !

The entire path, without mistaking its
essence and its stages,
Is the way of the sublime and excellent
tradition;
May the Conqueror's doctrine in the Land
of Snows long remain resplendent.

མདོ་བརྒྱུད་གཞན་དང་བཤད་སྟོལ་མི་མཚུངས་པའི། ཁྱི་ནང་གཞན་གསུམ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཡི། །ལུང་
རྟོགས་བཀའ་བབས་བུ་ཤོ་ལུགས་ཟུང་གི། །གངས་ལྗོངས་རྒྱལ་བསྟན་ཡུན་རིང་འབར་གྱུར་ཅིག། །

Do gyu zhen tang shé seul mitsoungpai, tchi nang zhen soum tukyi khorlo yi, lountok kabap bou djo
louk zoung ki, kangdjong gyelten yunring bar gyour tchik.

Il est une tradition différente des soutras
et des autres tantras,
Transmise de bouche à oreille
et à force de réalisation intérieure,
La Roue du Temps extérieure, intérieure
et « autre », ainsi que la perpétuèrent
Bouteun et les Jonangpas :
Puisse le bouddhisme tibétain
longtemps briller de tous ses feux !

A system of explanation unequalled in
other sutras and tantras,
The combined Butön and Jowo traditions
transmit the teaching and realization
Of the outer, inner and alternate Kalacakra;
May the Conqueror's doctrine in the Land
of Snows long remain resplendent.

མདོར་ན་བཤད་པའི་ཀ་ཆེན་རྣམ་བཅུ་དང་། །སྒྲུབ་བརྒྱུད་ཤིང་རྟ་སྦྱི་དང་ནི་བྱེད་སོགས། །མདོ་སྒྲགས་ཟུང་
འབྲེལ་མན་ངག་དུ་མས་ཕྱུག། །གངས་ལྗོངས་རྒྱལ་བསྟན་ཡུན་རིང་འབར་གྱུར་ཅིག། །

Dorna shépai katchen nam tchou tang, droupgyu shingta tchi tang zhidé sok, do ngak zoungdrel
menngak toumé tchouk, kangdjong gyelten yunring bar gyour tchik.

En bref, les Dix Grandes Colonnes
de la tradition intellectuelle
Et les Huit Chars des lignées de pratique
– dont la Pacification –
Ont intégré les soutras et les tantras
en les enrichissant d'innombrables
instructions particulières :
Puisse le bouddhisme tibétain
longtemps briller de tous ses feux !

In short, may the teachings of the Ten
Great Pillars of Explanation
And the Chariots of the Practice Lineage in
general—Zhijé and the rest—
Rich with many pith-instructions
combining sutra and tantra,
The Conqueror's doctrine in the Land of
Snows, long remain resplendent.

བསྟན་འཛིན་ཞབས་བརྟན་ཐུགས་མཐུན་དགོ་འདུན་རྣམས། །བསྟན་པ་འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱིས་སྦྱོང་བ་དང་། །
བསྟན་ལ་དད་པའི་སྦྱིས་བྱས་ས་སྟེང་བྱ། །རིས་མེད་རྒྱལ་བསྟན་ཡུན་རིང་འབར་གྱུར་ཅིག །

Tenzin zhapten thouk thun guëndun nam, tenpa khorlo soum kyi kyongwa tang, tenla dépai kyébu
sateng khyap, rimé gyelten yunring bar gyour tchik.

Puissent les détenteurs des enseignements
vivre longtemps en harmonie,
et les communautés
Se maintenir autour des trois cycles
d'enseignements du Bouddha
Pour que la terre se couvre d'hommes
qui ont foi dans ces enseignements !
Puisse le bouddhisme non sectaire
briller longtemps de tous ses feux !

May the Saṅgha of those who hold the
doctrine live long and in harmony,
And preserve the teachings by means of
the three wheels;
May people with confidence in the
doctrine fill the whole world,
And may the Conqueror's non-sectarian
doctrine long remain resplendent.

འཛིག་རྟེན་ཀུན་ཏུ་དམག་འབྲུག་ཟུག་དང་། །གདུག་རྩུབ་བསམ་སྦྱོར་མིང་ཡང་མི་གྲགས་ཤིང་། །ཡིད་ཅན་
བྱམས་ལྷན་སྦྱོང་བཅུད་དགོ་མཚན་འཕེལ། །བདེ་དགའ་རྒྱ་མཚོས་ཕྱོགས་ཀུན་བྱུང་གྱུར་ཅིག །

Djikten kuntou mak throuk mougoué tang, douktsoup samdjor ming yang mitrak shing, yitchen
djamden neutchu guétzen phel, dé ga gyatseu tchok kun khyap gyour tchik.

Puissent dans le monde entier
les mots mêmes
De guerre, famine, pensée et actes cruels
n'avoir plus cours !
Que les êtres soient bienveillants
et la prospérité s'empare du monde
et de ses habitants !
Qu'un océan de bien-être et de joie
se répande dans tous les espaces !

Throughout the world, may war and
conflict, famine,
And violent thoughts and deeds be never
even heard of.
May sentient beings have loving kindness,
and may the good of the world and its
inhabitants increase.
May all directions be pervaded by an ocean
of happiness and joy!

བདག་གྱུང་དེང་ནས་ཡོངས་ཇོགས་བསྟན་པའི་ལམ། །རྒྱ་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཐབས་ལྟ་བུ་ལ། །ཐོས་བསམ་
སྒྲོམ་པས་གཅིག་ཏུ་བརྩོན་པ་ཡིས། །འཕྲལ་ཡུན་གཏན་བདེའི་ས་ལ་ཐུར་རིག་ཤོག །

Dak kyang dengné yongdzok tenpai lam, gyatchen semkyé zapmo tawa la, theu sam gom pé tchiktou
tseunpa yi, threl yun tendeï sala nyour rek shok.

Puissé-je désormais me consacrer
à l'écoute, l'étude et la méditation

From now on, may I too, strive only to
study, reflect and meditate

De la voie des enseignements
 qui se trouve tout entière
 Dans l'immensité de l'esprit d'Éveil
 et la profondeur de la vue
 Pour atteindre sans tarder
 la terre du bien-être temporaire
 et du bonheur qui perdure !

On the vast bodhicitta and the profound
 view,
 The entire path of the teachings,
 And swiftly traverse the levels of
 temporary and eternal happiness.

ནམ་མཁའི་མཐས་གཏུགས་གླུར་པའི་སེམས་ཅན་ཕྱིར། །ཐུབ་དབང་རྒྱལ་སྤྱོད་ཡིད་འོང་སྤྱོད་པ་ལ། །ཞུམ་
 ངང་ངན་ཞེན་ལེ་ལོ་མེད་པ་དང་། །ཡིད་ཆེས་འདུན་པའི་སྤྱོད་གས་འཇུགས་པར་ཤོག །

Namkha thé touk gyourpai semtchen tchir, thoupwang gyelsé yi ong tcheupa la, zhoum tang ngen
 zhen lélo mépa tang, yitché dunpai trogué djoukpar shok.

Puissé-je, pour les êtres animés dont
 la foule touche aux confins de l'espace,
 M'engager dans les bienfaisantes activités
 des bodhisattvas
 Avec la joie qu'inspire la confiance absolue,
 Sans timidité aucune, et surtout sans
 la paresse qu'agitent les pires intérêts !

For the sake of beings throughout the very
 limits of space
 May I, without ever being downcast,
 negatively inclined or lazy,
 But with the joy of confidence and
 aspiration,
 Engage in the pleasing practice of the Muni
 and the bodhisattvas.

བདག་གི་ལུས་དང་ཡོངས་སྤྱོད་དག་པ་རྣམས། །མ་རྣམས་བདེ་བའི་རྒྱ་རུ་འགྱུར་བ་དང་། །དེ་དག་ཀུན་གྱི་
 སྤྱོད་ཀུན་གང་མཆིས་པ། །དེ་ཀུན་བདག་ལ་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་པར་ཤོག །

Dak ki lu tang longtcheu guéwa nam, ma nam déwai gyourou gyourwa tang, dé dak kun kyi douk kun
 gang tchipa, dé kun dak la yongsou minpar shok.

Puissent mon corps, mes richesses
 et mes mérites
 Devenir la cause du bonheur
 de mes chères mères !
 Puissent les souffrances de tout un chacun
 Mûrir en ma seule personne !

May my body, all my wealth and virtuous
 actions
 Become the causes of happiness for all my
 mothers,
 And may the sufferings of all of them,
 whatever there may be,
 All entirely ripen in myself.

བདག་ནི་མཐོང་ཐོས་བྱུང་དང་མོས་བྱེད་པ། །ཀུན་གྲུང་བདེ་དགའི་དཔལ་ལ་སྦྱོང་པ་དང་། །སྦྱོང་དང་རྟོག་
འཕྲིན་མི་སྟོན་སྟོག་བྱེད་པའང་། །ཐམས་ཅད་བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་སྐྱལ་ལྡན་ཤོག །

Dani thong theu dren tang meu tchépa, kun kyang dé ga pel la tcheupa tang, meu tang dek tsok
minyen drok tchépa'ang, thamtché tchangtchoup lam kyi kelden shok.

Puissent tous ceux qui me voient,
m'écoutent ou pensent à moi,
Puissent tous ceux que j'inspire connaître
la gloire en fait de bien-être et de joie !
Que tous ceux qui m'injurient ou me
frappent, ceux qui ternissent mon nom,
Aient ainsi la bonne fortune
de rencontrer la voie de l'Éveil !

May all who see, hear, think of, or trust me
Enjoy the benefits of well-being and
happiness;
And may those who slander, mistreat, or
disparage me
All have the fortune to [encounter] the
path to enlightenment.

མདོར་ན་ངི་སྤིང་ནམ་མཁའ་གནས་པ་དང་། །འགྲོ་བའི་སྤྱད་བསྐྱལ་གནས་པ་དེ་སྤིང་དུ། །བདག་གྲུང་
གནས་ཏེ་དངོས་དང་བརྟུང་པ་ཡིས། །ཕན་བདེའི་བྱེད་པོ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བར་ཤོག། །

Dorna djisi namkha népa tang, drowai douk ngel népa tési tou, dak kyang nété ngeu tang gyupa yi,
phendei tchépo nyi tou gyourwar shok.

En bref, tant que l'espace durera,
Et tant que des êtres devront y souffrir,
Puissé-je y demeurer, moi aussi,
pour directement et indirectement
Leur apporter tous les secours
et tous les biens !

In short, as long as space endures,
As long as there are suffering beings to be
found,
May I continue likewise to remain, so that,
directly and indirectly
I may be the very one to bring them help
and happiness.

ཅེས་པ་འདི་ཡང་། ཆོད་མེད་ཐུགས་རྗེའི་བདག་ཉིད་ཇི་ལྟ་ངེས་ཀྱི་ཆོས་ཀུན་སྦྱུ་མ་ལྟ་བུར་གཟིགས་ནས་འཕྲིན་ལམ་ནམ་མཁའ་ངི་སྤིང་བར་
ཀུན་ནས་འཕྲོ་ཞིང་འཇུག་པའི་སྟོན་པ་སངས་རྒྱུས་བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱི་བསྟན་པ། །ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་སྤྱགས་དང་བཅས་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ། །
ཆོས་ལྡན་གངས་ཅན་པའི་གཅེས་ལོར་དུ་གྱུར་པ་འདི་ལ། །དུས་སྤུལ་ཤིང་འཁྱུལ་བའི་དམ་ཆོས་འཛིན་པའི་སྟོན་ལམ་གྱི་མཐུ་གུབ་པའི་བསྟན་
འཛིན་སྟེས་ཆེན་དམ་པ་རང་རང་གིས་བསྟན་པ་འཛིན་སྟོང་སྟེའི་སྟངས་བཞེད་རྒྱུ་ནི་འདྲ་སོ་སོར་ཆགས་པའི་གངས་ལྗོངས་རིས་མེད་རྒྱལ་
བསྟན་རིན་པོ་ཆེ་འདི་ཉིད་དུས་གྱི་མཐར་ཡང་སྤྱི་སྟོས་གདུལ་བུའི་བསོད་ནམས་གྱི་དཔལ་དུ་ཉམས་པ་མེད་པར་དར་འཕེལ་ཡུན་གནས་ཡོང་
བའི་གསེལ་འདེབས་སྟོན་ལམ་འདི་འདྲ་ཞིག་བྱུང་ན་སྟམ་པ་སྤར་ནས་ཡོད་ལུས་ཐོག །བར་འགྲོག་ཆུ་བཟང་འཕྲིན་ལམ་རྒྱ་མཚོ་དང་།
དད་ལྡན་དོན་གཉིས་ཅན་འགས་བསྐྱལ་མ་བྱུང་བ་དང་། །ལྷག་པར་སྤྲུལ་འགྱུར་བསྟན་པའི་གསལ་བྱེད་རིས་མེད་རྒྱལ་བསྟན་ལ་ཐུགས་བརྩོན་
ཉམས་བཞེས་མཛད་ཅིང་། །སྤྱི་ཆེན་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ནས་བརྟུང་པའི་སྤྲིད་འདུལ་གྱི་སྟོན་རྒྱུན་འཛིན་སྟོང་སྟེའི་བའི་འདུལ་འཛིན་ཆེན་

May virtue and excellence increase!

Paroles vraies de vœux

The Prayer of True Words

༄༅། །བདེན་གསེལ་སྒྲོན་ཆོག་བཞུགས་སོ།།

ན་མོ་རྒྱ་ཏུ་ཡུ་ཡ། །ཚད་མེད་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོའི་དཔལ་མངའ་ཞིང་། །ཉམ་ཚུང་འགོ་ལ་བྱ་གཅིག་ལྟར་དགོངས་
པའི། །དུས་གསུམ་བདེ་གཤེགས་སྲས་དང་སྟོབ་མར་བཅས། །བདག་གི་བདེན་པའི་སྒྲིང་ག་འདི་དགོངས་ཤིག །

Namo ratna trayaya. Tsémé yeuntén gyatseu pel nga zhing, nyamtchoung drola bou tchik tar gongpai,
tusoum déshek sé tang lopmar tché, daki denpai mé ngak di gong shik.

Namo ratnatrayāya

Namo Ratna-trayāya

[Homage to the Three Jewels].

Que les bouddhas, les bodhisattvas
et leurs disciples
Qui, revêtus de la gloire d'un océan
de qualités démesurées,
Aiment chaque être misérable
comme leur unique enfant
Considèrent la vérité de mes lamentations !

You whose glory is an ocean of
immeasurable qualities,
And who look upon poor beings as if they
were your only child—
Sugatas of past, present and future,
bodhisattvas, and your disciples,
Pray heed these lamentations of the truth!

སྲིད་ཞིའི་གདུང་སེལ་ཡོངས་རྫོགས་སྐྱབ་པའི་བསྟན། །འཛམ་གླིང་ཡངས་པའི་ཕན་བདེའི་དཔལ་དུ་རྒྱས། །དེ་
འཛིན་མཁས་དང་སྐྱབ་པའི་སྤྲེས་བུ་རྣམས། །ཆོས་སྲོད་རྣམ་བཟུའི་བྱ་བ་འཕེལ་བར་མཛོད། །

Si zhi'i dounsels yongdzok thoupai ten, dzamling yangpai phendei peltou gyé, dé dzin khé tang droupai kyébou nam, tcheu tcheu nam tchou'i tchawa phelwar dzeu.

Que les êtres érudits et réalisés
qui détiennent les enseignements
du Bouddha,
Lesquels pouvant éliminer toutes
les souffrances du samsâra et du nirvâna
S'épanouissent sur la vaste terre
pour le bonheur et le bien de tous,
Pratiquent toujours plus
les dix activités propres au Dharma !

May the entire teachings of the Buddha,
which dispel all the torments of
existence and peace,
Spread to benefit the whole wide world
with help and happiness;
May those who hold them, scholars and
practitioners,
Flourish in their practice of the ten
activities of Dharma.

མི་བཟད་ལས་ངན་བླ་པོས་ཡོངས་ལོན་པས། །བར་མེད་དུལ་ཁས་མནར་བའི་ཉམ་ཐག་འགྲོ། །བཟོད་དགའ་
ནད་མཚོན་མུ་གེའི་འཛིགས་པ་ཀུན། །ཞི་ནས་བདེ་དགའ་རྒྱ་མཚོར་དབུགས་དབུང་མཛོད། །

Mizé lé ngen drakpeu yong neunpé, barmé tou khé narwai nyamthak dro, zeu ka né tseun mougéi djikpa kun, zhiné dé ga gyatsor oukyoung dzeu.

Totalement opprimés par leur mauvais
karma, terrible et insupportable,
Les pitoyables êtres subissent les tortures
d'une souffrance ininterrompue :
Apportez-leur votre consolation
dans un océan de bonheur et de joie,
quand vous aurez apaisé
L'intolérable effroi des épidémies,
des guerres et des famines.

Utterly oppressed by the intolerable
intensity of their negative actions,
Deprived beings are tortured by
interminable suffering;
Pacify their unbearable diseases, wars and
famines
And bring them the succour of infinite joy
and well-being.

བྱད་པར་གངས་རྫོང་སྤྱོད་ཆོས་ལྟན་སྤྱོད་འགྲོ་རྣམས། །ནག་ཕྱོགས་སྐྱེ་གྲོའི་དཔུང་གིས་བཙེ་མེད་དུ། །ངན་དབུས་
འཛམ་པའི་བྲག་དང་འཛི་མའི་རྒྱུ། །ལྷུང་དུ་ཆད་པའི་ཐུགས་རྗེའི་མཐུ་དཔུང་སྤྱེད། །

Khyépar kangdjong tcheuden kyédro nam, nak tchok laleu poung ki tsémé tou, ngen gu djompai thrak tang tchimai gyun, nyouryou tchépai thoukdjéi thou poung kyé.

Déployez les forces de compassion
qui se hâteront d'arrêter

In particular, the people of Tibet, inheritors
of the Dharma,

Les flots de larmes et de sang versés
plus particulièrement
Par les habitants du Tibet,
terre bouddhiste,
Sous les coups impitoyables
des barbares au cœur noir.

Are being destroyed by the many evils of a
barbarian horde,
Malevolent and heartless, in a river of
blood and tears;
Arouse the forces of compassion, that their
torment may swiftly be stopped.

ཉོན་མོངས་གདོན་གྱིས་སྤྱོད་པའི་བརྒྱུད་གྱིས། །རང་གཞན་གཉིས་ཕུང་བཅིང་པའི་སྤྱིང་རྗེའི་ཡུལ། །མི་
བསྐྱུ་སྤྱོད་པའི་ཚོགས་རྣམས་སྤང་དོར་མིག། །ཡོངས་ཐོབ་བྱམས་བཅུས་མཛེས་བའི་དཔལ་ལ་སྤྱོད། །

Nyeunmong deun kyi nyeupai lang tcheu kyi, rangzhen nyi phoung gyipai nyingdjéi yul, mi sun
kyéweu tsok nam langdor mik, yong thop tcham tsé djawai pel la djor.

Ils me font pitié, ces être qui, tout à la folie
de leurs douloureuses passions,
Se détruisent eux-mêmes
tandis qu'ils détruisent les autres :
Que ces sauvages indomptés
se dotent d'un parfait regard moral
Qui leur montrera les bienfaits de l'amour
et de la bonne intelligence !

Those hosts of savage oppressors, cruelly
crazed by their own demonic passions,
Who bring ruin on both others and
themselves, deserve our compassion;
May they develop a complete vision of
right and wrong
And appreciate the benefits of loving care
and friendship.

རིང་ནས་སྤྱིང་དུ་བརྒྱག་པའི་འདོད་པའི་དོན། །ཡོངས་ཐོབ་པའི་སྤྱོད་པའི་སྤྱིང་རྗེའི་ཡུལ། །མི་
བསྐྱུ་སྤྱོད་པའི་ཚོགས་རྣམས་སྤང་དོར་མིག། །ཡོངས་ཐོབ་བྱམས་བཅུས་མཛེས་བའི་དཔལ་ལ་སྤྱོད། །

Ringné nyingtou nakpai deupai teun, yongdzok peudjong rangwang tsangmai pel, lhundroup tcheu si
zoungdrel gateun la, tcheupai kelzang nyourwa nyi tou tseul.

Mon désir le plus cher depuis toujours,
C'est la liberté pure et simple pour le Tibet :
Accordez-moi la bonne fortune
de prendre bientôt part
À cette fête où le profane et le sacré
naturellement se retrouveront !

Since a long time ago, the wish most dear
to my heart
Has been for all of Tibet to enjoy total
freedom
In a natural combination of spiritual and
secular spheres;
Grant that I may soon have the fortune to
take part in that celebration!

བསྐྱེད་དང་དེ་འཛིན་ཆབ་སྲིད་རང་རིགས་སྤྲད། །གཅེས་པའི་ལུས་སྲོག་ཡོངས་སྤྱོད་ཡོངས་བཏང་སྟེ། །དཀའ་
བ་བརྒྱ་ཤྲག་སྤྲུབ་པའི་སྤྱོད་ཐོན་མས། །བྲུ་འཛིན་མགོན་དེས་ཐུགས་རྗེས་སྤྱོད་བར་མཛོད། །

Ten tang dédzin tchapsi rang rik lé, tchépai lu sok longtcheu yong tang té, kawa gyathrak droupai kyéwo nam, troudzin gueun té thoukdjé kyongwar dzeu.

Ayez compassion, ô Protecteur du Potala,
et venez au secours
De ceux qui, pour le Dharma
et le peuple qui le détient,
Ont pratiqué les mortifications
par centaines
En sacrifiant leur précieuse vie
et tous leurs biens !

For all those who undertook hundreds of
hardships,
For the sake of the doctrine, those who hold
it, the country, and their compatriots,
Sacrificing their cherished bodies, lives and
possessions,
Lord of the Potala Buddhafield, protect
them with your compassion.

མདོར་ན་མགོན་པོ་སྤྱན་རས་གཟིགས་དབང་གིས། །སྲས་བཅས་རྒྱལ་བའི་སྤྱན་རྒྱར་གངས་ཅན་ཞིང་། །ཡོངས་
བབྱང་རྒྱ་ཆེན་སྲོན་ལམ་གང་མཛོད་པའི། །འབྲས་བཟང་དེང་འདིར་སྤྱར་དུ་འཆར་བར་གསོལ། །

Dor na gueunpo tchenrézik wang ki, sétché gyelwai tchen ngar kangtchen zhing, yong zoung gyatchen meunlam kang dzépai, dré zang teng dir nyourtou tcharwar seul.

En bref, protecteur Avalokiteshvara,
je vous supplie en présence
de tous les bouddhas et les bodhisattvas
De prendre en charge
votre champ des Neiges Éternelles,
Afin que très vite, ici et maintenant,
se produisent
Les heureux effets des vœux immenses
que vous avez formés.

In short, Lord Protector Avalokiteshvara,
In the presence of the Conquerors and the
bodhisattvas I pray:
Take under your care the Buddhafield of
the Land of Snows, that the good results
Of the vast aspirations you have made,
right now, may swiftly come about.

སྤྱང་སྤྱོད་ཆོས་ཉིད་ཟབ་མའི་རྟེན་འབྲེལ་དང་། །མཆོག་གསུམ་ཐུགས་རྗེའི་མཐུ་དང་བདེན་ཆོག་སྤྱོད་པས། །ལས་
འབྲས་བསྐྱེད་མེད་བདེན་མཐུས་བདག་ཅག་གི། །བདེན་པའི་སྲོན་ལམ་གོགས་མེད་སྤྱར་འབྲུབ་ཤོག། །

Nangtong tcheu nyi zapmeu tendrel tang, tchok soum thoukdjéi thou tang dentsik top, lé dré louné den thu datchak ki, denpai meunlam gekmé nyour droup shok.

Que grâce à la profonde
production interdépendante
du réel apparent-et-vide,
Au pouvoir de la compassion des Trois

By the profound dependent arising of
the absolute nature, emptiness and
appearance,
The power of the Three Jewels'

Joyaux, à la force des paroles vraies
Et à la force de vérité
de l'infaillible causalité karmique,
Ces aspirations vraies
s'accomplissent sans obstacles !

compassion, the strength of words of
truth,
And the infallible force of cause and effect,
May these, our aspirations to the truth, be
accomplished without any hindrance.

ཅེས་པའང་ཡགོང་ས་སྐྱབས་མགོན་སྐྱེས་བཅུ་བཞི་པ་ཆེན་པོའི་གསུང་།།

Ainsi parla Sa Sainteté le XIVe Dalai Lama.

Written by His Holiness the Fourteenth Dalai Lama.

ལྷོན་ལམ་ལོག་པས་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་ལ། །འཁྲུ་བའི་ནག་ཕྱོགས་གཟུགས་ཅན་གཟུགས་མེད་སྟེ། །
བསམ་སྦྱོར་ངན་པའི་འཇུག་པ་མ་ལུས་པ། །མཆོག་གསུམ་བདེན་པས་རྩད་ནས་གཅོད་གྱུར་ཅིག། །

Meunlam lokpé gyelwai tenpa la, khouwai nak tchok zouktchen zoukmé dé, samdjour ngenpai djoukpa malupa, tchok soum denpé tséné tcheu gyour tchik.

Que la vérité des Trois Joyaux
réduise à néant
Toutes les entreprises de la pensée
et de l'action négatives
Des êtres nuisibles – visibles et invisibles –
qui haïssent
Le bouddhisme en raison des vœux pervers
qu'ils formèrent autrefois !

May whatever is undertaken by those
malevolent beings—
Be they visible or invisible—who, due to
their perverse aspirations
In the past, are hostile to the Buddhist
teachings,
Be uprooted by the truth of the Three
Jewels!

ཅེས་ལུང་གིས་བྱིན་པའི་མཆོག་གསུམ་གྱི་བདེན་སྟོབས་སྐྱལ་བའི་སྦྱོན་ཆོག་གསལ་འདེབས་སྒྲོ་ཀ་འདི་ནི་མོད་ཀྱི་བསྟན་སྲིད་སྤྱི་ལ་གནོད་ཅིང་
འཆོ་བར་བྱེད་པའི་ནག་ཕྱོགས་མི་མིན་གྱི་བསམ་སྦྱོར་ངན་པ་ཆེག་མེད་རང་སར་ཞི་བར་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཡིན་པས། །རིས་མེད་དགོན་སྡེ་
ཁག་དང་། །མང་ཆོགས་སྤྱི་སྡེར་ཡོངས་ནས་རང་དོན་རང་གཅེས་ཀྱིས་ཉིན་རེའི་དགེ་བསྟེན་འཇུག་ཏུ་ངེས་པར་གསུང་འདོན་གནང་དགོས་སྟེ།
ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་བ་ལགས་སོ།། །།

Cette prière de vœu en une seule strophe, qui en appelle à la force de vérité des Trois Joyaux, a le pouvoir, quand on en a reçu la transmission orale, de réduire à néant toutes les idées et les pratiques négatives des barbares au cœur noir qui torturent les Tibétains et leur religion. Il est donc extrêmement important que dans tous les monastères non sectaires, de même que dans les assemblées publiques et en privé, on la récite chaque jour après les prières de dédicace.

This stanza of prayer invoking the power of the truth of the Three Jewels, along with its transmission, will truly and naturally pacify and annihilate the evil projects and actions of those malevolent barbarians who are harming and attacking the religion and people of Tibet. It is therefore extremely important and in our own interests that it be recited with conviction daily after dedication prayers on all occasions in all non-sectarian monasteries, public assemblies, and in private.

